

DALAÏ LAMA NANTES 2008

TEXTES ET PRIÈRES

*Le Comité de traduction Padmakara
remercie la Fondation Tsadra
pour son généreux soutien
lors de la réalisation de cet ouvrage*

*The Padmakara Translation Group
gratefully acknowledges the generous
support of the Tsadra Foundation in sponsoring
the translation and preparation of this book*

Textes et prières

édités à l'occasion des enseignements
donnés par

Sa Sainteté le Dalai Lama

à Nantes, du 15 au 20 août 2008

Texts and prayers

published on the occasion of
the teachings by

His Holiness the Dalai Lama

Nantes, 15 - 20 August 2008

Traductions : Comité de Traduction
Padmakara

Translations by the Padmakara Translation
Group

Édité pour l'association
« Océan de Sagesse – Nantes 2008 »

ISBN: 2-906949-35-3
978-2-9069-4935-5

© Padmakara 2006
Laugeral, 24290 Saint Léon sur Vézère
France
Tél: 05 53 50 81 05
editions@padmakara.com

Tous droits réservés. La loi du 11 mars 1957 interdit les copies ou reproductions destinées à une utilisation collective. Toute représentation ou reproduction intégrales, ou partielle, faite par quelque procédé que ce soit, sans le consentement écrit de l'éditeur est illicite et constitue une contrefaçon sanctionnée par les articles 425 et sui-

All rights reserved. No part of this book may be used or reproduced in any form or by any means, or stored in a database or retrieval system, without prior written permission of the publisher except in the case of brief quotation embodied in critical articles or reviews.

Sommaire

TEXTES

དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ།

Stances de la Voie médiane

*Chapitre 18 Examen du soi
et des choses*

*Chapitre 24 Examen des
nobles vérités*

*Chapitre 26 Examen des facteurs
de la production interdépendante*

བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་འགྲེལ་པ།

Commentaire de l'esprit d'Éveil

རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱོང་བ།

Collier de bijoux

མན་ངག་ལྷ་བའི་ཕྱོང་བ།

La Guirlande de vues

Contents

TEXTS

Root Stanzas on the Middle Way

*Chapter 18 Examination of
the self and of phenomena* 11

*Chapter 24 Examination of
the Truths of the Āryas* 15

*Chapter 26 Examination of
the twelve links of existence* 27

Commentary on Bodhicitta 31

The Precious Necklace 65

The Garland of Views 95

PRIÈRES

Pratique quotidienne en trois parties

Soûtra de l'évocation des trois bijoux

Essence de la victorieuse connaissance
transcendante

Prière aux Dix-Sept Grands
Panditas de la glorieuse Nālanda

Offrande du maṇḍala en 37 points
1) Avant les enseignements
2) Après les enseignements

Dédicace

Nuées de bénédictions

Mélodieuse ambrosie d'immortalité

Chant du nectar d'immortalité

Vœux pour la propagation
non sectaire des enseignements

Paroles vraies de vœux

PRAYERS

Daily Practice in Three Parts 123

The Sūtra of Remembering
the Three Jewels 127

The Sūtra of the Heart
of Transcendent Knowledge 133

Prayer to the Seventeen Great
Paṇḍitas of Glorious Nālandā 143

Offering the Maṇḍala of 37 Elements
1) Before the teachings 155
2) After the teachings 161

Dedication Prayers 165

Clouds of Ambrosial Blessings 167

The Tune of the Elixir of Immortality 183

Song of the Nectar of Immortality 191

A prayer for the spread of the teachings
without sectarianism 199

The prayer of true Words 211

Stances
de la Voie
médiane

Root Stanzas
on the
Middle Way

༄༅། །དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚིག་ལའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ།།

Mūla-madhyamaka-kārikā

Ārya Nāgārjuna

Chapitre 18

Examen du soi
et des choses

Chapter 18

Examination of the self and
of phenomena

1. གཤམ་ཏེ་སྤྱང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །གཤམ་ཏེ་སྤྱང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །
སྤྱང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །

Si le soi était les agrégats,
il serait sujet à la naissance et à la
destruction.

S'il était différent des agrégats,
il n'en aurait pas les caractères.

If the aggregates were "I,"
This "I" would be the subject both of birth
and of decay.

If it were other than the aggregates,
It would not have the features of the
aggregates.

2. བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་གི་ཡོད་པར་གཤམ་འགྱུར། །བདག་དང་བདག་གི་ཞི་བའི་ཕྱིར། །
ངར་འཇིན་ང་ཡིར་འཇིན་མེད་འགྱུར། །

Si le soi lui-même n'existe pas,
Comment donc y aurait-il un « sien » ?
Moi et mien une fois apaisés,
Il n'est plus de croyance au soi ni au sien.

If the "I" has no existence,
How can there be such a thing as "mine"?
When "I" and "mine" are laid to rest,
There will be no more clinging to a self and
what belongs to self .

3. ངར་འཛིན་ང་ཡིར་འཛིན་མེད་གང་། །དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ངར་འཛིན་ང་ཡིར་འཛིན་མེད་པར། །
གང་གིས་མཐོང་བས་མི་མཐོང་ངོ། །

Celui qui ne croit pas au moi ni au mien,
Celui-là n'existe pas davantage ;
Celui qui voit que la croyance au moi et au
mien
N'existe pas, celui-là ne voit pas [de moi].

Whoever does not cling to "I" or "mine"
Is also lacking in existence.
No clinging to an "I" and "mine"—
Those who see this are themselves not
seen.

4. རང་དང་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དག་ལ། །བདག་དང་བདག་གི་སྣོན་ཟད་ན། །ཉེ་བར་ལེན་པ་འགག་འགྱུར་ཞིང་། །
དེ་ཟད་པས་ན་སྐྱེ་བ་ཟད། །

Lorsqu'envers les objets intérieurs et
extérieurs
Il n'y a plus de sentiment de soi ou de sien,
L'appropriation s'arrête et, avec son
épuisement,
Les renaissances s'épuisent aussi.

Regarding the internal and external
spheres,
When thoughts of "I" and "mine" have
ceased,
Grasping too will be arrested.
Since this ceases, birth will cease.

5. ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཐར། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་ཏྲོག་ལས། །དེ་དག་སྒྲིམ་ལས་སྒྲིམ་པ་ནི། །
སྒྲོང་པ་ཉིད་གྱིས་འགག་པར་འགྱུར། །

La libération est la fin des actes et des
émotions négatives ;
Actes et émotions négatives viennent des
pensées dualistes,
Et celles-ci des constructions mentales,
Mais ces dernières cessent dans la vacuité.

Release occurs when karma and afflictions
cease.
Karma and affliction are derived from thoughts,
And these are constructs of the [mind's]
construction:
Emptiness is what arrests them.

6. བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། །བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་།
བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་འགའ་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན། །

Ayant considéré ce qu'on entend par « soi »
Et montré l'inexistence du soi,
Les bouddhas montrent aussi qu'il n'y a pas
Plus d'inexistence du soi qu'il n'y a de soi.

The Buddhas have affirmed the self;
And they have taught that self does not
exist.
They also said that both the self
And no-self are completely nonexistent.

7. བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྡོག་པ་སྟེ། །སོམས་ཀྱི་སྲིད་ཡུལ་ལྡོག་པས་སོ། །མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ། །ཚོས་
ཉིད་མྱ་ངན་འདས་དང་མཚུངས། །

Il n'y a plus rien à dire
Quand cesse le champ d'expérience de
l'esprit.
Non né et non cessant,
Le réel est comme le nirvâna.

All that words are able to express subsides
Because the object of the mind's activity
subsides.
Not arising and not ceasing,
The nature of phenomena is equal to nirvāṇa.

8. ཐམས་ཅད་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཉིད། །ཡང་དག་མིན་མིན་ཡང་དག་
མིན། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་བསྟན་པ་ལོ། །

Tout est réel, non réel,
Réel et non réel,
Ni réel ni non irréel:
Voilà ce qu'a enseigné progressivement le
Bouddha.

All is real; all is unreal;
All is both unreal and real;
All is neither real not yet unreal:
Thus by steps the Buddhas taught.

9. གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ནི་བ་དང་། །སྲོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྲོམ་པ། །རྣམ་ཏོག་མེད་དོན་ཐ་དང་མེད། །དེ་
ནི་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་དོ། །

Inconnaissable par l'intermédiaire d'autre
chose,
Paisible, libre des constructions mentales,
Sans pensée, non multiple:
Voilà les caractéristiques du cela-même.

It is not known through other sources; it is
peace;
And not through mind's construction can it
be constructed;
Free of thought; it is beyond distinctions:
These describe the character of suchness.

10. གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་གཞན་པའང་མ་ཡིན་གྱིར། །དེ་གྱིར་
ཆད་མིན་ཏུ་གམ་ཡིན། །

Ce qui surgit dépendamment d'autre chose
N'est déjà plus cette autre chose
Sans pourtant différer d'elle:
Il n'y a donc ni cessation ni permanence.

What arises in dependence on another
Is not at all that thing itself.
But neither is it something else.
There is no break; there is no permanence.

11. སངས་རྒྱལ་འཛིན་རྟེན་མགོན་ལྷན་མཁའ་གྱི། །བསྐྱེད་པ་བདུད་ཚིར་གྱུར་པ་དེ། །དོན་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་
མིན། །ཆད་པ་མ་ཡིན་ཏུག་མ་ཡིན། །

L'enseignement des bouddhas protecteurs
Du monde est une ambrosie :
[Les choses] ne sont ni les mêmes ni
différentes,
Et elles ne cessent ni ne perdurent.

This is the teaching, nectar-like,
Of all the Buddhas, guardians of the world:
[Causes and results] are not the same, nor
are they different.
There is no break; there is no permanence.

12. རྗོན་པ་སངས་རྒྱལ་ལྷན་མཁའ་མ་བྱུང་ཞིང་། །ཉན་ཐོས་ལྷན་མཁའ་ནི་བཟང་གྱུར་གྱང་། །རང་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་
ནི། །སྟོན་པ་མེད་ལས་རབ་ཏུ་སྟེ། །

Même en l'absence de parfaits bouddhas
Et quand les auditeurs ne sont plus,
La sagesse des bouddhas par soi
Apparaît sans que nul ne l'enseigne.

Even in the absence of perfect Buddhas,
Even when the Śrāvakas have disappeared,
The primal wisdom of Pratyekabuddhas,
Though there be no teacher, manifests.

བདག་དང་ཚོས་བཏུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་བཙོ་བརྒྱད་པའོ། །

Chapitre 24

Examen des nobles
vérités

Chapter 24

Examination of the Truths
of the Āryas

1. གཤམ་ཏེ་འདི་དག་ཀུན་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །
སྟོང་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །

Si toutes ces choses étaient vides,
Elles n'apparaîtraient ni ne disparaîtraient,
Ce qui entraînerait que, pour vous,
Les quatre nobles vérités n'existent pas.

“If all phenomena are empty,” [it is argued]
“They do not arise, nor do they cease to be.
It follows that for you [Mādhyamikas]
The four truths of the Āryas do not exist.

2. འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་མེད་པས། །ཡོངས་སུ་ཤེས་དང་སྟོང་བ་དང་། །སྒྲོམ་དང་མངོན་དུ་བྱ་བ་དག། །
འགྲུབ་པར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

L'inexistence des quatre nobles vérités
Rendrait impossibles la reconnaissance,
L'élimination, la méditation
Et la réalisation.

“And since the four truths of the Āryas do
not exist,
Perfect understanding and relinquishing,
Meditation and attainment –
None of these can be sustained.

3. དེ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །འབྲས་བུ་བཞི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །འབྲས་བུ་མེད་ན་འབྲས་གནས་མེད། །
ལྷགས་པ་དག་གྲང་ཡོད་མ་ཡིན། །

En l'absence de ces quatre points
Les quatre fruits sont impossibles,
Et en l'absence de ces fruits, il n'y aura
Personne pour y demeurer ou y accéder.

“If these do not exist, the four results also
do not exist,
And if the four results do not exist,
There are no ‘beings who abide by the result’,
There are no ‘candidates for the result’.

4. གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་བརྒྱད། །དེ་དག་མེད་ན་དགོ་འདུན་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་རྣམས་མེད་པའི་
ཕྱིར། །དམ་པའི་ཚོས་གྲང་ཡོད་མ་ཡིན། །

En l'absence de ces huit types d'individus,
Il n'est aucune communauté possible,
Et puisque les nobles vérités n'existent pas,
Il n'y aura pas non plus de saint Dharma.

“If these eight kinds of person don't exist,
It follows that there is no Sangha.
Since the four truths of the Āryas do not
exist,
The supreme Dharma, too, does not exist.

5. ཚོས་དང་དགོ་འདུན་ཡོད་མིན་ན། །མངས་རྒྱུས་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར། །དེ་སྐད་སྟོང་པ་ཉིད་སྣེ་ན། །
དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་གཞོད་པ་ནི། །

En l'absence de Dharma et de communauté,
Comment y aurait-il un bouddha ?
En professant ainsi la vacuité,
Vous infirmez [l'existence des] Trois
Joyaux, ...

“If there is no Dharma and no Sangha,
How can Buddhas come to be?
If thus you speak of emptiness,
You have impugned the Triple Gem—

6. བྱེད་ཅིང་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་། །ཚོས་མ་ཡིན་པ་ཚོས་ཉིད་དང་། །འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐ་སྐད་ནི། །ཀུན་ལ་འང་
གཞོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན། །

De même que vous niez
Les actes et leurs effets,
La différence entre le bien et le mal,
Ainsi que toutes les conventions ordinaires.

“And likewise the existence of [the path's]
result,
Virtue and nonvirtue.
And the world's conventions—
All these things you have impugned as well.”

7. དེ་ལ་བཤད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། །སྟོང་ཉིད་དགོས་དང་སྟོང་ཉིད་དང་། །སྟོང་ཉིད་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པས། །དེ་
སྤྱིར་དེ་ལྟར་གཞོན་པ་ཡིན། །

À tout cela je répondrai : vous ne
comprenez rien
À la nécessité de la vacuité, ni à la vacuité
elle-même,
Ni à ce qu'elle signifie, et c'est pour cela
Que vous la réfutez ainsi.

To you who thus object I say:
You have no understanding of the need for
emptiness,
Of emptiness itself and of the sense of
emptiness.
And therefore it is you who have impugned
these things!

8. སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །འཛིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་དང་། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པའོ། །

Les bouddhas enseignent le Dharma
À deux [niveaux de] vérité :
La vérité relative conventionnelle
Et la vérité absolue.

The Dharma-teaching of the Buddhas
Is wholly founded on two truths:
The “all-concealing” truth of worldly beings
And then the truth of ultimate reality.

9. གང་དག་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི། །རྣམ་དབྱེ་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ནི། །ཟབ་
མོའི་དེ་ཉིད་རྣམ་མི་ཤེས། །

Ceux qui ignorent la distinction
Entre les deux vérités
Ne saisissent pas la profonde réalité
Enseignée par le Bouddha.

Whoever fails to grasp completely
What distinguishes the two truths fails
likewise
To grasp completely the deep suchness
Taught by the Enlightened Ones.

10. རྟོགས་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་བསྟན་མི་རུས། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །སྤྱང་ན་
འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །

Il est impossible de montrer l'absolu
Sans recourir aux conventions ;
Le nirvâna est impossible
Sans la réalisation de l'absolu.

Without recourse to the conventional,
The ultimate cannot be shown.
Without the realization of the
ultimate,
There is no gaining of nirvāṇa.

11. སློང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་རྒྱུད་རྣམས་ཕུང་བར་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་སྐྱུལ་ལ་གཟུང་ཉེས་དང་། །རིག་སྤྲུགས་ཉེས་པར་བསྐྱབས་པ་བཞིན། །

Mal comprise, la vacuité
Perd ceux qui manquent de sagesse
Comme un serpent mal attrapé
Ou une formule magique mal utilisée.

Because their view of voidness is inept,
Those with little wisdom are brought low.
It's like ineptly handling a snake,
Ineptly practicing a magic spell.

12. དེ་སྤྱིར་ཞན་པས་ཚོས་འདི་ཡི། །གཏིང་རྫོགས་དཀའ་བར་མཁྱེན་གྱུར་ནས། །ཐུབ་པའི་ཐུགས་ནི་ཚོས་བསྐྱེད་ལས། །རབ་ཏུ་ལོག་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །

C'est pourquoi, en esprit, le Sage répugnait
À enseigner le Dharma, car il savait
Combien les faibles [d'esprit] auraient de
peine
À en réaliser les profondeurs.

Knowing thus how hard it is
For feeble minds to sound its depths,
From setting forth the Dharma
Buddha's heart did utterly draw back.

13. སློན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། །སློང་ལ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཁྱོད་ནི་སློང་ཉིད་སློང་བྱེད་པ། །ཁང་དེར་ལ་མི་འཐད་དོ། །

Du fait que les fâcheuses conséquences que
vous avancez
Ne concernent pas la vacuité,
Votre rejet de la vacuité
Ne me concerne aucunement.

Falsely do you draw your consequences;
With regard to emptiness, they are not
valid.
Your denial of emptiness
For me has no validity.

14. གང་ལ་སློང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར། །གང་ལ་སློང་ཉིད་མི་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་མི་འགྱུར། །

Où la vacuité est possible,
Tout est possible.
Où la vacuité est impossible,
Tout est impossible.

Where emptiness is granted
Everything is granted too.
Where emptiness is unacceptable
All is likewise unacceptable.

15. བྱོད་ནི་རང་གི་སྐྱོན་རྣམས་ནི། །ང་ལ་ཡོངས་སུ་སྐྱུར་བྱེད་པ། །རྟེན་མཛོད་པར་ཞོན་བཞིན་དུ། །རྟེན་ཉིད་
བརྗེད་པར་སྐྱུར་པ་བཞིན། |

Vous m'accusez
De vos propres fautes
Comme si vous aviez oublié
Le cheval que vous montez !

You turn on me a fault
That is your very own.
You're like the mounted man
Who overlooks the horse on which he
rides!

16. གཤམ་ཏེ་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་ལས། །ཡོད་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བྱེད་ན། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་རྣམས། །རྐྱེན་
རྐྱེན་མེད་པར་བྱོད་ལྟོའོ། |

Si vous considérez que les choses
Existent par essence,
Vous les voyez dépourvues
De causes et de conditions.

If, in your view, phenomena
Exist according to their nature,
Your view must be that, this being so,
All things are without causes and
conditions.

17. འབྲས་སུ་དང་ནི་རྐྱེན་ཉིད་དང་། །བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་དང་བྲུ། །སྐྱེ་བ་དང་ནི་འགག་པ་དང་། །འབྲས་སུ་ལ་ཡང་
གཞོན་པ་བྱེད། |

[Ce faisant,] vous rejetez l'effet et la cause,
L'agent, l'action et l'objet de l'action,
La naissance et la cessation,
De même que le fruit.

Thus results, together with their causes,
Agents, tools and things performed,
Production and cessation and their fruit:
All this you have disproved by such a ploy.

18. རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྐྱོད་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གངགས་པ་སྟེ། །དེ་
ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། |

J'appelle « vacuité »
Tout ce qui se produit en interdépendance.
Celle-ci est [donc] une désignation relative,
Et c'est cela-même que la Voie médiane.

Whatever is dependently arisen
This we have explained as emptiness.
It is dependent designation:
This is the middle way indeed.

19. བང་སྤྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཚོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་སྤྱིར་སྣང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཚོས་
འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

Puisqu'il n'est rien
Qui ne se produise en interdépendance,
Il n'est rien
Qui ne soit vide.

Therefore there is nothing
That is not dependently arisen.
Nothing is there therefore
That's not empty.

20. གལ་ཏེ་འདི་ཀུན་མི་སྣོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །
ཚོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར།

Si toutes ces choses n'étaient pas vides,
Elles n'apparaîtraient ni ne disparaîtraient,
Si bien que les quatre nobles vérités
N'existeraient plus pour vous.

And if they were not empty, all these things
Could not arise, nor could they cease.
And so it is that, in you view,
The four truths of the Āryas do not exist.

21. རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་མ་ཡིན་ན། །སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །མི་རྟག་སྤྱུག་བསྐྱེད་གསུངས་པ་
དེ། །རང་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡོད་མ་ཡིན།

Si elles ne naissaient pas en interdépendance,
Comment la souffrance viendrait-t-elle à
exister ?
Il est dit que l'impermanence est souffrance,
Mais ce qui est par soi n'est pas
impermanent.

If it does not dependently arise,
How can suffering come to be?
Impermanence is suffering, it is said,
But what exists intrinsically is not
impermanent.

22. རང་བཞིན་ལས་ནི་ཡོད་ཡིན་ན། །ཅི་ཞིག་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་སྤྱིར་སྣང་ཉིད་གཞོད་བྱེད་ལ། །ཀུན་
འབྱུང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

Si les choses existaient par essence,
Pourquoi la souffrance viendrait-elle à
l'existence ?
Pour ceux qui nient la vacuité
La souffrance ne peut pas avoir d'origine.

If [suffering] is inherently existent,
How can it have origins?
For those therefore who impugn
emptiness,
There is no [truth of] origin.

23. སྐྱུག་བསྐྱེལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། །འགོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོངས་གནས་
ཕྱིར། །འགོག་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན། །

Si la souffrance existe par nature,
Elle ne connaîtra jamais de cessation.
Puisque elle a pour nature de durer,
Sa cessation se trouve réfutée.

If sorrow is inherently existent,
No cessation can it have.
By nature it will utterly remain.
Cessation therefore is refuted.

24. ལམ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ནི། །སྒོམ་པ་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ལམ་དེ་བསྒོམ་བྱ་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །

Si la voie existe par nature,
Y méditer n'a pas de sens.
Si, en revanche, il faut méditer sur la voie,
Celle-ci n'existe plus par nature, comme
vous l'entendez.

If the path exists inherently,
Its cultivation is untenable.
If the path is something we must cultivate,
It does not have the nature you ascribe to
it.

25. བང་ཚོ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཀུན་འབྱུང་དང་། །འགོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །ལམ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འགོག་པ་ནི། །
བང་ཞིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་འདོད། །

Dès lors que la souffrance, son origine
Et sa cessation n'existent pas,
Quelle cessation de la souffrance
Serait, selon vous, atteinte par la voie ?

If suffering, origin, cessation,
All are inexistent,
What end of sorrow, through the path,
Do you desire to gain?

26. བལ་ཏེ་རང་བཞིན་ཉིད་གྱིས་ནི། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ན། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ཡོངས་ཤེས་འགྱུར། །རང་
བཞིན་གནས་པ་མ་ཡིན་ནམ། །

Si, de par sa nature, [la souffrance]
Ne peut pas être connue,
Comment la reconnaîtra-t-on ?
N'existe-t-elle pas par elle-même ?

If the *lack* of perfect understanding
Is itself inherently existent,
How can perfect understanding come?
Do not inherently existing things remain?

27. དེ་བཞིན་དུ་ནི་མྱོད་ཉིད་གྱི། །སྤང་དང་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། །བསྐྱོམ་དང་འབྲས་བུ་བཞི་དག་གྲང་། །ཡོངས་
ཤེས་བཞིན་དུ་མི་རུང་ངོ་།

De même ne pourrez-vous
Plus reconnaître son élimination,
Ni l'actualisation [de sa cessation],
Ni la méditation, ni les quatre fruits.

Likewise, what you call
Relinquishing, attainment, meditation,
Together with the four results,
These will, like perfect understanding, be
impossible.

28. རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིས། །འབྲས་བུ་རང་བཞིན་ཉིད་གྱིས་ནི། །ཐོབ་པ་མིན་པ་གང་ཡིན་དེ། །ཇི་
ལྟར་འཐོབ་པར་རུས་པར་འགྱུར།

Comment celui qui croit à l'existence réelle
[des choses]
Pourra-t-il atteindre un fruit
Qu'il n'a jamais atteint
Si celui-ci existe par nature ?

For those who cling to an inherent nature,
How can the result be gained,
When, by its own inherent nature,
The non-achievement also has existence?

29. འབྲས་བུ་མེད་ན་འབྲས་བུ་གནས་མེད། །ལྷན་པ་དག་གྲང་ཡོད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་སྐྱེས་བུ་གང་ཟག་བརྒྱད། །
དེ་དག་མེད་ན་དགོ་འདུན་མེད།

S'il n'y a pas de fruit, nul ne peut y
demeurer,
Et il n'existe pas non plus d'êtres pour y
accéder.
Si ces huit types d'individus n'existent pas,
Il n'y a pas de communauté.

If the result does not exist, there's no one
who abides by the result,
Nor are there candidates for it.
Since these eight beings have no existence,
It follows that there is no Sangha.

30. འཕགས་པའི་བདེན་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། །དམ་པའི་ཚོས་གྲང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཚོས་དང་དགོ་འདུན་ཡོད་མིན་
ནོ། །སངས་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར།

Comme les quatre nobles vérités n'existent
pas,
Le saint Dharma n'existe pas non plus.
En l'absence de Dharma et de communauté,
Comment y aura-t-il un bouddha ?

And since there are no noble truths,
Neither is there sacred Dharma.
And if there is no Dharma and no Sangha,
How could Buddha come to be?

31. བྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བྱུང་ཚུབ་ལ། །མ་བརྟེན་པར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར། །བྱོད་ཀྱིས་བྱུང་ཚུབ་སངས་རྒྱས་ལ། །མ་བརྟེན་པར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར། །

Il en résultera pour vous un bouddha
Indépendant de l'Éveil
Et un Éveil
Indépendant du bouddha.

Buddhas, in your view,
Are independent of enlightenment.
And in your view enlightenment
Is independent of the Buddhas.

32. བྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །སངས་རྒྱས་མིན་པ་གང་ཡིན་དེས། །བྱུང་ཚུབ་སྦྱོང་ལ་བྱུང་ཚུབ་སྦྱིར། །བརྩམས་ཀྱང་བྱུང་ཚུབ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །

Selon vous, celui qui n'est pas bouddha par nature
Aura beau faire effort dans la pratique de l'Éveil
Pour atteindre l'Éveil :
Jamais il ne l'atteindra.

Those who are not Buddhas (in your view inherently)
Although they strive in Bodhisattva deeds
That they may gain enlightenment,
Enlightenment they cannot gain.

33. འགའ་ཡང་ཚོས་དང་ཚོས་མིན་པ། །ནམ་ཡང་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །མི་སྣོད་པ་ལ་ཅི་ཞིག་གྱ། །རང་བཞིན་ལ་ནི་བྱ་བ་མེད། །

Nul ne fera jamais
Ce qui est Dharma et ce qui ne l'est pas :
Comment agir sur ce qui n'est pas vide ?
On ne peut rien changer à ce qui est par soi.

No person [who exists inherently]
Can practise either virtue or non-virtue.
Not being empty, how could such a person act?
For what exists inherently has no activity.

34. ཚོས་དང་ཚོས་མིན་མེད་པར་ཡང་། །འབྲས་བུ་བྱོད་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར། །ཚོས་དང་ཚོས་མིན་རྒྱས་བྱུང་བའི། །འབྲས་བུ་བྱོད་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །

Pour vous, le fruit existe
Indépendamment du Dharma et du non-Dharma.
Pour vous, il n'y aura pas de fruit
Causé par le Dharma et le non-Dharma.

And even when there are no [actions] right and wrong,
Their fruits, in your view, must exist.
Results that *come* from right or wrong,
According to your view, do not exist.

35. ཚོས་དང་ཚོས་མིན་རྣམས་བྱུང་བའི། །འབྲས་བུ་གལ་ཏེ་སྤོང་ལ་ཡོད། །ཚོས་དང་ཚོས་མིན་ལས་བྱུང་བའི། །
འབྲས་བུ་ཅི་ཕྱིར་སྤོང་མ་ཡིན། །

Si vous admettez qu'il y a un fruit
Causé par le Dharma ou le non-Dharma,
Comment ce fruit causé par le Dharma
Ou le non-Dharma ne serait-il pas vide ?

If, in your view, results exist,
And come from good or ill,
Results like these—how could they not be
empty,
Coming as they do from right and wrong?

36. རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡི། །སྤོང་བ་ཉིད་ལ་གཞོན་བྱེད་གང་། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐ་སྲོད་ནི། །ཀུན་
ལ་གཞོན་བ་བྱེད་པ་ཡིན། །

36. Celui qui nie la vacuité
De ce qui naît en interdépendance
Nie par là même toutes
Les conventions ordinaires.

36. Those who have refuted emptiness
Of that which is dependently arisen
Have refuted likewise
All the common practices of worldly
beings.

37. སྤོང་བ་ཉིད་ལ་གཞོན་བྱེད་ན། །བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །ཚོམ་པ་མེད་པ་བྱ་བར་འགྱུར། །མི་བྱེད་པ་
ཡང་བྱེད་པོར་འགྱུར། །

37. Quand on nie la vacuité,
Toute action devient impossible.
Une action se produirait sans avoir été
entreprise
Et l'inaction se ferait agent.

37. If you do away with emptiness,
There's no activity at all.
For there would be activity without its
being started,
And agents there would be who do not act!

38. རང་བཞིན་ཡོད་ན་འགྲོ་བ་རྣམས། །མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་དང་། །ཐེར་བྱས་ཏུ་ནི་གནས་འགྱུར་ཞིང་། །
གནས་སྐབས་སྐྱ་ཚོགས་བྲལ་བར་འགྱུར། །

38. Si les choses étaient par soi, les êtres
Ne naîtraient ni ne cesseraient ;
Figés dans l'éternité, ils resteraient privés
Des états différents [de plaisir et de
souffrance].

38. If beings exist inherently,
They are unborn and they can never cease.
They abide forever
Devoid of any change of situation.

39. གཤམ་ཏེ་སྟོང་པ་ཡོད་མིན་ན། །མ་ཐོབ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་། །སྐྱུག་བསྐྱེད་མཐར་བྱེད་ལས་དང་ནི། །ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བའང་མེད། །

Sans la possibilité du vide,
On n'atteindrait pas ce que l'on n'a pas déjà
atteint,
On ne mettrait pas fin à la souffrance et
l'on ne se libérerait
D'aucun karma ni d'aucune émotion
négative.

If there is no emptiness,
No attainment can there be of what is
unattained,
No ending can there be of sorrow,
No relinquishing of karma and defilements.

40. གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །མཐོང་བ་དེ་ནི་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་། །ཀུན་འབྱུང་དང་ནི་འགོག་པ་
དང་། །ལམ་ཉིད་དེ་དག་མཐོང་བ་ཡིན། །

Celui qui voit la production interdépendante
Voit la souffrance,
Son origine, sa cessation
Et la voie.

Whoever sees dependent co-production
Sees likewise [the fourfold truth]
Of suffering and origins,
Cessation and the path.

འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་རྟུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་བཞི་པའོ།། །།

Chapitre 26

Examen des facteurs
de la production
interdépendante

Chapter 26

Examination of the
twelve links
of existence

1. མ་རིག་བསྐྱེབས་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱིར། །འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དག། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་
པའི། །ལས་དེ་དག་གིས་འགྲོ་བར་འགྲོ། །

Obscurci par l'*ignorance*, l'être accumule
Les trois types d'*actions* qui le mènent à
renaître
Et qu'il compose manifestement
Avec son corps, sa parole et son esprit.

Enveloped in the dark of *Ignorance*,
Beings compound *Conditioning factors* of
three kinds
Whereby they take renewed existence,
Proceeding by such actions to their destiny.

2. འདུ་བྱེད་རྒྱུན་ཅན་རྣམ་པར་ཤེས། །འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞུགས་སྐྱུར་ན། །
མིང་དང་གཟུགས་ནི་ཆགས་པར་འགྱུར། །

La *conscience* conditionnée par les actes
Entrera dans les destinées.
La conscience une fois entrée [dans une
destinée],
Se formeront le *nom* et la *forme*.

Conditioned by such factors
Consciousness arises in the various worlds.
When consciousness has thus migrated,
Name-and-form eventuate.

3. མིང་དང་གཟུགས་ནི་ཆགས་གྱུར་ན། །སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །སྐྱེ་མཆེད་དུག་ལ་བརྟེན་ནས་
ནི། །རྟོག་པ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

Quand le nom et la forme se seront formés,
Surgiront six *sources de perception*,
Et c'est sur la base de ces six entrées
Que le *contact* apparaîtra vraiment.

When name-and-form eventuate
The six *senses* arise.
On the basis of six senses,
Genuine *contact* comes to be.

4. མིང་དང་གཟུགས་དང་བློ་བཞིན་ལ། །བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའོན་སྟེ། །དེ་ལྟར་མིང་དང་གཟུགས་བརྟེན་ནས། །
རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །

S'appuyant sur le nom et la forme
Et sur un acte d'attention, elle ne fait que
naître:
La conscience naîtra donc à partir
Du nom et de la forme.

Contact then arises only
In dependence on the eye, on form and on
attention.
Consciousness therefore arises
In dependence upon name-and-form.

5. མིག་དང་གཟུགས་དང་རྣམ་པར་ཤེས། །གསུམ་པོ་འདུས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་རྟོག་པའོ་རྟོག་དེ་ལས། །
ཚོར་བ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

Ce qu'est la rencontre de trois choses –
Le nom, la forme et la conscience –,
Cela est le contact. Et du contact
Naîtra la *sensation*.

The gathering of these three—
Of eye, of form, of consciousness—
Is contact; and from contact,
Feeling wholly comes to be.

6. ཚོར་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ། །ཚོར་བའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །སྐྱེ་བར་གྱུར་ན་ཉི་བར་ལེན། །རྣམ་
པ་བཞི་པོ་ཉི་བར་ལེན་འགྱུར། །

6. Conditionnée par la sensation, [vient] la
soif,
Car la soif existe pour une sensation.
Avec la soif vient l'*appropriation*,
Laquelle présente quatre aspects.

6. Through the circumstance of feeling,
Craving comes—craving for the sake of
feeling.
When craving has arisen, there is *grasping*—
And of this there are four kinds.

7. ཉེར་ལེན་ཡོད་ན་ལེན་པ་པོའི། །སྲིད་པ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་མེད་ན། །སྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ་སྲིད་མི་འགྱུར། །

S'il y a appropriation, c'est le surgissement
De l'existence pour l'appropriateur.
S'il n'y avait pas d'appropriation, ce serait
La libération et l'existence n'aurait point
lieu.

7. With grasping, the becoming
Of the grasper thoroughly occurs.
But if there is no grasping, there is
freedom;
No becoming will there be.

8. སྲིད་པ་དེ་ཡང་ཕྱང་པོ་ལྷན། །སྲིད་པ་ལས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཀ་གི་དང་ནི་མྱ་ངན་དང་། །སློལ་སྲུགས་འདོན་བཅས་སྐྱུག་བསྐྱལ་དང་། །

L'existence, ce sont les cinq agrégats.
De l'existence procède la naissance,
Et de celle-ci le vieillissement et la mort, la
misère
Et la souffrance qui s'accompagnent de
lamentations, ...

Becoming is, moreover, the five aggregates.
And through becoming, birth occurs,
Thence age-and-death and misery,
Lamentation and all sorrow,

9. ཡིད་མི་བདེ་དང་འགྲུག་པ་རྣམས། །དེ་དག་སྐྱེ་ལས་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །དེ་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཕྱང་པོ་ནི། །འབབ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

De tristesse et de troubles :
Tout cela émane donc de la naissance.
Ce n'est ainsi qu'une masse
De souffrances qui jaillit.

Unhappiness and perturbation of the mind:
All this indeed arises thanks to birth.
And thus comes into being
What is but a mass, a heap of suffering.

10. འཁོར་བའི་རྩ་བ་འདུ་བྱེད་དེ། །དེ་ཕྱིར་མཁས་རྣམས་འདུ་མི་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་མི་མཁས་བྱེད་པོ་ཡིན། །མཁས་མིན་དེ་ཉིད་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །

La racine du samsâra, ce sont les facteurs
de composition,
Et de ce fait les sages ne produisent pas ces
facteurs.
Les fous sont donc les agents
Et non les sages, car ceux-ci voient le réel.

Conditioning factors are saṃsâra's root.
And so the wise refrain from action.
The unwise are the ones who act;
It's not the wise, for they see suchness.

11. མ་རིག་འགགས་པར་གྱུར་ན་ནི། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་མི་འགྱུར། །མ་རིག་འགགས་པར་འགྱུར་བ་
ནི། །ཤེས་པས་དེ་ཉིད་བསྐྱོམས་པས་སོ། །

Une fois arrêtée l'ignorance,
Les composants ne surgiront plus.
Quant au futur arrêt de l'ignorance,
Il résulte de la sagesse et de la méditation
sur le réel.

If ignorance is halted,
Conditioning factors also do not manifest.
And ignorance in turn is halted
Through discernment and through
meditation upon suchness.

12. དེ་དང་དེ་ནི་འགགས་གྱུར་པས། །དེ་དང་དེ་ནི་མངོན་མི་འབྱུང་། །སྤྱད་བསྐྱེད་ལྷན་པོ་འབའ་ཞིག་ལ། །དེ་
ནི་དེ་ལྟར་ཡང་དག་འགག།

L'arrêt d'un facteur empêcher le suivant
De se manifester.
Cette unique masse de souffrances
S'arrête alors pour de bon.

When one link has been stopped,
The link that follows does not manifest.
And thus the mass of suffering itself
Is brought completely to an end.

སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་བརྟུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉི་ཤུ་དྲུག་པའོ། །

NOTE

This translation was made following the commentary of
Jamgön Mipham Rinpoche (dbu ma rta ba'i mchan 'gral
gnas lugs rab gsal klu dbang dgongs rgyan).

Commentaire
de l'esprit
d'Éveil

Commentary
on
Bodhicitta

༄༅། །བྱང་ལུག་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།
Bodhicitta-vivāraṇa-nāma

Ārya Nāgārjuna

༄༅། རྒྱ་ལར་སྐད་དུ། །པོ་རྩ་ཕྱི་བོ་ཐམས་ཀྱི་རྣམས་། བོད་སྐད་དུ། བྱང་ལྷུང་སེམས་ཀྱི་འགྲོལ་པ་ཞེས་།
བྱུང་། །དཔལ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

En sanskrit : *Bodhicitta-vivāraṇa-nāma* ;
en tibétain : *byang chub sems kyi 'grel pa zhes*
bya ba.
Hommage au glorieux Vajrasattva !

In Sanskrit: *Bodhicitta-vivāraṇa-nāma* ;
in Tibetan: *byang chub sems kyi 'grel pa zhes*
bya ba.
Homage to glorious Vajrasattva!

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ། །ཕྱང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི། །ཁ་བྱུང་དང་འཛིན་པ་རྣམས་སྤངས་།
པཎ། །ཚོས་བདག་མེད་པ་མཉམ་ཉིད་པས། །

« Libre de la dualité du sujet et de l'objet
Liée aux agrégats, aux domaines et aux
sources de perception,
Eux-mêmes dénués de toute existence
réelle,
Les choses n'ont pas de soi et de ce fait sont
égales.

“Of inherent being all entities are free.
The aggregates, the elements, the sense
fields,
Percepts and perceivers are devoid of real
existence.
All things are equal in their lack of self,

རང་སེམས་གདོད་ནམས་མ་སྐྱེས་པ། །སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འབྲུང་ངོ། །

Notre esprit n'est donc jamais né :
Telle est la nature de la vacuité. »
Voilà l'extrait [du *Tantra de Guhyasamāja*
que je vais commenter].

And thus our minds primordially
Are unborn and their nature emptiness."
This is said [in the *Guhyasamāja-tantra*].

སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་རྣམས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ངི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་
ཆེན་པོར་སྲུགས་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། །བདག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་མ་བརྒྱལ་བ་རྣམས་བསྐྱེད་པ་དང་། །མ་
གྲོལ་བ་རྣམས་དགྲོལ་བ་དང་། །དབྱུགས་མ་ཕྱུང་བ་རྣམས་དབྱུགས་དབྱུང་བ་དང་། །ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་མ་
འདས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྲུང་ན་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུས་འདི་ནས་བཟུང་ནས་སྤིང་པོ་བྱང་ཆུབ་ལ་མཆིས་ཀྱི་
བར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པར་བསྐྱོད། །

Comme les bienheureux bouddhas et les
grands bodhisattvas engendrèrent l'esprit
d'Éveil, moi aussi, pour libérer les êtres
qui n'ont pas été libérés, délivrer ceux qui
ne sont pas libres, reconforter ceux qui
manquent de reconfort et faire en sorte
que ceux qui ne sont pas au-delà de la
souffrance y parviennent, désormais et
jusqu'au cœur de l'Éveil, je vais engendrer
l'esprit du grand Éveil.

Just as the Bhagavan Buddhas and the great
Bodhisattvas cultivated the state of mind
directed to great enlightenment, I too, from
this moment until the heart of enlighten-
ment is gained, will cultivate this same state
of mind directed to great enlightenment. I
will do so in order to carry over to the other
shore those who have not yet crossed, in or-
der to free those as yet unfreed, to summon
those who have not yet been summoned,
and to place in the state beyond all suffering
those who are not yet there."

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གསང་སྲུགས་ཀྱི་སྤོང་སྤྱོད་པ་སྤོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་པས་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤོན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་བསྐྱེད་ནས།

Les bodhisattvas qui pratiquent selon les
Mantras Secrets engendreront ainsi l'esprit
d'Éveil en tant que vœu sur le mode con-
ventionnel,

It is by reflecting thus that Bodhisattvas
who engage in the practice of the Secret
Mantra must first cultivate relative bo-
dhicitta, which has the character of an
intention.

དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དེའི་རང་བཞིན་
བཤད་པར་བྱའོ།

après quoi ils engendreront, par le pouvoir
de la méditation, l'esprit d'Éveil absolu.
C'est ce dernier que je vais donc définir.

They must then go on to cultivate ultimate
bodhicitta through the strength of their
meditation. For this reason, the nature of
ultimate bodhicitta must be explained.

1. བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དངོས། །དཔལ་ལྷན་རྗེ་མེ་བསྐྱམས་བཏུང་དེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱོམ་པ་
ནི། །སྲིད་པ་འཇིག་དེ་བདག་གིས་བཤད།

M'étant prosterné devant les glorieux
[porteurs de] vajra
Qui incarnent l'essence de l'esprit d'Éveil,
Je vais expliquer la méditation sur l'esprit
d'Éveil
Qui détruit l'existence conditionnée.

To bodhicitta's very nature,
The glorious one who wields the vajra, I
bow down.
The meditation upon bodhicitta
That destroys saṃsāra, this I will explain.

2. སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །བདག་དང་ཕྱང་སོགས་རྣམ་རིག་གི་ །རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་
བསྐྱིབས་པ། །རྟོག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་བཞེད།

Pour les bouddhas, l'esprit d'Éveil
N'est pas obscurci par les pensées
Intellectuelles comme le soi et les agrégats,
Et toujours il a pour caractère la vacuité.

Bodhicitta, all the Buddhas say,
Is unobscured by veils of thought:
Conceptions of such things as self and
aggregates,
Which always have the character of
emptiness.

3. སྡིང་རྗེས་བརྒྱན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི། །འབད་པས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན། །ལྷགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་སངས་
རྒྱལ་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་འདི་རྟོག་ཏུ་བསྐྱོམས།

3. Il faut, l'esprit imprégné de compassion,
Méditer avec diligence sur cet esprit
d'Éveil.
Les compatissants bouddhas
Méditent constamment dessus.

With minds moist with compassion
We should strenuously meditate on
bodhicitta.
The Buddhas, who personify compassion,
Meditate upon it constantly.

4. ལུ་སྒྲེགས་ཅན་གྱིས་གང་བཏགས་པའི། །བདག་དེ་རིགས་པས་རྣམ་དབྱེད་ན། །ལུང་རྣམས་ཀུན་གྱི་ནང་རྣམས་
ནཏྲོ། །གང་ཞིག་གནས་ཀྱང་རྗེད་མ་ཡིན། །

Si l'on analyse logiquement ce soi
Imaginé par les non-bouddhistes,
On ne le trouve, si tant est qu'il pût s'y loger,
Dans aucun des agrégats.

When the self imagined by non-Buddhists
Is analyzed with reasoning,
It is not found to dwell
Within the aggregates.

5. ལུང་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་དེ་རྟག་མིན། །དེ་ཡང་བདག་གི་ངོ་བོ་མིན། །གང་ཡང་རྟག་དང་མི་རྟག་གཉིས། །རྟེན་
དང་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་མེད། །

Les agrégats existent mais ne sont pas
permanents :
Ils ne peuvent donc pas constituer le soi.
Le permanent et l'impermanent ne
peuvent
Avoir un rapport de contenant et de
contenu.

The aggregates are there and yet they are
impermanent.
Thus they do not constitute the nature of
the self.
Impermanent and permanent
Are never linked as things supporting and
supported.

6. བདག་ཅེས་བྱ་སྟེ་ཡོད་མིན་ན། །བྱེད་པོ་ཞེས་བྱ་གལ་རྟག། །ཚོས་ཅན་ཡོད་ན་ཚོས་རྣམས་ལ། །འཇིག་རྟེན་
ན་ནི་དབྱེད་པ་འཇུག། །

Si le « soi » n'existe pas,
Comment le concevoir comme un agent
permanent ?
Il faut que le sujet existe dans le monde
Pour se mettre à agir sur les choses.

If what you call the self does not exist,
The so-called agent, how can this be permanent?
For in the experience of the world, it's only
when there is a subject
That its attributes can be examined.

7. གང་ཕྱིར་རྟག་པས་དོན་བྱེད་པ། །རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱིས་མིན་པ། །དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ནང་དུ་ནི། །རྟག་པའི་
དངོས་དེ་མེད་པ་ཉིད། །

7. Or, puisque ce qui est éternel n'a
d'efficience
Ni graduelle ni soudaine,
Il n'y a, au dehors comme au dedans,
Absolument rien d'éternel [comme le soi].

Since something permanent lacks causal
power
[That functions] gradually or in a single
instant,
There's no enduring entity [of self]
Neither in the outer nor the inner sphere.

8. གཤམ་ཏེ་རུས་ན་ཅི་སྟེ་ལྷོས། །དེ་ནི་ཅིག་ཅར་དངོས་འབྱིན་འགྱུར། །གང་ཞིག་དངོས་གཞན་ལ་ལྷོས་པ། །དེ་
ནི་རྟག་དང་རུས་ལྡན་མིན། །

Si [le soi] était efficient, comment serait-il dépendant

Puisqu'il produirait ses effets tout d'un coup ?

Ce qui dépend d'une autre réalité que soi-même

N'est pas éternel et n'a aucune efficience.

If such a thing had causal power, how could it be dependent?

It would instantaneously produce its real effects.

Dependent upon something else, a thing

Is neither permanent nor does it [in itself] have causal power.

9. གཤམ་ཏེ་དངོས་ན་རྟག་མིན་ཏེ། །དངོས་རྣམས་རྟག་ཏུ་སྐྱད་ཅིག་གྱིར། །གང་གྱིར་མི་རྟག་དངོས་པོ་ལ། །བྱེད་
པ་པོ་ཉིད་བཀག་པ་མེད། །

Si le soi était une réalité [efficiente], il ne serait pas éternel,

Car les réalités [efficientes] sont toujours instantanées.

Par conséquent les réalités impermanentes

N'ont pas ce créateur dont l'essence vient d'être réfutée.

If the self is an efficient entity, it is not permanent,

For efficient entities are always momentary.

Thus, regarding entities that are impermanent,

A creating agent is refuted. There is no such thing.

10. བདག་སོགས་བྲལ་བའི་འཛིག་རྟེན་འདི། །ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཉིད་དག་
གོ། །སློ་ཡིས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་འགྱུར། །

Ce monde dénué de soi

S'écroule quand l'intelligence comprend

Les agrégats, les domaines et les sources,

Ainsi que les concepts de sujet et d'objet.

Bereft of such a thing as self, this world

Collapses utterly when there's an understanding

Of the aggregates, elements and sense fields,

Percepts and perceivers.

11. སན་པར་བཞེད་པ་རྣམས་གྱིས་ནི། །གཟུགས་དང་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཕུང་པོ་ལྷན་
དེ་ལྷར་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་གསུངས། །

Ceux qui veulent faire le bien des autres

Ont enseigné aux Auditeurs l'existence

Des cinq agrégats : formes, sensations,

Représentations, facteurs de composition et consciences.

Those who wished to benefit

Have spoken of five aggregates of form and

feeling and perception,

Conditioning factors, consciousness:

Thus they taught the Śrāvakas.

12. ཀང་གཉིས་མཚོག་གིས་རྟུ་ཡང་། བཀུགས་ནི་དབྱ་བ་དོས་འདྲར་སྤང་། ཚོར་བ་ཚུ་ཡི་ཚུ་བྱར་འདྲ། །
འདུ་ཤེས་སྒྲིག་རྒྱ་དང་མཚུངས་ཤིང་། །

Mais à l'intention des bodhisattvas,
Le Meilleur des Hommes a toujours
enseigné
Les cinq agrégats comme suit :
Les formes sont comparables à l'écume sur
la mer,

And yet the supreme leaders of the human
race
Have always given to the Bodhisattvas
This instruction on the aggregates:
That form is like a mass of foam,

13. འདུ་བྱེད་ཚུ་ཤིང་དང་འདྲ་ལ། རྣམ་ཤེས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ཞེས། ལྷུང་པོ་བསྟན་པ་འདི་ལྟ་བུ། ལྷུང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ལ་གསུངས། །

Les sensations aux bulles à la surface de l'eau,
Les représentations aux mirages,
Les compositions aux bananiers
Et les consciences aux illusions magiques.

That feeling's like a bubble on the stream,
Perception like a trick of light,
Conditioning factors like a plantain tree,
And consciousness a magical display.

14. འབྲུང་ཚེན་བཞི་ཡི་རང་བཞིན་ཅན། བཀུགས་ཀྱི་ཡུང་པོར་རབ་ཏུ་བཤད། ལྷག་མ་གཟུགས་མེད་ཉིད་དུ་ནི། །
མེད་ན་མི་འབྲུང་གྱིར་ན་འགྲུབ། །

Il expliqua clairement que l'agrégat de la
matière
Était constitué par les quatre éléments
Sans lesquels les formes ne pourraient
apparaître.
Ainsi prouva-t-il que les agrégats restants
étaient immatériels.

And they explained the aggregate of form
As being of the nature of four elements.
And so it is perforce established
That the other aggregates are incorporeal.

15. དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་མིག་གཟུགས་སོགས། ཁྲམས་རྣམས་བཤད་པ་དེ་དག་ཉིད། ལྷོ་མཚེད་དག་ནི་གཟུང་བ་
དང་། འཛིན་པར་ཡང་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །

Parmi ceux-ci, l'œil, les formes et ainsi de suite
Sont expliqués comme étant les domaines ;
Quant aux sources de perception, sachez
qu'elles s'appliquent
À l'objet perçu et au sujet qui perçoit.

Of these, the eye and form (and all the
other senses and their fields)
Have been described as elements.
And the sense fields should be understood
As percepts and perceivers.

16. གཟུགས་རྒྱལ་མེད་གཞན་དབང་པོ་མེད། བྱེད་པོའི་དབང་པོ་གིན་ཏུ་མེད། སྐྱོད་པ་པོ་དང་སྐྱེད་པ་དག །ཡང་
དག་སྐྱེད་པར་རིགས་མ་ཡིན།

Il n'y a pas d'atomes de matière ni, par
ailleurs, de facultés des sens ;
Quant à l'agent, il est totalement dépourvu
de conscience.
Il n'est donc pas logique d'admettre que
des causes
Puisseient réellement produire des effets.

The particle of form does not exist; the
sense powers do not exist;
The sense power of an agent is completely
nonexistent.
The production of effects by causes that
produce them—
None of it can be sustained by reasoning.

17. གཟུགས་རྒྱལ་དབང་གེས་སྐྱེད་མིན་ཏེ། །དེ་ནི་དབང་པོ་ལས་འདས་ཡིན། །འདུས་པས་དེ་རྣམས་སྐྱེད་བྱེད་
ནོ། །ཚོགས་པ་དེ་ཡང་མི་འདོད་དོ།

Un atome de matière ne peut pas produire
de conscience sensorielle
Puisqu'il se situe au-delà des facultés des sens.
S'il la produit du fait qu'elles se rencontrent,
C'est bien cette rencontre qu'il restera à prouver.

A particle of form does not produce the
visual consciousness,
Because it lies outside the sense power's range.
Perhaps a group of them produces it?
But such a gathering is not asserted!

18. མྱོགས་གྱི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བ་ཡིས། །རྒྱལ་ཕྱན་ལ་ཡང་དབྱེ་བ་མཐོང་། །གང་ལ་ཆ་གས་གྱིས་བརྟགས་པ། །དེར་
ནི་རྒྱལ་ཕྱན་ཇི་ལྟར་འཐད།

En divisant l'atome en ses composantes
Directionnelles, on lui trouve [toujours] des
parties.
Comment peut-on concevoir un *atome*
(« insécable »)
Qui serait pourvu de parties ?

The partless particle is found to have
divisions,
For it can be divided by direction.
How can a thing that may be analysed into
its parts
Be valid as a partless particle?

19. མྱི་རོལ་དོན་ནི་རྣམ་གཅིག་ལ། །ཐུང་དང་གེས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར། །ཡིད་འོང་གཟུགས་ནི་གང་ཡིན་པ། །དེ་
ཉིད་གཞན་ལ་གཞན་དུ་འགྱུར།

Le même objet extérieur
Est perçu de différentes façons.
Un « beau corps », par exemple,
Est perçu différemment par d'autres [que soi].

With the same external object
Different consciousnesses may engage;
And what to one seems beautiful
May seem quite different to another.

20. བྱང་མེད་གཟུགས་ནི་གཅིག་ཕྱུ་ལ། རྩོད་འདོད་བྱ་བ་ཟུང་བ་ལ། །ཀུན་རྒྱ་ཚགས་ཅན་གྱི་རྣམས་བཞིན། །
རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །

Ainsi le même corps de femme
Sera cadavre pour l'ascète, objet de désir
Pour l'amoureux et aliment pour le chien :
Voilà autant d'idées différentes.

Related to the self-same female body,
Three distinct perceptions may arise.
For ascetics or for those who have desire or
for dogs,
It will appear a corpse, a lovely object, or as
something edible.

21. དོན་མཚུངས་པ་ཡིས་དོན་བྱེད་པ། །མི་ལམ་གཞོན་པ་བཞིན་མིན་ནམ། །མི་ལམ་སང་པའི་གནས་སྐབས་
ལ། །དོན་བྱེད་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད། །

L'efficience [causale] de cet objet unique
n'est-elle pas
Comparable aux maux que l'on subit en rêve ?
Dans l'état de veille, lorsqu'on ne rêve pas,
Il [le corps de la femme] a la même efficience.

Is not the causal power of this same thing
Like something that may harm us in our
dreams?
For whether in the waking state or in a dream,
There is no difference in its causal power.

22. གཟུང་དང་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཡིས། །རྣམ་གཤམ་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ། །རྣམ་གཤམ་ལས་ནི་ཐ་དད་བར། །ཕྱི་རོལ་
དོན་ནི་འགའ་ཡང་མེད། །

Dans les représentations de la conscience
Régie par la dualité du sujet et de l'objet,
Il n'y a pas le moindre objet extérieur
Qui serait différent de la conscience.

With apprehended and with apprehending
aspects,
Consciousness appears.
There is no outer thing at all
That is distinct from consciousness.

23. དེ་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ངོ་བོར་ནི། །ཕྱི་དོན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མེད། །རྣམ་གཤམ་སོ་སོར་སྣང་བ་འདི། །གཟུགས་གྱི་
རྣམ་པར་སྣང་བར་གྱུར། །

En conséquence, il n'est absolument
Aucun objet extérieur qui aurait une
essence réelle.
Ce sont différentes perceptions de la conscience
Qui apparaissent sous l'aspect des formes
et du reste.

Therefore there's no outer thing at all
That is a true existent entity.
Various appearances of consciousness
Are seen as form and all the rest.

24. ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བོ་སེམས་སྐྱོངས་པས། །སྐྱུ་མ་སྒྲིག་རྒྱུ་རྩི་བ་ཡི། །གྲོང་གྲེང་ལ་སོགས་མཐོང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་གསུགས་སོགས་སྣང་བ་ཡིན། །

Les êtres à l'esprit confus
Perçoivent les formes et les autres objets des sens
Comme on prend pour réel un spectacle de magie,
Un mirage ou une cité de Gandharvas.

Just as magical displays or mirages
Or cities of Gandharvas might be seen
By those with confused minds,
It's thus that forms and all the rest appear.

25. བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར། །ཡུང་པོ་ཁམས་སོགས་བསྟན་པ་ཡིན། །སེམས་ཅོམ་པོ་ལ་གནས་ནས་ཀྱི། །སྐྱལ་ཆེན་རྣམས་གྱིས་དེ་ཡང་སྤངས། །

Les agrégats, les domaines et les sources
ont été enseignés
Pour arrêter la croyance au soi [selon
l'esprit-seulement].
Quant au point de vue des adeptes de
l'esprit-seulement,
Ceux dont la fortune est grande
l'abandonnent aussi.

In order to dispel belief in self,
The aggregates, the elements and all the
rest were taught.
And having once subscribed to Mind Alone,
The greatly fortunate abandon even this.

26. རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྐྱབ་པ། །སྣ་ཚོགས་འདི་ནི་སེམས་སུ་གྲུབ། །རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གང་ཞེ་ན། །དེ་ནི་དཔལ་དུ་སྟེ། །

Pour les adeptes de la conscience, toute
Cette multiplicité relève de l'esprit.
Qu'est-ce que la conscience ?
C'est ce que nous allons voir à présent.

For those who say that all is consciousness,
The manifest array is proved to be the mind.
But what's the nature of this consciousness?
This is what should be explained.

27. འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅོམ་ཞེས། །བྱུང་པས་བསྟན་པ་གང་མཛད་དེ། །བྱིས་པ་རྣམས་གྱི་སྐྱུག་པ་ནི། །སྤང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་དེ་ཉིད་མིན། །

Quand le Sage enseigne
Que « tout n'est qu'esprit »,
C'est pour calmer les êtres puérils
Qui ont peur : il n'en est pas réellement
ainsi.

When the Sage declared that all is "mind
alone",
He spoke in such a way that childish beings
Might throw off their fear.
And yet the truth is not like this.

28. ཀུན་བརྟགས་དང་ནི་གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་སུ་སྲུབ་པ་འདི་ཉིད་ནི། རྫོང་ཉིད་བདག་ཉིད་གཅིག་སུ་ཡི། །
ངོ་བོ་སེམས་ལ་བརྟག་པ་ཡིན། །

L'imaginaire, le dépendant

Et l'absolument existant

Ont la même nature de vacuité :

Ce sont des fictions de l'esprit, lequel est
leur essence.

The imputed, the dependent,

And the ultimate existent—

These are all ascriptions of the mind,

Whose nature is but emptiness itself.

29. ཐེག་ཆེན་དགའ་བའི་བདག་ཉིད་ལ། ཚོས་ལ་བདག་མེད་མཉམ་པ་ཉིད། སེམས་ནི་གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་པ། །
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་མདོར་བསྟུས་གསུངས། །

À ceux qui aiment le Grand Véhicule

Le Bouddha enseigne en bref

L'égalité et l'absence de soi des choses,

De même que l'esprit qui n'est jamais né.

To those who take delight in Mahāyāna,

Buddha spoke in brief about

The “no-self” of phenomena, their

evenness,

And said the mind's primordially unborn.

30. རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས། །རང་གི་སེམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ཏེ། །གནས་ཡོངས་གྱུར་ནས་དག་པའི་
སེམས། །སོ་སོར་རང་རིག་སྦྱོད་ཡུལ་བརྗོད། །

Pour les Yogācārin, « adeptes du yoga »,

Le contrôle de son propre esprit

A le pouvoir de le transformer. L'esprit
ainsi purifié

Est connu par sa propre sagesse qui se
connaît elle-même.

The Yogācārin say

That when the mind is wholly tamed,

This mind is pure and utterly transformed,

And is the object of its self-cognition.

31. འདས་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་མེད། །མ་འོངས་པ་ནི་ཐོབ་པ་མིན། །གནས་ཕྱིར་གནས་ནི་ཡོངས་གྱུར་པ། །ད་ལྟ་
བ་ལ་ག་ལ་ཡོད། །

La [pensée] passée n'existe plus ;

La pensée future n'existe pas encore ;

La pensée présente, où est-elle

[réellement],

Si l'esprit change constamment d'état ?

But its past is now no more;

And for its future, this is not yet reached;

And since its state is constantly in flux,

Where is it, in the present instant, now?

32. དེ་ཇི་ལྟར་དེ་ལྟར་སྤང་མིན། ཇི་ལྟར་སྤང་དེ་དེ་ལྟར་མིན། རྣམ་ཤེས་བདག་མེད་ཇི་བོ་སྟེ། རྟོན་གཞན་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད། |

Elle n'apparaît pas telle qu'elle est
Et n'est pas telle qu'elle apparaît.
La conscience est par nature dénuée de soi
Et n'a pas d'autre support.

Just how it is—that's not as it's perceived;
And how it is perceived—that is not how it
is!
Consciousness, by nature, is without a self,
And yet it does not have another base.

33. ཇི་ལྟར་ཁབ་ལེན་དང་ཉེ་བས། །ལྷགས་ནི་སྤྱར་དུ་ཡོངས་སུ་འཁོར། །དེ་ལ་སེམས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་
དང་ལྷན་ཞིང་སྤང་བར་འགྱུར། |

De même que le fer
Se rapproche aussitôt de l'aimant
Sans posséder d'esprit
Mais comme s'il en avait un, ...

When brought close to a magnet,
Iron quickly circles it.
To all appearance it is animate,
And yet there is no mind therein.

34. དེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བདེན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ནི། །གང་ཚོ་འགོ་འོང་གཡོ་བར་འགྱུར། |
དེ་ཚོ་སྲིད་པ་འཛིན་པར་བྱེད། |

De même la conscience fondamentale
N'est pas réelle mais, comme si elle l'était,
Elle se déplace, va et vient
En faisant croire à l'existence.

In such a way, although it has no true
existence,
Fundamental consciousness
Moves back and forth as though it had—
And then the world is apprehended.

35. ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་ཤིང་། །སེམས་ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ལྷས་
བརྟེན་ནས་ནི་གཡོ་བ་ཡིན། |

De même que l'océan et les arbres bougent
Sans pour autant avoir d'esprit,
De même la conscience fondamentale
Se meut dépendamment d'un corps.

Just as the ocean and the trees
Can move although they are not animate,
Likewise once supported by a body,
The fundamental consciousness is mobile
too.

36. ལུས་མེད་ན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། །ཡོད་པ་མིན་ཞེས་ཡོངས་ཏྲོག་ན། །དེ་ཡི་སོ་སོ་རང་རིག་ཉིད། །ཅི་འདྲ་ཞེས་
ཀྱང་བརྗོད་པར་གྱིས།

S'ils croient que la conscience
N'existe pas sans corps,
Qu'ils nous expliquent donc
Ce qu'est leur sagesse qui se connaît elle-
même.

If, without a body, it is thought that
There's no consciousness,
They must now describe for us
What self-cognizing consciousness is like.

37. སོ་སོ་རང་རིག་ཉིད་བརྗོད་པས། །དེ་ནི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད། །འདི་དེ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། །རུས་མིན་
ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན།

En disant qu'elle se connaît elle-même,
Ils en font une réalité substantielle.
Mais ils disent aussi qu'il leur est
Impossible de la décrire.

Affirming self-cognizing consciousness,
They say it is a real, existent entity.
And yet they also say that it's impossible
For it to be described as this or that!

38. རང་ལ་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཉམས་ཏུ་འབྲུལ་པ་མེད་པར་ནི། །མཁའས་
རྣམས་རབ་ཏུ་འདུག་པ་ཡིན།

Or pour partager
Leur conviction avec les autres,
Les sages devraient toujours user
De raisonnements parfaits.

That they might bring to other minds
The certainty residing in their own,
The learned should engage themselves
With unmistakable reasoning.

39. ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་ཏྲོགས་པ་སྟེ། །ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད། །དེ་ལྟར་ན་ནི་རིག་བྱ་དང་། །རིག་བྱེད་
མེད་ཅེས་ཅིས་མི་འདོད།

C'est la conscience qui perçoit l'objet de
connaissance :
Il n'y a pas de conscience sans objet de
connaissance.
Dans ce cas, pourquoi n'admettraient-ils
pas
Qu'il n'y a ni objet connu ni sujet qui le
connaît ?

Cognition apprehends the objects of
cognition;
No cognition is there in the absence of
such objects.
Why, therefore, do they not grant
That known and knower are without
existence?

40. སེམས་ནི་མིང་ཙམ་ཡིན་པ་སྟེ། །མིང་ལས་གཞན་དུ་འགའ་ཡང་མེད། །མིང་ཙམ་དུ་ནི་རྣམ་རིག་བཟོ། །
མིང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན། །

« Esprit » n'est qu'un nom
Et rien d'autre.

Ne voyez dans la conscience qu'un nom,
Et le nom lui-même est dépourvu de
réalité.

The mind is just a name;

It's nothing other than a name.

Consider that cognition is a simple name,
A name that also lacks reality.

41. རང་ངམ་དེ་བཞིན་ཕྱི་རོལ་ལམ། །ཡང་ན་གཉིས་ཀའི་བར་དག་ཏུ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་མ་རྟོན། །
དེ་ཕྱིར་སྐྱུ་མའི་རང་བཞིན་སེམས། །

Ni dedans, ni dehors,
Ni entre les deux

Les Vainqueurs n'ont trouvé d'esprit :
L'esprit est donc illusoire.

Outside or within

Or in between these two,

The Conquerors have never found this
mind.

It therefore has the nature of illusion.

42. ཁ་དོག་དབྱིབས་ཀྱི་དབྱེ་བའམ། །གཟུང་བ་དང་ནི་འཛིན་པའམ། །སྐྱེས་པ་བུད་མེད་མ་ནིང་སོགས། །ངོ་བོ་
སེམས་ནི་གནས་པ་མིན། །

Les catégories de couleur et de forme,
Les [concepts de] sujet et d'objet,
Le masculin, le féminin ou le neutre :
Dans aucune de ces choses ne réside
l'esprit.

The mind by nature does not dwell

In different colours or in shapes,

In percept or perceiver,

Female, male, or neither of these two.

43. མདོར་ན་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །གཟིགས་པར་མ་ལྟར་གཟིགས་མི་འགྱུར། །རང་བཞིན་མེད་པའི་རང་
བཞིན་ཅན། །ངོ་བོ་བུད་མེད་ཀྱི་གཟིགས་པར་འགྱུར། །

Bref, les bouddhas ne l'ont jamais vu

Et ne le verront jamais :

Comment pourraient-ils voir

Ce qui a pour essence d'être sans essence ?

In brief, the Buddhas have not seen it,

And they never shall.

For how could they behold

What, by its nature, lacks inherent
nature?

44. དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་ནམ་ཏྲོག་ཡིན། །ནམ་ཏྲོག་མེད་པ་སྣོད་པ་ཡིན། །གང་དུ་ནམ་ཏྲོག་སྣང་གྱུར་བ། །དེར་ནི་
སྣོད་ཉིད་གསལ་ཡོད། །

Les « réalités » sont des concepts,
Et l'absence de concepts est vacuité.
Comment pourrait-il y avoir vacuité
Là où un concept apparaît ?

The so-called “entity” is but a thought.
And emptiness is where there are no
thoughts.
Now how can there be emptiness
Where thoughts appear ?

45. ཏྲོགས་བྱ་ཏྲོགས་བྱེད་རྣམ་པའི་སེམས་ཀྱི་དཔྱད་པ་བཞིན་གསལ། །གང་ན་ཏྲོགས་བྱ་
ཏྲོགས་བྱེད་ཡོད། །དེར་ནི་བྱུང་ཚུབ་ཡོད་མ་ཡིན། །

Les ainsi-allés n'ont jamais vu d'esprit
Se différenciant en connaisseur et connu :
Là où il y a connaisseur et connu,
Il n'y a pas d'Éveil.

The mind in aspect of a knower and a
known,
The Tathāgatas have not seen.
Wherever there's a knower and a known,
Enlightenment is not yet gained.

46. མཚན་ཉིད་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བ་མེད། །ཡོད་གྱུར་མ་ཡིན་ངག་ལམ་བྲལ། །མཁའ་དང་བྱུང་ཚུབ་སེམས་དང་ནི། །
བྱུང་ཚུབ་གཉིས་མེད་མཚན་ཉིད་ཅན། །

Sans caractéristiques et sans naissance,
Ils ne sont pas et aucun langage ne peut les
décrire :
L'esprit d'Éveil et l'Éveil ont
Le même caractère que l'espace.

Lacking attributes and origin,
It does not “exist”, and words recoil from
it.
The character of bodhicitta and
enlightenment itself
Is indivisible from space.

47. བྱུང་ཚུབ་སྐྱིད་པོ་ལ་བཞུགས་པའི། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སངས་རྒྱལ་དང་། །བཙེ་ལྷན་ཀུན་གྱིས་དུས་ཀུན་
ཏུ། །སྣོད་པ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་མཁྱེན། །

De tous temps, tous les bouddhas
Et les êtres aimants, ces grands êtres
Qui trônent au cœur de l'Éveil,
Savent que la vacuité est pareille à l'espace.

The Buddhas, those great beings
Dwelling in the essence of enlightenment,
And also those endowed with great
compassion,
At all times know that emptiness is similar
to space.

48. དེ་ཕྱིར་ཚོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གཞི། ཞི་ཞིང་སྐྱུ་མ་དང་མཚུངས་པར། བཞི་མེད་སྲིད་པ་འཇིག་བྱེད་པའི། །
སྟོང་པ་ཉིད་འདི་རྟག་ཏུ་བསྐྱོམ་། །

C'est pourquoi, sur le fondement de toutes choses,
La vacuité paisible, illusoire
Et infondée, on méditera constamment,
Car elle détruit l'existence [samsârique].

And therefore Bodhisattvas should at all times meditate
Upon this base of all phenomena:
Emptiness, the peaceful, illusion-like and groundless,
Which overthrows existence in saṃsāra.

49. སྐྱེ་མེད་དང་ནི་སྟོང་ཉིད་དང་། བདག་མེད་ཅེས་བྱུང་སྟོང་པ་ཉིད། བདག་ཉིད་དམན་པ་གང་སྟོམ་པ། །དེ་
དེ་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་མིན། །

La méditation des êtres mineurs sur la vacuité
Prétendument « sans naissance », « vacuité »
Ou « absence de soi » n'est pas la méditation
Sur la vacuité.

They do not meditate on this
Who meditate upon a lesser kind of emptiness:
A so-called “absence of origination”,
“Emptiness”, “no-self”.

50. དགོ་དང་མི་དགོའི་རྣམ་ཏེ་གཞི། རྒྱུན་ཆད་པ་ཡི་མཚན་ཉིད་ཅན། སྟོང་ཉིད་སངས་རྒྱུས་གྱིས་གསུངས་
གཞན། །དེ་དག་སྟོང་པ་ཉིད་མི་བཞེད། །

Les bouddhas ont déclaré que [la méditation]
Sur la vacuité a pour marque
L'interruption du flot des pensées
bénéfiques ou nuisibles.
Pour eux les autres [méditations] ne sont pas vacuité.

Emptiness the Buddhas have defined
As but the ending of the stream
Of good and evil thoughts:
They do not speak of emptiness in any other way.

51. སེམས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཡི། བཞན་པ་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། །དེ་དག་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ནི། །
ནམ་མཁའ་སྟོམ་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །

L'esprit qui demeure sans objet conceptuel
A les mêmes caractéristiques que l'espace.
Pour les bouddhas, méditer sur la vacuité,
C'est méditer sur l'espace.

A mind abiding concept-less
Has the character of space
And those who meditate on emptiness,
Meditate, the Buddhas say, on spaciousness.

52. ལྷོང་ཉིད་སེད་ཅེ་བློ་ཡིས་ནི། །སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱག་པར་མཛོད། །གང་དང་གང་དུ་དེ་དག་བཞུགས། །དེ་
དང་དེར་ནི་སྐྱོང་ཉིད་འགྱུར། །

La vacuité est un rugissement
Qui effraie tous les théoriciens :
Quelle que soit leur position,
Elle s'avérera vacuité.

The lion's roar of emptiness
Intimidates the theories of philosophers.
No matter what position they embrace,
That very stance reverts to emptiness.

53. གང་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ། །དེ་ཡི་དེ་ནི་རྟག་མ་ཡིན། །སེམས་ནི་མི་རྟག་ཉིད་ཡིན་ན། །སྐྱོང་བ་ཉིད་དུ་
ཇི་ལྟར་འགའ། །

La conscience [selon l'esprit-seulement]
Est instantanée et donc impermanente.
En quoi l'impermanence de l'esprit
Contredit-elle sa vacuité ?

Those who say that consciousness is
momentary
Must also grant that it's not permanent.
And if the mind's impermanent,
How does this contradict its emptiness?

54. མདོར་ན་སངས་རྒྱལ་རྣམས་གྱིས་ནི། །སེམས་ནི་མི་རྟག་ཉིད་བཞེད་ན། །དེ་དག་སེམས་ནི་སྐྱོང་ཉིད་དུ། །ཅི་
ཡི་སྤྱིར་ན་བཞེད་མི་འགྱུར། །

Bref, si les bouddhas jugent
Que l'esprit est impermanent,
Pourquoi les adeptes de l'esprit-seulement
N'admettraient-ils pas sa vacuité ?

All the Buddhas have, in brief,
Declared the mind to be impermanent.
Why should it not be said therefore
That mind is also empty?

55. ཐོག་མ་ཉིད་ནས་སེམས་གྱི་ནི། །རང་བཞིན་རྟག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། །
རང་བཞིན་མེད་ཉིད་བཟོད་པ་མིན། །

Dès l'origine et à jamais
L'esprit n'existe pas réellement :
Ce qui ne veut pas dire qu'il y aurait
Une chose appelée esprit dont l'être seul
serait irréal.

Always, from the very outset,
Mind has lacked inherent nature.
But note: I do not say a thing inherently
existent
Is deprived of its inherent nature.

56. དེ་སྐད་བརྗོད་ན་སེམས་ཀྱི་ནི། །བདག་གི་གནས་པ་སྤངས་པ་ཡིན། །རང་གི་རང་བཞིན་ལས་འདས་པ། །དེ་
ནི་ཚོས་རྣམས་ཚོས་ཉིད་མིན། །

S'il en est ainsi, l'esprit
N'a plus de soi,
Car ce qui déborde de la substance d'une
chose
Ne peut en être la nature ultime.

By speaking in this way
A mind endowed with self has been rejected:
The essence of phenomena
Cannot be what transcends their very
nature.

57. ཇི་ལྟ་བུ་རམ་མངར་བ་དང་། །མེ་ཡི་རང་བཞིན་ཚ་བ་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་
བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །

De même que la mélasse est sucrée
Et le feu chaud par nature,
De même, par nature,
Toutes choses sont vacuité.

Just as sweetness is the nature of molasses,
And just as fire's nature is its heat,
In such a way is emptiness
Asserted as the nature of phenomena.

58. སྟོང་ཉིད་རང་བཞིན་དུ་བརྗོད་པས། །གང་ཞིག་ཆད་པར་སྤྲོ་བ་མིན། །དེས་ནི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡང་། །འགའ་
ཞིག་སྤྲོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

En disant que les choses sont vides,
Je ne les taxe pas de néant,
Mais je ne dis pas non plus par là
Que la vacuité soit permanente.

Declaring emptiness to be their nature—
This is not a nihilistic proposition.
Neither do we mean at all
That [emptiness] is permanent.

59. མ་རིག་ནས་བརྩམས་ཀྱི་བལྟ་བུ། །མཐར་ཐུག་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི། །བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བྱ་བ་ནི། །ཁོ་
བོ་མི་ལམ་སྤྱུ་འདྲར་འདོད། །

Les activités produites en interdépen-
dances
Selon douze facteurs qui vont
De l'ignorance à la vieillesse,
Je les tiens pour des rêves et des illusions
magiques.

The workings of dependent co-production
Arising in twelve links,
That start with ignorance and end with
age:
All these, I say, resemble dreams and
magical displays.

60. ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་འཁོར་ལོ་འདི། །སྲིད་པའི་ལམ་དུ་འཁོར་བ་སྟེ། །དེ་ལས་གཞན་དུ་སེམས་ཅན་གང་། །
ལས་འབྲས་སྲོད་པར་འདོད་པ་མེད། །

Cette roue à douze rayons
Tourne sur la voie de l'existence :
Personne ne pense qu'un être subit
Autrement les effets de ses actes.

Apart from such a twelve-linked wheel
That rolls along the path of life,
I do not think that there are beings
Reaping the results of what they do.

61. ཇི་ལྟར་མེ་ལོང་ལ་བརྟེན་ནས། །བཞིན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྐྱང་གྱུར་པ། །དེ་ནི་དེར་འཕོ་མ་ཡིན་ཞིང་། །དེ་
མེད་པར་ཡང་དེ་ཡོད་མིན། །

De même que la forme du visage
Qui apparaît dans un miroir
Ne s'y transporte point mais
Sans miroir n'aurait pas de reflet, ...

In dependence on a mirror,
The face's maṇḍala appears.
The face is not transferred into the mirror,
And yet without the mirror, there's no
image of the face.

62. དེ་བཞིན་སྐྱང་པོ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར། །སྲིད་པ་གཞན་དུ་སྦྱེ་བ་དང་། །འཕོ་བ་མེད་པར་མཁས་རྣམས་གྱིས། །
རྟག་ཏུ་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན། །

De même, lors de la conception,
Les agrégats ne naissent ni ne se
transportent
Dans une autre existence : que les sages
En soient assurés à jamais !

Just so, the wise shall always be convinced
That it is through the inter-linking of the
aggregates
That rebirth into other lives occurs,
But not that something transmigrates.

63. མདོར་ན་སྟོང་པའི་ཚོས་རྣམས་ལ། །ཚོས་རྣམས་སྟོང་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །བྱིད་པོ་ལས་འབྲས་ལོངས་སྲོད་
པ། །ཀུན་རྗེ་བ་ཏུ་ནི་རྒྱལ་བས་བསྟན། །

Bref, de choses vides
Naissent des choses vides :
Le Vainqueur enseigne que l'agent éprouve
Les effets de ses actes en vérité relative.

Empty phenomena, in short,
Derive from phenomena that are likewise
empty.
The agent and the action and the one who
reaps its fruits—
All this, the Buddha said, is relative, the all-
concealing truth.

64. ཇི་ལྟར་རྩ་ཡི་སྒྲ་དང་ནི། །དེ་བཞིན་སྒྲ་གུ་ཚོགས་པས་བསྐྱེད། །སྤྱི་ཡི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བ། །མི་ལམ་
སྒྲ་མ་དང་མཚུངས་འདོད།

Le son du tambour, de même que la pousse
Sont le fruit d'un concours [de circonstances].
Les manifestations extérieures en
interdépendances
S'apparentent au rêve et au spectacle du
magicien.

Just like the sounding of a drum,
Likewise a shoot arises from a gathering of
causes.
All the things that in the outer world arise
dependently
Are, we say, like dreams and magical
displays.

65. ཚེས་རྣམས་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི། །རྣམ་ཡང་འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །རྒྱུ་ནི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པས། །དེ་
ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས།

La production causale des choses
Ne contredira jamais [leur irréalité].
Puisque les causes ne sont pas telles par
essence,
On réalise que rien n'a de naissance.

That things arise from causes
Never contradicts what we have just
declared.
Since causes are devoid of being causes,
We understand phenomena to be unborn.

66. ཚེས་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །སྟོང་ཉིད་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བཤད། །མདོར་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་ནི། །ཚེས་
ཀུན་ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན།

Les choses n'ont pas de naissance :
Voilà une explication de la vacuité.
Bref encore, on explique que les cinq
agrégats
Désignent l'ensemble des phénomènes.

This unborn feature of phenomena
Is set forth as their emptiness.
Briefly, "all phenomena"
Refers to the "five aggregates".

67. དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་བཤད་པས་ན། །ཀུན་རྫོབ་རྒྱུན་ནི་ཆད་མི་འགྱུར། །ཀུན་རྫོབ་ལས་ནི་ཐ་དད་པས། །དེ་ཉིད་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

Le cours de la vérité relative ne
s'interrompra pas
Parce que le réel est expliqué tel quel.
Il n'est pas de réel
Différent de la vérité relative.

When suchness is expounded as it is,
The all-concealing relative is not at all
suspended.
For, separate from the relative,
There is no suchness to be found.

68. ཀུན་རྫོབ་སྣོད་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །སྣོད་པ་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །བྱས་དང་
མི་རྟག་ཇི་བཞིན་ནོ།

La vérité relative est vacuité, est-il enseigné,
Et le vide lui-même est la vérité relative.
Il est sûr que l'une est impossible sans
l'autre,
Comme l'impermanence et le fait d'être
composé.

The relative has been explained as
emptiness
And voidness is itself the relative.
Without the one, the other does not
manifest,
Just like impermanence and fabricatedness.

69. ཀུན་རྫོབ་ཉོན་མོངས་ལས་ལས་བྱུང་། །ལས་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །སེམས་ནི་བག་ཆགས་རྣམས་
ཀྲིས་བསགས། །བག་ཆགས་བྲལ་ན་བདེ་བ་སྟེ།

La vérité relative émane du karma et des
émotions négatives,
Et le karma émane de l'esprit.
Or l'esprit est accumulation de schémas
habituels :
La félicité vient avec la fin des schémas
habituels.

The relative derives from karma and
defilements;
And it is from the mind that karma
manifests.
The mind is but the meeting of habitual
tendencies
And freedom from such tendencies is bliss.

70. བདེ་བའི་སེམས་ནི་ཞི་བ་ཉིད། །སེམས་ཞི་བ་ནི་མོངས་མི་འགྱུར། །མོངས་མེད་དེ་ཉིད་ཉོན་ལས་པ་སྟེ། །དེ་
ཉིད་ཉོན་ལས་པས་གྲོལ་ཐོབ་འགྱུར།

La félicité de l'esprit est la paix elle-même
Et l'esprit en paix ne tombe pas dans
l'ignorance.
L'absence d'ignorance est la réalisation du réel
Et la réalisation du réel apporte la libération.

A blissful mind is peace itself;
A peaceful mind is not confused.
And unconfused, it fathoms suchness;
Assimilating suchness, it is free.

71. དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཚོག་དེ་ཉིད་དང་། །
སྣོད་ཉིད་དུ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན།

Il est expliqué que l'Ainsité,
La réalité ultime, le sans-caractéristiques,
La vérité absolue et le suprême
Esprit d'Éveil sont la vacuité.

"Suchness", "uttermost perfection",
"Absence of all attributes," "the ultimate",
And "supreme bodhicitta"—
All these terms are names for emptiness.

72. བང་དག་སྣོང་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་ཐར་པའི་རྟེན་མ་ཡིན། །འགོ་རྒྱལ་སྲིད་པའི་བཙོན་རར་ནི། །མྱོངས་
པ་དེ་དག་འཁོར་བར་འགྱུར།

Ceux qui ne connaissent pas la vacuité
Ne peuvent pas atteindre la libération.
Ignorants, ils tournent en rond,
Prisonniers de l'existence, dans les six
destinées.

Those who have no grasp of emptiness
Lack the basis for their liberation.
Beings who are thus confused will wander
In the six worlds, in the prison of existence.

73. དེ་ལྟར་སྣོང་པ་ཉིད་འདི་ནི། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བསྐྱོམ་བྱས་ན། །ཁམས་ཀྱི་དོན་ལ་ཆགས་པའི་ལྗོ། །འབྱུང་
བར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཚོམ་མེད།

Il ne fait aucun doute
Que le yogi qui aura médité
Ainsi sur la vacuité œuvrera
Passionnément au bien des autres.

When yogis meditate
Upon this emptiness,
There is no doubt that there will rise in them
A longing for the benefit of others:

74. བང་དག་པ་དང་མ་དང་ནི། །ཁཉེན་བཤེས་གྱུར་པས་བདག་ལ་སྲོམ། །ཕན་པ་བྱས་པར་གྱུར་པ་ཡི། །སེམས་
ཅན་དེ་དག་རྣམས་ལ་ནི། །བྱས་པ་བཟོ་བར་གྱུར་བར་བྱ།

Nous devons rendre leurs bontés
Aux êtres qui nous aidèrent autrefois
Parce qu'ils étaient notre père, notre mère,
Des proches ou des amis.

"I will repay the kindness of all beings,
Who in the past have shown me so much
goodness,
When they were my father, mother,
Relatives and friends.

75. སྲིད་པའི་བཙོན་རར་སེམས་ཅན་ནི། །ཉོན་མོངས་མེ་ཡིས་གདུངས་རྣམས་ལ། །བདག་གིས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་བྱིན་
པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་བདེ་བ་སྐྱིན་པར་རིགས།

De même que nous avons fait souffrir
Les êtres emprisonnés dans les existences
Et consumés par le feu des émotions
négatives,
Il est juste, à présent, que nous leur
offrions le bonheur.

"Those living beings trapped in
prisons of existence,
Tortured by the fires of their defiled
emotions—
Just as once I brought them sorrow—
It is right that I should bring them
happiness."

76. འཇིག་རྟེན་བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོ་ཡིས། །འདོད་དང་མི་འདོད་འབྲས་བུ་དེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པ་དང་། །
གནོད་པ་ལས་ནི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །

Les fruits désirables et indésirables
Du monde aux destinées bonnes et
mauvaises
Naissent du bien et du mal
Que l'on a pu faire aux êtres.

Results, desired and undesired,
In good or evil states within this world,
All these derive from actions, good or ill,
That have been done to other beings.

77. སེམས་ཅན་བསྟེན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །གོ་འཕང་གླ་མེད་ཉིད་འགྱུར་ན། །ལྷ་དང་མི་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་གང་། །
ཚངས་པ་དབང་པོ་བྲག་པོ་དང་། །

Si, en servant les êtres,
On atteint l'insurpassable état de bouddha,
Pourquoi s'étonner de ce qu'il n'y ait
Pas une des richesses céleste ou humaine ...

The peerless state of buddhahood is gained
By taking the support of beings.
What wonder is it then
That there's no heavenly, no human joy—

78. འཇིག་རྟེན་སྤྱིང་བས་བརྟེན་དེ་དག། །སེམས་ཅན་ཕན་པ་ཙམ་ཞིག་གིས། །མ་བྲངས་པ་ནི་འགྲོ་གསུམ་འདིར། །
འགའ་ཡང་མེད་ལ་མཚར་ཅི་ཡོད། །

... Dont jouissent Brahmâ, Shakra
Ou les rois, dans ces trois mondes,
Qui ne provienne
D'un simple bienfait dispensé aux êtres ?

No state of Brahmâ, Indra, Shiva,
Or any guardian deity of the world,
Enjoyed in all the three realms of existence,
That was not engendered through desire
for beings' good?

79. སེམས་དམྱལ་དུད་འགྲོ་ཡི་དྲགས་སུ། །སྤྱུག་བསྐྱལ་རྣམ་པ་དུ་མའི་དངོས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིང་
བ་གང་། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་གནོད་ལས་བྱུང་། །

Les innombrables formes de souffrances
Que les êtres éprouvent dans les enfers,
Le monde des animaux et celui des esprits
faméliques
Sont l'effet du mal fait aux autres.

All the different kinds of pain
That beings suffer in the hells,
As animals or hungry ghosts—
All these result from harming beings.

80. བཀྲོས་སྒྲོམ་ཕན་ཚུན་རྗེས་པ་དང་། །ལཱི་ལི་ལི་སྐྱུ་བ་བསྐྱུ་ཉིད། །བརྒྱུག་པར་དཀའ་ཞིང་ཟད་མེད་དེ། །
སེམས་ཅན་གཞོན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན། །

Les souffrances de la faim et de la soif, des
échanges
De coups et des autres mauvais traitements,
Si difficiles à vaincre et ne cessant jamais,
Résultent du mal infligé à autrui.

Hunger, thirst and conflict back and forth,
And pain by which we are tormented,
Endless and so hard to overcome:
All this results from harming beings.

81. སངས་རྒྱལ་བྱུང་ཚུབ་སེམས་ཉིད་དང་། །བདེ་འགྲོ་དང་ནི་དན་འགྲོ་གང་། །སེམས་ཅན་དག་གི་རྣམ་སྤྲིན་
ཡུང་། །ངོ་བོ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །

La bouddhité, l'esprit d'Éveil lui-même
Et les bonnes destinées face aux mauvaises
destinées:
Comprenez bien que leurs actes apportent
Aux êtres deux types d'effets de pleine
maturité.

Buddhahood and Bodhisattvahood and
every happy state,
And then by contrast all the evil destinies—
It's thus that we should understand
The twofold ripening of beings' deeds.

82. དངོས་པོ་ཀུན་གྱིས་བསྟེན་བྱ་ཞིང་། །རང་གི་ལུས་བཞིན་བསྟུང་བར་བྱ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་བྲལ་
བཤོ །དུག་བཞིན་འབད་པས་སྤང་བར་བྱ། །

Aidez les autres avec tout ce que vous avez ;
Protégez-les comme votre propre corps.
Efforcez-vous d'éviter comme le poison
L'apathie à l'égard des êtres !

Guard beings as you would your very body;
Attend to them with everything you have.
Indifference to the plight of beings:
This you should reject like poison.

83. ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་ཆགས་བྲལ་བས། །བྱུང་ཚུབ་དམན་པ་ཐོབ་མིན་ནས། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་དོར་
བས། །རྫོགས་སངས་རྒྱལ་གྱིས་བྱུང་ཚུབ་ཐོབ། །

Les Auditeurs, affectés de cette apathie,
N'atteignent-ils pas un Éveil inférieur ?
Ceux qui n'abandonnent jamais les êtres
Atteignent l'Éveil de la parfaite
bouddhité.

Is not the Śrāvakas' enlightenment of
lesser scope
Because they lack this love?
By contrast, perfect Buddhas gain
enlightenment
Because they do not turn away from beings.

84. དེ་ལྟར་ཕན་དང་མི་ཕན་པའི། །འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་དཔྱད་པ་ན། །དེ་དག་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་གྱང་ནི། །རང་
དོན་ཆགས་ཤིང་ཇི་ལྟར་གནས། །

Lorsqu'on examine les effets résultant
Du bien et du mal faits aux autres,
Comment pourrait-on rester égoïste
Ne serait-ce qu'un seul instant ?

Once one has examined
The results of helpful and unhelpful deeds,
How, even for a single instant,
Can one stay attached to one's own benefit?

85. སླིང་རྗེས་བརྟན་པའི་རྩ་བ་ཅན། །བྱང་སེམས་ལྷུ་གུ་ལས་བྱུང་བ། །གཞན་དོན་གཅིག་འབྲས་བུ་རྒྱབ་ནི། །
རྒྱལ་བའི་སྲས་རྣམས་སློམ་པར་བྱེད། །

Pourvu d'une racine ferme par la
compassion
Et issu de la pousse de l'esprit d'Éveil,
L'altruïsme qui a pour seul fruit l'Éveil
Est ce sur quoi méditent les bodhisattvas.

From the plant of bodhicitta firmly rooted
in compassion
The one and only fruit of others' welfare
grows.
Thus the Buddhas' children,
Meditate on bodhicitta.

86. གང་ཞིག་བསློམས་པས་བརྟན་པ་ནི། །གཞན་གྱི་སྲུག་བསྲུག་གིས་བྱེད་ནས། །བསམ་གཏན་བདེ་བ་དོར་ནས་
གྱང། །མནར་མེད་པར་ཡང་འཇུག་པར་བྱེད། །

Effrayé par les souffrances d'autrui,
Celui qui s'est affermi dans la méditation
Renonce même au bonheur de la
concentration
Pour plonger dans l'enfer des Tourments
insurpassables.

And when through meditation it is firm,
These Bodhisattvas are appalled by others'
torment.
They renounce samādhi's bliss,
And even plunge into the hell of
Unrelenting Pain.

87. འདི་ནི་དོ་མཚར་འདི་བསྲུགས་འོས། །འདི་ནི་དམ་པའི་རྒྱལ་ལུགས་མཚོན། །དེ་དག་རྣམས་གྱི་རང་ལུས་
དང་། །ཁོར་རྣམས་བྱིན་པ་དོ་མཚར་མིན། །

Voilà qui est merveilleux et mérite l'éloge,
Voilà la suprême tradition des être sublimes,
Même s'il n'y a rien d'étonnant à ce que
ceux-ci
Fassent don de leur corps et de leur richesses.

How wonderful this is, how worthy to be
praised—
This is the supreme, holy way!
And yet it's not at all remarkable
To give away one's body or one's wealth.

88. ཚོས་རྣམས་སྣོང་པ་འདི་ཤེས་ནས། །ལས་དང་འབྲས་བུ་སྟོན་པ་གང་། །དེ་ནི་ངོ་མཚར་བས་ངོ་མཚར། །མང་
དུ་བྱུང་བས་མང་དུ་བྱུང་། །

Suivre la loi des actes et de leurs effets
Une fois qu'on sait les choses vides,
Voilà qui est plus extraordinaire que
l'extraordinaire
Et plus merveilleux que le merveilleux !

Instead to grasp the emptiness of things,
And to rely upon the karmic law of cause
and fruit—
It's this that is more wonderful than wonderful,
More marvellous than marvellous!

89. སེམས་ཅན་བསྐྱུབ་པའི་བསམ་པ་ཅན། །དེ་དག་སྲིད་པའི་འདམ་སྐྱེས་ཀྱང་། །དེ་བྱུང་ཉེས་པས་མ་གོས་པ། །
ལྷ་ཡི་པ་འི་འདབ་མ་བཞིན། །

Ceux qui pensent à protéger les êtres
Renaissent dans la boue des existences,
Mais leur apparition ne les souille pas
Comme les pétales du lys d'eau.

Wishing to be guardians of beings,
Though in saṃsāra's mire they take their birth,
[Bodhisattvas] are unstained by all the
faults thereof,
Like petals of the lotus, water-born.

90. ཀུན་བཟང་ལ་སོགས་རྒྱལ་བའི་སྲས། །སྣོང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་ནི། །ཉོན་མོངས་བྱུང་གིང་བསྐྱེད་མོངས་
ཤི། །དེ་ལྟར་སྣོང་རྗེས་བསྐྱེད་ལྟར་ཅིང་། །

Samantabhadra et les autres bodhisattvas
Ont certes brûlé le bois des émotions négatives
Au feu de sagesse de la vacuité
Mais, ce faisant, ils s'imprègnent de
compassion, ...

Though Bodhisattvas like Samantabhadra
Burned away defilement's tinder wood
With wisdom fires of emptiness,
They still are moistened and made tender
by compassion.

91. སྣོང་རྗེས་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས། །གཤེགས་དང་བལྟམས་དང་རོལ་པ་དང་། །ཁབ་ནས་འབྱུང་དང་དཀའ་
བ་སྣོད། །བྱང་ཆུབ་ཆེ་དང་བདུན་སྡེ་འཛོམས། །

Et, dominés par elle, ils viennent [au monde],
Prennent naissance et s'ébattent,
Puis ils quittent leur palais pour s'adonner
à l'ascèse,
Atteindre le Grand Éveil et vaincre les
hordes démoniaques ;

Caught beneath compassion's power,
They display their coming, birth,
experience of pleasures,
Renunciation and the practice of austerities,
Their great enlightenment and conquest of
the demon host.

92. ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དང་། །ལྷ་རྣམས་ཀུན་ལ་ལུགས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་སྤྲུང་ན་ལས། །འདས་
པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན། །

Ils font tourner la roue du Dharma,
Honorent les requêtes de tous les dieux,
Et enfin, de la même manière,
Donnent l'apparence de passer au-delà de
la souffrance.

They then show forth the turning
Of the Dharma Wheel;
Establishing the gods upon the path to freedom,
They then display their passing to the state
beyond all sorrow.

93. ཚངས་དང་དབང་པོ་བྱུང་འཇུག་དང་། །དྲག་སོགས་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་མཛད་ནས། །འགྲོ་བ་འདུལ་བའི་སྟོར་
བ་ཡིས། །སྤྲུགས་ཇེ་འི་རང་བཞིན་ཅན་གར་མཛད། །

Empruntant l'aspect de Brahmâ,
Indra, Vishnu, Rudra et les autres,
Ils dansent leurs danses de compassion
En œuvrant au bien des êtres.

They manifest in forms
Of Brahmâ, Indra, Vishnu, Shiva and the rest.
Exhibiting the dance of their compassion
Through actions that lead beings on the
path.

94. སྲིད་པའི་ལམ་ལ་སྐྱོར་རྣམས་ལ། །ངལ་སའི་དོན་དུ་ཐེག་པ་ཆེ། །འབྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་པོ་ཡང་། །གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་མིན། །

C'est pour que les êtres fatigués sur les
voies
De l'existence se reposent qu'ont été
enseignées
Deux sagesse préparant au Grand
Véhicule,
Mais ce n'est pas l'enseignement ultime.

To solace those despondent on the
pathways of existence,
That beings might embrace the Mahayāna,
Two kinds of primal wisdom were set
forth,
Yet this is not the final teaching.

95. ཇི་སྲིད་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱུལ། །དེ་སྲིད་ཡེ་ཤེས་ལུས་དངོས་ཅན། །ཁྲིང་འཛིན་སྟོམ་པས་རྒྱལ་འགྲུར་
བཞུགས། །ཉན་ཐོས་དེ་དག་གནས་པར་འགྲུར། །

Tant que les bouddhas ne les sollicitent pas,
Les Auditeurs, pourvus d'un corps
De sagesse, restent évanouis
Dans l'extase de la concentration.

The arhat Śrāvakas,
Till the Buddhas call them,
Rest in wisdom bodies,
Drunk on concentration.

96. བསྐྱལ་ན་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་ཀྱིས་ནི། །སེམས་ཅན་དོན་ལ་ཆགས་གྱུར་ཅིང་། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་
བསགས་ན། །སངས་རྒྱས་བྱུང་ཚུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

Réveillés, ils s'attachent à faire le bien des
êtres

Sous une multiplicité de formes
Et, quand ils ont accumulé mérites et
sagesse,

Ils atteignent l'Éveil des bouddhas.

Roused, they take on various forms,
And work with love for beings' sake.

Merit and wisdom gathered in,
They reach the awakening of buddhahood.

97. གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །བག་ཆགས་ས་བོན་བརྗོད་པ་ཡིན། །ས་བོན་དེ་དངོས་ཚོགས་པ་
ལས། །སྲིད་པའི་རླུ་གུ་སྐྱེད་པར་བྱེད། །

[Les Auditeurs] ayant [encore] des
propensions [liées] à la dualité,
Ces propensions sont appelées semences,
Et, quand toutes les conditions sont
réunies, ces semences

Donnent naissance aux pousses de l'existence.

They still have two propensities,
Which are described as seeds.

Through the gathering of such seeds and
other things,
The sapling of existence is produced.

98. འཛིག་རྟེན་མགོན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ། །སེམས་ཅན་བསམ་དབང་རྗེས་འགྲོ་བ། །འཛིག་རྟེན་དུ་ནི་ཐབས་
མང་པོ། །རྣམ་པ་མང་པོ་ཐ་དད་འགྱུར། །

En s'adaptant à la pensée et aux facultés
des êtres,

L'enseignement des protecteurs du monde
Se différencie dans le monde
En multiples aspects et méthodes.

The Guardians of the world expound their
teachings

In conformity with beings' aspirations.
Many are the means of training worldly beings;
Many are the aspects of the teachings.

99. ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་དབྱེ་བ་དང་། །ལ་ལར་གཉིས་ཀའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཐ་དད་བསྟན་པ་ཡིན་ཡང་ནི། །སྟོང་
དང་གཉིས་མེད་ཐ་དད་མིན། །

On peut les répartir en profonds et en
vastes,
D'autres encore étant les deux à la fois.
Ils s'agit d'enseignements différents, certes,
Mais qui ne font qu'un avec la vacuité.

The teachings thus are various,
Some profound and others vast,
While some combine the character of both.
None diverge from emptiness and thus
they are not different.

100. བ་བྱུངས་རྣམས་དང་ནི་ས་རྣམས་དང་། །སངས་རྒྱལ་པ་ལོལ་སྤྱིན་གང་དག། །དེ་དག་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་
ཆར། །ཀྱུན་མཁྱེན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན། །

Les dhāraṇīs et les terres [des bodhisattvas],
De même que les vertus transcendantes des
bouddhas,
Les Omniscients les ont enseignées
Comme des éléments de l'esprit d'Éveil.

All dhāraṇīs, grounds of realization,
The transcendent perfections of
enlightenment—
The Omniscient Ones described them all
As aspects of the awakened mind.

101. ལུས་དག་ཡིད་ཀྱིས་རྟག་པར་ནི། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་པ། །སྣོད་ཉིད་ཚོད་པར་སྣང་རྣམས་ལ། །ཆད་
པའི་ཚོད་པ་ཉིད་ཡོད་མིན། །

Ceux qui avec leur corps, leur parole et leur
esprit
Œuvrent constamment au bien des êtres
Ne se disputent pas avec ceux qui
attaquent
La vacuité en tant qu'idée nihiliste.

Those who with their body, speech and
mind
Accomplish constantly the benefit of beings
Who advocate the arguments of
emptiness—
For them there is no charge of being nihilist!

102. འཁོར་བ་སྲུང་ན་འདས་པ་ལ། །བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་མི་གནས་པ། །དེ་སྤྱིར་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །མི་
གནས་སྲུང་ན་འདས་འདིར་བཤད། །

Les grands êtres ne se fixent pas plus
Dans le nirvāna que dans le saṃsāra,
Si bien que les bouddhas qualifient
Leur état de nirvāna sans demeure.

Great beings do not make their dwelling
Either in saṃsāra or nirvāṇa.
Therefore Buddha has discoursed upon
A “non-abiding” nirvāṇa.

103. སྣོད་རྗེ་རོ་གཅིག་བསོད་ནམས་སྣུར། །སྣོད་ཉིད་རོ་ནི་མཚོག་སྣུར་པ། །བདག་དང་གཞན་དོན་བསྐྱབ་དོན་དུ། །
གང་འཐུང་དེ་དག་རྒྱལ་སྲས་ཡིན། །

La compassion donne un goût unique aux
mérites
Et la vacuité a une saveur suprême,
Ceux qui la consomment pour accomplir
leur bien
Et le bien des autres sont des bodhisattvas.

Those who, to achieve their own and
others' welfare,
Drink compassion with its single taste of
merit,
And voidness with its supreme taste [of
wisdom]—
These are Bodhisattvas, offspring of the Buddha.

104. དངོས་པོ་ཀུན་གྱིས་དེ་ལ་འདུད། །སྲིད་པ་གསུམ་ན་རྟལ་མཚོད་འོས། །སངས་རྒྱལ་གདུང་ནི་འཚོ་བ་དོན་དུ། །
འཇིག་རྟེན་འདྲེན་པ་དེ་དག་བཞུགས། །

Je leur rends hommage avec tous mes biens,
Car ils méritent d'être constamment
honorés
Dans les trois mondes, eux, les héritiers
Des bouddhas qui guident le monde en les
représentant.

I reverence them with all that I possess,
Worthy as they are of constant worship in
the triple world.
These leaders of the world remain
As heirs and deputies of Buddhas.

105. བྱང་ཆུབ་སེམས་འདི་ཐེག་ཆེན་པོ། །མཚོག་ནི་ཡིན་པར་བཤད་པ་སྟེ། །མཉམ་པར་གཞག་པའི་འབད་པ་
ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་གྱིས། །

Il est expliqué que cet esprit d'Éveil
Est la suprême [méthode] du Grand
Véhicule :
Cultivons-le en faisant tous nos efforts
Pour méditer dessus avec une
concentration parfaite.

Bodhicitta has been said to be
The highest aspect of the Mahāyāna.
Let us cultivate this bodhicitta,
Striving in the meditation.

106. རང་དང་གཞན་དོན་བསྐྱུབ་དོན་དུ། །སྲིད་ན་ཐབས་གཞན་ཡོད་མ་ཡིན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་མ་གཏོགས་
པར། །སངས་རྒྱལ་གྱིས་སྲུང་ཐབས་མ་གཟིགས། །

Dans le samsāra, il n'est pas d'autre moyen
D'accomplir son bien et celui des autres.
Les bouddhas n'ont pas trouvé
D'autre méthode que l'esprit d'Éveil.

Aside from bodhicitta,
There's no other means within the world
With which to gain the benefit of others
and oneself—
No other method have the Buddhas seen.

107. བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཅམ་གྱིས་ནི། །བསོད་ནམས་ལུང་པོ་གང་ཐོབ་པ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ན་ནི། །
ནམ་མཁའ་གང་བལས་ནི་ལྷག། །

Si la masse des mérites qu'on acquiert
Rien qu'en engendrant l'esprit d'Éveil
Avait une forme,
Elle déborderait de l'espace.

By simply generating the awakened mind,
So great a mass of merit is produced
That if it were possessed of solid form,
It would fill up the whole of space, and
still there would be more!

108. ལྷོས་སུ་གང་ཞིག་སྐད་ཅིག་ཙམ། །བྱང་ལྷུ་བ་སེམས་ནི་སྒོམ་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ལུང་པོ་ནི། །རྒྱལ་
བ་ཡིས་ཀྱང་བབྲང་མི་སྲོད།

Mais la masse des mérites
De celui qui *médite* sur l'esprit d'Éveil
Ne serait-ce qu'un instant,
Les Vainqueurs eux-mêmes ne peuvent
l'évaluer.

And one who meditates on bodhicitta
Even for a single instant
Gains such quantity of merit—
Even Buddhas cannot measure it!

109. ཉོན་མོངས་མེད་པའི་རིན་ཆེན་སེམས་། །འདི་ནི་ལོར་མཚོག་གཅིག་སུ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་བདུད་སོགས་ཚོམ་
རྒྱུ་གྱིས། །བཞོན་མིན་འཕྲོག་པར་བྱ་བ་མིན།

Ce précieux esprit, libre des émotions
négatives,
Est unique: c'est le plus précieux des trésors.
Mais les brigands des émotions négatives
et les autres mârâs
Ne peuvent pas lui faire de mal ni le
dérober.

This precious state of mind without
defilement
Is the only supreme jewel
That brigands (demons of defilement)
Cannot harm or steal away.

110. ཇི་ལྟར་འཁོར་བར་སངས་རྒྱས་དང་། །བྱང་ལྷུ་བ་སེམས་དཔའི་སྒོན་ལམ་ནི། །མི་གཡོ་དེ་ལྟར་སློབ་ཉིད་ནི། །
བྱང་ལྷུ་བ་སེམས་གཞོན་ནམས་ཀྱིས་བྱ།

De même que, dans le samsâra,
Les vœux des bouddhas et des bodhisattvas
Sont inébranlables, de même doit être la
pensée
De ceux qui s'engagent dans l'esprit d'Éveil.

Just as in samsâra,
The Buddhas and the Bodhisattvas
Constantly make prayers of aspiration,
Likewise we should train our minds in
bodhicitta.

111. རོ་མཚར་གྱིས་ཀྱང་ཁྱེད་ཅག་གིས། །ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལ་འབད་གྱིས། །དེ་རྗེས་ཀུན་བབྲང་སྲོད་པ་ནི། །འད་
ཉིད་གྱིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།

Étonnez-vous, certes, mais efforcez-vous
De pratiquer comme je vous l'ai expliqué.
Après cela, vous réaliserez vous-même
Les pratiques de Samantabhadra.

This is wonderful indeed;
So strive in what has been explained.
Then you yourself will comprehend
The actions of Samantabhadra.

112. རྒྱལ་མཚོག་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྟོན་བྱས་པའི། །བསོད་ནམས་མཚུངས་མེད་དེད་དུ་
བདག་གིས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཡིས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་དབའ་སྟོང་ནང་དུ་རུབ་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་རྣམས་
གཉིས་དབང་པོས་བསྟེན་པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བར་ཤོག། ||

Quels que soient les incomparables mérites
que j'ai acquis aujourd'hui
En faisant l'éloge de l'esprit d'Éveil dont
les suprêmes vainqueurs chantent la
louange,
Qu'ils permettent aux êtres sombrant dans
les vagues de l'océan
Des existences d'emprunter la voie suivie
par le Seigneur des Hommes !

And by the peerless merit I have now
achieved
Through praising bodhicitta praised
by all the buddhas,
May those who founder in the billows
of the ocean of existence
Tread the pathway taken by the Lord
of humankind.

བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སྟོན་པའི་བདག་གིས་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་པ་རྟོགས་སོ། །རྒྱ་གར་གྱི་མཁའ་པོ་གུ་རྣ་ཀ་ར་
དང་། ལོ་རྒྱུ་བར་ཞེ་བཞེས་གཉིས་ཀྱིས་བསྟེན་ཅིང་ལུས། སྟོན་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁའ་པོ་གུ་ར་ཀ་ལྷན་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་པ་ཚབ་ཉི་མ་
གྲགས་ཀྱིས་བཅོས་པའོ། །||

Ici s'achève le « Commentaire de l'esprit d'Éveil » composé par le maître, le grand être, le sublime Nāgārjuna. Traduit [en tibétain] par l'érudit indien Gunākara et le lotsawa Rabshi Shényen, il a été révisé plus tard par l'érudit indien Kanakavarman et le lotsawa tibétain Nyima Drakpa de Patsap.

This concludes the Bodhicittavivāraṇa, the 'Commentary on Bodhicitta,' composed by the great master Nāgārjuna. It was translated by the Indian scholar Guṇākara and the Tibetan translator Rabshi Shenyen. Later on, the translation was revised by the Indian scholar Kanakavarman and the Tibetan translator Patsab Nyima Drak.

Translated according to the commentary (rnam shes nor bu phreng ba) on the Bodhicittavivāraṇa by Dagpo Gomchen Ngawang Drakpa .

Le
Collier
de bijoux

The
Precious
Necklace

༄༅། །རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱེང་བ་བཞུགས་སོ།།

Ratnamāla (Ratnavalī)

Ārya Nāgārjuna

Chapitre 3

Enseignement condensé sur
les accumulations [en tant
que causes] de l'Éveil

Chapter 3

Distillation of the
twofold accumulation for
enlightenment

1. བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ལས། །
ཇི་ལྟར་སངས་རྒྱལ་མཚན་འབྱུང་བ། །
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་
ཆེན་ལས། །
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གསོན། །

Écoute, grand roi, comment,
Selon les grands textes du Grand Véhicule,
Les marques des bouddhas émanent
De leurs mérites inconcevables.

Now hear likewise, O mighty King,
According to the Mahayāna's great tradition,
Of how from inconceivable merit
The major marks of Buddhas are produced.

2. རང་སངས་རྒྱལ་ཀུན་ལས་བྱུང་དང་། །
སློབ་དང་མི་སློབ་ལས་བྱུང་དང་། །
འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་ཀུན་བསོད་
ནམས། །
འཛིག་རྟེན་བཞིན་དུ་དཔག་མེད་གང་། །

Les mérites qui émanent de tous les
bouddhas-par-soi,
Les mérites qui émanent de ceux qui étudient
et de ceux qui n'en ont plus besoin
Ajoutés aux mérites de tous les mondes
sans exception
Constituent des mérites insondables selon
les normes du monde.

The merit that gives rise to all Pratyeka-
buddhas,
The merit that gives access to the paths of
learning and of no more learning,
And every merit that there is within the
world
(Unbounded as the world itself)—

3. དེ་ཙམ་བརྩམ་ནི་བསྐྱེས་པ་ཡིས། །བ་སྐྱུའི་བྱ་ག་གཅིག་འགྲུབ་སྟེ། །མངས་རྒྱས་བ་སྐྱུའི་བྱ་ག་ནི། །
 ཐམས་ཅད་དེ་དང་འབྲ་བར་འགྲུབ། །

De dix fois cette quantité de mérites
 Un seul pore se constitue,
 Et il en sera de même pour chacun des
 pores
 De la peau d'un bouddha.

All this increased tenfold
 Gives rise to but a single pore
 Of Buddha's body.
 All his other pores are likewise formed.

4. བ་སྐྱུའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་དག་བརྒྱར་ནི་བསྐྱུར་བ་
 ཡིས། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གཅིག་ཏུ་བཞེད། །

Tous les mérites qui produisent
 Tous les pores de la peau d'un bouddha
 Multipliés par cent
 Constituent une seule marque mineure.

The merit that gives rise
 To all his pores—
 All this increased a hundred fold,
 Is said to be one perfect minor mark.

5. བསོད་ནམས་དེ་སྐྱེད་དེ་སྐྱེད་ཀྱིས། །རྒྱལ་པོ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ནི། །གཅིག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་དེ་ལྟ་བུར། །
 བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་འབྲུང་བར་འགྲུབ། །

Ô roi, tous les mérites nécessaires
 À l'accomplissement d'une seule marque
 mineure,
 Il faudra les reproduire
 Pour chacune des quatre-vingts marques
 mineures.

And all the merit then, O King,
 That brings about one perfect minor mark,
 The same is true for merit that gives rise
 To all the eighty minor marks.

6. དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དག་ །འགྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཚོགས་གང་ཡིན། །དེ་དག་བརྒྱར་ནི་བསྐྱུར་
 བ་ཡིས། །སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་གཅིག་གོ། །

Tous les mérites réunis pour produire
 Ces quatre-vingts marques mineures
 Multipliées par cent donnent
 Une seule marque majeure des grands
 êtres.

And then the stock of merit
 Needed to produce the eighty minor
 marks—
 All this increased a hundredfold,
 Brings forth one major mark of a Great
 Being.

7. མཚན་ནི་སུམ་ཅུ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཚེན་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་སྟོང་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིས། །
རྒྱ་བ་ཉ་འདྲའི་མཛོད་སྤྲོད། །

Multipliée par mille,
L'immensité des mérites
Qui sont la source des trente-deux marques
Produisent l'*ûrnâ* pareille à la lune.

Then the vast extent of merit
That in turn brings forth the thirty major
marks
All this increased a thousandfold
Brings forth the moon-like curly ring of hair.

8. མཛོད་སྤྲོད་ཡི་ནི་བསོད་ནམས་དག། །སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་ནི་བསྐྱོམས་པ་ཡིས། །སྤྱི་གཙུག་ལྟར་ནི་མི་སྣང་བ། །
སྤྱོད་པའི་གཙུག་ཏྲར་བསྐྱེད་པར་བྱེད། །

Les mérites de l'*ûrnâ*,
Multipliés par cent mille
Produisent l'*ushnîsha* invisible
À l'apex du Protecteur.

And then the merit for this single curl of
hair,
Increased a hundred thousand fold,
Brings forth the unseen crown protrusion
On the head of the Protector.

- 8a. གཙུག་ཏྲར་བསོད་ནམས་བྱེ་བ་དག། །འབྲུམ་ཕྲག་བརྒྱ་ནི་བསྐྱེས་པ་ཡིས། །བྲངས་མེད་རྒྱ་ཚེན་བཅུ་པོ་
དག། །མངས་རྒྱས་གསུང་གི་སྤྲོད་བྱུངས་ནི། །ཡན་ལག་དུག་ཅུ་བསྐྱེད་པའི་མཚོན། །

Sachez que dix millions de fois les mérites
De l'apex encore multipliés par dix
millions —
Un nombre comme dix *asamkhyeyas*
immenses —
Voilà la cause suprême des soixante qualités
De la voix mélodieuse du Bouddha.

The merit for the crown protrusion,
Increased ten million times a hundred
thousand (ten uncounted vastnesses),
This supreme cause brings forth the sixty
qualities
Of Buddha's tuneful speech.

9. དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་ཀྱང་། །དི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་པས་ཀུན་ཏུ། །བཅུས་བསྐྱེས་མ་ལུས་བཛོད་
པ་ལྟར། །ཚད་དང་ལྡན་པ་བག་ཚམ་བཛོད། །

Ces mérites sont tellement immensurables
Que l'on n'en désignerait qu'une partie
En déclarant qu'ils sont dix fois plus vastes
Que ceux de la totalité de l'univers.

And so although this merit is unbounded,
Just as one may speak of worlds
Increased tenfold in all directions,
Merit too is said to have a measure.

10. བང་ཚེ་སངས་རྒྱུ་གཟུགས་སྐྱེ་ཡི། རྒྱ་ཡང་དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་བཞིན། །བཞུགས་མེད་དེ་ཚེ་ཚོས་གྱི་
སྐྱེ་ཡི། རྒྱ་ལ་ངེ་ལྟར་བཞུགས་དུ་ཡོད། །

Si les causes du corps formel des bouddhas
S'avèrent incalculables selon les critères du
monde,
Comment sera-t-il possible de prendre la
mesure
Des causes de leur corps absolu ?

And if the causes of the Buddha's rūpakāya
Are as boundless as the universe,
How shall we estimate
The causes of the Buddha's dharmakāya?

11. ཐམས་ཅད་གྱི་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་ཡང་། །འབྲས་བུ་རྒྱ་ཚེན་སྐྱེ་འགྱུར་ན། །སངས་རྒྱུ་རྒྱ་ནི་དཔག་མེད་ལ། །
འབྲས་བུ་དཔག་ཡོད་བསམ་ཐག་ཆད། །

Si, en toutes choses, une cause petite
Peut produire d'immenses effets,
Comment serait-il possible que des causes
démessurées
De la bouddhité jaillisse un effet
mesurable ?

Since all things come from tiny causes,
Productive nonetheless of great results,
Do not imagine the unmeasured cause of
Buddhahood
Could have effects that can be measured.

12. སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་ནི། །བསོད་ནམས་ཚོགས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །ཚོས་གྱི་སྐྱེ་ནི་མདོར་
བསྟུན། རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་ལས་བྱུང་། །

Le corps formel des bouddhas
Émane de leur accumulation de mérites
Et leur corps absolu, pour être bref,
Ô roi, naît de leur accumulation de sagesse.

The source of Buddha's rūpakāya
Is the store of merit.
The dharmakāya, to be brief, O King,
Arises from the store of primal wisdom.

13. དེ་ལྟར་བས་ན་ཚོགས་འདི་གཉིས། །སངས་རྒྱུ་ཉིད་ནི་འཕྲོ་བ་པའི་རྒྱ། །དེ་ལྟར་མདོར་ན་བསོད་ནམས་
དང་། །ཡེ་ཤེས་འདི་ནི་རྟག་བསྟེན་མཛོད། །

En conséquence, ces deux accumulations
Sont les causes de la bouddhité.
Ainsi, pour être bref, rends permanents et
fermes
Ces mérites et cette sagesse !

Thus these two accumulations
Are the causes of attaining Buddhahood.
Briefly therefore, constantly rely
Upon this merit and this wisdom.

14. རིགས་པ་དང་ནི་ལུང་བསྟན་པའི། །དབུགས་འབྱིན་བྱེད་པའི་རྒྱ་འདི་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པའི་བསོད་
ནམས་ནི། །འདི་ལ་སྦྱིད་ལུགས་མི་བྱའོ། །

Le raisonnement et les textes confirment
Que les mérites forment la cause
De l'accomplissement de l'Éveil :
Ne sois donc pas indolent en la matière !

Reasoning and scripture will supply
A cause for your encouragement
Whereby you'll not be downcast by such
merit,
Source whereby enlightenment is gained.

15. རྩོགས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ནམ་མཁའ་དང་། །ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་། །ཇི་ལྟར་མཐའ་ཡས་དེ་བཞིན་དུ། །
སྤྲུག་བསྐྱེད་སོམས་ཅན་མཐའ་ཡས་འདོད། །

De même que l'espace, la terre, l'eau, le feu
et l'air
Sont présents sans limites dans toutes les
directions,
Les êtres soumis à la souffrance
Sont eux aussi en nombre illimité.

Everywhere, in all directions,
Space and earth and water, fire and air,
Are limitless. In such a manner, it is said,
That beings in pain are numberless.

16. སོམས་ཅན་མཐའ་ཡས་དེ་དག་ནི། །བྱང་ཆུབ་སོམས་དཔའ་སླིང་བཅེ་བས། །སྤྲུག་བསྐྱེད་དག་ལས་
བྲངས་བྱས་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་དགོད་པར་ངེས། །

Il est sûr que le bodhisattva au cœur
aimant
Arrache à leurs souffrances
Ces êtres en nombre illimité
Pour les établir dans la bouddhité.

Sure it is that Bodhisattvas in their love
Lead countless living beings
From their suffering
And place them in the state of
Buddhahood.

17. དེ་ལྟར་བརྟན་པར་གནས་དེ་ནི། །མ་ཉལ་བའམ་ཉལ་ཡང་རུང་། །ཡང་དག་སྤངས་པ་ནས་བརྩུང་སྟེ། །
བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་སོམས་ཅན་རྣམས། །

Dès lors qu'il a correctement adopté
[l'esprit d'Éveil],
Celui qui s'y tient fermement,
Qu'il dorme ou qu'il soit éveillé,
Et même s'il est inattentif, comme le
nombre [...]

Those who steadfastly abide,
In waking life or even when they sleep,
With such a motivation,
Even when they are distracted,

18. མཐའ་ཡས་མྱིར་ན་སེམས་ཅན་བཞིན། །བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་རྟག་སོག་འགྱུར། །མཐའ་ཡས་དེས་
ན་སངས་རྒྱས་ཉིད། །མཐའ་ཡས་ཐོབ་མི་དཀའ་ཤེས་བྱ། །

Des êtres est illimité, en proportion de ces êtres
Ses mérites se font illimités, permanents,
et ainsi de suite,
Et du fait de ce caractère illimité, on dit
qu'il lui sera difficile
De ne pas atteindre la bouddhété, laquelle
est illimitée.

Gather merit constantly,
Boundless like the boundless quantity of
beings.
And since this merit is itself unbounded,
understand
That boundless Buddhahood is not so hard
to gain.

19. བཤམ་ཞིག་དཔག་མེད་དུས་གནས་ཏེ། །ལུས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་དཔག་ཏུ་མེད་འདོད་
ཅིང་། །དགོ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་བྱེད་པ། །

Celui qui demeure ici-bas pour un temps
illimité
En voulant atteindre l'insondable Éveil
Pour un nombre insondable d'êtres
Et en aspirant à d'insondables actes
vertueux, [...]

And for a boundless time these
Bodhisattvas stay
For sake of living beings boundless in their
number.
Boundless is the enlightenment at which
they aim
And boundless are the virtues they perform.

20. དེས་གོ་བྱང་ཆུབ་དཔག་མེད་ཡུང་། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། །ཚོགས་གྱིས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
པར། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་ཐོབ་མི་འགྱུར། །

Celui-là, même si l'Éveil est insondable,
Pourquoi ne l'atteindrait-il pas
Avant longtemps du fait de ses accumulations
Qui présentent un quadruple aspect ?

Although enlightenment is measureless,
Through these four boundless factors,
How shall they not gain
Enlightenment before too long?

21. བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་ཞེས་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཞེས་པ་དེས། །ལུས་དང་སེམས་གྱི་སྐྱུག་
བསྐྱེད་པ། །སྐྱུར་བ་ཉིད་དུ་སེལ་བར་བྱེད། །

Ces « mérites illimités »
Et cette « sagesse illimitée »
Éliminent promptement
Les souffrances du corps et de l'esprit.

Boundless merit, as the saying goes,
And boundless wisdom, it is said,
Will swiftly dissipate
The pains of body and of mind.

22. སྤྲིག་པས་ངན་འགྲོར་ལུས་ཀྱི་ནི། །སྤྲིག་བསྐྱེད་བགྲོས་སྒྲོམ་ལ་སོགས་འབྱུང་། །དེས་སྤྲིག་མ་བྱས་
བསོད་ནམས་ཀྱིས། །སྤྲིད་པ་གཞན་ན་དེ་མེད་དོ། །

La faim, la soif et d'autres souffrances
échoient à ceux
Que leurs actes négatifs ont laissés dans les
mauvaises destinées.
Le bodhisattva ne commettant pas d'actes
négatifs mais des mérites
Ne connaîtra plus ces souffrances dans ses
autres vies.

Hunger, thirst and all the pains the body
feels
In lower realms are fruits of sin.
But Bodhisattvas do no evil. Through their
merit
They are not tormented in their other
lives.

23. རྗེ་ངས་པས་ཡིད་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་ནི། །ཆགས་སྣང་འཇིགས་དང་འདོད་ལ་སོགས། །དེས་རྟེན་མེད་པའི་
ཤེས་པ་ཡིས། །དེ་ནི་སྤྲིང་བ་ཉིད་དུ་སྤྲོད་། །

Il sait que les souffrances mentales
provoquées par l'ignorance,
Comme l'attachement, la haine, la peur ou
le désir,
N'ont aucun support, et c'est ainsi
Qu'il les élimine promptement.

Such things as craving, hatred, lust and
fear:
These sufferings of the mind arise from
ignorance.
From these the Bodhisattvas swiftly free
themselves
Because they understand their groundless-
ness.

24. ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་ཀྱིས། །དེ་ལྟར་གོན་ཏུ་མ་སྐྱས་ན། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་མཐས་གཏུགས་
པར། །འཇིག་རྟེན་འདྲེན་ཀྱང་ཅི་སྟེ་སྟོ། །

N'étant pas diminué le moins du monde
Par les souffrances du corps et de l'esprit,
Comment pourrait-il se lasser, même s'il
devait
Guider le monde jusqu'à la fin du monde ?

Since thus they are not harmed at all
By all such pains of body and of mind,
Why should they ever be despondent,
Though they guide the worlds until their
very end?

25. སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་ལ་དུས་མུང་ཡང་། །བཟོན་དཀའ་ཡུན་རིང་སྒོམ་ཅི་དགོས། །སྐྱུག་བསྐྱེལ་མེད་ཅིང་བདེ་
བ་ལ། །མཐའ་ཡས་དུས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ནོང་། །

S'il est difficile de supporter la souffrance
un bref instant,
Combien plus encore quand elle dure ?
Qu'est-ce qui pourrait nuire, même
pendant une durée sans fin,
À un être qui ne ressent pas de la
souffrance mais du bonheur ?

Even for an instant, pain is hard to bear—
No need to speak of long drawn agonies.
Bodhisattvas have no suffering but only
joy,
For what can harm them even through an
endless lapse of time?

26. དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མེད། །ཡིད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ནི་སྣོད་རྗེས་འཇིག་རྟེན་སྐྱུག་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཡུན་རིང་གནས། །

Il ne souffre pas physiquement :
Comment souffrira-t-il en esprit ?
Sa compassion est telle qu'elle adoucit le
monde
Et qu'il y demeure longtemps.

They are not physically pained,
And how could they have suffering of
mind?
Compassion is what makes them feel the
sorrows of the world,
Wherefore they linger long therein.

27. དེ་བས་སངས་རྒྱུས་རིང་ཐོགས་ཞེས། །སློང་དང་ལྡན་པ་སྦྱིད་མི་ལུག་ །ཉེས་ཟད་ཡོན་ཏན་དོན་དུ་ནི། །འདི་
ལ་རྟག་ཏུ་འབད་པར་བྱ། །

Ne paresse pas, toi qui es intelligent,
Sous prétexte que la bouddhété est
lointaine !
Efforce-toi plutôt de constamment
chercher
La vertu en mettant un terme à tes actes
négatifs.

And so the wise are not downcast:
They do not tell themselves that
“Buddhahood is far.”
Therefore make a constant effort:
Cleanse your faults and cultivate good
qualities.

28. ཆགས་དང་ཞེ་སྲུང་གཉི་སྲུག་དག། ཉེས་པ་མ་བྱེན་ནས་ཡོངས་སུ་སྲོང་ས། །མ་ཆགས་མི་སྲུང་གཉི་སྲུག་
མེད། །ཡོན་ཏན་མ་བྱེན་ནས་གུས་པར་བསྟེན། །

Reconnais le mal de l'attachement, de la
haine
Et de l'ignorance, et renonces-y
totalement.
Reconnais les vertus de l'absence
d'attachement,
De haine et de désir, et cultive-les avec
respect.

Recognize that craving, hatred, ignorance
are faults
And rid yourself of them completely.
Recognize that freedom from such craving,
ignorance and hatred
Are good qualities and take support of
them devotedly.

29. ཆགས་པས་ཡི་དྲུགས་འགོ་བར་འགོ། ཞེ་སྲུང་གིས་ནི་དམྱལ་བར་འཕེན། །མྱོངས་པས་ཕལ་ཆེར་དུང་
འགོར་འགོ། །བརྗོན་པས་ལྷ་དང་མི་ཉིད་དོ། །

L'attachement conduit dans le monde
Des esprits faméliques; la haine dans les
enfens
Et l'ignorance, le plus souvent, dans le
monde des bêtes:
Leurs contraires dans les mondes des dieux
et des hommes.

Through craving you will wander in the
state of hungry ghosts,
And hatred will project you into hell,
Through ignorance you'll wander mostly in
the state of beasts.
By halting these, you will be born among
the gods or in the human realm.

30. སྦྱོན་སྲུངས་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་ནི། །མངོན་པར་མཐོ་བ་པ་ཡི་ཚོས། །ཉེས་པས་འཛིན་པ་ཡོངས་ཟད་པ། །
དེས་པར་ལེགས་པ་པ་ཡི་ཚོས། །

Renoncer à ses défauts en adoptant la
vertu,
Voilà la voie des adeptes des destinées
supérieures;
Ne plus y renoncer en croyant à leur réalité
grâce à la connaissance,
Voilà la voie de ceux qui aspirent au bien
définitif.

Removing faults, embracing perfect
qualities—
This is the way of those who gain high
birth.
Removing, thanks to wisdom, all such
clinging utterly—
This is the way of those who gain definitive
perfection.

31. སངས་རྒྱལ་སྐྱབས་ལུགས་མཚོན་རྟེན་དང་། །བཀུར་ལག་ཁང་དག་གུས་ཚུལ་དུ། །ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་གནས་
ལ་སོགས། །རྒྱ་ཆེན་ལྷན་པོ་བསྐྱབ་པར་མཛོད། །

Par respect pour les représentations des
bouddhas,
Les stoûpas et les monastères,
Tu devrais réaliser de vastes quartiers pour
les moines
Et d'autres « choses » aussi vastes que riches.

Respectfully and with devotion
And on a most extensive scale,
Build images of Buddha, stupas, temples,
dwellings,
Providing dwellings and abundant wealth.

32. རིན་ཆེན་ཀླུ་ལས་བགྱིས་པ་ཡིས། །སངས་རྒྱལ་སྐྱབས་ལུགས་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་། །ལེགས་པར་བྲིས་
པ་པ་ལ། །བལྟགས་པ་དག་དང་རིན་པོ་ཆེ། །ཀླུ་གྱིས་བརྒྱན་པ་བགྱིད་དུ་གསོལ། །

Applique-toi aussi à réaliser, dans toutes
les matières
Précieuses, des représentations de la
bouddhité qui soient belles
Par la forme, correctement dessinées
Et placées sur des lotus.

I pray you to create from every precious
substance
Well proportioned images of Buddha,
Finely fashioned, seated upon lotuses
Adorned with every precious stone.

33. དམ་ཚེས་དག་སློང་དག་འདུན་དག། །ནམ་ཏན་ཀླུ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་མཛོད། །གསེར་དང་རིན་ཆེན་བ་
དག། །ཉིད་གྱིས་མཚོན་རྟེན་རྣམས་ལ་སྐྱོགས། །

Protège avec le plus grand soin les
enseignements sacrés,
Les moines et la communauté.
Attache, toi-même, aux stoûpas
Des festons d'or et de bijoux.

The sacred Dharma, the monastic order
Nurture with a zealous care.
And all the stupas decorate
With gold and precious latticework.

34. གསེར་དང་དངུལ་གྱི་མེ་ཏོག་དང་། །རི་རྩི་བྱུ་རུ་མུ་ཉིག་དག། །ཞི་རྒྱུ་ལ་དང་བེད་ལྗང་། །མཐོན་ཀ་ཆེན་
པོས་མཚོན་རྟེན་མཚོད། །

Fais offrande aux stoûpas
Avec des fleurs d'or et d'argent,
Des diamants, des coraux et des perles,
Des émeraudes, des lapis et des saphirs.

Pay homage to the stupas
With gold and silver flowers,
With diamonds, corals, emeralds,
With sapphires, pearls and lapis lazuli.

35. དམ་ཚེས་སྤྲུལ་མཚོན་པ་ནི། རྗེད་དང་བཀུར་སྟོན་དང་ལྡན་པ། །དགའ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་བསྐྱི་ཞིང་། །
ཚོས་ནི་ངེས་པར་བསྟེན་པར་མཛོད། །

Pour honorer ceux qui prononcent les
enseignements sacrés,
Fais en sorte qu'ils ne manquent de rien,
Soient proprement servis et se réjouissent,
Et applique respectueusement le Dharma.

Reverence those who teach the holy
Dharma
By doing what to them is pleasing:
Offer wealth and services;
And on the Dharma firmly take your stand.

36. ལྷ་མར་རིམ་གྲོ་གྲུས་ཉན་དང་། །ཞབས་འབྲིང་དང་ནི་མདོངས་གསོལ་དང་། །བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ལ་ཡང་། །ཉལ་ཏུ་གྲུས་པས་མཚོན་པར་མཛོད། །

Prends soin de ton maître spirituel, obéis-
lui avec respect,
Fais-toi son serviteur et réjouis-le.
Les autres bodhisattvas aussi,
Honore-les toujours avec respect.

Listen to your teachers with respect,
Attend on them and pray to them.
To all the Bodhisattvas
Always pay devoted homage.

37. སྦོང་གྲིས་ལུ་སྟེགས་ཅན་གཞན་ལ། །གྲུས་དང་མཚོན་ཕྱག་མི་བསྐྱི་སྟེ། །མི་ཤེས་པ་རྣམས་དེའི་རྒྱུན་
གྲིས། །སྦྱོན་དང་བཅས་ལ་ཆགས་འགྱུར་གདའ། །

Ne fais pas de respectueuses offrandes aux
[maîtres]
Non bouddhistes et ne te prosterne pas
devant eux,
Car cela pourrait conduire les ignorants
À commettre des erreurs.

Do not honour or make offerings
To those who give false teachings.
For through such circumstances, foolish
folk
Will grow attached to something that has
faults.

38. ལྷུབ་དབང་གསུང་དང་དེས་བྱུང་བའི། །ཀུའུ་རྣམས་མི་དང་སྟེགས་བམ་ནི། །སྤྲུལ་ཚེ་དག་དང་སྦྱུག་གྲུ་
དག། །སྦྱོན་དུ་འགྲོ་བ་སྦྱིན་པར་མཛོད། །

Couche par écrit les paroles du Seigneur
des Sages
Et fais de ces textes des livres
En commençant par fournir
L'encre et les calames.

The scriptures, writings, texts,
Deriving from the teachings of the Mighty
Sage,
And pens and ink and all prerequisites,
All these you should provide.

39. ཡུལ་དུ་ཡི་གའི་གྲ་གང་དུ། སློབ་དཔོན་འཚོ་བའི་བྱ་བ་དང་། རྗེས་བཟུལ་བ་ཡི་ངེས་པ་ནི། །ཡེ་ཤེས་སྤྲེལ་བའི་ཐབས་སུ་མཛོད། །

Pour accroître la sagesse,
Assure la subsistance des maîtres
Dans les écoles du royaume
En leur octroyant des terres.

At all the schools within your lands
Provide subsistence for the teachers.
Grant them fields and give them thus
The means of propagating wisdom.

40. རྒན་དང་བྱིས་པ་ནད་པ་ཡི། །སེམས་ཅན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བསལ་སྤྲད་དུ། །ཡུལ་དུ་སྐྱོན་པ་འདྲེག་མཁམ་དག། རྗེས་གིས་བརྟན་པ་འཛོག་ཏུ་གསོལ། །

Pour soigner les vieillards et les enfants
malades,
Et pour écarter la souffrance des êtres,
Fais donner, dans le pays, un salaire
collectif
À des médecins et des cueilleurs de simples.

In order to remove the pains of beings in
your country—
Aged, children, all who are infirm—
Securely subsidise through grants of land
The surgeons and physicians.

41. འགྲོན་གནས་ཀུན་དགའ་ཚུ་ལོན་དང་། རྗེས་དང་མདུན་ཁང་ཚུ་ར་དག། །མལ་ཟས་རྩ་དང་ཤིང་ལྗན་བཏོ། །ཤེས་རབ་བཟང་པོ་བགྱིད་དུ་སྦྱོལ། །

Auberges pourvues de vergers, de ponts,
D'étangs, de chambres, de réservoirs,
De lits, de nourriture, d'herbe et de bois :
Prépare toutes ces choses avec
discernement.

O you who are of good intelligence,
Establish hostels, groves and bridges,
Pools and stores and water cisterns,
Beds and food, and wood and fodder.

42. གྲོང་དང་གཙུག་ལག་ཁང་དག་དང་། གྲོང་བྱིར་ཀུན་ཏུ་མདུན་ཁང་དང་། །རྩུ་དཀོན་ལམ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ། །རྩུ་ར་དག་ནི་བགྱིད་དུ་སྦྱོལ། །

Aménage des salles de réunion
Dans tous les villages, les villes et les
monastères,
Et place des réservoirs d'eau le long de toutes
Les routes qui traversent des contrées
arides.

Build meeting halls in all the villages
In monasteries and towns.
Place cisterns on the roads
Where water is not found.

43. རྒྱུག་པ་མགོན་མེད་སྤྱད་བསྐྱེད་གྱིས། །ཉམས་ཐག་དམན་པ་ངན་པ་དག། །སློང་རྗེས་ཉམ་ཏུ་ཡོངས་བབྱུང་
ཞིང་། །དེ་དག་གསོ་ཤིར་གུས་བསྟེན་མཛོད། །

Les faibles, les pauvres, les misérables
Qui sont malades, sans protecteur,
Accueille-les tous, toujours, avec
compassion
Et sers-les avec respect pour leur apporter
le réconfort.

Always take compassionate care
Of those who are in pain, the ill, the
unprotected—
All the lowly and the poor.
Respectfully provide that they might be
restored.

44. དུས་སྲུབྱུང་བའི་ཟས་སྐྱོམ་དང་། །བཙའ་བ་འབྱུང་ཤིང་ཉོག་དག། །དག་སྐྱོང་སྐྱོང་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ། །མ་
སྐྱེལ་བར་དུ་གསོལ་མི་རིགས། །

Tu ne devrais pas manger avant d'avoir
offert
À ceux qui les mendient
Nourritures et boissons de saison,
Graines et fruits au moment opportun.

Till sustenance, both grain and fruits
(Food and drink according to the season)
Has been provided for the monks who
come a-begging,
Do not take of them yourself.

45. ལྷམ་དང་གདུགས་དང་ཚུ་ཚགས་དང་། །ཚོར་མ་དབྱུང་བའི་ཆ་སྟོང་དང་། །ཁབ་སྐྱུད་དང་ནི་བསིལ་ཡབ་
དག། །ཚུ་ར་ཡི་ནི་གནས་སུ་བཞག། །

Près des réservoirs tu disposeras
Des sandales, des ombrelles, des filtres,
Des pincettes pour extraire les épines,
Des aiguilles, du fil et des éventails;

In places where the water tanks are set,
Place sandals, parasols and water strainers,
Tweezers for removing thorns,
And needles, threads and fans.

46. འབྲས་བུ་གསུམ་དང་ཚོ་བ་གསུམ། །མར་དང་སྤྱང་རྩི་མིག་སྦྱོན་དང་། །དུག་སེལ་ཚུ་རར་བཞག་བཞི་
ཞིང་། །བྲུབ་པའི་སྤྱད་པ་དང་སྦྱོན་ཡུང་གི། །

Dans les réservoirs tu placeras les trois
fruits médicinaux,
Les trois remèdes contre la fièvre,
Du beurre, du miel, des collyres, des
antidotes,
Des préparations médicinales, et tu y
inscriras des mantras.

Three healing fruits, three remedies for
fever,
Ghee and honey, ointments for the eyes,
Antidotes to poison—these provide in all
such places;
Write healing mantras, medical
instructions.

47. ལུས་དང་རྐང་པ་མགོ་བསྐྱུ་དང་། །བལ་དང་བྲིའུ་སྐྱོ་མ་དང་། །བུམ་པ་ཟངས་དང་དབྲུ་སྐྱ་སོགས། །ཁུ་
ར་དག་ཏུ་འཛོལ་ཏུ་གསོལ། །

Dans les réservoirs, tu disposeras
Des onguents pour le corps, les pieds et la tête,
De la laine, des tabourets, du gruau,
Des jarres, des pots, des hachettes et ainsi
de suite.

Salves for body, head and feet,
Woollen blankets, stools and meal,
Jars and cooking vessels, axes and the
rest—
In all such watering places please provide.

48. ཁྱིམ་དང་འབྲས་དང་འབྲུ་དང་ཟས། །བྱ་རམ་སྦྱུམ་དང་ལྡན་པ་ཡི། །ཁུ་ར་ཁུང་དུ་བསིལ་གྲིབ་ཏུ། །རུང་
བའི་ཁུས་བཀང་བགྱིད་དུ་སྦྱོལ། །

Dans des lieux ombragés, tu devrais
Remplir de petits récipients
De sésame, de riz, de grains, de nourriture,
De mélasse, d'huile et d'eau potable.

Likewise, I entreat you, set
In shady places, modest vessels filled with
grains,
With rice and sesame, molasses,
Food and drinking water.

49. གྲོག་སྦྱར་ཚང་གི་སྒོ་དག་ཏུ། །ཟས་དང་ཁུ་དང་བུ་རམ་དང་། །འབྲུ་ཡི་ཕུང་པོ་རྟག་པར་ནི། །ཐུགས་
བརྟན་མི་རྣམས་བགྱིད་དུ་གསོལ། །

Tu devrais demander à des hommes de
confiance
De toujours disposer à l'entrée des
fourmilières
De la nourriture, de l'eau, de la mélasse
Et des tas de grain.

And at the entrances of anthills
Order that a trusty person
Always set down food and drink,
Molasses and some piles of grain.

50. བཤོས་གསོལ་སྡོན་དང་འོག་དག་ཏུ། །ཡི་དྲགས་ཁྲི་དང་གྲོག་སྦྱར་དང་། །བྱ་ལ་སོགས་པ་ཅི་བདེ་བར། །
རྟག་ཏུ་ཟས་དག་སྦྱུལ་བར་མཛོད། །

Offre toujours à manger,
Avant de manger toi-même, et une fois que
tu l'as fait,
Aux esprits faméliques, aux chiens, aux
fourmis
Aux oiseaux et ainsi de suite, à ta guise.

Before and after taking food
Always feed according to their taste
The hungry ghosts, the dogs,
The birds and ants and other creatures.

51. གཚེས་པ་དང་ནི་ལེ་ཉེས་དང་། །གཞོན་པ་དང་ནི་ཡམས་ནད་དང་། །ཤམ་གྱུར་ཡུལ་དུ་འཛིག་རྟེན་ལ། །
རྗེས་སུ་བརྒྱུད་བ་རྒྱ་ཆེན་མཛོད། །

Prends soin sur une vaste échelle
Des victimes de préjudices, de mauvaises
récoltes,
D'oppressions, d'épidémies,
Et du peuple des pays vaincus.

Provide extensive care
For all who are assailed, for those whose
harvests fail,
Who suffer injury or pestilence,
For those whose lands are overrun.

52. རིང་པ་ཉམ་ཐག་གྱུར་རྣམས་ལ། །ས་བོན་ཟས་གྱིས་རྗེས་སུ་གཟུང་། །ནན་གྱི་དཔྱ་ཁྲལ་བཏང་བ་དང་། །
ཤས་རྣམས་ཀྱང་ནི་བསྐྱུར་བ་དང་། །

Prends les paysans démunis sous ta coupe
En leur fournissant des graines et des
aliments ;
Cesse de lever des impôts par la force
Et diminues-en certains ;

Provide for farmers who have fallen on
hard times,
Supplying them with seed and sustenance.
Urgently suspend the taxes due,
Reduce the levy on the harvest.

53. ཆགས་ཉེན་པ་ལས་ཡོངས་བསྐྱབ་དང་། །ཤོ་གམ་གཏང་དང་ཤོ་གམ་དགྱི། །དེད་གསློལ་ན་སྡོད་པ་ཡི། །
ཉེན་མོངས་ལས་ཀྱང་བསྐྱོག་པར་མཛོད། །

Garde-toi du danger d'éveiller la convoitise ;
Renonce aux droits de douane et réduis
ceux qui existent :
Mets un terme aux émotions qui affligent
les gens
Quand le percepteur vient frapper à leur
porte !

Guard the people from the pain of want.
Abolish taxes or diminish them.
Remove the pains and sorrows
Of the suitors at your door.

54. རང་གི་ཡུལ་དང་ཡུལ་གཞན་གྱི། །ཚོམ་རྒྱུན་རྣམས་ཀྱང་ཞི་བར་མཛོད། །དབྱིག་གི་སྤོགས་ནི་མཉམ་པ་
དང་། །རིན་ཐང་རིགས་པར་མཛོད་དུ་གསོལ། །

Dans ton royaume et les autres,
Mets fin au vol et au brigandage
Égalise les richesses
Et fais que les prix soient raisonnables.

Rid your and other lands
Of thieves and brigands.
Let there be a levelling of profits.
Let prices—this I pray—be reasonably set.

55. ལྷོན་པོས་ཅི་དང་ཅི་གསོལ་བ། ཉིད་གྱིས་ཀུན་ཏུ་མཚུན་མཛད་ནས། །འཇིག་རྟེན་སྤྲོན་པ་གང་དང་
གང་། །དེ་དང་དེ་ཀུན་རྟག་ཏུ་མཛོད། །

Prends pleine connaissance des divers
Conseils de tes ministres
Et toujours ceux de tel ou tel
Qui fait du bien au monde.

Make it your business thoroughly to know
The counsel of your ministers.
And all that will assist the people,
This at all times you should do.

56. བདག་པན་ཅི་དང་ཅི་བྱ་ཞེས། །རི་ལྗར་ཚོད་ལ་གུས་ཡོད་པ། །གཞན་པན་ཅི་དང་ཅི་བྱ་ཞེས། །དེ་བཞིན་
ཚོད་ན་གུས་པར་མཛོད། །

De même que tu respectes
Ce qui t'est bénéfique,
Respecte ce qui est
Bénéfique aux autres !

Just as now you pay devoted heed
To what is beneficial to yourself,
Let now the benefit of others
Be your special care.

57. ས་དང་རྩུ་དང་མེ་དང་རླུང་། །སྤྲོན་དང་ནགས་གྱི་ཤིང་བཞིན་དུ། །བདག་ཉིད་ཡུད་ཅོམ་གཅིག་ཏུ་ཡང་། །
འདོད་དགུར་སྤྲུང་པ་ཉིད་དུ་མཛོད། །

Fais de toi, à l'image de la terre, de l'eau, du
feu, de l'air,
Des herbes médicinales et des arbres de la
forêt,
Cela même qui comble tous les désirs
Ne serait-ce qu'un bref instant.

Like earth and water, fire and air,
Like healing substances and forest trees,
Even if for just a little while,
Make yourself the satisfaction of their
wants.

58. གོམ་པ་བདུན་པའི་དུས་སུ་ཡང་། །བདོག་པ་ཀུན་གཏོང་སེམས་འཆང་བའི། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ལ་ནི། །བསོད་ནམས་མཁའ་འབྲ་དཔག་མེད་སྤྱི། །

Aux bodhisattvas qui, le temps de faire sept
pas,
Cultivent la pensée d'abandonner tous
leurs biens
Échoient des mérites
Aussi insondables que l'espace.

For Bodhisattvas who embrace
The intention to surrender all they have,
Even for the space of seven steps,
Their merit is as measureless as space.

59. བྱ་མོ་གཟུགས་མངོས་ལེགས་བརྒྱན་པ། །དེ་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་སྤྲུལ་ན། །དེས་ནི་དམ་ཚོས་ཡོངས་
འཛིན་པའི། །གཟུངས་ནི་སོ་སོར་འབྲོབ་པར་འགྱུར། །

Si tu accordes des filles de bonne figure
Et de grande beauté à ceux qui les
recherchent,
Tu gagneras chacune des *dhâranis*
Qui permettent de retenir la totalité du
saint Dharma.

If you bestow on those who seek them
Lovely maidens, well adorned,
You will obtain the power of memory
Retaining both the words and meaning of
the sacred Dharma.

60. རྒྱན་རྣམས་ཀུན་དང་ལྷན་པ་ཡི། །བྱ་མོ་སྟོང་ཕྱལ་བརྒྱད་ཅུ་དག། །ཡོ་བྱུད་ཀུན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། །ཐུབ་
པ་ཡིས་ནི་སྟོན་སྤྲུལ་ཏོ། །

Jadis le Sage fit l'offrande
De quatre-vingt mille jeunes filles
Parées de tous leurs ornements,
Ainsi que de tous leurs objets personnels.

For in the past the Sage himself bestowed,
Along with other goods and chattels,
Eighty thousand maidens
Graced with every ornament.

61. སྤྲོ་ཚོགས་པ་དང་འོད་གསལ་བའི། །བགོ་བ་དག་དང་རྒྱན་རྣམས་དང་། །བྲི་དང་སྤེང་བ་ལོངས་སྤྱོད་
དག། །སྟོང་བ་རྣམས་ལ་བརྟེ་བས་སྤྲུལ། །

Donne avec amour aux mendiants
Des vêtements et des parures
Lumineux et multicolores,
Des parfums et des colliers.

Raiment, ornaments and perfumes,
Garlands and amenities
Of various kinds and gleaming bright,
Bestow most lovingly on beggars.

62. གང་ལ་ཚོས་དོན་གང་མེད་ན། །ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཐག་གྱུར་པ་དེ། །དེ་ཡི་མོད་ལ་དེ་སྤྲུལ་ན། །དེ་ལས་
སྤྱིན་མཚོག་མ་མཚིས་སོ། །

Il n'est pas de générosité plus grande
Que d'apporter le bonheur
À celui qui, ignorant tout du Dharma,
Se trouve fort désespéré.

People who lack means to practice Dharma,
Are indeed extremely wretched.
If you yourself provide for them,
There is no greater gift than that.

63. བང་ལ་དུག་ནི་ཡན་འགྱུར་ན། །དེ་ལ་དུག་གྱུང་སྤྱིན་པར་བསྟེ། །ཁ་ཟས་མཚོག་གྱུང་མི་ཡན་ན། །དེ་ལ་དེ་ནི་སྤྱིན་མི་བསྟེ། །

Si le poison fait du bien à quelqu'un,
Donne-lui du poison.
Si le mets le plus fin ne lui fait pas de bien,
Ne lui en offre pas !

If people can be helped by poison,
Even poison you should give to them!
But do not give them even perfect food,
If they will not be helped thereby.

64. སྤྱུལ་གྱིས་ཟིན་ལ་ཇི་ལྟ་བུར། །སོར་མོ་བཅད་ན་ཡན་བཤད་ན། །དེ་བཞིན་སྤུབ་པས་གཞན་ཡན་པ། །མི་བདེ་བ་ཡང་བྱ་བར་གསུངས། །

Le Sage a déclaré qu'il fallait aussi
Être désagréable avec les autres si cela les aidait,
De même que lorsqu'on s'est fait mordre le doigt
Par un serpent, on a intérêt à se le couper.

Just as it is said that it is best
To amputate a finger bitten by a snake,
The Sage has said that we should do
unpleasant things
When they are for the benefit of others.

65. དམ་པའི་ཚོས་དང་ཚོས་སྤྲུལ། །ཉིད་གྱིས་བཀུར་སྟོ་མཚོག་དང་ནི། །ཁུས་པར་བྱས་ཏེ་ཚོས་ཉན་ཅིང་། །ཚོས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་དག་གྱུང་མཛོད། །

Tu serviras le saint Dharma et ceux qui l'enseignent
De la meilleure des façons ; tu écouteras respectueusement
Les enseignements et procédera aux différentes
Formes de générosité spirituelle.

To sacred Dharma and the ones who set it forth,
You should give the greatest reverence.
Listen to the Dharma with devotion,
And likewise make a gift of it.

66. འཇིག་རྟེན་གཏམ་ལ་དགའ་མ་མཛོད། །འཇིག་རྟེན་འདས་ལ་དགྲེས་པར་མཛོད། །བདག་ལ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་དུ། །གཞན་ལ་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པར་མཛོད། །

Ne prends pas plaisir aux conversations profanes ;
Trouve ta joie dans ce qui dépasse le monde.
Cultive les qualités des autres
Comme tu le fais avec les tiennes.

Do not delight in worldly talk,
Rejoice instead in what transcends the world.
And just as you do in yourself,
Cause excellence to grow in others' hearts.

67. གསམན་པའི་ཚོས་གྱིས་མི་ངོམས་ཤིང་། །དོན་གཟུང་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་། །སླེ་མ་དག་ལ་ཡོན་དཔུལ་
བཏོ། །རྟེན་ཏུ་གྲུས་པས་མཛོད་དུ་གསོལ། །

Ne pense jamais que tu as écouté assez
d'enseignements,

Retiens-en le sens et distingue ce qui doit
l'être.

Quant aux maîtres, je te prie de
constamment

Leur faire offrande avec respect.

Never know enough of listening to the
Dharma;

Discern its meanings, hold them in your
mind.

I pray you, always with devotion,

Make worthy offerings to your teachers.

68. འཇིག་རྟེན་རྒྱུང་ཕན་སོགས་མི་གདོན། །ང་རྒྱལ་དོན་དུ་རྩོད་པ་སྤང་། །རང་གི་ཡོན་ཏན་མི་བསྐྱབས།
ཤིང་། །དགའ་ལའང་ཡོན་ཏན་བཛོད་པར་མཛོད། །

Ne récite pas les textes des profanes ou des
nihilistes

Et renonce à débattre pour t'enorgueillir.

Ne loue pas tes propres qualités

Mais exalte celles de tes ennemis.

Do not speak like nihilists and other
worldly men;

Abandon disputation for the sake of pride.

And what good qualities you have do not
display;

Discuss instead the goodness even of your foes.

69. གནད་ལ་དབབ་པར་མི་བགྱི་ཞིང་། །གཞན་རྣམས་ལ་ནི་ངན་སེམས་གྱིས། །སྤང་བར་མི་བགྱི་བདག་ཉིད་
གྱི། །འབྲུལ་པ་སོ་སོར་བརྟག་པར་བྱ། །

Ne fais rien qui pourrait nuire,

Ne parle pas avec malveillance.

Examine chacune des erreurs commises

Par toi-même et par les autres.

Do not strike at others on the quick;

Do not speak of others

With an evil motive,

Scrutinise instead your every fault.

70. ཉེས་པ་གང་གིས་གཞན་དག་ལ། །མཁས་པས་རྟེན་ཏུ་བསྐྱབས། །དེ་ནི་རང་གིས་ཡོངས་སྤང་ཞིང་། །
རུས་པས་གཞན་ལ་བསྐྱོབ་པར་མཛོད། །

Les maux que les sages ont toujours

Blâmés chez les autres,

Renonces-y toi-même et use de ton pouvoir

Pour y faire renoncer les autres.

Whatever faults the wise disdain

You should relinquish utterly.

As far as you are able,

Exhort others to the same.

71. གཞན་གྱིས་གནོད་པ་བགྱིས་པ་ལ། །སློན་གྱི་ལས་དགོངས་ཁྲོ་མི་བགྱི། །སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཡང་འབྱུང་མི་
འབྱུང་བར། །རང་གི་ཉེས་པ་མེད་པར་བགྱི། །

Sache que le mal qu'on te fait résulte
De tes actes antérieurs et ne t'emporte pas :
Tu ne produiras plus de nouvelles
souffrances
Et tes fautes disparaîtront.

Do not be angry at the harm that others do
to you;
Recall that it's your karmic due.
Put an end instead to your own evil
That your sufferings might have an end.

72. ལན་ལ་རེ་བ་མ་མཚིས་པར། །གཞན་དག་ལ་ནི་ཕན་པར་མཛོད། །སྐྱུག་བསྐྱེལ་གཅིག་ཕུས་གནག་བགྱི་
ཞིང། །བདེ་བ་སློང་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱུང། །

Aide les autres
Sans espoir de retour.
Supporte seul la souffrance
Et partage tes plaisirs avec ceux qui te le
demandent.

Without expecting recompense
Bring benefit to other beings.
Take suffering's burden on yourself alone,
But share your happiness with those who
beg.

73. ལྷ་ཡི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཀྱང། །ཞེངས་པ་ཉིད་དུ་མི་བྱ་ཞིང། །ཡི་དྲགས་བཞིན་དུ་དབུལ་བ་ཡི། །
རྒྱད་པས་ཀྱང་ནི་ལུ་མི་བགྱི། །

N'aie pas de vanité quand bien même
Tu serais riche de toutes les perfections
divines.
Ne perds jamais courage même si tu
déclines
Jusqu'à te retrouver aussi démuné qu'un
esprit famélique.

Though you be wealthy like a god,
Let this not puff you up with pride.
And do not be downcast though you may
founder
Like a hungry ghost in dearth and want.

74. བདེན་པ་གང་གིས་རང་དོན་ལ། །འཚི་འམ་ཡང་ན་རྒྱལ་པོའི་སྲིད། །ཉམས་འབྱུང་དེ་ནི་རྟག་བཟོད་
ཅིང། །དེ་ལས་གཞན་དུ་བཟོད་མི་བགྱི། །

Dis toujours la vérité pour ton propre bien
Même si, pour ton propre bien,
Tu devais perdre ton royaume :
Ne parle jamais autrement.

Always speak the truth in your regard
Though your own life may be the price,
Or ruin of your royal state.
In any other way you should not speak.

75. ཇི་སྐད་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། །མཛད་པའི་བརྟུལ་ལུགས་རྟག་བརྟེན་མཛོད། །དེས་ན་དཔལ་ལྷན་ས་
སྟོང་དུ། །ཚོད་མ་ཡི་ནི་དམ་པར་འགྱུར། །

Maintiens ferme et constante l'ascèse d'agir
Comme il a été enseigné,
Car ainsi, glorieux seigneur, tu seras sur
terre
Le plus précieux des modèles.

Always, as the teachings say,
Rely on discipline in all your actions.
This is how upon the earth
Your Majesty will set the perfect norm.

76. རྫོང་ནི་རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་མཛད་པ་དང་། །ཡང་དག་ཇི་བཞིན་དོན་གཟིགས་
པས། །གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཛོག་པར་མཛོད། །

Examine toujours bien tout
Avant d'agir.
Voir les choses telles quelles
Permet de ne pas être influencé par les
autres.

At all times and in every circumstance
Examine well and then proceed.
Discern the situation as it is
And do not act enslaved to others'
influence.

77. ཚོས་ལས་རྒྱལ་སྤྱིད་བདེ་བ་དང་། །ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་བྲགས་པ་ཡི། །སླ་རེ་རྒྱ་ཚེན་འབྱུང་འགྱུར་
ཞིང་། །སློན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་འདུད། །

Du fait du Dharma, ton royaume sera
heureux
Et ta renommée se répandra dans l'espace
Comme un immense dais tandis
Que tes ministres partageront les mêmes
aspirations.

Through such a policy, your realm
Will know prosperity. And everywhere
The ample canopy of your renown once
raised,
Your ministers will hold you in respect.

78. འཆི་བའི་རྒྱུ་ནི་མང་བ་སྟེ། །གསོན་པའི་རྒྱུ་ནི་ཉུང་ཟད་ཅིག །དེ་དག་ཉིད་ནི་འཆི་བའི་ཡང་། །དེ་བས་
རྟག་ཏུ་ཚོས་མཛོད་ཅིག །

Les causes de mort sont nombreuses
Et rares celles qui maintiennent en vie,
– Pour devenir causes de mort à leur tour :
Pratique donc sans cesse le Dharma.

Many are the circumstances that might
lead to death.
The causes of survival are but few indeed,
And even these may prove your bane.
Be constant therefore in your virtuous
deeds.

79. འདི་ལྟར་རྟུག་ཏུ་ཚོས་མཛད་ན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་དང་བདག་ཉིད་ལ། །ཉམས་བདེར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་
པཎྜ། །དེ་ཉིད་རེ་ཞིག་ལྷོག་མོ་ལགས། །

Si tu pratiques constamment le Dharma,
Toutes les expériences agréables qui en
résultent
Pour tout le monde et pour toi
Sont d'abord un bien rare.

If thus you always practise what is right,
The happiness that thence derives
Both for yourself and all the world
Will be the very best.

80. ཚོས་ཀྱིས་བདེ་བར་གཉིད་ལོག་ཅིང་། །བདེ་བར་སང་པ་དག་ཏུ་འགྱུར། །ནང་གི་བདག་ཉིད་སྐྱོན་མེད་
པས། །མི་ལམ་དག་ཀྱང་བདེ་བ་མཐོང་། །

Grâce au Dharma, tu dormiras heureux
Et heureux tu te réveilleras.
Comme ton être intérieur n'aura point de
défauts,
Tu seras également heureux dans tes rêves.

Through virtue you'll have happy sleep
And happy you will wake therefrom.
Because your inner state will be unstained,
You will have happy visions in your
dreams.

81. པ་མ་སྲི་ལུ་ལྟུང་ལེན་དང་། །རིགས་ཀྱི་གཙོ་ལ་རིམ་གྲོ་དང་། །ལོངས་སྤྱོད་ལེགས་སྤྱོད་བཟོད་གཏོང་
དང་། །ཚོག་འཇམ་ཕྱ་མ་མེད་བདེན་པའི། །

Consacre-toi au service de tes parents
Et honore le chef de ta famille ;
Use correctement de tes biens ; cultive la
patience ;
En parlant, reste affable, ne calomnie point
et dis la vérité.

By caring for your parents with respect
By paying honour to the founders of your
line,
By managing your riches well, with
patience, generosity,
With gentle speech that's true and
slanderless—

82. བརྟུལ་ལུགས་ཚོ་གཅིག་བྱས་པ་དེས། །ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ཉིད་ཐོབ་ནས། །ད་དུང་དུ་ཡང་ལྷ་དབང་བགྱིད། །
དེ་བས་དེ་འདྲའི་ཚོས་བསྐྱེན་མཛད། །

Cette discipline pratiquée sans distraction
Fera de toi un Indra, seigneur des dieux,
Et seigneur des dieux tu resteras encore :
Voilà pourquoi tu dois pratiquer ce
Dharma.

By practising such discipline,
In one life you will gain the rank of Indra,
lord of gods,
And after that, the lord of gods again:
Therefore rely on virtue of this kind.

83. རྗེ་འཇིག་ཇི་སྐྱུ་བརྒྱུ་ལ་ཟས་དག། ཉིན་རེ་དུས་གསུམ་བྱིན་པས་ཀྱང་། །བྱམས་པ་ཡུད་ཚམ་ཐང་ཅིག་གི། །བསོད་ནམས་དག་ལ་ཆར་མི་ཤོད། །

Un seul instant d'amour
Produit inconcevablement plus de mérites
Que de faire trois fois par jour l'offrande
De trois cents plateaux des nourritures les plus fines.

But even if you give three times a day,
Three hundred vessels filled with food,
In merit it does not compare
With one brief instant of a loving act.

84. ལྷ་མི་བྱམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་དག་ཀྱང་ནི་བསྐྱུང་བ་དང་། །ཡིད་བདེ་བ་དང་བདེ་མང་དང་། །དུག་དང་མཚོན་གྱིས་གཞོན་མེད་དང་། །

Tu jouiras de l'amour des hommes et des dieux,
Et de même ces derniers te protégeront-ils ;
Tu seras heureux de multiples bonheurs ;
Tu ne connaîtras pas les maux des poisons et des armes, ...

Gods and humankind will look on you with love,
And spirits will watch over you.
You will have peace of mind and many joys;
By poison or by weapons you will not be harmed.

85. འབད་པ་མེད་པར་དོན་ཐོབ་དང་། །ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །གཤམ་ཏེ་གྲོལ་བར་མ་གྱུར་ཀྱང་། །བྱམས་ཚུལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་འཐོབ་བོ། །

Tu obtiendras sans effort tout ce que tu souhaites
Et renaîtras dans les mondes de Brahmâ.
Et même si tu n'atteins pas la libération,
Tu éprouveras de l'amour les huit bienfaits.

You will secure your aims without travail,
And in the Brahmâ-world you will be born;
Though liberation you will not achieve,
Eight qualities of love you will attain.

86. སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བྱང་ལྷུ་ཏུ། །སེམས་བསྐྱེད་བཅུག་ཅིང་བརྟན་བྱས་ན། །དེ་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་པའི། །བྱང་ལྷུ་སེམས་ནི་རྟག་ཏུ་འཐོབ། །

Si tu amènes les êtres à engendrer l'esprit d'Éveil
Et les affermis dans cet état,
Tu seras ferme comme le mont Mérou
Et constamment posséderas l'esprit d'Éveil.

If you lead beings to generate and stabilize
The awakened mind of bodhicitta,
This same awakened mind you'll always have,
As stable as the king of mountains.

87. དད་པས་མི་ཁོམ་འགོ་མི་འགྱུར། །སྒྲིམས་གྲིས་འགོ་བ་བཟང་པོར་འགོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གོམས་པ་
ཡིས། །ཚོས་རྣམས་ཀུན་ལ་ཆགས་མེད་འཕྲོབ། །

La foi t'empêchera de renaître là où il n'est
point de liberté;
La discipline t'emmènera dans des mondes
heureux
Et l'accoutumance à la vacuité t'apportera
Le détachement par rapport à toutes choses.

Through faith, you will not fall into the
states where there's no freedom;
Through discipline you'll go to higher realms.
By growing used to emptiness,
You will not be enslaved by craving for
phenomena.

88. གཡོ་མེད་པས་ནི་དྲན་ལྡན་འཕྲོབ། །སེམས་པར་བྱེད་པས་སློབ་གོས་འཕྲོབ། །བཀུར་སྟོབས་ལས་དོན་
ཏོགས་ལྡན། །ཚོས་བསྐྱེད་པས་ཤེས་རབ་ཅན་དུ་འགྱུར། །

L'inébranlabilité procure l'attention;
La réflexion produit l'intelligence;
Le respect apporte la compréhension
Et la protection du Dharma la connaissance
transcendante.

Through constancy, you will gain mindfulness,
And through reflection you will have
intelligence,
Through reverence you will understand the
Dharma's meaning,
Defending Dharma, you will gain in wisdom.

89. ཚོས་ཉན་པ་དང་སྦྱིན་པ་དག། །སྦྱིབ་པ་མེད་པར་བྱས་པ་ཡིས། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་དང་འགོགས་པ་
ཉིད། །འདོད་པ་སྐྱུར་དུ་འཕྲོབ་པར་འགྱུར། །

Si tu écoutes les enseignements
Et en fais le don sans obstacle,
Tu seras l'ami des bouddhas
Et tes souhaits seront bientôt comblés.

By providing for the pure instruction
And reception of the Dharma,
You will keep the company of all the Buddhas,
Achieving swiftly all your wishes.

90. མ་ཆགས་པས་ནི་དོན་འགྲུབ་སྟེ། །སེར་སྐྱ་མེད་པས་ལོངས་སྟོན་འཕེལ། །ང་རྒྱལ་མེད་པས་གཙོ་བོར་
འགྱུར། །ཚོས་ལ་བཟོད་པས་གཞུངས་འཕྲོབ་པོ། །

Sans attachement, on atteint son but;
Sans avarice, on s'enrichit;
Sans orgueil, on prend la première place;
En supportant le réel, on gagne les qualités
[d'un bouddha].

Through having no attachment you will
reach your goals;
Rejecting avarice, you'll increment your wealth.
By being free of pride, you will be sovereign.
And through acceptance of reality, you'll
gain the power of memory.

91. ལྷིང་པོ་ལྔ་རྣམས་བྱིན་པ་དང་། །འཛིགས་ལ་མི་འཛིགས་བྱིན་པ་ཡིས། །བདུད་རྣམས་ཀུན་གྱིས་མི་ཚུགས་ཤིང་། །སློབས་པོ་ཆེ་ཡི་མཚོག་ཏུ་འགྱུར། །

Le don des cinq nourritures essentielles
Et le don de la protection contre la peur
Écarteront de toi tous les démons
Et tu seras le plus fort des êtres.

By giving five essential foods,
By giving fearlessness to those in fear,
You will be safe from every demon's harm.
Among the mighty, you will be supreme.

92. མཚོན་རྟེན་མར་མེ་ཐང་བ་དང་། །ལུན་ཁུང་དག་ཏུ་སྒྲིམ་མ་དང་། །མར་མེ་འབྲུ་མར་བྱིན་པ་ཡིས། །ལྷ་ཡི་མིག་ནི་འཕྲོབ་པར་འགྱུར། །

L'offrande de lampes et de guirlandes aux
stoûpas,
De lumière dans l'obscurité
Et d'huile et de beurre pour les lampes
Te procureront l'œil divin.

By offering wreaths of lights before the
stupas,
Placing lamps in lightless places,
Giving oil as fuel thereof,
You will attain the godlike eye.

93. མཚོན་རྟེན་མཚོན་པར་རོལ་མོ་དང་། །འིལ་བུ་དག་ནི་ཡུལ་བ་དང་། །དུང་དང་ཇ་ནི་རབ་ཡུལ་བས། །ལྷ་ཡི་རྩ་བ་འཕྲོབ་པར་འགྱུར། །

Tu acquerras l'oreille divine
En faisant des offrandes de musique
Aux stoûpas, avec des clochettes,
Et en offrant des conques et des tambours.

By offering music
When you reverence stupas,
Sounding bells and drums and conches,
You will gain the godlike ear.

94. གཞན་གྱི་འབྲུལ་པ་མི་སྐྱོང་ཞིང་། །ཡན་ལག་ཉམས་པ་རྣམས་མི་བཟོད། །སེམས་ནི་རྗེས་སུ་བསྐྱེདས་པས་ན། །གཞན་གྱི་སེམས་ནི་ཤེས་པ་ཐོབ། །

Si tu ne dénonces pas les erreurs d'autrui,
Si tu ne n'exposes pas leurs défauts
physiques
Et si tu observes leur esprit,
Tu pourras connaître les pensées des
autres.

Not talking of the faults of others,
Not mentioning the defects of their limbs,
By being a protection for their minds
You will attain a knowledge of the minds of
others.

95. ལྷམ་དང་བཞེན་པ་བྱིན་པ་དང་། །ཉམ་ཚུང་བཀུར་བ་བྱས་པ་དང་། །བཞེན་པས་སྐྱམ་མ་བཀུར་བ་ཡིས། །
མཁས་པས་རྗེ་འཕྲུལ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །

Le don de chaussures et de montures,
Le service des faibles et le transport
Du maître, voilà, ô sage,
Qui te donnera le pouvoir de faire des
prodiges.

By being of service to the weak and humble,
Supplying footwear and conveyances,
Providing teachers with a means of transport,
You'll become an adept in miraculous
works.

96. ཚོས་ཀྱི་ཆེད་དང་དེ་བཞིན་དུ། །ཚོས་གཞུང་དོན་དག་བྲན་པ་དང་། །ཚོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི་མེད་པས། །ཚོ་
རབས་བྲན་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །

Les activités en faveur du Dharma,
La mémoire des textes du Dharma et de
leur sens
Et le don immaculé du Dharma
Te permettront de te souvenir de tes
existences.

By acting for the sake of Dharma,
Recalling both the scriptures and their
sense,
And through the stainless gift of Dharma,
You will have the memory of all your lives.

97. དངོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར། །ཡང་དག་ཇི་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་པས། །མངོན་ཤེས་དུག་པ་ཟག་པ་
ཀུན། །ཟད་པ་མཚོག་ནི་འཐོབ་པར་འགྱུར། །

En connaissant les choses telles quelles,
Véritablement dépourvues d'essence,
Tu atteindras le sixième pouvoir de
connaissance extraordinaire,
La sagesse qui épuise toutes les pollutions.

Through understanding fully and correctly
That all phenomena are essenceless,
You will attain the sixth clairvoyance,
Supreme exhaustion of all stains.

98. སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྦྱོལ་བའི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཤེས་མཉམ་ལྡན་པ། །སྦྱིང་རྗེས་བརྒྱན་པ་བསྐྱོམས་
པ་ཡིས། །རྣམ་པའི་མཚོག་ལྡན་རྒྱལ་བར་འགྱུར། །

Quand tu auras médité, en l'imprégnant de
compassion,
Sur la connaissance égale de l'ainsité
Dans le but de sauver tous les êtres,
Tu deviendras un vainqueur doté des
qualités suprêmes.

By meditating with the wisdom of equality
Of suchness moistened with compassion,
In order to bring freedom to all beings,
You will become a Conqueror endowed
with every supreme attribute.

99. སློན་ལམ་སྒྲ་ཚོགས་དག་པ་ཡིས། །སངས་རྒྱལ་ཞིང་ནི་དག་པར་འགྱུར། །ཐུབ་དབང་རིན་ཆེན་སྤུལ་བ་
ཡིས། །མཐའ་ཡས་འོད་ནི་རྣམ་པར་འཕྲོ། །

Tes multiples prières pures
Auront purifié ta terre de bouddha
Et tes offrandes de bijoux au Seigneur des
Sages
Seront un jaillissement de lumière infini.

Through all your stainless aspirations
You will purify your buddhafield,
By offering precious jewels to the Mighty
Sage,
You will be radiant with boundless light.

100. དེ་བས་དེ་ལྟར་ལས་འབྲས་དག །མཐུན་པར་མ་བྱེན་མཛད་དོན་དུ་ནི། །འགྲོ་ལ་ཕན་པ་རྟག་ཏུ་མཛོད། །
དེ་ཉིད་ཚྲོད་ལ་ཕན་པ་ལགས།

À présent que tu sais comment
Les effets correspondent aux causes,
N'aie de cesse d'aider les êtres,
Car ainsi tu t'aideras toi-même.

By knowing thus the correlation
Of your actions and their fruits,
Always do in fact what is of help to beings,
For thus it is that you will help yourself.

རིན་པོ་ཆེའི་སྤེང་བ་ལས། །བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་བསྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེན་གསུམ་པའོ། །

Fin du chapitre III du « Collier de Joyaux », « [Enseignement] condensé sur les accumulations [en tant que causes] de l'Éveil ».

This completes the third chapter on the Distillation of the Twofold Accumulation for Enlightenment.

NOTE

This translation was made according to the commentary of Lozang Pelden Tenzin Nyendrak (also known as Drak Kar Tulku) and following the teaching tradition of Gyalt-sap Darma Rinchen.

La
Guirlande
de vues

The
Garland
of Views

༄༅། །མན་ངག་ལྷ་བའི་མྱེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

Guru Padmasambhava

Instructions spéciales intitulées
La Guirlande de vues

*Aide-mémoire qui explique
succinctement les différences entre
les vues ou les véhicules*

An essential instruction called
The Garland of Views

*A memory aid summarising the
distinctive features of the views and
vehicles*

༄༅། །ལྷ་བ་དང་ཐེག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་བསྐྱེས་པའི་བསྐྱུང་བྱུང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཇམ་
དཔལ་གཞོན་ལུ་དང་། རྗེ་ཚེས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འཇིག་རྟོན་གྱི་ཁམས་ན་སེམས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གི་ལྷ་བ་བྲངས་མེད་པ་མདོ་རྣམ་པ་བཞིར་འདུས་ཏེ། ཕྱལ་བ་དང་། རྒྱུད་འཕེན་དང་། ལྷུང་ལྷུང་དང་། ལྷ་སྟོགས་
པའོ། །དེ་ལ་ཕྱལ་བ་ནི་ཚེས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡོད་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ཏེ། །ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པའོ། །

Hommage aux seigneurs Mañjushrī-Ku-
mārabhūta et Vajradharma !

Les êtres du monde ont d'innombrables
« vues » erronées qui peuvent se ramener
à quatre : le « matérialisme irréfléchi » des
« Indifférents », le matérialisme motivé des
Chārvakas, le matérialisme extrême des
« Extrémistes », et les voies non bouddhistes.

Les Indifférents ne savent pas si les choses
ont, ou non, des causes et des effets ; ils
sont totalement ignorants.

I pay homage to the Lord Mañjuśrī the
youthful, and to Vajradharma.

The false views entertained by beings in
the world are without number. They may
however be summarised into four types:
thoughtless materialism, motivated mate-
rialism, extreme materialism, and non-Bud-
dhist philosophical speculation.

Thoughtless materialists do not [even]
reflect whether there is such a thing as [the
law of] karmic cause and fruit [underlying]
all phenomena. They are completely con-
fused.

རྒྱུ་འཕེན་ནི་ཚོ་སྤྱི་ཡོད་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ཤིང་། ཚོ་གཅིག་ལ་བཙན་སྤྱོད་དང་མཐུ་སྟོབས་སྐྱབ་པ་སྟེ། འཛིག་རྟོག་གི་གསང་ཚིག་ལ་བརྟེན་པའོ། །ལུ་ར་སྤྱོད་པ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མེད་པ་སྟེ། ཚོ་གཅིག་ལ་སྐྱེས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་སློབ་དུ་སྐྱེས་ལ་མཐའ་ཆད་པར་ལྷ་བའོ། །ལུ་སྟོགས་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པས་བདག་རྟོག་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ལྷ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མེད་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ལྷ་བ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་ལོག་པར་ལྷ་བ་དང་། རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པར་ལྷ་བ་དང་། འདི་དག་ནི་མ་རིག་པའི་ལྷ་བའོ། །

Les Chârvakas n'envisagent pas l'existence de vies passées et futures. Ils s'attachent à acquérir la puissance, la richesse et le pouvoir pour cette seule vie en s'appuyant sur la connaissance secrète des maîtres mondains.

Pour les Extrémistes, rien n'a de cause ni d'effet. Ceux-là considèrent que tout ce qui arrive dans la vie surgit de façon accidentelle pour finalement retourner au néant.

Les adeptes des voies non bouddhistes, ayant des idées fictives sur tout, croient à un soi éternel. Certains croient qu'il peut y avoir des effets sans causes ; certains se méprennent sur la causalité ; d'autres pensent qu'il peut y avoir des causes sans effets. Voilà autant de points de vue ignorants.

Motivated materialists have no understanding of past and future existences. They take support of the secret knowledge of the world and aim to accomplish strength, riches and power in this one life.

Extreme materialists reject the view that phenomena are the effects of causes. They think that the phenomena that manifest in the course of life do so "just like that" and that in the end they are completely annihilated.

Non-Buddhist speculative philosophers apply false imputations to all phenomena and consider that the permanent self exists. Some believe in a reality—an effect—for which there is no cause. Some have an incorrect understanding of causality. Some consider that whereas the cause is real, the effects are unreal. All these are the views of ignorance.

འཛིག་རྟོག་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་པ་དང་རྫོགས་ཐོག་པའོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐོག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སོམས་དཔའི་ཐོག་པའོ། །

La voie supramondaine présente elle aussi deux aspects : le véhicule des caractéristiques et le véhicule de diamant.

À son tour, le véhicule des caractéristiques présente trois aspects : le véhicule des auditeurs, le véhicule des bouddhas-par-soi et le véhicule des bodhisattvas.

The path that transcends the world has two aspects: the expository vehicle [of characteristics] and the diamond vehicle of the Vajrayāna. The expository vehicle is further divided into three sections: the Śrāvaka-yāna, the Pratyekabuddhayāna, and the Bodhisattvayāna.

དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་མུ་སྟེགས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོ་
 དང་སྐྱེ་པས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པས། ཡེ་མེད་པ་ཆད་པའི་ལྟ་བུ་དང་། རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོད་པར་ལྟ་བུ་ནི།
 ཐག་པ་ལ་སྐྱེ་ལ་དུ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་མེད་དེ། ཡུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
 བཞིན་དུ་ལྟ་སྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ལྟ་ཞིང་། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་
 བསྐྱོམས་པས་རིམ་གྱིས་འབྲས་བུ་རྣམས་པ་བཞི་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

Les auditeurs pensent que le point de vue des non-bouddhistes et des autres sur toutes choses – celui des nihilistes qui pensent que [les vies passées ou futures] n’ont jamais existé, et celui des éternalistes qui croient à la réalité des choses – est purement imaginaire, soit parce qu’ils croient à l’existence de ce qui n’est pas, soit parce qu’ils nient l’existence de ce qui est. Pour les auditeurs, [ces concepts] n’ont pas plus de réalité que le serpent que l’on croit voir à la place d’une corde.

[En revanche,] ils pensent que les particules infimes des quatre grands éléments [qui composent] les agrégats, les domaines, les entrées et ainsi de suite, de même que [les instants de] conscience existent en vérité absolue. Ils méditent sur les quatre nobles vérités et progressivement atteignent les quatre fruits [de leur voie].

Those who are engaged in the Śrāvakayāna consider that all the misconceptions of non-Buddhist philosophers: the nihilist view (that [past and future lives] have never existed), and the eternalist view (which ascribes permanent reality to phenomena), and so on—all of which either overshoot or fall short of the true status of phenomena—are mistaken in the same way that a rope might be mistaken for a snake.

They (the Śrāvakas) consider that infinitesimal particles of the four great elements, [which compose] the aggregates, elements, sense fields, and so forth, and also the (indivisible instants of) consciousness are ultimately real. They meditate on the Four Noble Truths and gradually come to the attainment of the four results.

དང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་མུ་སྟེགས་པ་ལ་སོགས་པས་སྟོ་
 དང་སྐྱེ་པས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་བདག་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཉན་ཐོས་དང་མཐུན།

Les adeptes du véhicule des bouddhas-par-soi, comme les auditeurs, nient l’existence du soi éternel et les autres choses que les non-bouddhistes imaginent en croyant à ce qui n’est pas et en ne croyant pas à ce qui est.

Those engaged in the Pratyekabuddhayāna agree with the Śrāvakas in denying the existence of the permanent self that non-Buddhist philosophers advocate, owing to their exaggerated or depreciative assessment of the nature of phenomena.

དེ་ལས་ལྷན་པར་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་གཅིག་ལ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་། རང་བྱུང་
ལྷན་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པའི་དུས་ནའང་། ཉན་ཐོས་ལྟར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་མི་ལྷོས་པར་སྤོན་གོམས་
པའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་སློབ་ཚུལ་ཉིད་ཟབ་མའི་དོན་རྟོགས་
ནས། རང་བྱུང་ལྷན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ།།

Ils se démarquent [toutefois des auditeurs] en ce qu'ils « réalisent » qu'une partie de l'agrégat de la matière n'a pas de soi. De même, pour atteindre le fruit qu'est leur Éveil, ils ne s'appuient pas sur un ami de bien comme les auditeurs, mais la force de leurs habitudes antérieures leur permet de réaliser le sens profond du réel [en méditant] sur les douze facteurs de la production interdépendante, et c'est ainsi qu'ils atteignent le fruit de leur Éveil.

On the other hand, the Pratyekabuddhas differ from the Śrāvakas in that they have an understanding of one aspect of the phenomenal no-self, namely, the absence of self in the aggregate of form. Furthermore, when they attain the fruit of enlightenment, they do so without relying on a teacher (a virtuous friend), as the Śrāvakas do. It is on the strength of their earlier meditation on the twelve links of dependent arising that they realize the *dharmatā*, the profound ultimate nature of phenomena, thus attaining the result, namely, their enlightenment.

ལྟེན་བྱུང་ལྷན་ལས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཐོག་ལ་ལྷན་ལས་ཀྱི་ལྷན་པོ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱུང་
བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་རྗེ་བྱ་ནི་སྤྱོད་མ་ཅོམ་དུ་སོ་སོའི་མཚན་
ཉིད་མ་འདྲེས་པར་ཡོད་དེ། ས་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་བརྩུ་སྤྱད་པའི་འབྲས་བུ་ས་བརྩུ་རིམ་གྱིས་བགྲོད་པའི་མཐར་ལྷན་
མེད་པའི་བྱུང་ལྷན་ཏུ་འགྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

Pour les bodhisattvas toutes choses, que ce soit dans le domaine pollué du samsāra ou dans le domaine pur du nirvāna, sont dépourvues de nature propre en vérité absolue.

En vérité relative, elles existent comme de simples illusions tout en gardant leurs caractères particuliers.

D'autre part, la pratique des dix vertus transcendantes a pour résultat de les faire progresser dans les [dix] terres, avec pour résultat final l'Éveil insurpassable.

Those engaged in the Bodhisattvayāna say that, on the ultimate level, all phenomena, whether of the defiled state of saṃsāra or the pure state of nirvāṇa, are without inherent existence. On the relative level, they are mere illusions, each with their own unmixed characteristics. As a result of their training in the ten pāramitās, [practitioners of the Bodhisattvayāna] gradually progress through the ten grounds of realisation, at the end of which, they attain unsurpassable enlightenment.

༥ རྩི་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་།
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཐེག་པ་འོ།

Le véhicule de diamant présente à son tour trois aspects : le véhicule des tantras d'action (*kriyātantra*), le véhicule des tantras mixtes (*ubhayatantra*) et le véhicule du yoga (*yogatantra*).

There is a threefold division also in the Vajrayāna: the vehicle of Kriyātantra, the vehicle of Ubhayatantra, and the vehicle of Yogatantra.

དེ་ལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི། རོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགགས་མེད་པ་ལས། ཀུན་
རྩོབ་ཏུ་ལྷའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་སྐྱོམ་ཞིང་སྐྱུའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། ཐུགས་མཚན་དང་། བཟླས་བརྗོད་དང་།
གཙང་སྤྲོད་དང་། དུས་ཚིགས་དང་། གཟུང་དང་། རྒྱ་སྐྱར་ལ་སོགས་པ་གཙོ་བོར་ཡོ་བྱེད་དང་རྒྱ་རྒྱུ་ཚིགས་
པའི་མཐུ་ལས་འགྲུབ་པའོ།།

Vue des adeptes du véhicule de l'action : [sur la base de] la vérité absolue, où il n'existe rien de tel que naissance et cessation, [la pratique consiste,] en vérité relative, à méditer sur le corps formel d'une déité [en visualisant] l'image de ce corps, les emblèmes de son esprit, et [en procédant aux] récitation. Ce qui, avec [les pratiques de] propreté, [le respect du] calendrier, des planètes, des constellations et ainsi de suite [vaut pour] l'essentiel, jusqu'aux accomplissements issus du pouvoir [qui résulte] de la conjonction des objets matériels et de [toutes] les causes primaires et secondaires [du samādhi].

Those engaged in the vehicle of Kriyātantra have the following view. From meditating upon the non-arising and non-cessation [of phenomena] on the ultimate level, they meditate, on the relative level, on the form body of the deity. [They visualize] the deity's body and the implements held thereby, and they recite the mantra.

They attach supreme importance to cleanliness, particular moments of time, the planets, constellations and so on. When all such requisite materials, together with the causes and conditions, are assembled, accomplishment is gained.

༥ གཉིས་ཀ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནི། རོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགགས་མེད་པ་ལས།

Vue des adeptes des tantras mixtes : depuis la vérité absolue où il n'est pas de naissance ni de cessation,

Those engaged in the vehicle of Ubhayatantra have the following view. From meditating upon the non-arising and non-cessation [of phenomena] on the ultimate level,

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ལྷའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱབས་སྐྱོམ་ཞིང་། དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྷན་པར་སྐྱོམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་།
ཡོ་བྱད་དང་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་ལས་འགྲུབ་པའོ།།

[l'adepte] médite, en vérité relative, sur le corps formel d'une déité. Il atteindra l'accomplissement grâce au samâdhi de la méditation sur les quatre « principes essentiels » combiné aux objets matériels et aux autres causes primaires et secondaires.

they meditate, on the relative level, on the form body of the deity. By relying both on a concentration endowed with four essential principles and on all the other requisite materials, causes and conditions, they gain accomplishment.

ལྷ་རྣམས་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བཞི་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། རྣམས་འབྱོར་སྤྱི་པ་སྤྱབ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་། རྣམས་འབྱོར་ནང་པ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པའོ།།

La vue des adeptes du véhicule des tantras du yoga présente deux aspects : le véhicule des tantras du yoga extérieur de l'ascèse et le véhicule des tantras du yoga intérieur des méthodes.

The view of those who enter the vehicle of Yogatantra has two aspects. There is the vehicle of outer Yogatantra of asceticism and the vehicle of inner Yogatantra of skilful means.

དེ་ལ་རྣམས་འབྱོར་སྤྱི་པ་སྤྱབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བཞི། སྤྱི་ཡོ་བྱད་ལ་གཙོ་བོར་མི་
འཛིན་པར་དོན་དམ་པ་སྐྱེ་འགགས་མེད་པའི་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་དང་། དེ་དང་འབྲེ་བའི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་གྱིས་འཕགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱབས་སྐྱོམ་རྒྱ་བཞི་ལྷན་པར་བསྐྱོམ་པའི་རྣམས་འབྱོར་གཙོ་བོར་བྱས་པ་
ལས་གྲུབ་པའོ།།

Vue des adeptes du véhicule des tantras du yoga extérieur de l'ascèse : les [pratiques] extérieures et les objets ne sont pas tenus ici pour essentiels. [L'adepte] médite sur des dieux et des déesses qui, en vérité absolue, n'ont pas de naissance ni de cessation ; dans un samâdhi qui rend son continuum mental aussi pur que les déités, [l'adepte] médite sur la forme d'un corps sublime en appliquant les quatre sceaux. Il atteindra l'accomplissement en se concentrant essentiellement sur ce yoga.

Those who embrace the vehicle of the outer yogatantra of asceticism do not attach prime importance to external [conduct] and requisite materials. The most important thing for them is the yogic practice. They meditate on the male and female deities, who on the ultimate level are beyond arising and cessation. And with a concentration that renders their minds as pure as the deity's body, they meditate, sealed with the four mudras, on the [deity's] sublime form. It is thus that they gain accomplishment.

ནུལ་འབྱོར་ནང་པ་ཐབས་གི་རྒྱུད་གི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་གི་ལྷ་བཞི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་
དང་། རྫོགས་པའི་རྒྱུད་དང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལོ།

Vue des adeptes du véhicule des tantras
du yoga intérieur des méthodes : ce yoga
se subdivise en trois méthodes : méthode
de création, méthode de perfection et mé-
thode de grande perfection.

The view of those who embrace the
vehicle of the inner Yogatantra of skilful
means has three aspects: the method of the
Generation Stage, the method of the Per-
fection Stage, and the method of the Great
Perfection.

དེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་དེ་དགྲིལ་འཁོར་རིམ་གྱིས་བཀོད་ཅིང་
བསྐྱོམ་པས་འགྲུབ་པའོ།

Méthode de création : la méditation qui
conduit à l'accomplissement commence ici
par la production successive des trois sa-
mâdhis, puis par la construction graduelle
du mandala.

According to the method of the Genera-
tion Stage, the three concentrations are
gradually developed and the maṇḍala is
constructed step by step. It is by meditating
in this way that accomplishment is gained.

རྫོགས་པའི་རྒྱུད་ནི་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་འགགས་མེད་པའི་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་དོན་དབུ་མ་
ཚོས་གི་དབྱིངས་ལས་ཀྱང་མ་གཡོས་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཕགས་པའི་བཟུགས་གི་སྐྱེ་ཡང་གསལ་བར་བསྐྱོམས་
ཞིང་མཉམ་ལ་མ་འདྲེས་པར་བསྐྱོམ་པས་འགྲུབ་པོ།

Méthode de perfection : en vérité ab-
solue, les dieux et les déesses n'ont pas
de naissance ni de cessation, et c'est sans
dévier de la dimension absolue, la voie mé-
diane au-delà des pensées, que, en vérité
relative, [l'adepte] médite en visualisant
clairement la forme corporelle d'un être
sublime. En méditant sur les choses comme
étant égales mais distinctes, on atteint l'ac-
complissement.

According to the method of the Perfec-
tion Stage, one meditates on the male and
female deities (who on the ultimate level are
beyond arising and cessation) while never
stirring from the dharmadhātu, the middle
way beyond all thought. On the relative
level, one visualises clearly, and meditates
upon, the sublime form body [of the deity].
And by meditating on [all phenomena] as
being equal and yet distinct, one gains ac-
complishment.

ལྷོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ནི། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མེད་པར་
སྐྱབས་སུ་བྱུགས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རང་བཞིན་ཡོ་ནས་ཡིན་པར་རྟོགས་ནས་སྒོམ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱུད་ལས།
རྗེ་ཡུང་པོའི་ཡན་ལག་ནི། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་རྒྱགས། སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་མང་པོ་ཀུན། །
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དགྱིལ་འཁོར་ཉིད། །ས་ཚུ་སྐྱུན་དང་ལྷ་མ་གྱི། །མ་རྒྱུད་གོས་དཀར་སྒོམ་མ་སྟེ། །ཁམ་
མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ལ། །སྲིད་གསུམ་ཡོ་ནས་རྣམ་པར་དག། །ཅིས་འབྱུང་སྟེ།

Dans la grande perfection, on médite en réalisant que toutes choses mondaines et supramondaines sont inséparables car elles sont les mandalas du corps, de la parole et de l'esprit [des bouddhas] depuis toujours. On peut le lire dans le *Tantra de la Matrice Secrète* :

Les membres du corps de diamant
Sont connus comme étant
les cinq parfaits bouddhas ;
Tous les nombreux champs d'accès
de la conscience et les domaines
Constituent le mandala même des bodhisattvas.
La terre est Lochanâ, l'eau Mâmakî,
Le feu Pāṇḍaravâsinî, le vent Târâ
Et l'espace Dhâtviśvarî :
Les trois mondes sont parfaitement
purs depuis toujours.

According to the method of the Great Perfection, one realises that all phenomena, both in the world and beyond the world, are indivisible and possess primordially the nature of the maṇḍala of the enlightened Body, Speech and Mind. One then meditates on this. As it is said in the [Guhyagarbha] tantra:

The branches of the vajra aggregate
Are known as the five perfect Buddhas.
The many sense-fields are the maṇḍala
of Bodhisattvas—
While of the elements, the earth is Ločanā,
and water Māmakî;
Fire is Pāṇḍaravāsinî, wind Samayatārā,
Ākāśadhātviśvarî is space.
The three existences are primordially pure.

འཁོར་བ་དང་སྐྱུ་དན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡོ་ནས་མ་སྐྱེས་ལ། བྱ་བ་བྱེད་ཀུས་པའི་སྐྱུ་མ་བདེ་བར་
གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་བརྩུ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡོ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱི་
སྐྱུ་དན་ལས་འདས་པ་སྟེ།

Ainsi, puisque toutes choses du saṃsāra comme du nirvāna ne sont jamais nées et que l'illusion de leur efficience est depuis toujours assimilable aux dix sugatas masculins et féminins, et ainsi de suite, toutes choses se trouvent naturellement au-delà de la souffrance :

The phenomena of saṃsāra and nirvāna are primordially unborn. They are illusory and [yet] are causally effective; and they possess primordially the nature of the ten male and female Buddhas. This is why phenomena are, by their very nature, in the state of nirvāna.

ཆེན་པོ་ལྔ་ནི་ཡུལ་ལྔ་འི་རང་བཞིན། སྤང་པོ་ལྔ་ནི་རིགས་ལྔ་འི་སངས་རྒྱས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞི་ནི་བྱང་ལུབ་
 སེམས་དཔའ་བཞིའི་རང་བཞིན། ཡུལ་བཞི་ནི་མངོས་པའི་ལྷ་མོ་བཞིའི་རང་བཞིན། དབང་པོ་བཞི་ནི་བྱང་ལུབ་
 སེམས་དཔའི་རང་བཞིན། དུས་བཞི་ནི་མཚོན་པའི་ལྷ་མོ་བཞིའི་རང་བཞིན།

les cinq éléments sont les cinq mères ; les cinq agrégats sont les bouddhas des cinq familles ; les quatre consciences sont les quatre bodhisattvas [de l'esprit] ; les quatre objets sont les quatre déesses de beauté ; les quatre organes des sens sont les quatre bodhisattvas [du corps] ; les quatre temps sont les quatre déesses d'offrande.

The five great elements have the nature of the five female Buddhas. The five aggregates are the Buddhas of the five lineages. The four kinds of consciousness are four Bodhisattvas, and their four objects have the nature of the four beautiful goddesses. The four sense powers have the nature of four Bodhisattvas, and the four times have the nature of the four offering goddesses.

ལུས་གྱི་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡུལ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ལུབ་གྱི་སེམས་ནི། སྤོ་བོ་
 བཞིའི་རང་བཞིན། རྟག་ཆད་མུ་བཞི། སྤོ་མོ་བཞིའི་རང་བཞིན། ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་བྱང་ལུབ་གྱི་
 སེམས་རྩོ་རྩེ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རང་བཞིན། ཡུལ་ཚོས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི། ཚོས་བྱ་བ་མོ་ཀུན་
 ཏུ་བཟང་མོའི་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་དག་གྱང་ཡེ་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི།
 དེ་ལས་གྱིས་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།

L'organe du toucher et la conscience correspondante, de même que ses objets et l'esprit d'Éveil [ou la conscience mentale] qui en provient sont les quatre [gardiens] terribles ; l'éternalisme, le nihilisme et les deux autres extrêmes [du jugement] sont les quatre [gardiennes] terribles. La conscience mentale n'est autre que l'esprit d'Éveil, l'indestructible Samantabhadra. Ses objets, les choses conditionnées et inconditionnées, sont Samantabhadrī, la matrice de tous les phénomènes.

Toutes ces entités sont depuis toujours des bouddhas manifestes et parfaits, et non des produits de la voie.

The organ of touch, its related consciousness, its object, and the bodhicitta [or mental consciousness] that arises from them, have the nature of the four male wrathful deities. The four extreme views of eternalism, nihilism, and the rest are the four female wrathful deities. The mental consciousness, the indestructible bodhicitta, has the nature of Samantabhadra. Its objects, phenomena both compounded and uncompounded, have the nature of Samantabhadrī, the progenitrix of all phenomena.

All the things just mentioned have primordially the nature of perfect, manifest buddha. This is not something [newly] accomplished through the practice of the path.

དེ་ལྟར་རྫོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་དང་། ། རམས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཚོས་
 གམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ལས་གྲུད་ན་མེད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། རང་སེམས་སོ་སོར་རྫོགས་པ་ནི། ། སངས་རྒྱུས་བྱང་
 རྒྱུ་དེ་ཉིད་དོ། ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་དོ། ། འབྲུང་བ་ཆེ་རྣམས་དེ་ཉིད་དོ། ། ཞེས་འབྲུང་ངོ། །

Ainsi, aucune des entités conditionnées
 et inconditionnées [que l'on peut trouver]
 dans les dix directions de l'espace, dans les
 trois moments du temps ou dans les trois
 mondes n'a d'existence hors de l'esprit de
 chacun, comme on peut le lire :

L'esprit de chacun, la conscience discriminante :
 Voilà précisément l'Éveil des bouddhas ;
 Voilà les trois mondes
 Et voilà les grands éléments.

Thus there are no phenomena, whether
 compounded or un-compounded (the ten
 directions, the three times, the three worlds
 and so on) existing separately from one's
 own mind. As it is said,

Discerning consciousness, our mind,
 Is buddhahood, enlightenment itself.
 The threefold universe is this indeed.
 And the great elements are this indeed.

ཇི་སྐད་དུ། ཚོས་རྣམས་གམས་ཅད་ནི་སེམས་ལ་གནས་སོ། ། སེམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་སོ། ། རམས་
 མཁའ་ནི་ཅི་ལ་ཡང་མི་གནས་སོ། ། ཞེས་འབྲུང་བ་དང་། ཚོས་གམས་ཅད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྤོང་བའོ། །
 ཚོས་གམས་ཅད་ནི་བཞི་དུ་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པའོ། ། ཚོས་གམས་ཅད་ནི་ཡོངས་གྱི་འོད་གསལ་བའོ། ། ཚོས་
 གམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤང་བ་ལས་འདས་པའོ། ། ཚོས་གམས་ཅད་ནི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱུས་
 པའོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདི་ནི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའོ། །

Et encore :

Toutes choses se trouvent dans l'esprit.
 L'esprit se trouve dans l'espace.
 L'espace ne se trouve nulle part.

And,

All phenomena abide within the mind.
 The mind itself abides in space.
 And as for space, this has no abode.

De même :

Toutes choses sont dépourvues
 d'essence propre.
 Toutes choses sont parfaitement pures
 depuis l'origine.
 Toutes choses sont entièrement lumineuses.
 Toutes choses se trouvent par nature
 au-delà de la souffrance.
 Toutes choses sont des bouddhas
 manifestes et parfaits.

And,

All phenomena are by their nature empty.
 All phenomena are perfectly pure primordi-
 ally.
 All phenomena are perfect luminosity.
 All phenomena are nirvāṇa by their nature.
 All phenomena are perfect, manifest buddha.

Thus it has been said. This is the Great
 Perfection.

Telle est la grande perfection.

རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་རྟོག་པའི། དེ་ལ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པའི། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྫོགས་རྫོགས་པ། འབྲས་བུའི་
 ཆོས་སྣུན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། རྣམ་པ་འདི་ནི་དོན་ལ་འཇུག་པའོ། རྫོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་ལམ་གྱིས་ཡིད་ཆེས་ཏེ། རྫོགས་པ་
 རྣམ་པ་བཞི་ནི། རྒྱ་གཅིག་པར་རྫོགས་པ་དང་། ཡིག་འབྲུའི་རྣམ་པའི་རྫོགས་པ་དང་། འབྲུའི་རྣམ་པའི་རྫོགས་པ་དང་། འབྲུའི་རྣམ་པའི་
 རྫོགས་པ་དང་། མངོན་སུམ་པར་རྫོགས་པའོ།

La méthode de la grande perfection :
 [Note de l'auteur : La méthode de la grande perfection est cette méthode dans laquelle les accumulations de mérites et de sagesse sont parfaites et le fruit se trouve spontanément accompli.] La foi convaincue dans la méthode de la grande perfection s'acquiert par la voie des quatre réalisations. Les quatre réalisations sont :
 1) réalisation de la cause unique,
 2) réalisation au moyen de syllabes,
 3) réalisation par les bénédictions, et
 4) réalisation directe.

The method of the Great Perfection is as follows. [Author's note: "Perfection" refers to the fact that the accumulations of merit and wisdom are complete. "Great" means that the qualities of the result are present spontaneously, by themselves. The word "method" here indicates a means of entering.] It is thanks to the path of the four realizations that one will gain conviction in the method of the Great Perfection. The four realizations are: 1) the realization that there is one identical cause, 2) the realization by means of syllables, 3) the realization that comes about through an influx of power (byin gyis rlabs), and 4) the direct realization.

དེ་ལ་རྒྱ་གཅིག་པར་རྫོགས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་པས་སོ་སོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་སོ་སོ་མ་ཡིན་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ལུ་རྣམ་ལྟར་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་ཆོག་སུ་སྣང་ཞིང་བྱ་
 བ་བྱེད་ལུས་པ་དང་། སྐྱེ་མ་ཉིད་དོ་བོ་མེད་དེ་མ་སྐྱེས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པར་དབྱེར་མེད་པས་རྒྱ་གཅིག་
 པར་རྫོགས་པའོ།

La réalisation de la cause unique : comme, en vérité absolue, les choses ne sont pas nées, elles ne sont pas différentes les unes des autres ; en vérité relative, elles ne sont pas différentes non plus en tant qu'elles ont les caractéristiques d'une illusion magique. Ce non-né apparaît, comme les reflets de la lune dans l'eau, sous l'aspect de mille illusions capables de produire des effets. Ces illusions sont dépourvues d'essence et donc non nées. C'est ainsi que leurs vérités absolue et relative sont inséparables : ce que réalisant, on réalise qu'elles ont une seule et même cause.

First, there is the realization that there is a single cause [or nature]. Because, on the ultimate level, phenomena are unborn, they are not different from each other. Neither, on the relative level, are they distinct from each other in that they have the character of illusion. The unborn [mind] appears in various kinds of illusory display, which are like the reflections of the moon in water and are causally efficient (able to perform a function). These illusions are unreal; they are unborn. It is thus that the relative and the ultimate are inseparable. This is the realization that the relative and the ultimate possess a single cause [or nature].

ཡིག་འབྲུའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ནི། ཚེས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཨ་སྟེ་གསུང་གི་རང་བཞིན། མ་སྐྱེས་པ་
 ཉིད་སྐྱེ་མར་སྤང་ཞིང་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱིས་པ་ནི་ཨུ་སྟེ་སྐྱུའི་རང་བཞིན། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་རིག་པ་སྐྱེ་མའི་ཡེ་ཤེས་
 མཐའ་དབུས་མེད་པ་ནི་ཨོ་སྟེ་སྐྱེ་གསུང་གི་རང་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའོ།

La réalisation par le moyen des syllabes : le sans-naissance de toutes choses est [la syllabe] A qui représente la parole [des bouddhas] ; que leur sans-naissance apparaisse sous forme d'illusions magiques et soit efficient est O, qui représente le corps [des bouddhas] ; la conscience éveillée qui réalise qu'il en est ainsi est la sagesse illusoire, dépourvue de centre comme de périphérie, [la syllabe] OM : telle est la « réalisation par les syllabes ».

Second, there is the realization by means of syllables. The unborn nature of phenomena is symbolized by the vowel sound A, which is the nature of enlightened speech. This unborn nature manifests as an illusory display endowed with causal efficiency or capacity. This is symbolized by the sound O, the nature of the enlightened body. The awareness that realizes this, namely, the illusory primordial wisdom, which is without centre or limit, is symbolised by the syllable OM the nature of the enlightened mind. This is the realization by means of syllables.

བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་གྱིས་རྟོགས་པ་ནི་དཔེར་ན་རས་དཀར་པོ་ལ་དམར་པོས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་མཐུ་བཙེན་ལ་
 ཡོད་པ་བཞིན་དུ། ཚེས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་མཐུ་ཡང་། རྒྱ་གཅིག་པ་དང་ཡིག་
 འབྲུའི་ཚུལ་གྱིས་མཐུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པར་རྟོགས་པའོ།

La réalisation par les bénédictions : il en est comme de la garance qui a le pouvoir de « bénir » en rouge un tissu blanc : le pouvoir de réalisation de la cause unique et le pouvoir de la réalisation par les syllabes donnent le pouvoir de « bénir » toutes choses en bouddhas.

Third, there is the realization that comes about through an influx of power [of the two previous realizations]. Just as madder has the power to make white cotton red, the power of the realization that there is a single cause, and the power of realization by means of syllables imparts the ability to understand that all phenomena have the nature of buddha, pure awakening. This is the realization that comes though the influx of power.

མངོན་སུམ་པར་རྟོགས་པ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡི་ནས་སངས་རྒྱལ་པར་གནས་པ་དེ་ཡང་ལུང་དང་མན་ངག་
 དང་འགལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལུང་དང་མན་ངག་གི་ཚིག་ཙམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར། རང་གི་རིག་
 པས་སྒྲེའི་གཏིང་དུ་ཡིད་ཆེས་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའོ། །

La réalisation directe : le fait que toutes choses soient bouddhas depuis toujours n'est pas en contradiction avec les textes ni les instructions mais ne s'appuie pas simplement sur la lettre des textes et des instructions. C'est par notre propre conscience éveillée que la foi convaincue surgit dans les profondeurs de notre esprit, [dominant lieu à] la réalisation directe.

Finally, there is direct realization through perception. The fact that phenomena abide primordially in the state of buddha does not contradict the scriptures and instructions. But neither is it based on the words of these same scriptures and instructions alone. It is through one's own awareness that one gains conviction—in the very depths of one's mind—that this is so. This is direct realization through perception.

ལམ་གྱི་ཡིད་ཆེས་པ་ནི། རྟོགས་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་དོན་རིག་པ་ཉིད་རྣལ་འབྱེར་པའི་ལམ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱ་བསྐྱབ་
 པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་དུས་ལ་ལྷོས་པ་ལྷ་བུ་མ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པའོ། །
 དེ་ལ་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞིའི་ཚུལ་རིག་པ་ནི་ཤེས་པའི་
 མཚན་ཉིད་དོ། །ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གོམས་པའི་མཐུས་མངོན་
 དུ་གྱུར་པ་ནི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་དོ། །

La foi convaincue dans la voie est la voie yogique de l'intelligence même de ces quatre réalisations. Elle ne dépend pas du moment où une cause [extérieure] produit un effet, mais de notre propre réalisation directe.

Trois caractéristiques essentielles sont nécessaires [à ces réalisations] pour qu'elles atteignent leur stade ultime. La caractéristique de la connaissance : la claire compréhension des quatre réalisations ; la caractéristique de la mise en application : la familiarisation assidue avec ces réalisations ; et la caractéristique du fruit : l'actualisation grâce à l'habitude.

Conviction in this path derives from the assimilation of the meaning of the four realizations on the path of yogic practice. Conviction occurs in the very moment that this meaning is directly realized; it does not depend on [the passage of] time, like a result produced from a cause.

The Great Perfection attains its full extent when three characteristics are present. To understand the four realizations is the characteristic of knowledge (i.e., of the view). To familiarize oneself again and again with such an understanding is the characteristic of application (i.e., concentration). Actualization, which comes about through the power of such familiarity, is the characteristic of the result.

མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱིས་འབྲེལ་བ་དང་། དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་སྟོན་ཏེ།

Ces trois caractéristiques présentent un lien, une finalité et un but ultime que nous allons montrer.

These three characteristics respectively display the features of connection [with the goal], the purpose, and the ultimate purpose.

དེའི་འབྲེལ་བ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚོས་སུ་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད། ཡེ་ནས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད། རང་བཞིན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་དབྱིངས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱིས་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི། རྒྱ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་ནི་སྐྱེ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་དོན་དུ་འབྲེལ་བའོ། །

Le lien : tout ce que l'on conçoit comme les phénomènes du tout-pollué (samsâra) et du tout-pur (nirvâna) a pour essence le corps, la parole et l'esprit [des bouddhas] ; [tout cela] est par nature la dimension absolue des bouddhas. La réalisation du sens des « bénédictions » est la caractéristique de la connaissance de la cause. Elle établit le lien [avec le but] en tant que cause de l'accomplissement de l'insurpassable bouddhété.

“Connection” means that all things, labelled as the phenomena of the defiled state of saṃsâra and the pure state of nirvāṇa, possess primordially the nature of the enlightened body, speech, and mind. They are by nature the ultimate expanse of buddha. Moreover, to understand the meaning of the influx of power [deriving from the realization that there is a single cause, and the realization by means of syllables] is the characteristic of knowing the cause [in other words, the view]. It is this knowledge that is the “connection” [with the goal], the cause of accomplishing the state of unsurpassable enlightenment.

དགོས་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚོས་དང་། སྐྱེ་བུ་དང་། བདུད་རྩི་ལྔ་ལ་སོགས་པར་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་མཉམ་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤང་དོར་མེད་པར་སྦྱོད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་ནི་སྐྱེ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དགོས་པའོ། །

La finalité : tout ce que l'on désigne sous l'appellation de phénomènes du tout-pollué (samsâra) et du tout-pur (nirvâna), de cinq « médecines », de cinq « ambrosies », etc. est parfaitement égal en tant que bouddha depuis toujours. En jouir sans rien adopter ni rejeter, voilà la caractéristique de l'application. Comme celle-ci permet d'accomplir l'insurpassable bouddhété, c'est la finalité.

“Purpose” means that all things, labelled as the phenomena of the defiled and pure states (saṃsâra and nirvāṇa), the five medicines, the five nectars and so on, are primordially in the state of great equality of buddha. To enjoy them without discrimination, by accepting some and rejecting others, is the characteristic of application. Since this is the cause for accomplishing unsurpassable enlightenment, this characteristic of application refers to the “purpose”.

དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉེན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཚོས་དང་། སྣེན་ལྗེ་དང་།
 བདུང་ཕྱི་ལྗེ་སོགས་བྱང་པར་དུ་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་ངང་དུ་བྱང་
 དོར་མེད་པར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པའི་འཁོར་བ་ཉིད་ཡེ་ནས་བླ་ན་མེད་པར་སངས་རྒྱས་པའི་རང་
 བཞིན་སྲུང་ན་ལས་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་དེ་སྐྱེ་གསུང་
 ཟུགས་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ནི་དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པའོ། །

Le but ultime : tout ce que l'on désigne en les différenciant comme les phénomènes du samsâra et du nirvâna, les cinq médecines et les cinq ambrosies est bouddha depuis toujours. Or, comme dans cet état de grande égalité, où il n'y a rien à adopter ou à rejeter, tout est spontanément présent, il s'ensuit que le cercle des existences, le samsâra lui-même, possède spontanément la nature de la bouddhité insurpassable et les caractéristiques du nirvâna. Dès lors, la caractéristique du fruit n'est autre que l'actualisation de la roue des ornements inépuisables du corps, de la parole et de l'esprit [des bouddhas], ce qui représente le but ultime.

“Ultimate purpose” means that since all things (labelled distinctly as the phenomena of the defiled and pure states, the five medicines, the five nectars and so on) are primordially buddha and spontaneously accomplished in the state of great equality beyond any acceptance or rejection, it follows that samsâric existence possesses the nature of unsurpassable buddha primordially. It is spontaneously present as the characteristic of nirvâna. This characteristic of the result: the actualization of the inexhaustible wheel of ornaments of the enlightened body, speech and mind, refers to the “ultimate purpose.”

དེ་ལ་བསྟེན་པ་དང་། ཉེ་བའི་བསྟེན་པ་དང་། སྐྱབ་པ་དང་། སྐྱབ་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་གྱུར་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པར་གྱུ་འོ། །

À cette fin, on s'appliquera au yoga dans lequel l'approche, la proximité, l'accomplissement et le grand accomplissement se trouvent spontanément présents.

In relation to the above, one should strive in yogic practice, in which the four stages, approach, close approach, accomplishment and great accomplishment are spontaneously present.

དེ་ལ་བསྟེན་པ་ནི་བྱང་རྒྱལ་སོམས་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་དུ་
 ལམ་གྱིས་བསྐྱབ་ཅིང་གཉེན་པོས་བཙོས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའོ། །

L'approche consiste à connaître l'esprit d'Éveil, autrement dit, à réaliser, sans recourir à la pratique d'une voie ou à l'artifice d'un antidote, que toutes choses possèdent depuis toujours la nature de bouddha.

Approach refers to knowledge of bodhicitta: the understanding that phenomena are of the nature of buddha primordially. It is not the path that makes them so; they are not contrived as such through the agency of antidotes.

ཉེ་བའི་བསྐྱེན་པ་ནི་བདག་ཉིད་ལྟར་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱལ་པའི་རང་བཞིན་
པས། བདག་ཉིད་ཀྱང་ཡེ་ནས་ལྟའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་དུ་སྟེ་སྐྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའོ། །

La proximité consiste à se reconnaître comme déité et à réaliser que, du fait que toutes choses sont bouddhas depuis toujours, [l'adepte] lui-même est déité depuis toujours et qu'il n'est pas en train de se « déifier ».

Close approach refers to the knowledge of oneself as the deity. This is the understanding that just as all phenomena primordially possess the nature of buddha, likewise we ourselves possess the nature of the deity primordially; it is not *now* that we assume it.

སྐྱབ་པ་ནི་ཡུམ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡུམ་ཚེན་མོ་ནམ་མཁའ་དེ་དབྱིངས་ལས། རྣམ་མཁའ་ཉིད་ཡུམ་ཚེན་མོས་
རྩ་མེ་རྩུང་བཞིན་སྤང་ཞིང་། བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཡུམ་ཡེ་ནས་ཡིན་པར་རྟོགས་པའོ། །

L'accomplissement se réfère à la visualisation des mères. C'est la réalisation que, depuis la dimension de l'espace, la Grande Mère, l'espace lui-même se manifeste comme les grandes mères terre, eau, feu et vent, et que celles-ci sont depuis toujours les mères accomplissant toute activité.

Accomplishment refers to the generation of the female Buddhas. From the ultimate expanse of the great mother, there arises space, which appears in the form of the four great mothers: earth, water, fire and wind. This then is the understanding that [the ultimate great mother] is primordially the maternal source of all action.

སྐྱབ་པ་ཚེན་པོ་ནི། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འབྲེལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡུམ་ཚེན་མོ་ལྟའི་ཤེས་རབ་དང་ཡུམ་གྱི་མཁའ་
སྟོང་པ་ཉིད་ལས། སྤང་པོ་ལྟ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཡབ་སྐྱེན་པ་མེད་པར་ཡེ་ནས་བྱུང་དུ་གྱུར་པས་འབྲེལ་
པ་ལས། བྱང་རྩུབ་སེམས་སྐྱེལ་པ་ལྷུ་མ་དཔལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་ནི།

Le grand accomplissement est union des méthodes habiles et de la connaissance suprême. « Depuis » la connaissance suprême des cinq grandes mères et de la vacuité, le ciel des mères, apparaissent les cinq agrégats, pères de tous les bouddhas, avec lesquels elles sont unies depuis toujours, sans souhait. De cette union se déploient des manifestations de l'esprit d'Éveil sous l'aspect de bodhisattvas masculins et féminins.

Great Accomplishment refers to the union of skilful means and wisdom. From the wisdoms of the five great mothers, and from the emptiness-space of the mother, appear the five aggregates, the fathers of all the Buddhas. From the primordial union of these (the mothers and the fathers), beyond all aspiration, there arises bodhicitta, deployed as manifestations of the male and female Bodhisattvas.

ཡེ་ནས་སངས་རྒྱལ་པའི་དོན་ལ་སྐྱེ་མ་ལ་སྐྱེ་མ་རོལ་ཅིང་བདེ་མཚོག་སྐྱེ་མའི་རྒྱལ་ལ་བདེ་བའི་དུས་ཉིད་ན།
མཚན་མ་མེད་པའི་དོན་མི་དམིགས་མཁའ་དང་སྟོམས་པ་ནི་གྲོང་དུ་བསྐྱུར་ནས་སྐྱེ་བྱི་གྲུབ་པ་སྟེ། བདུད་
རྣམ་བཞི་ཡང་བརྟལ་ནས་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན་འགྲུབ་པའོ།

Ces dernières sont bouddhas depuis toujours, et c'est en ce sens que l'illusion prend ses ébats avec l'illusion. À cet instant précis où [toutes les déités] jouissent du flot d'illusions de la félicité suprême, elles maîtrisent parfaitement le sans-caractéristiques, l'absence de représentation mentale, qui, égale à l'espace, est spontanément présente. Les quatre Mâras sont soumis et l'ultime dessein est accompli.

Within the state of primordial buddha, illusion delights in illusion, and at the moment of bliss in the illusory stream of great felicity, the absence of all characteristics equal to space beyond all reference is fully realized and is spontaneously present. The four demons are subdued and the perfect goal is achieved.

ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པས། ཡིད་བཞིན་གྱི་གཞུང་ཡས་ཁང་རྒྱ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པའི་
འཁོར་ལོ་ཡེ་ནས་སྐྱེ་ན་མེད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་ཡང་ཐབས་གྱི་ཐེག་པའི་གཞུང་ཐོས་པ་ནི་མིག་སྟེ་བའོ། །
དོན་རྟོགས་པ་ནི་དགྲིལ་འཁོར་མཐོང་བའོ། །རྟོགས་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་ལྷགས་པའོ། །
ལྷགས་ནས་མངོན་དུ་སྐྱུར་པ་ནི་དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའོ། །

Comme toutes choses sont parfaitement pures dès l'origine, elles forment le mandala suprême depuis toujours, le palais infiniment immense qui comble tous les souhaits. Pour y pénétrer, il faut ouvrir les yeux par l'étude des textes du véhicule des méthodes. La réalisation du sens de ces textes correspond à la vision du mandala. L'habituation à ce qui a été réalisé correspond à l'entrée effective dans le mandala. La réalisation qui s'ensuit correspond [enfin] à l'obtention de l'accomplissement suprême.

All phenomena are perfectly pure primordially, dwelling in the maṇḍala beyond all dimension, the vast and measureless palace that grants every wish. In order to engage in the primordial, unsurpassable maṇḍala, it is necessary to hear the texts of the vehicle of skilful means. For by such means are our eyes opened. To understand the meaning is to behold the maṇḍala. To understand and then to gain familiarity with it is to enter the maṇḍala. And when, once entered, the maṇḍala becomes manifest, the great accomplishment is attained.

ལྷོ་དེ་ལྟར་རྒྱུ་ལ་འདི་ནི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་དོན་ཏོ། ཡི་གེ་འཁོར་ལོ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་ས་ལ་ལྟུན་གྱིས་འཇུག་པ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་སློ་ཙམ་རབ་གྱིས་ཡོ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་དོན་ལ་ཡོ་ནས་སངས་རྒྱས་པར་རིག་ནས། གོམ་པ་བྲག་དཔ་དུ་འགོ་བ་ཡིན་གྱི་ཕལ་གྱི་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

Cette méthode répond au sens ultime de la grande perfection.

C'est l'accès spontané au niveau de la grande assemblée de la roue des lettres : celui qui a une vivacité d'esprit supérieure comprend que ce qui est bouddha depuis toujours est bouddha depuis toujours, puis il progresse à pas lents ou rapides, ce qui ne saurait toutefois être du ressort des êtres ordinaires.

It is thus that the ultimate meaning of the Great Perfection is reached.

The level of the wheel of the great gathering of meaningful sounds is spontaneously entered. Beings with the sharpest faculties understand that [the aggregates and the elements] are primordially in the state of buddha, and they progress powerfully on the path. The actions of such beings are not ordinary.

ཕལ་གྱིས་ཐོས་ཏེ་ཇི་ལྟར་བསམ་གཏང་བདེན་ཞིང་ཟབ་པར་ཡིད་ཆེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཡིད་ཆེས་པ་དང་ཕལ་གྱི་སློ་ལ་གོ་དཀའ་ཞིང་བདེན་པ་དང་ཟབ་པར་མ་ཤེས་པས་ཉམས་དང་སྦྱར་ནས། གུན་གཏང་དེ་དང་འབྲས་སྐྱེས་ནས་ཡོངས་བརྒྱན་ཞེས་སྐྱེས་བུ་རབ་ལ་སྦྱར་པ་འདེབས་ཤིང་སུན་འབྱོན་པའི་སློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་རབ་ཏུ་གསང་བའི་སྤྱིར་ཡང་གསང་བའི་ཐོག་པ་ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏེ།

Les êtres ordinaires qui entendent [ces enseignements] ont beau y réfléchir, ils ne croient pas à leur vérité ni à leur profondeur. Puisque les esprit ordinaires ont du mal à y ajouter foi et à les comprendre, et qu'ils ne savent pas qu'ils sont véridiques et profonds, ils les jugent à l'aune de leur propre expérience, pensent que tous les autres sont dans le même cas qu'eux, critiquent les êtres sublimes en disant qu'ils mentent et adoptent une attitude de rejet.

Voilà pourquoi [ce véhicule] est secret au plus haut point et qu'il a été décrété « véhicule ultra secret ».

However much ordinary people hear and reflect about this, they will not gain confidence in this true and profound meaning. Since, for ordinary minds, it is difficult to understand and to have confidence in it, common people fail to recognise its profundity and truth. They impute their experience [their failure to understand] to others and judge them by their own standards. They say that it is all lies; they slander superior beings and their attitude is one of rejection.

This is why this teaching is extremely secret and why it is called the vehicle of the innermost secret.

དེ་བས་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡི་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་དོན་ལ་རྟོགས་པའི་སློབ་སྦྱོར་བར་དུ་ཐེག་པ་འཛོག་མ་པས་
 འགོ་བའི་དོན་བྱས་ན་གདུལ་བྱ་རྒྱུ་དམི་བཟ་བར་སློབ་དཔོན་གྱིས་འཁོར་བའི་སློན་དང་། ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་
 ཡོན་ཏན་དང་། ཐེག་པ་མཐའ་དག་ལ་མཁའས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ལྷོགས་འགའ་མི་ཤེས་པས་སློབ་དཔོན་གྱིས་
 བཟུང་དུ་མི་རུང་བར་རྒྱ་ཆེར་འབྲུང་ངོ་།

En conséquence, si un maître œuvre au bien des êtres à l'aide des véhicules inférieurs jusqu'à ce qu'ils comprennent que toutes choses sont bouddhas depuis toujours, pour ne pas aider ses disciples en pure perte, il devra être expert dans les défauts du samsāra, dans les qualités du nirvāna et dans tous les véhicules. S'il ignore certains points, il n'est pas digne d'être suivi : ce qui a été abondamment enseigné.

Therefore, until the disciples have reached the understanding that all phenomena are primordially buddha, the teacher leads them on the path of the lower vehicles. In order not to waste their potential, the teacher instructs them in the defects of saṃsāra and the excellence of nirvāṇa, and sets forth all the vehicles. If there are some aspects of the Dharma that he himself does not know, he should not occupy the position of a teacher. All this has been taught extensively.

ལྗ ལྟ་བའི་བྱུང་པར་གྱི་དཀའ་ཐུབ་དང་བརྟུལ་ལྷགས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དཀའ་ཐུབ་མེད་པ་ནི། འཇིག་
 རྟེན་སྤུལ་པ་དང་ལྷུང་སྤུལ་གོ། །དཀའ་ཐུབ་ཡོད་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་རྒྱུང་འཕེན་དང་། ལུ་སྟེགས་པ་སྟེ།
 འཇིག་རྟེན་གྱི་བཀའ་ཐུབ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དཀའ་ཐུབ་དང་། ལྷ་
 ན་མེད་པའི་བཀའ་ཐུབ་བོ།

Les disciplines et les comportements particuliers varient eux aussi avec les vues. Les Indifférents et les matérialistes Extrémistes ne s'astreignent à aucune discipline.

Ceux qui s'astreignent à une discipline sont quatre : les Chārvakas et d'autres adeptes non bouddhistes pour les ascèses mondaines, après quoi viennent les disciplines des auditeurs et des bodhisattvas, puis les disciplines suprêmes.

Owing to the differences in the views, there are special kinds of ascesis and practice. Thoughtless materialists and extreme materialists have no ascetic practice. There are four kinds of ascesis. First there is the mundane ascesis of motivated materialists and of speculative philosophers. Then there is the ascesis of the Śrāvakas, the ascesis of the Bodhisattvas, and the unsurpassable ascesis.

དེ་ལ་སྤྱལ་བ་ནི་རྒྱ་ལྷན་ལ་རྗེ་ངས་པའི་ཕྱིར་བཀའ་སླབ་མེད་པའོ། །ལྷན་སྤྱལ་བ་ནི་ཆད་པར་ལྷ་བའི་ཕྱིར་བཀའ་སླབ་མེད་པའོ། །རྒྱང་འཕེན་པ་ནི་ཚོ་འདིའི་ལྷན་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་གཙང་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་སླབ་ཅན་ལོ། །ལུ་སྤྱོད་ལ་ན་བདག་རྟལ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལུས་སུན་འབྲིན་ཅིང་མེ་ལྷ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་བཀའ་སླབ་དང་། བརྟེན་ལུགས་ལོག་པར་སྤྱོད་པའོ། །

Les Indifférents ne s'imposent pas de discipline parce qu'ils ignorent tout de la causalité. Les matérialistes Extrémistes n'ont pas de discipline du fait de leur nihilisme. Les matérialistes Chârvakas observent certaines contraintes, comme la pratique de la propreté, pour en tirer des avantages dans cette vie.

Pour purifier le soi éternel, certains non-bouddhistes imposent à leur corps des mortifications comme les cinq pratiques de brûlure, tandis que d'autres s'adonnent à de perverses ascèses.

Since thoughtless materialists are ignorant concerning the karmic law of cause and effect, they are without any ascetic practice. Since extreme materialists have a view of nihilism, they too are without ascetic practice. Since those with a motivated materialistic view strive for the particular objectives of this present existence, they practice the asceticism of cleanliness and so on. In order to cleanse the self that they believe exists, those with speculative views engage in asceticism by exhausting the body. They sit in the middle of five fires and so on, and indulge in mistaken practices.

ཉན་ཐོས་ཀྱི་དཀའ་སླབ་ནི། འདུལ་བ་ལས། སྤྱིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། དག་བ་སུན་སུམ་ཚོགས་པར་སྤྱད། །
རང་གི་སོམས་ནི་ཡོངས་སུ་འདུལ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་འབྲུང་སྟེ། དག་བ་དང་མི་
དག་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྗེ་བ་དང་དོན་དམ་པར་གཉིས་ཀ་སོ་སོར་ཡོད་པར་ལྷ་བ་དང་། དག་བ་ནི་སྤྱོད་
མི་དག་བ་ནི་སྤྱོད་པའི་དཀའ་སླབ་དང་བརྟེན་ལུགས་སྤྱོད་པའོ། །

La discipline des auditeurs tient dans cette strophe du Vinaya :

Ne commettre aucun acte nuisible
Et s'appliquer aux vertus les plus parfaites
En contrôlant parfaitement son esprit :
Voilà l'enseignement du Bouddha.

[Pour les auditeurs,] tous les actes positifs et négatifs existent chacun séparément et réellement, tant en vérité relative qu'en vérité absolue ; discipline et comportement consistent à accomplir des actes positifs en s'interdisant les actes négatifs.

The disciplines of the Śrāvakas are described in the Vinaya:

Abandon every evil deed,
Practise virtue well
And perfectly subdue your mind:
This is Buddha's teaching.

The Śrāvakas consider that positive and negative phenomena exist on both the relative and ultimate levels—and they practise asceticism, implementing virtue and avoiding negativity.

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དཀའ་ཐུབ་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ལས། །རྒྱུན་དུ་འཚོམ་པར་དོན་མི་བྱེད། །
 རྩུལ་ལྷུལ་བསྐྱེགས་ལ་སོགས་མི་བྱེད། །སླིང་རྗེར་ལྡན་ཞིང་བྱམས་ཕྱིར་དང་། །སེམས་དག་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད། །
 ཅས་འབྱུང་སྟེ། །སླིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟེན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དག་བ་དང་མི་དག་བ་གང་སྐྱད་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་ཉམས་པར་
 མི་འགྱུར་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ནི། །མདོར་ན་སླིང་རྗེ་ཆེན་པོས་གཞི་བཟུང་ནས་སྐྱོད་དོ། །

À propos de la discipline des bodhisattvas, on considérera cet extrait des préceptes des bodhisattvas :

Ne vous laissez pas emporter
 par les circonstances
 Et ne menacez pas avec des prodiges :
 Aucune faute n'entache l'esprit vertueux
 Empreint d'amour et de compassion.

Quels que soient les actes, positifs ou négatifs, [que les bodhisattvas] accomplissent, s'ils sont sous-tendus par la compassion, ils n'altèrent pas les vœux, car les préceptes des bodhisattvas peuvent se ramener à toute activité basée sur la grande compassion.

The asceticism of the Bodhisattvas is described in *The Vows of Bodhisattvas*:

They are not swayed by circumstance
 And they do not indulge in miracles or sinful deeds.
 Through having love and compassion,
 Their minds are virtuous and free from fault.

No matter what actions Bodhisattvas undertake, if they are imbued with great compassion, their vows will not be damaged. For, the Bodhisattva vow, in brief, is to act on the basis of great compassion.

སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་དཀའ་ཐུབ་ནི། །དམ་ཚིག་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། །སངས་རྒྱུས་ཐོག་པ་རབ་དེས་ནི། །ཉོན་
 མོངས་འདོད་ལྡན་ཀུན་སྐྱུད་ཀྱང་། །པ་ལ་ནི་འདམ་བཞིན་ཏེ། །དེ་ལ་ཚུལ་བྱིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས། །ཞེས་
 འབྱུང་སྟེ།

Quant à la discipline suprême, on peut lire dans le *Sôûtra du Grand Samaya* :

Quand on est sûr du véhicule des bouddhas
 au plus haut point,
 On a beau se livrer à toutes les passions
 au moyen des cinq sens,
 Comme la boue [n'atteint pas] le lotus,
 On garde une impeccable discipline.

The unsurpassable asceticism is described in the *Sûtra of the Great Samaya*:

If one has utter certainty in Buddha's vehicle,
 One may make use of the afflictions, of five
 objects of desire.
 And as the petals of the lotus-flower are undefiled by mud,
 One's discipline remains unstained.

ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྲིད། སླིང་རྗེ་ནི་བསྟེན་དུ་མེད་ལ། ཞེ་སྲང་ནི་སྲང་དུ་མེད་དེ། དེ་
ལྟར་མ་རྟོགས་པ་ལ་སྤྱགས་རྗེ་མི་འབྱུང་བར་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་བལྟས་པས་ཡེ་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མི་
རྟོག་པ་བཞིན་དུ་དཀའ་སྲབ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དག་པ་དང་མ་དག་པ་སྦྱོང་དོ། །

Puisque toutes choses sont égales depuis toujours, il n'y a pas à cultiver la compassion ni à repousser la haine, mais cela ne veut pas dire que la compassion ne se manifeste pas pour ceux qui n'ont pas atteint cette réalisation. En fait, dans la mesure où par la vue on réalise ou non que tout est pur depuis toujours, la discipline et le comportement seront eux aussi purs ou impurs.

Since all phenomena dwell primordially in the state of equality, compassion is not something to be cultivated; anger is not something to be eschewed. But this does not mean that compassion does not arise for those who fail to understand.

And inasmuch as one's view succeeds or fails in encompassing the utterly pure nature, one's asceticism and practice will be pure or impure accordingly.

ལྟ་བའི་སྲིད་བ་གསང་བ་འདི། །དམུས་ལོང་རང་བྱས་མིག་རྗེད་ལྟར། །ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་རྩལ་འཆང་བའི། །
སྐྱེས་མཚོག་ཡོད་ན་འཕྲད་གྱུར་ཅིག །ལྟ་བའི་སྲིད་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མན་ངག་རྗོགས་སོ། །

S'il se trouve un être supérieur
Qui possède le pouvoir de la sagesse
et des moyens,
Qu'il rencontre ce « Collier de vues »
Tel un aveugle-né qui se trouve des yeux !

If there are superior beings
Endowed with the power of wisdom and of
method,
May they encounter this secret Garland of
Views,
Just as those born blind may spontaneously
regain their sight.

Prières

Prayers

Pratique quotidienne en trois parties

Daily Practice in Three Parts

༄། །རྒྱལ་ཆགས་གསུམ་པ། །

སྨོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རིག་པ་
དང་ཞབས་སུ་ལྷན་པ།

Teunpa tchomdendé dézhin shekpa dratchompa yangdakpar dzokpai sangyé rikpa tang zhapsou denpa,

Instructeur, vainqueur transcendant et
parfait, ainsi-allé, vainqueur de l'ennemi,
authentique et parfait éveillé pourvu de la
connaissance et des jambes,

Teacher, perfect transcendent conqueror,
thus-gone, destroyer of harm, utterly pure
and perfectly enlightened one, possessing
perfect knowledge and conduct;

བདེ་བར་གཤེགས་པ་འཛིན་རྟེན་མཁྱེན་པ། སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ། ལྷན་མེད་པ་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་སྨོན་
པ། སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཤུག་སྤུབ་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མཚོན་དོ་སྐྱབས་སུ་མཚོའོ། །

Déwar shekpa jikten khyenpa, kyébou dulwai khalo gyourwa, lana mépa lha tang mi nam kyi
teunpa, sangyé tchomdendé pel gyelwa shakya thoub pa la tchaktse lo. Tcheu to kyapsou tchi'o.

bien-allé, connaisseur du monde, guide
des êtres en matière de discipline, insur-
passable maître des dieux et des hommes,
bienheureux Bouddha, glorieux vainqueur
Shâkyamuni : hommage à vous! Acceptez

you who have gone to bliss, knower of
the world; steersman for all beings to be
trained; unexcelled teacher of gods and
humans; to you, Lord Buddha, glorious
conqueror Śâkyamuni, I prostrate, make

ces offrandes! En vous nous prenons refuge. offerings, and go for refuge.

གང་ཚེ་རྐང་གཉིས་གཙོ་བོ་བྱོན་བལྟམས་ཚོ། །མ་ཚེན་འདི་ལ་གོམ་པ་བདུན་བོར་ནས། །ང་ནི་འཇིག་རྟེན་
འདི་ན་མཚོག་ཅེས་གསུངས། །དེ་ཚེ་མཁམས་པ་བྱོན་ལ་ཕུག་འཚམ་ལོ། །

Kang tsé kang nyi tsowo khyeu tam tsé, satchen di la gompa dun bor né, nga ni jikten di na tchok tché soung, dé tsé khépa khyeu la tchaktset lo.

Lorsque, seigneur des hommes, vous êtes né,
Vous avez fait sept pas sur notre grande terre
En proclamant votre suprématie dans ce
monde :
Ô sage, je ne puis alors que vous rendre
hommage.

Chief among humans, when you were born
You took your seven first steps upon this
earth,
And said: "I am supreme in this world."
To you who then revealed your wisdom, I
prostrate.

རྣམ་དག་སྐྱུ་མངའ་མཚོག་ཏུ་གཟུགས་བཟང་བ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་གསེར་གྱི་ལྷུན་པོ་འདྲ། །བྲགས་པ་འཇིག་
རྟེན་གསུམ་ན་ལྷམ་མེ་བ། །མགོན་པོ་མཚོག་བརྟེན་ལ་ཕུག་འཚམ་ལོ། །

Namtak kou nga tchoktou zouk zangwa, yéshé gyatso ser kyi lhunpo dra, trakpa jikten soum na lhammé wa, gueunpo tchok nyé khyeu la tchaktset lo.

Pourvu d'un corps parfaitement pur, votre
« forme » est parfaite au plus haut point,
Océan de sagesse, vous semblez une
montagne d'or
Et votre renom répand son éclat dans les
trois mondes :
Ô protecteur, vous avez atteint l'accom-
plissement suprême, et je vous rends
hommage.

You of perfect form, supreme in possessing
the utterly pure kāyas,
Ocean of wisdom, you are like a golden
mountain,
Your fame radiating throughout the three
worlds—
Protector who attained the highest level, to
you I prostrate.

མཚན་མཚོག་ལྷན་པ་དྲི་མེད་རྣ་བའི་ཞལ། །གསེར་མདོག་འདྲ་བ་བྱོན་ལ་ཕུག་འཚམ་ལོ། །རྩུབ་བྲལ་བྱོན་
འདྲ་སྲིད་པ་གསུམ་མ་མཚིས། །མཉམ་མེད་མཁྱེན་ཅན་བྱོན་ལ་ཕུག་འཚམ་ལོ། །

Tsen tchok denpa trimé dawai zhel, ser dok drawa khyeu la tchaktset lo. Dul drel khyeu dra sipa soum matchi, nyammé khyen tchen khyeu la tchaktset lo.

Hommage à vous qui possédez toutes les
marques de beauté
Comme une complexion d'or et un visage
de lune immaculée!

You who have the supreme marks—your
countenance like the immaculate moon,
Your colour like gold—to you I prostrate.
To you, free of all flaws, unmatched in the

Hommage à vous qui, dans les trois mondes,
N'avez pas d'égal en matière de sagesse et
de pureté!

three realms,
Unequaled in the wisdom you possess, to
you I prostrate.

མགོན་པོ་སྤྱན་མཛེ་ཆེ་ལྷན་པ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྟོན་པ་པོ། །བསོད་ནམས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཞིང་། །
དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་སྤྱག་འཚལ་ལོ། །

Gueunpo thoukjé tché denpa, thamtché khyenpé teunpa po, seunam yeunten gyatseu zhing,
dézhin shek la tchaktsel lo.

Protecteur doué de grande compassion
Et d'omniscience, vous êtes notre instructeur,
Notre immense champ de mérites et de
qualités,
Hommage à vous qui allez dans l'ainsité!

Protector with great compassion,
Being omniscient, you are the teacher.
Field of infinite merit and good qualities,
You who are thus-gone, to you I prostrate.

དག་པས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་གྱུར། །དགོ་བས་ངན་སོང་ལས་གྲོལ་ཞིང་། །གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་མཚོག་
གྱུར་པ། །ཞི་གྱུར་ཚོས་ལ་སྤྱག་འཚལ་ལོ། །

Takpé deutchak drelwar gyour, guéwé nguensong lé dreul zhing, tchiktou deundam tchok gyour
pa, zhi gyour tcheu la tchaktsel lo.

A cela qui, par sa pureté, libère du désir et
de l'attachement,
Et, par sa vertu, permet d'échapper aux
destinées inférieures,
A cela qui, seul, peut mener à la suprême
vérité absolue,
Au Dharma qui tout apaise, je rends hommage.

Through purity, freeing from attachment
And through virtue, liberating from the
lower realms,
Unique in leading to the supreme ultimate
truth—
To the Dharma that brings peace, I
prostrate.

གྲོལ་ནས་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡང་སྟོན། །བསྐྱབ་པ་དག་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །ཞིང་གི་དམ་པ་ཡོན་ཏན་ལྷན། །
དགོ་འདུན་ལ་ཡང་སྤྱག་འཚལ་ལོ། །

Dreul né dreulwai lam yang teun, lapa tak la raptou né, zhing ki tampa yeunten den, guéndun la
yang tchaktsel lo.

Et à ceux qui, libres, montrent la voie de la
libération
En respectant parfaitement le triple
entraînement,
Au champ doué des qualités les plus sacrées,

Those who, being liberated, show the path
to freedom
And dwell perfectly in the purity of the
trainings,
As a field with the qualities of the sublime,

A la Communauté aussi je rends hommage.

To the Saṅgha, too, I prostrate.

སྤྲིག་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། །དགོ་བ་ལྷན་སྐྱུ་མ་ཚོགས་པར་སྐྱེད། །རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་འདུལ། །འདི་
ནི་སངས་རྒྱུས་བསྟན་པ་ཡིན། །

Dikpa tchiyang mi ja zhing, guéwa phunsoum tsokpar tché, rangki sem ni yongsou dul, di ni sangyé tenpa yin.

Ne commettre aucun acte nuisible
Et s'appliquer aux vertus les plus parfaites
En contrôlant totalement son esprit :
Voilà l'enseignement du Bouddha.

Do no wrong at all,
Perfectly accomplish good,
And utterly tame your mind:
This is the teaching of the Buddha.

སྐར་མ་རབ་རིབ་མར་མེ་དང་། །སྐྱུ་མ་ཟིལ་པ་ཚུ་བྱུར་དང་། །མི་ལམ་སློབ་པ་དང་སྤྲིན་ལྟ་བུ། །འདུས་བྱས་
ཚོས་རྣམས་དེ་ལྟར་ལྟ། །

Karma raprip marmé tang, gyouma zilpa tchoubour tang, milam lok tang trin tabou, dutché tcheu nam détar ta.

Etoiles, mouches volantes, flammes,
Illusions magiques, gouttes de rosée, bulles
sur l'eau,
Rêves, éclairs ou nuages : ainsi
Devrait-on voir les phénomènes
conditionnés.

Like stars, visual aberrations, candle
flames,
Magic tricks, dewdrops, bubbles,
Dreams, lightning flashes, clouds:
See all compounded things as being like
these.

བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཡི། །ལོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སྤྲོན་གྱི་དག་བཏུལ་ཏེ། །ཁ་དང་ན་
དང་འཆི་བའི་རྒྱབས་འཁྲུག་པའི། །སྤིད་པའི་མཚོ་ལས་འགོ་བ་སློལ་བར་ཤོག། །

Seunam di yi thamtché zikpa yi, gomphang thop né kyeun kyi dra tul té, ga tang na tang tchiwai lap throukpai, sipai tso lé drowa dreulwar shok.

Puissions-nous par ces mérites atteindre
l'omniscience,
Ecraser l'ennemi que représentent nos
défauts
Et libérer tous les êtres de l'océan des
existences
Qu'agitent les vagues du vieillissement, de
la maladie et de la mort!

By this merit, may we attain the level of
omniscience,
Overcome all the enemies that are our
faults,
And free from the ocean of existence all
beings
Buffeted by the waves of aging, sickness
and death.

Soutra
de l'évocation
des trois bijoux

The Sūtra
of Remembering
the Three Jewels

༄༅། །དགོན་མཚོག་རྗེས་སྐྱོན་པའི་མདོ་བཞུགས་སོ། །

*

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ལྷ་རྩེ་རྩ་ཡ་ཨ་ལུ་སྐྱོན་ཏི་སྐྱུ་མ། བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་དགོན་མཚོག་གསུམ་རྗེས་
སྐྱུ་སྐྱོན་པའི་མདོ།

Djagar kétou, arya ratna traya anusmirti soutra, peukétou, phakpa keun tchok soum djésou drenpai do.

En sanskrit : *Ārya-ratnatraya-anusmṛti-sūtra.*

In Sanskrit: *Ārya-ratnatraya-anusmṛti-sūtra.*

En tibétain : *'phags pa dkon mchog gsum rjes
su dran pa'i mdo.*

In Tibetan: *'phags pa dkon mchog gsum rjes su
dran pa'i mdo.*

ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤམས་པ་
དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རིག་པ་དང་ཞབས་སུ་ལྷན་པ། །

Thamtché kyenpa la tchaktsèl lo. Ditar sangyé tchomdendé déni déshin shèkpa dratchompa yang-
dakpar dzokpé sangyé rikpa tang shapsou denpa,

Hommage à l'Omniscient !

Ainsi le Bienheureux, l'éveillé, l'épanoui,
lui qui est arrivé à l'ainsité, qui a vaincu
l'ennemi, dont l'éveil et l'épanouissement
sont réellement parfaits, lui qui possède les
yeux et les jambes,

Hommage to the Omniscient One!

Purified and consummate, Victorious,
Virtuous and Transcendent, thus-gone,
foe-destroying, entirely perfect Buddha,
full of wisdom and the feet of wisdom,

བདེ་བར་གཤེགས་པ། འཇིག་རྟེན་མཚེན་པ། སྐྱེས་བུ་འདུལ་བའི་ཁ་ལོ་བསྐྱུར་བ། ལྷ་ཀ་མེད་པ། ལྷ་དང་
མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ། སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་ཏེ།

Déwar shekpa, djikten kyenpa, kyébou dulwé gyourwa, lana mépa, lha tang mi nam kyi teunpa, sangyé tchomdendé té,

qui a trouvé la félicité, dont la
connaissance du monde est parfaite,
l'insurpassable aurige et dompteur des
êtres, l'instructeur des dieux et des
hommes, celui-là est le baghavān Bouddha.

the blissfully proceeding, the knower of the
world, charioteer and subduer of beings,
the unsurpassable, and teacher of gods and
men: such is Buddha, Victorious, Virtuous
and Transcendent.

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ནི་བསོད་ནམས་དག་གི་རྒྱ་མཐུན་པ། དགོ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་རྒྱུད་མི་ཟ་བ། བཟོད་པས་བརྒྱན་པ།
བསོད་ནམས་ཀྱི་གཏེར་རྣམས་ཀྱི་གཞི། དཔེ་བུད་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུས་པ། མཚན་རྣམས་ཀྱི་མེ་ཏོག་རྒྱས་པ།

Déshin shekpa dé ni sonam dak ki gyou thunpa, guéwé tsawa nam tchou mi za wa, seupé gyen pa, seunam kyi ter nam kyi shi, petché zangpo nam kyi trépa, tsen nam kyi métok gyépa,

Lui qui est parvenu à l'ainsité, il fait naître
les mérites, et avec lui nulle cause de bien
ne se perd. Paré de la patience, il est le
fondement des trésors de mérites. Paré
des signes excellents, il porte les marques
majeures comme des fleurs épanouies.

He who is thus-gone exemplifies the merit
which is his cause; in him no root of virtue
is ever worn away; through his manifold pa-
tience he is exceedingly beautiful. He is the
treasure-ground of merit; adorned with the
tokens of enlightenment, he is graced with
the flowers of the marks of Buddhahood.

སྤྱོད་ཡུལ་རན་པར་མཐུན་པ། མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ། དད་པས་མོས་པ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ།
ཤེས་རབ་ཟེལ་གྱིས་མི་གཞོན་པ། སྟོབས་རྣམས་ལ་བཞི་བ་མེད་པ།

Tcheuyoul renpar thunpa, tong na mi thunpa mépa, dépé meupa nam la ngeunpar gawa, sherab zil gyi mi neunpa, top nam la zipa mépa,

Il agit de manière appropriée et sa vue ne
révèle qu'harmonie. A ceux qui aspirent
à lui avec foi il apporte la vraie joie. En
connaissance, nul ne l'emporte sur lui. En
force, nul ne le vainc.

All he does is seasonable and opportune
and nothing inharmonious mars the sight
of him. True joy indeed he gives to those
who open up their hearts to him in faith.
Through the brilliance of his wisdom he is
unconfounded, and against his power there
is no victory.

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སློན་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡབ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན།

Semtchen tamtché kyī teunpa, tchangtchoub sempa nam kyī, pakpé kangsak nam gyī gyelpo, nya-
ngen lé dépé trongkhyer tou drowa nam kyī dépeun,

Instructeur de tous les êtres, père des
bodhisattvas, roi des individus supérieurs,
il guide tous les êtres jusqu'à la cité du
nirvâna.

He is the teacher of all living beings, the
father of all bodhisattvas, the king of all
superior ones: he is the guide of those who
journey to the city of Beyond Affliction.

ཡེ་ཤེས་དབུག་ཏུ་མེད་པ། སློབས་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུབ་པ། གསུང་རྣམ་པར་དག་པ། དབྱུངས་སྟོན་པ།
སྐྱེ་བུ་བཟོ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པ། སྐྱེ་མཚུངས་པ་མེད་པ།

Yeshé paktou mépa, peupa sam kyī mikyapa, soung nampar dakpa, yang nyenpa, koutché tawé
tchok mishépa, kou tsoungpa mépa,

Immensurable est sa sagesse, inimaginable
son éloquence. Son verbe est purissime et
sa voix mélodieuse. On ne se lasse jamais
de son aspect physique, lui dont le corps
est sans égal.

His wisdom is unbounded, his assurance is
beyond imagining. His speech is altogether
pure, well tuned and sweet to hear. Gaz-
ing on him one is never sated; his body is
beyond compare.

འདོད་པ་དག་གིས་མ་གོས་པ། གཟུགས་དག་གིས་ཉེ་བར་མ་གོས་པ། གཟུགས་མེད་པ་དག་དང་མ་འདྲེས་པ།
སྐྱུག་བསྐྱེལ་དག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། བྱང་པོ་དག་ལས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ། ཁམས་རྣམས་དང་མི་བྲལ་བ།
སྐྱེ་མཚེད་རྣམས་བསྐྱེལ་བ། མདུད་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་བཅད་པ། ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་དག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ།

Deupa dak ki makeupa, zouk dak ki nyéwar makeupa, zoukmépa dak tang madrépa, doukngel dak
lé nampar dreulwa, poungpo dak lé rabtou nampar dreulwa, kham nam tang midenpa, kyétché nam
dampa, dupa nam shintou tchépa, yongsou doungwa dak lé nampar dreulwa,

Le monde du Désir ne le souille pas, le
monde de la Forme ne peut l'entacher, et il
ne se mélange pas au monde Sans Forme.
Il est entièrement libre de la souffrance
et totalement libre des agrégats. Il n'est
pas soumis aux éléments et contrôle les
facultés sensorielles. Ayant tranché les
nœuds, il est totalement libre de tous les
tourments.

By the realm of desire he is unstained, and
by the realm of form is wholly uncontami-
nated; he is not mingled with the formless.
He is altogether free from misery, and from
the aggregates he is utterly and altogether
free. The elements have no hold on him; he
has mastery of the sense powers. All bonds
he has completely severed and from all
pain he is perfectly and totally released.

སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་བ། ལྷོ་ལོ་ལས་བརྒྱལ་བ། ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། འདས་པ་དང་། མཐོན་པ་དང་།
ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པ།

Sépa lé dreulwa, tchouwo lé guelwa, yeshé yongsou dzokpa, dépa tang, tcheunpa tang, datar tchoungwé sangyé tchomdendé nam kyi yeshé la népa,

Il ignore la soif et a traversé le fleuve. Il a parfait toute les sagesse et réside dans la sagesse des bienheureux bouddhas du passé, du futur et du présent.

No craving does he have; he has passed beyond the stream. Perfect is his wisdom; and in the wisdom of the Buddhas past, present and to come he has made his dwelling.

སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་མི་གནས་པ། ཡང་དག་པར་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་ལ་གནས་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅན་ལ་གཟིགས་པའི་ས་ལ་བཞུགས་པ་སྟེ། འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པ་རྣམས་སོ། །

Nyangen lé dépa la minépa, yang dak pa nyi kyi tha la népa, semtchen thamtché la zikpé sa la shoukpa té, di dak ni sangyé tchomdendé kyi kou tchéwé yeunten yangdakpa nam so.

Il ne demeure pas en nirvâna mais à la cime du réel, et se tient au niveau d'où il perçoit tous les êtres. Telles sont les authentiques qualités dont est faite la grandeur du bienheureux bouddha.

In nirvāṇa where all suffering is transcended he does not abide; his abode is in the very summit of perfection, residing in that place where he perceives all living beings. Such are the sublime qualities which are the greatness of the Buddha, Victorious, Virtuous and Transcendent.

དམ་པའི་ཚོས་ནི་ཐོག་མར་དགོ་བ། བར་དུ་དགོ་བ། ཐམས་ཅན་དགོ་བ། རོན་བཟང་པོ། ཚོག་འབྲུ་བཟང་པོ།
མ་འདྲེས་པ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། ཡོངས་སུ་དག་པ། ཡོངས་སུ་བྱུང་བ།

Tampé tcheu ni tokmar guéwa, partou guéwa, tamar guéwa, deun zangpo, tsik trou zangpo, ma-drépa, yongsou dzokpa, yongsou dakpa, yongsou tchangwa,

Le saint Dharma est positif au début, positif au milieu, et positif à la fin. Il est de sens parfait, et parfaits en sont les mots et les syllabes. Il n'est pas frelaté, il est archicomplet, tout à fait pur, et purifie entièrement.

The sacred Doctrine is righteous in the outset, righteous in the middle, righteous in the end; in its meaning excellent and in its words and syllables likewise. It is integral and unalloyed; it is all-sufficing, altogether pure and purifying.

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཚེས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བ། རྣམ་མེད་པ། དུས་ཚད་པ་མེད་པ།
ཉེ་བར་གཏོད་པ། འདི་མཐོང་བ་ལ་དོན་ཡོད་པ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ།

Tchomdendé kyi tcheu lekpar sounghpa yangdakpar tongwa, né mépa, tu tchépa mépa, nyéwar teupa, di tongwa la teun yeupa, képa nam kyi sosor rangki rikpa tchawa,

Excellentment prêché par le Bienheureux, il est la vision juste, il est exempt de maux. Jamais il ne cesse et il guide parfaitement. Le voir est fructueux, mais seuls les sages possédant la sagesse qui se connaît elle-même le perçoivent.

Well spoken is this Dharma by the Victorious, Virtuous and Transcendent. It is a perfect way of seeing, and is devoid of ailment; it is perennial and leads us onward. To see this Dharma is to fulfill one's purpose; the wise will see it in their self-cognizing wisdom.

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཚེས་འདུལ་བ་ལ་ལེགས་པར་སྟོན་པ། དེས་པར་འབྱུང་བ། རྗེས་པའི་བྱུང་
ཚུབ་ཏུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ། མི་མཐུན་པ་མེད་ཅིང་འདུས་པ་དང་ལྡན་པ། བརྟེན་པ་ཡོད་པ། རྩུབ་བཅད་པའོ། །

Tchomdendé kyi sounghé tcheu dulwa la lekpar teunpa, ngépar djoung wa, dzokpé tchangtchoub tou drowar tchépa, mi thunpa mé tching dupa tang denpa, tenpa yeupa, gyouwa tchépa o.

Le Dharma prêché par le Bienheureux montre clairement comment convertir chacun. Il est affranchissement et mène à l'illumination totale. Sans contradiction et concis, il mène ceux qui le suivent au terme du voyage.

The Dharma spoken by the Victorious, Virtuous and Transcendent is shown to be well-tempered to the instruction and the needs of all. It drives us from saṃsāra and causes us to go to perfect Buddhahood. It is free from contradiction and in it all is summarised. It is totally to be relied upon; it is a cutting of the root.

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགོ་འདུན་ནི་ལེགས་པར་ལྷགས་པ། རིགས་པར་ལྷགས་པ། རྒྱུ་པོར་ལྷགས་པ། མཐུན་
པར་ལྷགས་པ། བལ་མོ་སྐྱུར་བའི་འོས་གྱུར་པ། ལྷག་གྱུར་བའི་འོས་སྐྱུར་པ།

Tekpa tchenpeu guendun ni lekpar shoukpa, rikpar shoukpa, drangpor shoukpa, thunpar shoukpa, telmo djarwé eu gyourpa, tchak tchawé eu sou gyourpa,

La Communauté du Grand Véhicule s'est engagée dans la voie correcte, intelligemment, droitement et harmonieusement. Elle est digne qu'on joigne les mains devant elle, digne que devant elle on se prosterne.

The Saṅgha of the Mahāyāna comprises those who have well entered, wisely entered, entered with straightforwardness and aptitude. Right it is to join our hands before them, and right to make prostration.

བསོད་ནམས་གྱི་དཔལ་གྱི་ཞིང་ཡོན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བ་ཆེན་པོ་སྤྱིན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ། ཀུན་ཏུ་ཡང་སྤྱིན་
པའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ཆེན་པོའོ།

Seunam kyi pelkyi shing yeun yongsou djongwa tchenpo tchinpé nésou gyourpa, kuntou yang djinpé nésou gyourpa tchenpo o.

Elle est un champ de parfaits mérites et purifie tous les dons. Objet de la générosité, elle est toujours et partout le suprême récepteur des offrandes.

They are a glorious field of merit. They are the perfect recipient of gifts; they are the object of offering; everywhere and always they are the worthy object of all offering.

འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མདོ་རྗོན་གས་སོ།།

Pakpa keuntchok soum djésou drenpé do dzokso.

Ici s'achève le sublime Soûtra de l'Évocation des Trois Joyaux.

Thus ends the Sublime Sûtra of Remembering the Three Jewels.

Essence de la victorieuse
connaissance
transcendante

The Sūtra of the Heart
of Transcendent
Knowledge

༄༅། །ཤེས་རབ་གྱི་ཡ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་སྣོད་པོ་ནི།
རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ༄ །ག་ལ་ལྷོ་ལྷོ་པ་ར་མི་ཏ་ཅི་ད་ཡ། བོད་སྐད་དུ། བཙམ་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་གྱི་ཡ་
རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་སྣོད་པོ། བམ་པོ་གཅིག་གོ། །

Gyakar ké tou, bhagawati prajña pāramitā hridaya. Peuké tou, tchomden déma shérab kyi pareul
tou tchinpe nyingpo, pampo tchiko.

En sanskrit: *Bhagavatī-prajñāparamitā-hṛdaya.*
En tibétain: *bcom ldan 'das ma shes rab kyi
pha rol tu phyin pa'i snying po bam po gcig go.*

In Sanskrit: *Bhagavatī-prajñāparamitā-hṛdaya.*
In Tibetan: *bcom lden 'das ma shes rab kyi
pha rol tu phyin pa'i snying po bam po gcig go.*

འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། བཙམ་ལྷན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་བྱ་རྒྱུ་ལུང་པོའི་རི་ལ་དགོ་སྣོད་
གི་དགོ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ།

Diké daki t'eupa tutchik na, tchomdendé gyielpeu k'ap tchagueu p'oungpeu rila guélong ki guendun
tch'empo tang, tchangtch'oup sempé guendun tch'empo tang t'ap tchiktou shoukté,

Ainsi ai-je entendu : un jour le Bhagawat,
qui se trouvait à Rājagrha, sur la Colline
des Vautours, en compagnie de la grande
Communauté des moines et de la grande
Communauté des Bodhisattvas,

Thus have I heard. Once the Blessed One
was dwelling in Rājagrha at Vulture Peak
mountain, together with a great gathering
of the sangha of monks and a great
gathering of the sangha of bodhisattvas.

དེའི་ཚོ་བཙམ་ལྷན་འདས་ཟབ་མོ་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོས་གྱི་རྣམ་གངས་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྣོམ་མས་པར་ལྷགས་སོ། །

Téts'é tchomdendé sapmo nangwa shétchawé tch'eukyi namtrang kyi tingédzin la nyompar shoukso.

entra dans le samādhi appelé « Perception Profonde », qui scrute tous les phénomènes.

At that time the Blessed One entered the samādhi that perceives all phenomena called “profound illumination,”

ཡང་དེའི་ཚོ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་འཕགས་པ་སྦྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོའི་སྣོད་པ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་བལྟ་ཞིང་ཡུང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྣོད་པར་རྣམ་པར་བལྟའོ། །

Yang tétsé tchangtchoup sempa sempa tchenpo phakpa tchenrézi wangtchouk shérap kyi pareul tou tchinpa sapmeu tcheupa nyila nampar tashing phoungpo ngapo tétak la yang rangshin kyi tongpar nampar tao.

Au même moment le sublime Bodhisattva Avalokiteśvara, en état d'absorption dans la Connaissance Transcendante, vit que la nature des cinq agrégats était vide.

And at the same time noble Avalokiteśvara, the bodhisattva mahasattva, while practicing the profound prajñāparamitā, saw in this way: he saw the five skandhas to be empty of nature.

དེ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་མཐུས། ཚོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་འཕགས་པ་སྦྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྦྱས་སོ། །

Téné sanguié kyi thu, tsétang denpa sharipu tchangtchoup sempa sempa tchenpo phakpa tchenrézi wangtchouk la diké tché méso.

Puis, par le pouvoir du Bouddha, le vénérable Śāriputra demanda au bodhisattva mahasattva Avalokiteśvara :

Then, through the power of the Buddha, venerable Śāriputra said to noble Avalokiteśvara, the bodhisattva mahasattva,

རིགས་གྱི་བྱུང་མ། རིགས་གྱི་བྱུ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོའི་སྣོད་པ་སྦྱད་པར་འདོད་པ་དེས་ཇི་ལྟར་བསྐབ་པར་བྱ། དེ་སྐད་ཅེས་སྦྱས་པ་དང་།

Rikypou-am rikypoumo kanglala shérap kyi pareul tou tchinpa sapmeu tcheupa tchépar deupa té djitar lapar tcha, téké ché mépa tang,

« Comment doivent s'entraîner les hommes et les femmes chanceux qui désirent accomplir la profonde Connaissance Transcendante ? »

“How should a son or daughter of noble family train, who wishes to practice the profound prajñāparamitā?”

བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཚེན་པོ་འཕགས་པ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གིས་ཚོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ
ར་དྲ་ཏའི་བྱ་ལ་འདི་རྟེན་ཅེས་སྐྱེས་སོ། །

Tchangtchoup sempa sempa tchenpo phakpa tchenrézi wangtchouk ki tétang denpa sharadaté poula diké tché méssou.

Ainsi parla-t-il. Alors le bodhisattva mahasattva Avalokiteśvara répondit au vénérable Śāriputra :

Addressed in this way, noble Avalokiteśvara, the bodhisattva mahasattva, said to venerable Śāriputra,

ཤུ་རིའི་བྱ་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ། རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཟབ་མོའི་སྣོད་པ་སྐྱེད་
པར་འདོད་པ་དེས་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། བྱང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་གྲང་རང་བཞིན་གྱིས་སྣོད་པར་རྣམ་
པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ། །

Sharipou rikyi pou-am rikyi poumo kangla la shérap kyi pareul tou tchinpa sapmeu tcheupa tchépar deupa té ditar nampar tawar tchaté, phoungpo ngapo tétak kiang rangshin kyi tongpar nampar yangtakpar djéssou tao.

« Śāriputra, celui ou celle qui veut s'adonner à la pratique de la profonde Connaissance Transcendante doit voir ainsi : il doit voir que la nature des cinq agrégats est vide et totalement pure.

“O Śāriputra, a son or daughter of noble family who wishes to practice the profound prajñāparamitā should see in this way: seeing the five skandhas to be empty of nature.

གཟུགས་སྣོད་པའོ། སྣོད་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། གཟུགས་ལས་སྣོད་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྣོད་པ་ཉིད་ལས་
གྲང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །

Zouk tongpao, tongpanyi zoukso, zouk lé kyang tongpanyi shen mayin, tongpanyi lé kyang zouk shen mayino.

La matière est vide, la vacuité est matière, la vacuité n'est autre que matière et la matière n'est autre que vacuité.

Form is empty; emptiness also is form. Emptiness is no other than form; form is no other than emptiness.

དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སྣོད་པའོ། །
Té shintou tsorwatang, doushétang, douchétang, nampar shépanam tongpao.

De la même façon les sensations, les représentations, les formations mentales et la conscience sont vides.

In the same way, feeling, perception, formation, and consciousness are empty.

ལྷ་རིའི་བྱ། དེ་ལྟར་ཚེས་ཐམས་ཅད་སྣོང་པ་ཉིད་དེ། མཚན་ཉིད་མེད་པ། མ་སྐྱེས་པ། མ་འགགས་པ།
 སློམ་མེད་པ། སློམ་དང་བྲལ་བ། སློབ་མེད་པ། གང་བ་མེད་པའོ། །

Sharipou, tétar tcheu thamtché tongpa nyité, teni mépa, makiépa, magakpa, trima mépa, trima tang drelwa, triwa mépa, kangwa mépao.

Ainsi, Śāriputra, tous les phénomènes sont vacuité. Ils n'ont ni caractéristiques ni origine ni fin. Ils sont sans impureté, libres de toute impureté. Ils n'augmentent ni ne diminuent.

Thus, Śāriputra, all dharmas are emptiness. There are no characteristics. There is no birth and no cessation. There is no impurity and no purity. There is no decrease and no increase.

ལྷ་རིའི་བྱ། དེ་ལྟར་བས་ན་སྣོང་པ་ཉིད་ལ་གཟུགས་མེད། ཚོར་བ་མེད། འདུ་ཤེས་མེད། འདུ་བྱེད་མེད།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད། མིག་མེད། རྣ་བ་མེད། ལྡོ་མེད། ལྷུ་མེད། ལུས་མེད། ཡིད་མེད། གཟུགས་
 མེད། སྐྱ་མེད། སློམ་མེད། རོ་མེད། རེག་བྱ་མེད། ཚེས་མེད་དོ། །

Sharipou tétawéna tongpanyila zouk mé, tsorwa mé, doushé mé, douchénam mé, nampar shépa mé, mik mé, nawa mé, na mé, tché mé, lu mé, yi mé, zouk mé, dra mé, tri mé, ro mé, réktcha mé, tcheu méto.

Voilà pourquoi au sein de la vacuité il n'y a pas de matière, de sensations, de représentations, de formations mentales ni de consciences, il n'y a ni œil, ni oreille, ni nez, ni langue, ni corps, ni esprit; il n'y a ni forme, ni son, ni odeur, ni saveur, ni contact, ni phénomène mental.

Therefore, Śāriputra, in emptiness, there is no form, no feeling, no perception, no formation, no consciousness; no eye, no ear, no nose, no tongue, no body, no mind; no appearance, no sound, no smell, no taste, no touch, no mental phenomenon;

མིག་གི་ཁམས་མེད་པ་རྣམ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མེད། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་བར་དུ་འང་མེད་དོ། །
 མ་རིག་པ་མེད། མ་རིག་པ་ཟད་པ་མེད་པ་རྣམ་ཤི་མེད། ཤི་ཤེས་ཟད་པའི་བར་དུ་འང་མེད་དོ། །

Miki kham mépa né yikyi kham mé, yikyi nampar shépa mé, marikpa mé, marikpa sépa mépa né gashi mé, gashi sépa méto.

Il n'y a pas de domaine de l'œil, etc., pas de domaine du mental, etc., pas de domaine de la conscience mentale. Il n'y a pas d'ignorance, pas de fin d'ignorance, etc., pas de vieillesse-et-mort ni de fin de la vieillesse-et-mort.

No eye dhātu up to no mind dhātu, no dhātu of dharmas, no mind consciousness dhātu; no ignorance, no end of ignorance up to no old age and death, no end of old age and death;

དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་མེད། ཡེ་ཤེས་མེད། རྩོམ་པ་
མེད། མ་རྩོམ་པ་འང་མེད་དོ།

Té shintou douk-nguelwa tang, kun djoungwa tang, gokpa tang, lam mé, yéshé mé, thopa mé, ma thopa'ang méto.

De même il n'y a ni souffrance, ni origine de la souffrance, ni cessation de la souffrance, ni voie. Il n'y a ni sagesse, ni réalisation, ni non-réalisation.

No suffering, no origin of suffering, no cessation of suffering, no path, no wisdom, no attainment, and no nonattainment.

ལྷ་རིའི་བུ། དེ་ལྟ་བུས་ན་བྱུང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་རྩོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ཏེ་སེམས་ལ་སྐྱེལ་པ་མེད་པས་སྐྱག་པ་མེད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་ནས་སྐྱ་
ངན་ལས་འདས་པར་མཐར་ཕྱིན་ཏོ།

Sharipou, tétawéna tchangtchoup sempa namla thopa mépé tchir, shérap kyi pareul tou tchinpa la téntching nété semla dripa métching trakpa mété, tchintchi loklé shintou déné nya-nguèn lé dépé thartchin to.

Ainsi, Śāriputra, puisque pour les bodhisattvas il n'y a rien à atteindre, ceux-ci s'appuient sur la Connaissance Transcendante et y demeurent. Leur esprit dénué de tout voile, ils sont impavides, ils transcendent toute vue erronée et sont définitivement passés au-delà de la souffrance.

Therefore, Śāriputra, since the bodhisattvas have no attainment, they abide by means of prajñāparamitā. Since there is no obscuration of mind, there is no fear. They transcend misconceptions completely and have passed definitively beyond all suffering.

དུས་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བརྟུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྐྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱུང་རྒྱུ་བ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུས་སོ།

Tussoum tou nampar shoukpé sanguié thamché kyang shérap kyi pareul tou tchinpa la téné lanamépa yangtakpar dzokpé tchangtchoup tou ngeunpar dzokpar sanguié so.

C'est en s'appuyant sur la Connaissance Transcendante que tous les Bouddhas du passé, du présent et du futur atteignent la Bouddhité absolue, l'Eveil parfait et insurpassable.

All the buddhas of the three times, by means of prajñāparamitā, fully awaken to unsurpassable, true, complete enlightenment.

དེ་ལྟ་བུ་ལས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་སྤྲལ་ས། རིག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲལ་ས། ལྷན་མེད་པའི་སྤྲལ་ས།
 མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པར་བྱེད་པའི་སྤྲལ་ས། སྤྲལ་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྤྲལ་ས། མི་
 རྩལ་པས་ན་བདེན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་སྤྲལ་ས་སྤྲམ་པ། ཏ ལྷ་གཏེ་གཏེ་
 ལྷ་ར་གཏེ་ལྷ་ར་སྤྲལ་གཏེ་བོ་སྤྲལ་སྟེ།

Tétawéna shérap kyi pareul tou tchinpé ngak, rikpa tchenpeu ngak, lana mépé ngak, mi nyampa tang nyampar tchépé ngak, doukngel thamtché raptou shiwar tchépé ngak, mi dzunpéna denpar shépar tchaté, shérap kyi pareul tou tchinpé ngak mépa. Táyata Gaté Gaté Pâragaté Pârasamgaté Bodhi Swâhâ.

C'est pourquoi le mantra de la Connaissance Transcendante, le mantra de la grande clairvoyance, le mantra insurpassable, le mantra inégalable, le mantra qui soulage totalement de toute souffrance ne ment pas; sachez qu'il est vrai. Voici donc le mantra de la Perfection Transcendante: Tadyathâ Gate Gate Pâragate Pârasamgate Bodhi Svâhâ.

Therefore, the great mantra of prajñāparamitā, the mantra of great insight, the unsurpassed mantra, the unequaled mantra, the mantra that calms all suffering should be known as truth, since there is no deception. The prajñāparamitā mantra is said in this way: Tadyathâ Gate Gate Pâragate Pârasamgate Bodhi Svâhâ.

ལྷ་རིའི་བུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཟབ་མོ་ལ་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

Sharipou tchangtchoup sempa sempa tchenpeu tétar shérap kyi pareul tou tchinpa sapmo la lapar tchao.

Śāriputra, c'est ainsi qu'un grand bodhisattva doit s'entraîner à la profonde Connaissance Transcendante.»

Thus, Śāriputra, the bodhisattva mahāsattva should train in the profound prajñāparamitā.”

དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 འཕགས་པ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་ལྷུག་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ནས།

Téné tchomden dé ting-ngédzin télé shèngté tchangtchoup sempa sempa tchenpo phakpa tchenrézi wangtchouk la lèkso chétchawa tchiné,

Puis, le Bhagawat sortit de son sāmādhi et félicita le bodhisattva mahāsattva Avalokiteśvara :

Then the Blessed One arose from that samādhi and praised noble Avalokiteśvara, the bodhisattva mahāsattva, saying,

ལེགས་སྟོན་ལེགས་སྟོན། རིགས་གྱི་བྱ། དེ་དེ་བཞིན་ལོ། དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཚུན་གྱིས་བསྟན་པ་བཞིན་དུ།
ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཟབ་མོལ་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངོ། །

lèkso, lèkso, rikipou té téshino té téshinté, djitar khyeukyi tenpa shintou shérap kyi pareul tou tchinpa sapmo la tchépar tchaté, téshin shekpa namkiang djéssou yirango.

«Excellent! Excellent! Noble Fils! C’est cela! C’est cela! La profonde Connaissance Transcendante doit être pratiquée comme tu viens de le dire, et les Tathāgatas se réjouiront.»

“Good, good, O son of noble family; thus it is, O son of noble family, thus it is. One should practice the profound prajñāparamitā just as you have taught and all the tathāgatas will rejoice.”

བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ནས། ཚོ་དང་ལྷན་པ་ལྷན་དུ་ཉིདེ་བྱ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་དང་། ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པའི་འཁོར་དེ་དག་དང་། ལྷ་དང་། མི་དང་།
ལྷ་མ་ཡིན་དང་། རྫི་ཟར་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡི་རངས་ཏེ། བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་གསུངས་པ་ལ་མངོན་
པར་བསྟོད་དོ། །

Tchomden dékyi téké tché katsel né, tsétang denpa sharadatipou tang tchangtchoup sempa tchenrézi wangtchouk tang thamtché tangdenpé khor tétak tang lha tang, mi tang lha mayin tang trisar tchépé djikten yirang té, tchomden dékyi soungpa la ngeunpar teu to.

Après que le Bhagawat eut ainsi parlé, le vénérable Śāriputra, le Bodhisattva Avalokiteśvara, tous ceux qui les entouraient et le monde avec les dieux, les humains, les demi-dieux et les gandharvas se réjouirent et louèrent sincèrement ses Paroles.

When the Blessed One had said this, venerable Śāriputra and noble Avalokiteśvara, the bodhisattva mahasattva, that whole assembly and the world with its gods, humans, asuras, and gandharvas rejoiced and praised the words of the Blessed One.

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱིང་པོ་རྗོགས་སྟོ། །
Phakpa shérap kyi pareul tou tchinpé nyingpo dzokso.

Ici s’achève l’Essence de la Sublime Connaissance Transcendante.

This completes the noble Sūtra of the Heart of Transcendent Knowledge.

མདོ་སྐྱབ་བྱ་བར་འདོད་ན། མདུན་མཁར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདུད་འདུལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན་གྱི་འཁོར་དུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། ལྷ་རིའི་བྱ་
གཉིས་རྫི་ལན་མངོན་པ་སོགས་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་དགོ་འདུན་གྱིས་བསྟོར་བར་མོས་ལ། སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སེམས་བཞིན་དུ་མདོ་རྩལ་མོ་
བདུན་ཡན་ཆད་ཅི་མང་དང་། རིག་སྤྲུགས་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་བསྟུན་ནས། མཐར་བདུད་བསྟོག་བྱ།

Si vous voulez mettre en pratique ce sôûtra, visualisez devant vous, dans le ciel, le Tathāgata dans le geste de subjugation des forces négatives, entouré d'Avalokiteśvara et Śāriputra qui s'interrogent et de la Saṅgha du grand et du petit Véhicule. Récitez autant de fois que vous le pourrez – au moins sept fois – ce profond Sôûtra et le mantra tout en contemplant le sens de la vacuité.

A la fin, pour repousser les forces négatives récitez ceci :

If you wish to practice this Sūtra, visualize in the sky before you the tathāgata with the mūdra that subjugates the maras. Among his retinue are Avalokiteśvara and Śāriputra, engaged in question and answer. They are surrounded by the saṅgha of the greater and lesser yānas. Chant this profound sūtra, contemplating the meaning of śūnyatā, at least seven times. Then repeat the mantra of insight as many times as you can.

After that, if you wish to exorcise the māras:

སངས་རྒྱལ་ལ་སྐྱེས་འཚེལ་ལོ། ཚེས་ལ་སྐྱེས་འཚེལ་ལོ། དག་འདུན་ལ་སྐྱེས་འཚེལ་ལོ། ཡུམ་ཆེན་མོ་ཤེས་
རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པ་ལ་སྐྱེས་འཚེལ་ལོ། །བདག་གི་བདེན་པའི་ཚིག་རྣམས་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག །

Sanguié la tcha tsèlo, tcheu la tcha tsèlo, guendun la tcha tsèlo, youm tchenmo shérap kyi pareul tou tchinpa la tcha tsèlo. Daki denpé tiknam droupar kiour tchik.

Je rends hommage au Bouddha ;
Je rends hommage au Dharma ;
Je rends hommage à la Saṅgha ;
Je rends hommage à la Connaissance
Transcendante, la sublime Mère ;
Que toutes mes paroles de vérité
s'accomplissent !

I prostrate to the Buddha.
I prostrate to the dharma.
I prostrate to the saṅgha.
I prostrate to the great mother
Prajñāparamitā.
May the truth of my words be
accomplished.

ངི་ལྟར་སྲོན་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པའི་དོན་ཟབ་མོ་ཡིད་ལ་བསམས་ཤིང་ཚིག་ཁ་
ཏོན་ཏུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བདུད་སྦྲིག་ཅན་ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལས་ཐམས་ཅད་སྦྱིར་སློབ་པ། །

Djitar ngueun lhai wangpo guiatchin kyi shérap kyi pareul tou tchinpé teun sapmo yila samshing tsik khateun tou tchépa la téné, du diktchen lasokpa mithunpé tchok thamché tchir dokpar,

A l'instar d'Indra, le roi des dieux qui jadis, en contemplant le sens profond de la Prajñāparamitā et en en récitant le texte, repoussa toutes les forces négatives et les circonstances adverses,

Previously, Indra Śatakratu, lord of gods, contemplated and chanted the profound meaning of Prajñāparamitā, and so exorcised the evil māras and all others who incite discord.

དེ་བཞིན་ཏུ་བདག་གིས་ཀྱང་ཡུམ་ཆེན་མོ་ཤེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་སྦྱིན་པའི་དོན་ཟབ་མོ་ཡིད་ལ་བསམས་ཤིང་
ཚིག་ཁ་ཏོན་ཏུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བདུད་སྦྲིག་ཅན་ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལས་ཐམས་ཅད་སྦྱིར་
བསློབ་པར་གྱུར་ཅིག མེད་པར་གྱུར་ཅིག ཞི་བར་གྱུར་ཅིག རབ་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར་ཅིག

Déshin tou daki kiang youm tchenmo shérap kyi pareul tou tchinpé teun sapmo yila samshing tsik

khateun tou tchépa la téné, du diktchen lasokpé mithunpé tchok thamtché tchir dokpar kiour tchik, mépar kiour tchik, shiwar kiour tchik, raptou shiwar kiour tchik.

puissé-je moi-même contempler le sens profond de la Connaissance Transcendante, la sublime Mère, en réciter le texte, et ainsi repousser toutes les forces négatives et les circonstances défavorables ! Qu'elles soient annihilées ! Qu'elles soient pacifiées ! Qu'elles soient totalement pacifiées !

Accordingly, may I contemplate and chant the profound meaning of the great mother Prajñāparamitā, and so may I exorcise evil māras and all others who incite discord. May they be annihilated. May they be pacified. May they be utterly pacified.

ཅེས་པའི་མཚུགས་ལྷན། །

A la fin, dites ceci:

After that:

གང་གི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ། །ཁད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །འོང་བ་མེད་པ་འགྲོ་མེད་པ། །ཐུང་དང་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །

Kanki tentching drelwa djoung, gakpa mépa kié mépa, tchépa mépa tak mépa, ongwa mépa dro mépa, thaté teunmin teuntchik min,

Hommage à celui qui montre que ce qui surgit en interdépendance
Ne naît ni ne cesse,
N'est ni éternel ni néant,
Ne va ni ne vient,
N'est ni un ni multiple.

All that arises in dependence
Is unceasing and unborn;
It has no interruption, yet does not endure;
It does not come, it does not go;
It has no difference, it has no identity.

སྐྱོམ་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་སྟོན་པ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་མི་རྣམས་ཀྱི། །དམ་པ་དེ་ལ་ཡུག་འཚལ་ལོ། །

Treupa nyèrtchi tchi teunpa, dzokpé sanguié minam kyi, tampa téla tcha tselo.

Hommage à celui qui dissipe ces concepts,
A celui qui est le parfait Bouddha,
Le plus sublime d'entre les hommes!

To him who shows the utter silencing of all elaborations,
The perfect Buddha, best of those who taught,
To him, the holy one, I bow.

ཞེས་སོགས་དང་བསྐྱོར་སྐྱོན་གཉིས་བརྗོད་བྱའོ།།

Ensuite récitez les prières de dédicace et de bons vœux.

One may conclude with dedication, aspiration and auspicious verses.

Prière aux Dix-Sept
Grands Panditas de la
glorieuse Nālanda

« Qui illumine les trois
degrés de la foi »

Prayer to the Seventeen
Great Paṇḍitas of
Glorious Nālandā

“Illuminating the Three
Faiths”

༄༅། །དཔལ་རྒྱལ་ཡི་འཇིགས་ཆེན་བརྩུ་བདུན་གྱི་གསོལ་འདེབས་དང་གསུམ་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

1. འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་ཐུགས་རྗེས་རབ་བསྐྱེད་པའི། །སྤངས་ཏོགས་སྐྱོབ་པ་མཚོག་བརྟེས་ལྷ་ཡི་ལྷ། །ཏིན་འབྱུང་གཏམ་གྱིས་འགྲོ་རྣམས་འདྲེན་མཛད་པའི། །ཐུབ་དབང་སྣ་བའི་ཉི་མར་གུས་ཐུག་འཚལ། །

Dreula phen zhé thoukdjé rap trunpai, pang tok kyop pa tchok nyé lha yi lha, tendjoung tam kyi dro nam dren dzépai, thoupwang mawai nyimar gu tchak tsel.

Vous qui n’êtes que compassion dévouée au
bien des êtres,
Vous avez trouvé le refuge suprême de
l’élimination et de la réalisation, ô dieu
des dieux,
Et vous guidez les êtres en leur exposant la
production interdépendante :
Soleil de la Parole, je vous rends
humblement hommage.

To you who, perfectly born of the
compassionate wish to benefit beings,
Attained the ultimate protection of
riddance and realisation, god of gods
Who guides all beings with the teaching on
dependent arising,
Mighty Muni, sun among all exponents of
truth, to you I prostrate.

2. རྒྱལ་ཡུམ་དགོངས་དོན་མཐའ་བྲལ་དེ་ཉིད་དོན། །རྟེན་འབྱུང་རིགས་རྒྱལ་བའི་མཉམ་གསལ་མཁམས་པ། །རྒྱལ་
བའི་ལུང་བཞིན་ཐེག་མཚོག་དབུ་མའི་སྲོལ། །འབྱུང་མཛད་གྲུ་སྐྱབ་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Gyelyoum gongteun tha drel dé nyi teun, tendjoung rik tsoul zabmeu sel khépa, gyelwai loung zhin thektchok oumai seul, djé dzé loudroup zhap la seulwadep.

Ô vous qui avez su expliquer la pensée
secrète de la Mère des Vainqueurs,
Le réel libre d'extrêmes, en recourant à la
profonde logique de la production inter-
dépendante,
Ainsi que l'avait prédit le Bouddha, ô
Nâgârjuna qui avez fondé
Le suprême véhicule de la Voie médiane, je
vous adresse ma prière.

To you who excelled in clarifying, with the
profound method of reasoning based on
dependent arising,
The meaning of suchness free of all
extremes, wisdom of the mother of all
the conquerors,
Founding, as prophesied by the Buddha,
the Great Vehicle tradition of the Middle
Way,
Nâgârjuna, at your feet I pray.

3. དེ་སྐུམ་སྐུ་བོ་མཁམས་ཤིང་གྲུབ་པའི་མཚོག་ །ཕྱི་ནང་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་མཐར་སོན། །གྲུ་སྐྱབ་གཞུང་
འཛིན་ཀུན་གྱི་གཙུག་ཅོར་དཔལ། །རྒྱལ་སྐུམ་འཕགས་པ་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Dé sé thouwo khéshing drouppai tchok, tchi nang drouptha gyatseu phathar seun, loudroup zhongg dzin kunky tsouk nor pel, gyelsé phakpa lha la seulwadep.

Et vous, l'aîné de ses disciples, le
meilleur en fait de connaissance et
d'accomplissement,
Vous avez traversé l'océan de tous les
systèmes bouddhistes et non bouddhistes ;
Glorieux joyau de la couronne de ceux qui
détiennent les écrits de Nâgârjuna,
Bodhisattva Âryadeva, je vous adresse ma prière.

To you, his main disciple, supremely
learned and accomplished,
Who crossed the ocean of philosophies
both Buddhist and non-Buddhist,
Glorious crown jewel of all who uphold the
treatises of Nâgârjuna
To you, Bodhisattva Âryadeva, I pray.

4. འཕགས་པའི་དགོངས་པ་རྟེན་འབྱུང་མཐར་སྐྱབ་དོན། །བཏགས་ཡོད་མིང་རྒྱུང་ཙམ་གྱི་བའི་མཉམ་གསལ་གནད། །
གསལ་མཛད་གྲུབ་པ་མཚོག་གི་སར་གཤེགས་པ། །སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྲོལ་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Phakpai gongpa tendjoung tharthouk teun, tak yeu ming kyang tsam kyi zabmeu né, sel dzé droupa tchok ki sar shekpa, sangyé kyang kyi zhap la seulwadep.

Vous qui avez atteint le niveau de
l'accomplissement suprême en expliquant

As the ultimate meaning of dependent
arising—the Āryas' wisdom intention—,

Le sens même de la production interdépendante, la pensée secrète du sublime [Nâgârjuna], Comme le point essentiel le plus profond, à savoir que les choses en tant que désignations n'ont d'autre existence que nominale: Ô Buddhapālita, je vous adresse ma prière.

You who elucidated the profound point that existence is mere imputation and name And reached the level of supreme accomplishment, Buddhapālita, at your feet I pray.

5. བདེན་པའི་དངོས་པོ་སྐྱེ་སོགས་མཐའ་བཀག་ཅིང་། །ཚོད་མ་མཐུན་སྣང་གྱི་དོན་བཞེད་པ་ཡི། །སྲུབ་མཐའི་སློལ་གཏོད་ཡོངས་རྫོགས་པར་ཁྱིལ། །སློབ་དཔོན་ལེགས་ལཱ་འབྲུང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Denpai ngeupo kyé sok tha kak tching, tséma thun nang tchideun zhépa yi, droupthai seul teu yongdzok pandita, lopeun lekden djé la seulwadep.

En réfutant la réalité de la production et d'autres thèses extrémistes Pour accepter l'existence des objets extérieurs dont la perception valide peut être partagée, Vous avez fondé un système philosophique à part entière, ô pandita: Âchârya Bhâvaviveka, je vous adresse ma prière.

Perfect paṇḍita who led to the philosophical tradition That refutes extremes such as the arising of truly existing, substantial entities While accepting valid cognition and consensual perception of the external world, To you, Ācārya Bhāvaviveka, I pray.

6. རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཉིད་གྱིས། །མཐའ་བཀའི་སེལ་བའི་སྣང་སྟོང་དབུ་མའི་ཚུལ། །ཟབ་རྒྱས་འདོམས་མཁས་མདོ་སྲུགས་ཡོངས་རྫོགས་ལམ། །རྒྱས་མཛད་ལྷོ་བ་བྲགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Tendrel kyen nyi dipa tsam nyi kyi, tha nyi selwai nangtong oumai tsoul, zab gyé dom khé do ngak yongdzok lam, gyé dzé dawa trakpar seulwadep.

En exposant habilement le système profond et vaste de la Voie médiane Où l'apparence-vacuité élimine les deux extrêmes du simple fait De la conditionnalité qu'exprime la production interdépendante, vous avez propagé La voie qui intègre les sôûtras et les tantras: Chandrakîrti, je vous adresse ma prière.

Through the conditioning of dependent arising and this being all there is, The appearance and emptiness of the Middle Way tradition refutes the two extremes; To you who, skilled in expounding its depth and vastness, propagated the entire path Of the sūtras and tantras, Chandrakīrti, to you I pray.

7. རོ་མཚར་རྒྱ་བུ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལམ། ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་རིགས་ཚུལ་རྣམ་མང་གིས། སྐྱལ་བབླང་གཏུལ་
བྱའི་ཚོགས་ལ་སྟོན་མཁས་པ། རྒྱལ་སྐྱེས་ཞི་བ་ལྷ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Ngotsar médjoug nyingdjé tchenpeu lam, zab tang gyatche'i rik tsoul nam mang ki, kelzang douldjai tsok la teun khépa, gyelsé zhiwa lha la seulwadep.

<p>Vous excellez à enseigner la voie purement merveilleuse De la grande compassion à l'aide de nombreux raisonnements aussi Profonds que vastes destinés à tous ceux qui ont la chance d'y être sensibles : Ô Shântideva, je vous adresse ma prière.</p>	<p>Skilled in teaching the extraordinary, wondrous path of great compassion With all the many reasoned arguments of the deep and vast tradition To the hosts of fortunate disciples to be trained, To you, Bodhisattva Sântideva, I pray.</p>
--	---

8. གཏུལ་བྱའི་ཁམས་བཞིན་གཉིས་སྟོང་དབུ་མའི་ལམ། རྩོལ་གཏོད་དབུ་ཚད་རིགས་ཚུལ་འབྲེད་མཁས་གིང་། །
ཁ་བའི་ལྗོངས་སུ་རྒྱལ་བསྟན་སྲེལ་མཛད་པ། མཁས་ཆེན་ཞི་བ་འཚོལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Douldjai kham zhin nyi tong oumai lam, seul teu ou tsé rik tsoul tché khé shing , khawai djong sou gyelten pel dzépa, khentchen zhiwa tso la seulwadep.

<p>Vous qui savez présenter logiquement la Voie médiane en termes gnoséologiques, Votre système « médian » suit la voie des deux vacuités selon les facultés de ceux que vous pouvez aider, Et c'est ainsi que vous avez propagé les enseignements du Bouddha au Tibet : Ô grand abbé Shântarâkshita, je vous adresse ma prière.</p>	<p>You who, skilled in leading disciples to the emptiness of duality on the path of the Middle Way In accordance with their temperament by introducing arguments from both Middle Way and logic, Spread the Buddha's teaching in the Land of Snows, To you, great abbot Sântarakṣita, I pray.</p>
--	---

9. མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་ལྷ་དང་ཞི་ལྷག་བྱུང་། རྫོམ་རིམ་མདོ་རྒྱུད་བཞིན་དུ་ལེགས་བཀའ་ནས། ཁངས་ལྗོངས་
རྒྱལ་བསྟན་འབྲུལ་མེད་གསལ་མཛད་པ། ལད་མའི་ངང་ཚུལ་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Tha drel oumai ta tang zhi lhak zoung , gomrim do gyu zhintou lek trel né, kangdjong gyelten throulmé sel dzépa, pémai ngang tsoul zhab la seulwadep.

<p>En expliquant parfaitement la vue de la Voie médiane libre d'extrêmes Et l'union de la quiétude et de la vision supérieure dans une méditation</p>	<p>Having explained how to meditate in stages, according to the sūtras and tantras, On the Middle Way view free from</p>
---	--

Progressive en accord avec les sôûtras et
les tantras, vous avez impeccablement
Enseigné la doctrine du Bouddha dans nos
Contrées Montagneuses : ô Kamalashîla,
je vous adresse ma prière.

extremes and on combining sustained
calm and profound insight,
You who unerringly clarified the teaching
of the conquerors in the Land of Snows;
Kamalaśîla, at your feet I pray.

10. བྱམས་པས་རྗེས་བཟུང་ཐེག་ཚེན་སྡེ་སྡོད་ཀུན། །ལེགས་པར་སྤེལ་མཁས་རྒྱ་ཚེན་ལམ་སྟོན་ཞིང་། །རྒྱལ་བའི་
ལྷུང་བཞིན་རྣམ་རིག་ཤིང་རྟའི་སྲོལ། །འབྲེད་མཛོད་ཐོགས་མེད་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Djampé djé zoung thektchen déneu kun, lekpar pel khé gyatchen lam teun zhing, gyelwai loung zhin
namrik shingtai seul, djé dzé thokmé zhab la seulwadep.

Sous la tutelle de Maitreya, vous avez
propagé tous les textes de la corbeille du
Grand Véhicule,
En exposant la vaste voie [des méthodes] et
fondé
L'école de la Conscience-Seulement ainsi
que le Vainqueur l'avait prédit :
Ô Asanga, je vous adresse ma prière.

Taken into Maitreya's care, skilfull in
spreading all the divisions
Of the Greater Vehicle's teachings, you who
taught the path of vast activity,
And introduced the tradition of the
Vijñānavāda school, as prophesied by the
conqueror;
Asaṅga, at your feet I pray.

11. ཚེས་མངོན་སྡེ་བདུན་གཉིས་སྟོང་སྲོལ་བཟུང་ནས། །བྱེ་མདོ་རྣམ་རིག་གྲུབ་མཐའ་གསལ་མཛོད་པ། །ཀུན་མཁྱེན་
གཉིས་པར་གྲགས་པའི་མཁས་པའི་མཚོག་ །སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Tcheu ngeun dé dun nyi tong seul zoung né, tché do namrik drouptha sel dzépa, kunkhyen nyipar
trakpai khépai tchok, lopeun yiknyen zhab la seulwadep.

En préservant la tradition des Sept
Scolastiques selon la vacuité,
Vous avez expliqué les systèmes
vaibhāshika, sautrāntika et vijñānavāda ;
Le plus sage des érudits, on vous appelle
« Deuxième Omniscient » :
Vasubandhu, je vous adresse ma prière.

You who upheld the seven treatises of
Abhidharma and dual emptiness,
And clarified the philosophical views of the
Sautrāntika, Vaibhāśika and Vijñānavāda,
Supreme scholar renowned as the second
Omniscient One,
Ācārya Vasubhandu, at your feet I pray.

12. ཐུབ་པའི་གཞུང་ལུགས་དངོས་སྟོབས་རིགས་པ་ཡིས། །སྟོན་ཕྱིར་ཚད་མའི་སྒོ་བརྒྱ་ལེགས་བྱེ་ནས། །རྣམ་
དཔྱོད་སྒོ་མིག་སྦྱིན་མཛད་ཚད་མ་པ། །སྟོབས་ཀྱི་སྤང་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Thoupai zhoung louk ngeu top rikpa yi, teun tchir tsémai go gya lek tché né, nam tcheu lo mik djin dzé tséma pa, tchok kyi langpeu zhab la seulwadep.

Vous qui octroyez l'œil de l'analyse parfaite
En ouvrant cent portes gnoséologiques qui
révèlent
Le sens des textes bouddhistes selon la
logique naturelle:
Dignāga, je vous adresse ma prière.

Opening a hundred doors of valid cognition
in order to teach
The way of the Buddha's scriptures
through inherently evident reasoning,
Logician who provides us with the eye of
the investigating mind,
Dignāga, at your feet I pray.

13. ཕྱི་ནང་ཚད་མའི་གནད་ཀུན་ལེགས་དགོངས་ཤིང་། །མདོ་སེམས་ཟབ་རྒྱས་ལམ་ཀུན་རིགས་ལམ་ནས། །དེས་
སྟེར་མྱེད་བྱུང་ཚོས་ཚུལ་འདོམས་མཁས་པའི། །ཚོས་ཀྱི་བྲག་གསལ་པའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Tchi nang tsémai né kun lek gong shing , do sem zab gyé lam kun rik lam né, ngé ter médjoung tcheu tsoul dom khépai, tcheu kyi trak pai zhab la seulwadep.

Votre connaissance parfaite de tous les
points essentiels de la gnoséologie
bouddhiste et non bouddhiste
Force la conviction en établissant
logiquement les voies profonde et vaste
Du Sautrāntika et du Chittamātra : ô expert
en l'art d'enseigner les merveilles du
Dharma,
Dharmakīrti, je vous adresse ma prière.

You who reflected thoroughly on all
the vital points of Buddhist and non-
Buddhist reasoning,
And with the logical methods of
Sautrāntika and Cittamātra, the deep and
vast paths,
Bring certitude as you skillfully expound
the marvels of the Dharma tradition,
Dharmakīrti, at your feet I pray.

14. ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ལས་འོང་གེར་ཕྱིན་དོན། །ཡོད་མེད་མཐའ་བུལ་དབུ་མའི་སྟོལ་བཞིན་དུ། །རྒྱན་གྱི་
གཞུང་དོན་སྤང་བའི་སྟོན་མེ་སྤར། །འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Thokmé koutché lé ong shertchin teun, yeu mé tha drel oumai seul zhintou, gyen kyi zhoung teun nangwai dreunmé bar, phakpa dreulde'i zhab la seulwadep.

Vous avez allumé la lampe qui éclaire le
sens de l'*Ornement [de la Réalisation]*
Selon la Voie médiane libre des extrêmes
de l'être et du néant,

Illuminating the meaning of the Prajñā-
pāramitā received from Asaṅga and his
brother
In accordance with the Middle Way system

- Le sens [même] de la Connaissance
transcendante tel qu'Asanga et
Vasubandhu le transmirent :
Sublime Vimuktisena, je vous adresse ma
prière.
- free from the extremes of existence and
non-existence,
You who lit a lamp to clarify the meaning
of the [Abhisamaya]-alaṃkāra treatise;
Ārya Vimuktisena, at your feet I pray.
15. ཡུམ་དོན་འབྲེད་ལ་རྒྱལ་བའི་ལུང་བསྟན་ཐོབ། །མི་ཕམ་མགོན་པོའི་མན་ངག་ཇི་བཞིན་དུ། །ཡུམ་གསུམ་ཤེར་
ཕྱིན་གཞུང་མཚོག་གསལ་མཛད་པའི། །སློབ་དཔོན་སང་གོ་བཟང་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །
- Youm teun djé la gyelwai lounkten thop, mipham geunpeu mengak djizhin tou, youm soum shertchin
zhoung tchok sel dzépai, lopeun sengé zangpor seulwadep.
- Ô vous à qui le Bouddha prédit que vous
expliqueriez le sens de la Mère,
Vous avez éclairci les trois grandes
recensions de la Connaissance
transcendante
Selon les instructions spéciales de
l'Invincible Protecteur Maitreya :
Āchārya Haribhadra, je vous adresse ma
prière.
- You whom the Conqueror prophesied
would reveal the meaning of the Mother
[Prajñāpāramitā],
And who, according to the pith-
instructions of the Lord Maitreya,
Clarified the great Prajñāpāramitā texts,
the three Mothers,
To you, Ācārya Haribhadra, I pray.
16. འདུལ་བ་འབྲུམ་སྒྲེའི་དགོངས་དོན་ལེགས་བསྟུས་ནས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་སྐྱེའི་ལུགས་བཞིན་སོ་སོར་ཐར། །
མ་ནོར་ལེགས་འདོམས་བརྟན་མཁས་མཚོག་གྱུར་པ། །ཡོན་ཏན་འོད་གྱི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །
- Doulwa boum de'i gong teun lek du né, thamché yeu mai louk zhin sosor thar, manor lek dom ten
khé tchok gyourpa, yeunten eu kyi zhab la seulwadep.
- Vous qui excellez en matière de constance
et de connaissance,
Vous avez ramené à leur quintessence les
idées de Discipline par centaines et par
milliers
Pour enseigner sans erreur et tout entière
la Libération individuelle selon l'école
sarvāstivāda :
Ô Gunaprabha, je vous adresse ma prière.
- You who completely integrated the
intended meaning of the Vinaya's
hundred thousand sections,
Supremely steadfast and learned one who
thoroughly and without mistake
Taught individual liberation according to
the Sarvāstivāda tradition,
Guṇaprabha, at your feet I pray.

17. བསྐྱབ་གསུམ་ཡིན་ཏན་མོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་། །འདུལ་བསྟན་ཇི་མེད་རིང་དུ་སྟེལ་བའི་སྣང་། །རྒྱ་ཚེན་གཞུང་དོན་ལེགས་བཀའ་འདུལ་འཛིན་མཚོག་ །ལྷན་འོད་ཀྱི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Lap soum yeuntén norbou'i dzeula wang , dulten trimé ringtoug pelwai lé, gyatchen zhoung teun lek trel duldzin tchok, shakya'eu kyi zhab la seulwadep.

Ô vous, suprême détenteur de la Discipline,
qui maîtrisez le trésor
De bijoux des qualités des trois [groupes
de] préceptes, pour assurer la longévité
Des enseignements authentiques du
Vinaya, vous avez parfaitement expliqué
le sens des textes détaillés :
Ô Shâkyaprabha, je vous adresse ma prière.

With your mastery over the treasury of the
three trainings' precious qualities,
In order to secure the long-term spread of
the flawless Vinaya teachings
You thoroughly elucidated the meaning
of the vast tradition's scriptures; great
holder of the Vinaya,
Śâkyaprabha, at your feet I pray.

18. ལུབ་གསུང་ཟབ་རྒྱས་བཀའ་སྲོལ་མ་ལུས་པ། །སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་འདོམས་མཛོད་དེ། །གངས་རྒྱུངས་ལུབ་བསྟན་སྟེལ་བའི་དྲིན་ཅན་རྗེ། །རྫོགས་ཏི་གལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Thoup soung zab gyé kaseul malupa, kyébou soum kyi lamtoug dom dzé té, kangdjong thaupten pelwai trintchen djé, djowo atisha la seulwadep.

Vous qui, sur la voie des trois types d'êtres,
avez systématisé
Tous les enseignements profonds et vastes
prononcés par le Vainqueur,
Vous avez eu la bonté de répandre les
enseignements du Bouddha au Tibet :
Seigneur Atîsha, je vous adresse ma prière.

Expounding the profound and the vast, and
all traditions of the Muni's word,
As the paths for beings of three different
capacities,
Gracious lord who spread the Buddhist
teachings in the Land of Snows,
Jowo Atîsha, to you I pray.

19. དེ་ལྟར་འཛོམས་སྤྱིང་རྒྱན་གྱུར་མཁས་པའི་སྤུལ། །རྫོགས་ཚོར་ལེགས་བཤད་འབྱུང་གནས་མཚོག་རྣམས་ལ། །མི་ཕྱིད་དང་བའི་ཡིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་ཏབ་པས། །བདག་རྒྱུད་སྣོན་ཅིང་གྲོལ་བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །

Tétar dzamling gyen gyour khépai phoul, ngotsar lekshé djoung né tchok nam la, mitché tangwai yi kyi seultap pé, dak gyu mintching dreulwar tchinkyilop.

Que cette prière adressée avec une foi pure
et indivise
Aux ornements du Jambudvîpa, fleur des
érudits
Et source même d'enseignements aussi
extraordinaires que bien exprimés,

To these pre-eminent scholars, ornaments
of this world
And sublime sources of the most wondrous,
lucid explanations,
I pray in this way with clear and undivided
faith;

Bénisse mon continuum pour le mûrir et le libérer !

Bless me that my mind be matured and brought to liberation.

20. བཞི་ཡི་གནས་རྒྱལ་བ་དེན་གཉིས་དོན་ཤེས་པས། །བདེན་བཞིས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྷོག་ཇི་བཞིན་ངེས། །ཚོད་མས་ངངས་པའི་སྐྱབས་གསུམ་དང་པ་བརྟན། །ཐར་ལམ་ཅུ་བ་ཚུགས་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །

Zhi yi nétsoul den nyi teun shépé, den zhi khorwar djouk dok dijzhin ngé, tsémé trangpai kyap soum tépa ten, thar lam tsawa tsoukpar tchinkyilop.

Bénissez-nous pour que, au fait du sens des deux vérités, le mode réel de toutes choses,

Understanding the meaning of the two truths, the fundamental nature of all, May I gain certitude as to how I entered the cycle of existence, and how to end it, through the four truths.

Nous sachions avec certitude, grâce aux quatre [nobles] vérités, comment on entre dans le samsâra et comment on en ressort !

Sustained by valid reasoning, may my faith in the three refuges be stable;

Résultant de connaissances valides, notre foi dans les trois refuges trouvera alors sa stabilité

Bless me that I may plant the very root of the path to liberation.

Et nous aurons posé la voie de la libération sur une ferme assise.

21. ལྷུག་ཀུན་ཉེར་ཞིའི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་བའི། །ངེས་འབྱུང་རྫོག་དང་འགོ་རྣམས་སྐྱོབ་འདོད་པའི། །སྤྱོགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སྤིང་རྗེའི་ཅུ་བ་ཅན། །བཅོས་མིན་བྱུང་སེམས་འབྱོངས་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །

Douk kun nyerzhi'i tharpa teun nyerwai, ngédjoung lo tang dro nam kyop deupai, tchok thé toukpai nyingdje'i tsawa tchen, tcheu min tchangsem djongwar tchinkyilop.

Bénissez-nous pour que nous cultivions un esprit d'Éveil dégagé de tout artifice,

With a renounced mind—striving for a liberation that stills all sufferings—

Enraciné dans le « renoncement » qui n'a d'autre intérêt que la libération,

And compassion—that in its wish to protect all sentient beings

L'apaisement total de la souffrance et de sa cause, et dans la compassion

Extends to the limits of all directions—as its roots,

Qui se porte au secours de tous les êtres jusqu'aux confins de l'espace !

Bless me that I may train in unfabricated Bodhicitta.

22. སྒོ་རྩ་ཆེན་པོའི་གཞུང་གི་དོན་རྒྱམས་ལ། ། རྩོམ་བསམ་སྒྲོམ་པས་པ་རོལ་བྱིན་པ་དང་། ། རྩོམ་ཐོག་པོའི་ཟབ་
གནད་ལམ་ཀུན་ལ། ། རངས་པ་བདེ་སྒྲག་རྟེན་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །

Shingta tchenpeu zhoung ki teun nam la, theu sam gompé phareul tchinpa tang , dordjé thekpaï zab né lam kun la, ngépa dé lak nyépar tchinkyilop.

Bénissez-nous pour que nous atteignons
facilement la conviction
Relativement aux points profonds qui
concernent toutes les voies du Grand
Véhicule
Des Vertus transcendantes et du Véhicule
de Diamant
En écoutant, pensant et méditant vos
écrits, ô grands pionniers !

Through hearing, reflecting about, and
meditating on the treatises
Of the two great chariots, in all paths—that
of the transcendent perfections
And that of the profound points of the
Adamantine Vehicle—
Bless me that I may develop certitude with
ease.

23. སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བར་བསྐྱབ་གསུམ་ལྡན་པའི་རྟེན། ། ལེགས་ཐོབ་བཤད་དང་སྐྱབ་པས་ལུང་རྟོགས་བསྟན། ། འཛོལ་
ཅིང་སྐྱེལ་ལ་གིང་རྩ་ཆེ་རྒྱམས་དང་། ། མཚུངས་པར་བསྟན་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་ཤོག། །

Kyé zhing kyéwar lap soum denpai ten, lek thop shé tang droupé loungtok ten, dzin tching pel la shingta tché nam tang , tsoungpar ten la tchawa tchépar shok.

Puissions-nous, de naissance en naissance,
obtenir un bon support respectant les
trois préceptes
Pour contribuer comme vous à la doctrine,
ô grands pionniers,
En préservant et propageant les
enseignements
De transmission et de réalisation grâce à
l'étude et à la pratique !

May I have the fortune of obtaining,
rebirth after rebirth, a human life
endowed with the three trainings;
Holding the teachings as both scripture and
realization through explanation and practice,
And spreading them, may I emulate these
great charioteers
In serving the teachings as they should be
served.

24. འདུས་སྡེ་ཀུན་དུ་ཐོས་བསམ་བཤད་སྐྱབ་གྱི། ། བྱ་བས་དུས་འདའ་ལོག་འཚོ་ཡོངས་སྤངས་པའི། ། རམ་པའི་
མཁས་གྲུབ་རབ་ཏུ་འཕེལ་བ་ཡིས། ། འཛོལ་གླིང་ས་ཆེན་རྟག་ཏུ་མཛོས་གྱུར་ཅིག། །

Du dé kuntou theu sam shédroup kyi, tchawé tu da lok tso yong pangwai, tampai khédroup raptou phelwa yi, dzamling satchen taktou dzé gyour tchik.

Que toutes les assemblées religieuses
accueillent de suprêmes érudits et
pratiquants

In all communities, may there be sublimely
learned and accomplished teachers
Who have abandoned wrong livelihood and

Qui consacrent leur temps à écouter,
 réfléchir et expliquer
 Sans jamais verser dans un mode de vie
 inadéquat :
 Puissent-ils toujours embellir notre planète
 Terre !

the wasting of time;
 Hearing, reflecting, explaining and
 practising—may their activities ever
 increase,
 Forever beautifying this whole wide world.

25. དེ་མཐུས་མདོ་སྐབས་ཡོངས་རྫོགས་ས་ལམ་བཟོད། །དོན་གཉིས་ལྷན་གྲུབ་རྣམ་མཁུན་རྒྱལ་བ་ཡི། །གོ་
 འཕང་སྐྱར་བ་ཉིད་དུ་བློ་བ་གྲུབ་ནས། །རྣམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་ཤོག །

Dé thu do ngak yongdzok sa lam treu, teun nyi lhundroup namkhyen gyelwa yi, gomphang nyourwa
 nyitou thop gyour né, namkha djisi drowai teun tché shok.

Que tout cela ait le pouvoir de nous faire
 traverser les terres et les voies qui cou-
 vrent l'intégralité des soûtras et des
 tantras
 Pour que nous puissions rapidement
 atteindre l'état de Vainqueur
 Omniscient dans l'accomplissement
 spontané du double dessein
 Et ainsi œuvrions au bien de tous tant que
 l'espace durera !

By the power of this prayer, may I progress
 through all the paths and stages of sūtra
 and tantra,
 And, having swiftly attained the level of
 the omniscient conqueror
 At which the twofold goal is spontaneously
 accomplished,
 May I work for the benefit of sentient
 beings for as long as space itself endures.

ཅེས་པ་འདི་བཞིན། སངས་རྒྱལ་བཙུན་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་བླ་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་ཚུལ་འདི་དག་ལ་རྒྱ་གར་འཕགས་
 པའི་ཡུལ་གྱི་མཁའ་མཁའ་པའི་དབང་པོ་གོང་སློམ་དེ་དག་གིས་རྣམ་དཔྱོད་ལྷན་པའི་སྐྱེས་སུ་འཁྲུག་མིག་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་དུ་བྱུང་
 བའི་སྐྱེད་ཅིག་མཛད་དེ་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱུད་ཉེ་བའི་དུས་ད་ལྟ་བར་ཐོས་བསམ་སློམ་པའི་གཞུང་དུ་ཉམས་པ་མེད་པར་གནས་ཡོད་
 པས་མཁའ་མཁའ་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་གི་བཀའ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྐྱེས་སུ་བྱུང་བ་དང་། །མི་སྐྱེད་དང་པས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་སྐྱེས་སུ་སློབ་པར་སློབ་ཅིང་། །

*Le bienheureux Bouddha nous a laissé des enseignements
 profonds et vastes en exposés parfaits que les meilleurs
 des maîtres et docteurs de l'Inde sublime, mentionnés
 dans la présente prière, repriront dans des textes extraor-
 dinaires susceptibles d'ouvrir l'œil sapientiel de ceux qui
 ont le sens de la réflexion profonde, et ces enseignements,
 vieux de 2550 ans, existent encore aujourd'hui, inaltérés,
 sous forme de textes que l'on peut entendre, penser et
 méditer, si bien que je forme le vœu de tous les étudier,
 d'abord pour rendre à ces sages leurs bontés et ensuite
 parce qu'ils m'inspirent une foi indivise.*

*Commenting on the deep and vast traditions of the Lord
 Buddha's sublime teaching, these mighty Indian scholars
 of the past composed a large number of extraordinary,
 eloquent treatises which can open the eye of understand-
 ing for inquiring minds. In view of the fact that some two
 thousand five hundred and fifty years later these texts
 have endured without decline to the present day as sub-
 jects of study, contemplation and meditation, I wished to
 remember the great kindness of these mighty scholars
 and aspire to follow their example with undivided faith.*

དེད་དུས་འཛོམས་སྤོང་བྱིན་འདིར་ཚོན་རིག་དང་། འཕྲུལ་ཚས་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཚད་མཐོར་ཕྱིན་ཏེ་འདི་སྐབས་འདུ་འཛིན་རྣམ་གཤམ་འཕྲུག་ཆེན་སྐབས་
 འདིར། །ཁང་རེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་འབྱུང་པ་རྣམས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚོས་ཚུལ་ལ་ཤེས་ནས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་གསུང་བའི་སྐབས་

བོ་ཚེ་མ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཞིབ་མེར་བརྟགས་ཤིང་དཔུང་དེ་རྒྱ་མཚོན་འཚོལ་བ་དང་། །རྒྱ་མཚོན་མཐོང་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་དང་བཅས་པའི་དང་པ་སྐྱེ་བ་ལ། །
 ཡོངས་གྲགས་རྒྱན་དུག་མཚོག་གཉིས་དང་། །སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པ་དང་། །འཕམགས་པ་གྲོལ་སྤེལ་སོགས་པའི་ཐབ་རྒྱས་ཀྱི་གཞུང་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་འདི་
 དག་མེད་མི་རུང་དུ་མཐོང་ནས་རྒྱན་དུག་མཚོག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལྟེན་གྱིས་སོལ་སྲུང་ནས་ཡོད་ལུས་ཐོག་ཐབ་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོ་བརྒྱུད་གཞན་དགུ་བསྐྱར་ཏེ་རྒྱ་ལོན་
 འདི་པ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་གྱི་གྲིས་སྐྱེ་གསར་བ་ཞེས་དང་འབྲེལ། །མཁས་པའི་སྐྱེས་མཚོག་དེ་དག་ལ་སྦྱིང་ནས་གུས་པའི་གསོལ་འདེབས་འདི་འབྲེལ་
 འཕྲི་འདུན་བྱུང་བ་དང་། །དོན་གཉེར་ཅན་ཚེས་གྲོགས་འགའ་ཞིག་ནས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་བྱུང་བར་བརྟེན། །དཔལ་རྒྱ་ལེན་འདི་པར་ཚེན་བཅུ་བདུན་གྱི་
 གསོལ་འདེབས་དང་གསུམ་གསལ་བྱེད་ཅེས་བའདི་དག་མཁས་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་གི་ལོགས་བཤད་ལ་བཅོམ་མིན་ཡིད་ཚེས་ཀྱི་དང་པ་ཐོབ་ཅིང་།
 མཁས་པ་དེ་དག་གི་ལོགས་བཤད་སྤོབ་གཉེར་མཁན་གྱི་གྲུབ་མཐར་འཁོད་པ། །ལྷ་ཀྱི་དགོས་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། །གནས་བརྟན་སྤེལ་འའི་ལ་
 །གས་ཀྱི་སྟོན་པ་བའདེབས་གཤེགས་ནས་ལོ་གངས་། །ཐོད་རྒྱ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷ་གས་སྐྱེ་བ་ལྟེན། །ཚེས་། ཕྱི་ལོ་༢༠༠༧ ལྷོ་མོ་ཚེས་
 །༡༥ ཉིན། །རྒྱ་གར་རྟི་མ་ཅམ་མངའ་སྡེའི་ཀང་ར་རྫོང་ཁོངས་། །རྒྱ་མ་ལ་ཐོག་ཚེན་ཚོས་སྤྱིད་དུ་གྲུབ་པར་བཞུགས་པ་དགོས་པར་སྐྱེད་ཅིག། །།

De nos jours, où le monde a atteint de tels sommets en matière de techno-science, les soucis de la vie ne laissent pas de nous distraire, et ils est très important que nous autres, bouddhistes, nous ayons foi dans le bouddhisme en parfaite connaissance de cause. Or pour trouver des raisons à cette foi, il importe d'en examiner minutieusement les tenants et les aboutissants sans exclure les doutes dictés par la [plus grande] sincérité, et c'est ici que les œuvres exceptionnelles – traitant du profond comme du vaste – de ceux qu'on appelle les « Six Ornaments » et les « Deux Meilleurs », auxquelles il faut ajouter les travaux de Buddhapālita, Vimuktisena et des autres [panditas], s'avèrent indispensables car, lorsqu'on a trouvé les raisons de sa foi dans le bouddhisme, il faut progresser dans cette foi en l'accompagnant toujours de « connaissance transcendante ». Ce qu'ayant constaté, j'ai fait peindre un nouveau thangka représentant les dix-sept adeptes érudits de Nālanda en ajoutant neuf maîtres aux huit personnages qui jusque-là composaient [l'image] des Six Ornaments et des Deux Meilleurs. C'est alors que j'ai éprouvé le besoin d'écrire une humble et sincère invocation à leur adresse, d'autant que quelques amis dans le Dharma intéressés par le sujet me pressaient de le faire. Et c'est donc ainsi que le moine bouddhiste Tendzin Gyatso, qui a une foi convaincue et libre d'artifices dans les écrits de ces seigneurs de la connaissance, même s'il se tient au dernier rang de ceux qui les étudient, a composé cette « Prière aux Dix-Sept Mahāpanditas de Shrī Nālanda qui illumine les trois degrés de la foi » en l'an 2545 après que le maître des Anciens est parti en félicité, le premier jour de la onzième lune de l'année du Serpent de Fer du 17ème rabjung tibétain, ou encore le 15 décembre 2001 selon le calendrier occidental, au Centre du Grand Véhicule (Thekchen Choeling) de Dharamsala, district de Kangra, province de l'Himachal Pradesh, en Inde : que cela soit utile !

Nowadays, at a time when, all over the world, progress in science and material technology has reached unparalleled heights and people are greatly disturbed by the distractions of this life's busy preoccupations, it is extremely important that those of us who follow the Buddha should know and understand the Buddhist teachings and thus attain faith in them. With unbiased intellectual honesty, starting with our doubts, we should search for reasons and finely examine and analyse them. Seeing how indispensable, in seeking the reasons that comprise the knowledge to underpin faith, are these highly accomplished treatises on the profound and vast traditions by the renowned Six Ornaments, Two Supreme Ones, Buddhapālita, Arya Vimuktisena, and the others, I commissioned a new painting in which, as well as the existing tradition of depicting the Six Ornaments and Two Supreme Ones, nine other figures from the profound and vast lineages were added, altogether comprising these seventeen accomplished paṇḍitas of Nālandā; and at the same time the wish arose in me to write a prayer like this one expressing my heartfelt devotion towards these great learned masters, in which some enthusiastic Dharma friends also encouraged me. Thus it was that I, the Buddhist monk Tenzin Gyatso, who among all students of their writings sits at the bottom end of the row but has developed unfabricated, confident faith in the treatises of these kings of all scholars, completed this prayer, 'Illuminating the Three Faiths: A Prayer to the Seventeen Great Paṇḍitas of Glorious Nālandā,' in the 2,545th year after the passing into bliss of the Teacher of the tradition of the elders; according to the Tibetan calendar on the first day of the eleventh month of the Iron Snake year of the seventeenth Rabjung cycle, and by the Western system on 15 December 2001, in at Thekchen Choeling in Dharamsala, situated in the Kangra district of the Indian province of Himachal; may it be meritorious!

Offrande du maṇḍala en 37 points

1) Avant les enseignements

Offering the Maṇḍala of 37 Elements

1) Before the teachings

༄༅། །མརྒྱལ་རྒྱལ་པ་ལྷོ། །

ཨོྲ་བཏྲ་མི་ཞུང་ལྷོ། །གཞི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དབང་ཚེན་གསེར་གྱི་མ་གཞི། ཨོྲ་བཏྲ་རེ་ལེ་ཞུང་ལྷོ། །མྱི་
ལྷུགས་རི་འཁོར་ཡུག་གིས་བསྐོར་བའི་དབུས་སུ་ལྷོ།

Om vajra bhūmi ah houg, shi yongsou takpa wangtchen serkyi sa shi, om vajra rekhé ah houg, tchi tchari khoryouk ki korwai usou houg

Om vajra bhūmi āḥ hūṃ. La base est une formidable assise d'or parfaitement pure. *Om vajra rekhe āḥ hūṃ.* L'enceinte est une chaîne de montagnes de fer qui encercle la syllabe *hūṃ*.

Om vajra bhūmi āḥ hūṃ. The foundation is quite pure and of vast strength; the ground is of gold. *Om vajra rekhe āḥ hūṃ.* The boundary is a ring of iron mountains encircling the syllable *hūṃ*.

རིའི་རྒྱལ་པོའི་རབ། ཤར་ལུས་འཕགས་པོ། ལྷོ་འཛམ་བུ་གླིང་། ལུབ་བལང་སྤྱོད། བྱང་རྒྱ་མི་སྐོན།

Ri'i gyelpo rirap, shar lupakpo, lho dzambouling, noup balangtcheu, djang draminyen.

Voici le mont Mérou, reine des montagnes, avec à l'est, Pūrvavideha; au sud, Jambudvīpa; à l'ouest, Aparagodānīya; au nord, Uttarakuru;

Here are Sumeru, king of mountains [in the centre]; in the East, Pūrvavideha; in the South, Jambudvīpa; in the West, Aparagodānīya; in the North, Uttarakuru;

ལུས་དང་ལུས་འཕགས། རྩ་ཡབ་དང་རྩ་ཡབ་གཞན། གཡོ་ལྗན་དང་ལམ་མཚོག་འགོ། སྤྱི་མི་སྤྱན་དང་སྤྱི་
མི་སྤྱན་གྱི་ཟླ། རིན་པོ་ཆེའི་རི་བོ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་། འདོད་འཛོལ་བ། མ་ཚོས་པའི་ལོ་ཏྲིག

Lu tang lupak, ngayap tang ngayapshen, yoden tang lamtchokdro, draminyen tang draminyen kyi da.
Rinpotché rirap, pasam kyi shing, deudjoi ba, mameupai lotok.

[et leurs sous-continent] Deha et
Videha, Cāmara et Aparacāmara, Śaṭha
et Uttaramantriṇa, Kurava et Kaurava.
Voici la montagne de joyaux, l’arbre-des-
souhaits, la vache d’abondance, la récolte
spontanée,

[to the East] Deha and Videha, [to the South]
Cāmara and Aparacāmara, [to the West]
Śaṭha and Uttaramantriṇa, [to the North]
Kurava and Kaurava. Here are the Jewel
Mountain, the Wishing Tree, the Bountiful
Cow, and the Spontaneous Harvest;

འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། བརྩམ་མི་རིན་པོ་ཆེ། རློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ། སྤྲང་པོ་རིན་པོ་ཆེ།
རྩ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ། དཔག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ། གཏེར་ཆེན་པོའི་བུམ་པ།

Khorlo rinpotché, norbou rinpotché, tsunmo rinpotché, leunpo rinpotché, langpo rinpotché, ta-
tchok rinpotché, mapeun rinpotché, ter tchenpoi pumba,

la précieuse roue, le précieux joyau, la
précieuse reine, le précieux ministre, le
précieux éléphant, le précieux cheval
suprême, le précieux général, le vase du
grand trésor.

The Precious Wheel, the Precious Jewel,
the Precious Queen, the Precious Minister,
the Precious Elephant, the Marvellous and
Precious Horse, the Precious General, and
the Vase of Great Wealth.

སྤྲིག་པ་མ། བྲེང་བ་མ། ལུ་མ། གར་མ། མེ་ཏྲིག་མ། བདུག་སྤྲོས་མ། སྤྲང་གསལ་མ། རི་ཆབ་མ།
ཉི་མ། ཟླ་བ། རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས། ལྷོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན།

Guekpama, trengwama, louma, karma, metokma, doupeuma, nangselsma, tritchapma, nyima, dawa,
rinpotché'i douk, tcholé nampar gyelwai gyeltsen,

Voici la déesse du charme, la déesse des
guirlandes, la déesse du chant, la déesse de
la danse, la déesse des fleurs, la déesse de
l’encens, la déesse de la lumière, la déesse
des parfums. Voici le soleil, la lune, la
précieuse ombrelle et la bannière de toutes
les victoires.

Here are the Lady of Charm, the Lady of
the Garland, the Lady of Song, the Lady
of Dance, the Lady of Flowers, the Lady of
Incense, the Lady of Lamps and the Lady of
Perfume. Here are the Sun and Moon. Here
are the Jewelled Canopy and the Banner of
Universal Victory.

དབུས་སུ་ལྷ་དང་མིའི་དཔལ་འབྱོར་ཡུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་འདི་དག་
 འིན་ཚན་ཅུ་བ་དང་རྒྱུད་པར་བཅས་པའི་དཔལ་ལྷན་སློམ་དམ་པ་རྣམས་དང་།

Usou lha tang mi'i peldjor punsoum tsokpa matsangwa mepar tsang zhing yitou ongwa ditak trintchen tsawa tang gyupar chépe pelden lama tampa nam tang,

Au milieu [sont] les plus parfaites richesses des dieux et des hommes, agréables, pures et complètes, dont nous faisons l'offrande à notre maître principal et à tous les glorieux et bons maîtres de la lignée.

In the centre is all the bountiful wealth of gods and men. All these pleasing offerings, pure, perfect and complete, we offer to you, gracious root teacher, together with all the glorious and sacred teachers of the lineage.

ལྷུད་པར་དུ་ཡང་ཡོངས་ཚོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཡུལ་མཁོན་ཡུལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུའི་
 ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་ཇི་བཙུན་འཇམ་དཔལ་མངའ་དབང་སློབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་
 པོའི་ཞལ་སྲུ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསུང་ཚོས་ཟབ་མོ་ལྷ་བའི་ཡོན་དུ་ཞིང་ཁམས་འབུལ་བར་བསྐྱོད། །

Khyépartou yang yongdzok tenpai ngadak kyabgueun gyelwai wangpo tamché khyen tching zikpa tchenpo djetsun djampel ngawang lobsang yeshé tenzin gyatso pel zangpeu zhelnga né thekpa tchenpeu sungtcheu zabmo zhouwai yeuntou zhingkhām bulwar kyi'o.

Nous vous faisons plus particulièrement l'offrande de ce champ pur, à vous qui, détenant la totalité des enseignements, êtes notre protecteur et le souverain des bouddhas, ô révérend Jampal Ngawang Lobzang Yeshé Tendzin Gyatso Pal Zangpo, grand être qui tout voyez et connaissez, pour accompagner la requête de nous dispenser ces profonds enseignements du Grand Véhicule.

In particular we offer these pure realms to you, complete master of the doctrine, refuge and protector, lord of the conquerors, omniscient and all-seeing one, glorious and noble lord Jampel Ngawang Lobsang Yeshe Tenzin Gyatso, that from your lips we may receive these profound Mahāyāna teachings.

ཐུགས་རྗེས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་བཞེས་སུ་གསོལ། །བཞེས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། །

Toukdjé drowai teun tou shé sou seul, shé né tchinkyilap tou seul.

Acceptez-le avec compassion pour le bien des êtres,
 Et bénissez-nous !

Accept it with compassion for the sake of all beings,
 And, accepting it, grant your blessings, we pray.

ས་གཞི་སྒོམ་གྱིས་བྱུགས་ཤིང་མེ་ཏོག་བཀམ། །རི་རབ་སྒྲིང་བཞི་ཉི་ལྔས་བརྒྱན་པ་འདི། །མངས་རྒྱས་ཞིང་
 དུ་དམིགས་ཏེ་སྤུལ་བ་ཡིས། །འགྲོ་ཀུན་རྣམ་དག་ཞིང་ལ་སྦྱོང་པར་ཤོག། །

Sa shi peu kyi djoukshing metok tram, rirap ling shi nyi dé gyenpa di, sangyé shing tou mikté poulwa yi, dro koun namdak shing la tcheupar sho.

Cette base, parfumée, jonchée de fleurs
 Et parée du mont Mérou et des quatre
 continents,
 Je la visualise comme un champ de
 bouddha.
 Grâce à cette offrande, puissent tous les
 êtres jouir des champs parfaitement
 purs !

The ground is purified with scented water
 and strewn with flowers;
 It is adorned by Sumeru, the four
 continents and the sun and moon;
 Thinking of it as a blessed Buddhafield, we
 offer it:
 May all beings enjoy the happiness of the
 perfectly pure Buddhafields.

སྤུལ་བྱུང་མཁྱེན་བཟེ་རྒྱ་འཛོལ་འབྲུམ་དགྲིགས་ཏེ། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་འདིའི་ཕན་བདེ་ཀུན་དའི་ཚལ། །བསྐྱེད་
 དང་ཡུན་དུ་གནས་དང་སྤེལ་བའི་ཕྱིར། །ཟབ་རྒྱས་ཚོས་གྱི་ཆར་པ་དབབ་ཏུ་གསོལ། །ཡང་ན། །

Phul djung khyentsé tchudzin boum trik té, thayé dro di phendé kundai tsel, kyé tang yuntou né tang pelwai tchir, zapgyé tcheukyi tcharpa bap tou seul.

Que votre sagesse et votre compassion
 extraordinaires forment cent mille nuages
 D'où tombe la pluie des enseignements
 profonds et vastes
 Pour que le bosquet de jasmin du bien et du
 bonheur d'un nombre d'êtres illimité
 Fleurisse, perdure et croisse !

May your perfect wisdom and compassion
 amass in a hundred thousand clouds,
 And, that the night-jasmine garden of
 benefit and happiness for infinite beings
 Might grow, remain long, and flourish,
 Shower down the rain of the profound and
 extensive teachings.

ཇེ་བརྩུན་ལྷ་མ་དམ་པ་བྱེད་རྣམས་གྱིས། །ཚོས་སྐྱེའི་མཁའ་ལ་མཁྱེན་བཟེའི་སྤྱིན་འབྲིགས་ནས། །ཇི་ལྟར་
 འཚོམས་པའི་གདུལ་བྱ་འཛོལ་མ་ལ། །ཟབ་རྒྱས་ཚོས་གྱི་ཆར་པ་དབབ་ཏུ་གསོལ། །

Djetsun lama tampa khyé nam kyi, tcheuku kha la khyentséi trin thrik né, djitar tsampai dulja dzinma la, zap gyé tcheukyi tcharpa bap tou seul.

Révérands et saints maîtres, je vous
 implore :
 Que votre sagesse et votre compassion
 s'amoncellent en nuages dans le ciel du
 corps absolu,

Venerable, sublime teachers, in the sky of
 dharmakāya
 Gather clouds of your wisdom and
 compassion,

D'où vous ferez tomber une pluie
d'enseignements profonds et vastes
Pour ceux que vous pouvez aider selon
leurs dispositions !

*

ཇི་དམར་ མཚུངས་ཀྱི་རྒྱ་ཏུ་ཡུ་མི།

Idam ratna mandalakam niryatayami

And, on the fields of beings to be
trained, in accordance with their
needs,
Shower down the rain of the profound
and extensive teachings.

Offrande du maṇḍala en 37 points

2) Après les enseignements

Offering the Maṇḍala of 37 Elements

2) After the teachings

༄༅། །མརྒྱལ་རྒྱལ་པ་ལྷོ། །

ཨོྃ་བཟླ་མི་ཞུང་ལྷོ། །གཞི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་མ་གཞི། ཨོྃ་བཟླ་རེ་ལེ་ཞུང་ལྷོ། །མྱེ་
ལྷགས་རི་འཁོར་ཡུག་གིས་བསྐོར་བའི་དབུས་སུ་ལྷོ།

Om vajra bhūmi ah houg, shi yongsou takpa wangtchen serkyi sa shi, om vajra rekhé ah houg, tchi tchari khoryouk ki korwai usou houg

Om vajra bhūmi āḥ hūṃ. La base est une formidable assise d'or parfaitement pure. *Om vajra rekhe āḥ hūṃ.* L'enceinte est une chaîne de montagnes de fer qui encercle la syllabe *hūṃ*.

Om vajra bhūmi āḥ hūṃ. The foundation is quite pure and of vast strength; the ground is of gold. *Om vajra rekhe āḥ hūṃ.* The boundary is a ring of iron mountains encircling the syllable *hūṃ*.

རིའི་རྒྱལ་པོའི་རབ། ཤར་ལུས་འཕགས་པོ། ལྷོ་འཛམ་བུ་གླིང་། ལུབ་བལང་སྤྱོད། བྱང་རྒྱ་མི་སྐོན།

Ri'i gyelpo rirap, shar lupakpo, lho dzambouling, noup balangtcheu, djang draminyen.

Voici le mont Mérou, reine des montagnes, avec à l'est, Pūrvasiveha; au sud, Jambudvīpa; à l'ouest, Aparagodānīya; au nord, Uttarakuru;

Here are Sumeru, king of mountains [in the centre]; in the East, Pūrvasiveha; in the South, Jambudvīpa; in the West, Aparagodānīya; in the North, Uttarakuru;

ལུས་དང་ལུས་འཕགས། རྩ་ཡབ་དང་རྩ་ཡབ་གཞན། གཡོ་ལྷན་དང་ལམ་མཚོག་འགོ། སྤྱི་མི་སྤྱན་དང་སྤྱི་
མི་སྤྱན་གྱི་ཟླ། རིན་པོ་ཆེའི་རི་བོ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་། འདོད་འཛོལ་བ། མ་ཚོས་པའི་ལོ་ཏྲིག

Lu tang lupak, ngayap tang ngayapshen, yoden tang lamtchokdro, draminyen tang draminyen kyi da.
Rinpotché rirap, pasam kyi shing, deudjoi ba, mameupai lotok.

[et leurs sous-continent] Deha et
Videha, Cāmara et Aparacāmara, Śaṭha
et Uttaramantriṇa, Kurava et Kaurava.
Voici la montagne de joyaux, l'arbre-des-
souhaits, la vache d'abondance, la récolte
spontanée,

[to the East] Deha and Videha, [to the South]
Cāmara and Aparacāmara, [to the West]
Śaṭha and Uttaramantriṇa, [to the North]
Kurava and Kaurava. Here are the Jewel
Mountain, the Wishing Tree, the Bountiful
Cow, and the Spontaneous Harvest;

འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། �ོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། བཙུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ། རློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ། སྤྲང་པོ་རིན་པོ་ཆེ།
རྩ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ། དཔག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ། གཏེར་ཆེན་པོའི་བུམ་པ།

Khorlo rinpotché, norbou rinpotché, tsunmo rinpotché, leunpo rinpotché, langpo rinpotché, ta-
tchok rinpotché, mapeun rinpotché, ter tchenpoi pumba,

la précieuse roue, le précieux joyau, la
précieuse reine, le précieux ministre, le
précieux éléphant, le précieux cheval
suprême, le précieux général, le vase du
grand trésor.

The Precious Wheel, the Precious Jewel,
the Precious Queen, the Precious Minister,
the Precious Elephant, the Marvellous and
Precious Horse, the Precious General, and
the Vase of Great Wealth.

སྤྲིག་པ་མ། བྲེང་བ་མ། ལུམ་མ། གར་མ། མེ་ཏྲིག་མ། བདུག་སྤྲོས་མ། སྤྲང་གསལ་མ། རི་ཆབ་མ།
ཉི་མ། ཟླ་བ། རིན་པོ་ཆེའི་གདུགས། ལྷོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན།

Guekpama, trengwama, louma, karma, metokma, doupeuma, nangselma, tritchapma, nyima, dawa,
rinpotché'i douk, tcholé nampar gyelwai gyeltsen,

Voici la déesse du charme, la déesse des
guirlandes, la déesse du chant, la déesse de
la danse, la déesse des fleurs, la déesse de
l'encens, la déesse de la lumière, la déesse
des parfums. Voici le soleil, la lune, la
précieuse ombrelle et la bannière de toutes
les victoires.

Here are the Lady of Charm, the Lady of
the Garland, the Lady of Song, the Lady
of Dance, the Lady of Flowers, the Lady of
Incense, the Lady of Lamps and the Lady of
Perfume. Here are the Sun and Moon. Here
are the Jewelled Canopy and the Banner of
Universal Victory.

དབུས་སུ་ལྷ་དང་མིའི་དཔལ་འབྱོར་ཡུན་སུམ་ཚོགས་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་འདི་དག་
 རིན་ཅན་ཅུ་བ་དང་རྒྱད་པར་བཅས་པའི་དཔལ་ལྷན་སློམ་དམ་པ་རྣམས་དང་།

Usou lha tang mi'i peldjor punsoum tsokpa matsangwa mepar tsang zhing yitou ongwa ditak trintchen
 tsawa tang gyupar chépe pelden lama tampa nam tang,

Au milieu [sont] les plus parfaites richesses
 des dieux et des hommes, agréables, pures
 et complètes, dont nous faisons l'offrande à
 notre maître principal et à tous les glorieux
 et bons maîtres de la lignée.

In the centre is all the bountiful wealth of
 gods and men. All these pleasing offerings,
 pure, perfect and complete, we offer to you,
 gracious root teacher, together with all the
 glorious and sacred teachers of the lineage.

ཁྱེད་པར་དུ་ཡང་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཡ་སྐབས་མགོན་ཡ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་མངའ་དབང་སློབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་
 དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྲུ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསུང་ཚོས་ཟབ་མོ་ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་བཀའ་རྒྱན་གཏང་རག་
 གི་ཡོན་དུ་ཞིང་ཁམས་འབྲུལ་བར་བསྐྱོད། །

Khyépartou yang yongdzok tenpai ngadak kyabgueun gyelwai wangpo tamtché khyen tching zikpa
 tchenpo djetsun djampel ngawang lobsang yeshé tendzine gyatso pel zangpeu zhelnga né thekpa
 tchenpeu sungtcheu zabmo lekpar tob pé katrin tangrak ki yeuntou zhingkhām bulwar kyi'o.

Nous vous faisons plus particulièrement l'of-
 frande de ce champ pur, à vous qui, détenant la
 totalité des enseignements, êtes notre protec-
 teur et le souverain des bouddhas, ô révérend
 Jampal Ngawang Lobzang Yeshé Tendzin Gyatso
 Pal Zangpo, grand être qui tout voyez et con-
 naissez, pour vous rendre grâces et vous remer-
 cier de nous avoir permis d'aussi bien recevoir
 ces profonds enseignements du Grand Véhicule.

In particular we offer these pure realms
 to you, complete master of the doctrine,
 refuge and protector, lord of the
 conquerors, omniscient and all-seeing one,
 glorious and noble lord Jampel Ngawang
 Lobsang Yeshe Tenzin Gyatso, in gratitude
 for having excellently received from your
 lips these profound Mahāyāna teachings.

ཐུགས་རྗེས་འགོ་བའི་དོན་དུ་བཞེས་སུ་གསོལ། །བཞེས་ནས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ།

Toukdjé drowai teun tou shé sou seul, shé né tchinkyilap tou seul.

Acceptez-les avec compassion pour le bien
 des êtres,
 Et bénissez-nous !

Accept it with compassion for the sake of
 all beings,
 And, accepting it, grant your blessings, we
 pray.

ས་གཞི་སྒོ་སྒྲིམ་བྱེད་སྤྱུགས་ཤིང་མེ་ཏོག་བཀྲམ། །རི་རབ་སྒྲིང་བཞི་ཉི་ལྔ་ས་བརྒྱན་པ་འདི། །མངས་རྒྱས་ཞིང་
 དུ་དམིགས་ཏེ་སྤུལ་བ་ཡིས། །འགྲོ་ཀུན་རྣམ་དག་ཞིང་ལ་སྦྱོད་པར་ཤོག། །

Sa shi peu kyi djoukshing metok tram, rirap ling shi nyi dé gyenpa di, sangyé shing tou mikté poulwa yi, dro koun namdak shing la tcheupar sho.

Cette base, parfumée, jonchée de fleurs
 Et parée du mont Mérou et des quatre
 continents,
 Je la visualise comme un champ de
 Bouddha.
 Grâce à cette offrande, puissent tous les
 êtres jouir des champs parfaitement purs !

The ground is purified with scented water
 and strewn with flowers;
 It is adorned by Sumeru, the four
 continents and the sun and moon;
 Thinking of it as a blessed Buddhafield, we
 offer it:
 May all beings enjoy the happiness of the
 perfectly pure Buddhafields.

དེ་ལྟར་ལམ་བཟང་སྦྱོར་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་། །ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་རྣམས་ཞབས་བརྟན་ཅིང་། །སྲི་
 དང་ནང་གི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཚོགས། །ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབ་ཏུ་གསོལ། །

Détar lamzang teunpai shènyèn tang, tsulshin droub pai trok nam shabtèn tching, tchir tang nangki partou tcheupai tsok, nyéwar shiwar tchinkyi laptou seul.

Que les amis de bien qui nous montrent la
 bonne voie
 Et les compagnons qui pratiquent comme il
 convient aient longue vie !
 Bénissez-nous pour que tout ce qui nous
 fait obstacle
 Au dedans comme au dehors soit
 complètement apaisé !

Bless us that the spiritual friends who show
 us the sacred path,
 And the companions who practice it aright,
 live long;
 And that all the hindrances that block our
 way,
 Outside or within, be stilled.

གངས་རི་ར་བས་བསྐོར་བའི་ཞིང་ཁམས་འདིར། །ཕན་དང་བདེ་བ་མ་ལུས་འབྱུང་བའི་གནས། །སྐྱུན་རས་
 གཟིགས་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །ཞབས་པད་སྲིད་མཐའི་བར་དུ་བརྟན་འགྱུར་ཅིག །

Kangri rawé korwai shingkhram dir, phèn tang déwa malu djoungwai né, tchènrézi wang tenzin gyatso yi, shap pé sithai partou ten gyur tchik.

Dans cette terre pure entourée d'une
 chaîne de montagnes enneigées,
 Il est la source de tous bienfaits, de tous
 bonheurs ;

In the celestial realm encircled by snow
 peaks,
 You are the source of every happiness and
 benefit;

Que la vie de « l'Océan Détenteur
des Enseignements », le puissant
Avalokiteśvara,
Dure des temps infinis !

*

ཨི་དམ་ར མཚུ་ལ་ཀོ་ཉི་རྒྱ་ཏ་ཡུ་མི།

Idam ratna mandalakam niryatayami

Tenzin Gyatso, Avalokiteśvara in person,
May your lotus feet remain firm for a
hundred æons!

Dédicace

Dedication Prayers

ལྷོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་འགྱུར་ཅིག། །སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པ་ཡང་། །
གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག། །

Tchangtchoup sem tchok rinpotché, makyé pa nam kyé gyour tchik, kyépa nyampa mépa yang, kong né kongtu phelwar shok.

L'esprit d'éveil est le plus précieux des
joyaux :
Engendrons-le si ce n'est pas chose déjà
faite ;
Engendré, que jamais il ne faiblisse
Mais ne cesse de s'intensifier.

May Bodhicitta, precious and sublime,
Arise where it has not yet come to be;
And where it has arisen may it never
fail
But grow and flourish ever more and
more.

འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ཇི་ལྟར་མཚུན་པ་དང་། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་།
རྗེས་སུ་བདག་སྒྲོབ་ཤིར། །དགོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྒྲོ། །

Djampel paweu djitar khyenpa tang, kuntouzangpo té yang dézhin té, té dak kun kyi djésou dalop tchir, guéwa didak thamtché raptou ngo.

Pour suivre l'exemple de ceux qui
« comprennent »,
Comme le héros Mañjuśrī
Ou son semblable, Samantabhadra,
Je dédie suprêmement tous ces mérites.

Just as fearless Mañjuśrī did to attain
omniscience,
And in the same way that Samantabhadra,
likewise, did too,
Just so, to follow all of them and train
myself,
I perfectly dedicate these meritorious
actions.

དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས། །བསྐྱོབ་གང་ལ་མཚོག་ཏུ་བསྐྱབས་པ་དེས། །བདག་གིས་དགོ་བའི་རྩ་བ་འདི་ཀུན་གྲུང་། །བཟང་པོ་སྤོད་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བསྐྱོབ་ར་བཤི། །

Tu soum shekpai gyelwa thamtché kyî, ngowa kangla tchoktôu ngakpa dé, daki guéwai tsawa di kun kyang, zangpo tcheu tchir raptou ngowar kyî.

Puisque les bouddhas du passé, du présent
et du futur
Chantent la dédicace comme un acte
sublime,
À la conduite excellente [des bodhisattvas]
Je dédie suprêmement toutes ces racines
de bien.

The Conquerors of past, present and future
All praise dedication as a sublime action;
All these sources of good I therefore
dedicate completely
To the excellent conduct [of the
Bodhisattvas].

ཕ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་དང་ལྷན་གྱུར་ཅིག། །ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་སྤོངས་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དག་སུ་བཞུགས་པ། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་སྤོན་ལམ་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག། །།

Phama semtchen thamtché dé tang den gyour tchik, ngendro thamtché taktou tongpa tang, tchangtchoup sempa kang dak sou Zhoukpa, té dak kun kyî meunlam droup gyour tchik.

Puissent tous les êtres, nos parents,
connaître le bonheur !
Que tous les mondes inférieurs soient vides
à jamais !
Puissent les prières d'aspiration de tous les
bodhisattvas
Établis dans les terres s'accomplir !

May all beings, my parents, have
happiness;
May all the lower realms be emptied
forever.
May the aspirations made by all the
Bodhisattvas,
Wherever they may dwell, be realized.

Nuées de bénédictions

Prière qui relate la série
extraordinaire des vies du grand
Souverain Protecteur, l'omniscient
seigneur des Victorieux, notre
guide dans le samsâra et le nirvâna

༄༅། །སྲིད་ཞིའི་རྣམ་འབྲེན་ཡུལ་གྱི་སྐྱབས་མགོན་ཡུལ་གྱི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་
པ་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་འབྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་བྱིན་རྒྱལས་བདུད་ཅིའི་སྲིན་ཕུང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཨོྲཱ་ཤྲ་སྟི། ལྷུབ་དབང་རྣམས་གྱིས་པད་དཀར་ལྗང་བསྐྱབས་ཤིང་། །ཚོད་དུས་ཞིང་འདི་སྟེང་སྟོབས་ཆེན་པོས་བཟུང་། །
སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་སྐྱབས་ལེན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེ། །སྟོན་མཚོག་དོན་ཀུན་གྲུབ་པས་དགེ་ལེགས་སྦྱོལ། །

Om svasti. Thoupwang namkyi pékar tarngak shing, tseu tu zhing di nyingtop tchenpeu zung,
pangtok thartchin kou zhi'i danyi tché, teun tchok teun kun droupé guélék tseul.

Om Svasti. Glorifié par les bouddhas
comme le lotus blanc,
Vous déployez un grand courage en ce
monde et ces temps décadents.
Personnification des quatre corps,
accompli dans l'élimination et la
réalisation,
Sublime instructeur exauçant tous les
vœux, accordez-nous vertu et prospérité!

Clouds of Ambrosial Blessings

A prayer relating the sublime series
of lives of the great Sovereign
Protector, all-knowing, all-seeing
Lord of the Victorious Ones, our
guide in existence and peace

Om Svasti. Praised like an immaculate lotus
by the Buddhas,
Displaying great courage in this realm and
age of strife,
Embodiment of the four kayas who has
perfected elimination and realization,
Sublime teacher who fulfils all goals,
bestow virtue and good fortune!

བདེ་གཤེགས་ཀུན་འཕགས་འོ་པོར་སངས་རྒྱལ་ཡུང་། །ཚོ་འོད་དཔག་མེད་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོའི་ཚུལ། །གངས་
ཅན་ལྷ་གཅིག་ཡ་རྒྱལ་ཀུན་སློང་རྗེའི་བདག། །ལྷ་མ་སྦྱུན་རས་གཟིགས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Déshek kun phak ngowor sangyé kyang, tsé eu pamé sé kyi thouweu tsul, kangtchen lha tchik gyel
kun nyingdjéi dak, lama tchenrézik la seulwadep.

Bien que totalement éveillé, noble essence
de tous les sugatas,
Vous apparaissez comme le fils sans
supérieur de Radieuse Vie Infinie.
Seul guide du Pays des Neiges,
personnification de la compassion des
bouddhas,
Ô Maître Avalokiteśvara, je vous invoque !

Though fully enlightened as the sublime
essence of all the Sugatas,
You appear as the foremost son of Infinite
Life and Light.
Sole Guide in the Land of Snows,
embodiment of all the Buddhas'
compassion,
To you, the teacher Avalokiteśvara, we
pray.

མགོན་ཕྱིད་གང་འདུལ་སྤུལ་པའི་རྣོས་གར་ཏེ། །འཕགས་ཡུལ་སོ་དུག་གངས་རིའི་ཚོས་རྒྱལ་བཅུ། །པཎ་
གྲུབ་བཅུ་བདུན་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་རིམ་ཁྱོན་སོགས། །སྐྱེ་འབྲེང་གསེར་རིའི་འབྲེང་བ་ཚར་དུ་དངས། །

Gueun khyé kang dul trulpai deukar té, phak yul sodrouk kangri'i tcheugyel tchou, pendroup
tchoudun gyel tchok rim tcheun sok, kouthreng ser ri'i threngwa tsartou ngar.

Dans le déploiement de vos manifestations
en tant que protecteur des êtres,
Vous êtes apparu en une succession de
suprêmes conquérants :
Trente-six émanations en Inde, dix rois
religieux au Tibet et dix-sept panditas
accomplis,
Une lignée d'incarnations aussi
majestueuse qu'une chaîne de montagnes
dorées.

In the dramatic display of your
manifestations as a protector benefiting
beings,
You have come successively as supreme
Conquerors—thirty-six emanations in
the sublime land of India,
Ten Dharma kings in Tibet, and seventeen
accomplished paṇḍitas—
A line of incarnations as majestic and
beautiful as a range of golden mountains.

རྒྱལ་པོ་འཛིག་རྟེན་དབང་དང་ཕྱིའུ་སྤྲུང་། །ཕྱིའུ་གསལ་དང་རྒྱལ་བུ་ཆགས་མེད་ཅན། །ཀུན་ཏུ་དགའ་དང་མི་
བདག་ལྷ་སྦྱེས་དང་། །ཚོས་རྒྱལ་དཀོན་མཚོག་འབངས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Gyelpo dijken wang tang khyé'ou nang, khyé'ou sel tang gyelbou tchakmétchen, kuntou ga tang
midak lhakyé tang, tcheugyel keuntchok bang la seulwadep.

Roi Souverain de l'Univers, Enfant Radieux,

To the king Lord of the Universe, and
Radiant Child,

Enfant de Lumière, prince Sans Désir,
Joie Infinie, roi Divine Naissance,
Serviteur des Trois Joyaux, roi religieux, je
vous invoque !

Child of Light, and the prince Free of
Desire,
Ever Joyful, and the king Divine Birth,
And to the Dharma king Servant of the
Three Jewels, we pray.

རྒྱལ་སྲས་དང་པ་བརྟན་དང་དཔལ་བཟང་མཚན། །དང་པ་རབ་བརྟན་རྒྱལ་པོ་སློ་གྲོས་འཕེལ། །ཚངས་སྲིད་
དགའ་འཛིན་དགོ་བསྟེན་བཅུན་པ་དང་། །འདུལ་འཛིན་རིན་ཆེན་དཔལ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Gyelsé tépa ten tang pelzang tsen, tépa rapten gyelpo lodreu phel, tsangtcheu ga dzin guényen
tsunpa tang, dul dzin rintchen pel la seulwadep.

Bodhisattva Confiance Inflexible, Glorieuse
Excellence,
Foi Inébranlable, roi Sagesse Epanouie,
Joyeux Détenteur de Conduite Pure,
upāsaka Vénééré,
Glorieux Joyau qui préservez le Vinaya, je
vous invoque !

To the Bodhisattva Firm Faith, Glorious-
and-Excellent,
Unshakeable Faith, King Burgeoning
Intellect,
Joyful Holder of the Vow of Chastity, the
upāsaka Well Respected,
And to Glorious Gem who upheld the
Vinaya we pray.

འབྲུག་རྒྱ་བ་རིན་ཆེན་སྣེད་པོ་དང་། །པ་^Vདང་ནི་འོད་ཟེར་བྱམས་པའི་མཚན། །སོལ་སྲིད་རྒྱལ་སྲས་བདེ་
མཚོག་དཔལ། །ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Khyé'ou dawa rintchen nyingpo tang, péma tang ni euzer djampai tsen, sengué dra tang gyelsé
démitchok pel, lha yi gyelpou zhapla seulwadep.

Enfant Lune, Précieuse Essence,
Lotus, Lumière d'Amour,
Lion Rugissant, bodhisattva Glorieuse
Félicité,
Divin Roi, je vous invoque !

To Moon Child, and Jewel Essence,
Lotus, and Rays of Love,
Lion's Roar, and the Bodhisattva Glory of
Sublime Bliss,
And to Divine King, we pray.

དགོ་འདུན་འཕེལ་དང་པོ་རིང་རྒྱ་ཚའི་ཞབས། །གོ་སར་མཚན་དང་རི་བོང་སྐུལ་པ་ཅན། །འོ་བརྒྱུད་བྱིས་པ་
རྒྱལ་པོ་རྗེ་བོ་པ། །བྲམ་ཟེ་རིན་ཆེན་མཚོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Guéndun phel tang phoreng radzai zhap, guésar tsen tang ribong trulpa tchen, lo gyé tchipa gyelpo
dziwopa, tramzé rintchen tchok la seulwadep.

Promoteur de la Communauté, Roi de
Poreng,

To He who Expands the Community, and
King of Poreng,

Pistil d'Or, Emanation du Lièvre,
Enfant de Huit Ans, Roi Berger,
Joyau Suprême, le brâhmine, je vous
invoque!

Golden Anther, and Hare Emanation,
Child of Eight, Shepherd-like King,
And to the brâhmin Loveliest Gem we pray.

བསམ་གཏན་བཟང་པོ་དུར་བྲིད་རྣམ་འབྱོར་པ། །སླིང་ཕྱན་རྒྱལ་པོ་སྲོ་ལིང་ཀུན་ཏུ་རྒྱ། །རྒྱལ་པོ་སྐྱབས་སྦྱིན་
ས་སྦྱོང་གཙུག་ལག་འཛིན། །ཚོས་རྒྱལ་དགོ་བ་དཔལ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།

Samten zangpo dourthreu neldjorpa, lingthren gyelpo solong kuntou gyou, gyelpo kyap djin sakyong
tsouklak dzin, tcheugyel guéwa pel la seulwadep.

Concentration Parfaite, Sage des
Cimetières,
Roi du Sous-Continent, Solong l'Errant,
Roi Source de Refuge, empereur Détenteur
du Savoir,
Vertu Glorieuse, roi religieux, je vous
invoque!

To Excellent Concentration, Sage of the
Charnel Ground,
King of the Island, and Solong the
Wanderer,
King Giver of Refuge, the emperor
Upholder of Learning,
And to the Dharma king Glorious Virtue we
pray.

ལྷ །ཁངས་ཅན་ཐོག་མའི་རྗེ་བོ་རྒྱལ་རིགས་ཏེ། །སྤུ་ལ་ཆེན་པོའི་བརྒྱུད་ལས་གཉེན་ཁྲི་བཙན། །ཨེ་ཤོ་
ལེགས་དང་ལྷེ་འབྲུལ་གནམ་གཞུང་བཙན། །ཡོངས་བཀུར་སྐྱེམས་མེད་ལྷེ་རྗེར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Kangtchen thokmai djéwo gyelik té, sala tchenpeu gyu lé nyathri tsen, ésho lek tang déthrul
namzhong tsen, yongkour nyem mé dédjer seulwadep.

Premiers rois du Pays des Neiges :
Nyatri Tsènpa de la grande lignée des Sala,
Esho Lek, Détrul Namzhung Tsèn,
Souverain Yongkur Nyémé Dé, je vous
invoque!

To the line of kings who first ruled the
Land of Snows—
Nyatri Tsenpo from the great Sala lineage,
Esho Lek and Detrul Namzhung Tsen,
And the sovereign Yongkur Nyeme De—we
pray.

ས་སྦྱོང་སྐྱེད་དུང་བཙན་དང་གངས་ལྷོངས་སུ། །དམ་ཆོས་དབུ་བརྟེན་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་དང་། །ཇོ་ལྷ་རྣམ་
གཉིས་སྦྱན་དངས་ཡིག་བྲིམས་སོགས། །སྲོལ་གཏོད་སྦྱོང་བཙན་སྐྱེམ་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Satcheu drapoung tsen tang kangdjong sou, tam tcheu u nyé thori nyentsen tang, djoshak nam nyi
tchendrang yik thrim sok, seul teu songtsen gampor seulwadep.

Roi Drapung Tsèn, roi Thori Nyètsèn

To the king Drapung Tsen, and Thori
Nyentsen

Dont le règne vit l'apparition du Dharma
sacré au Tibet,
Songtsèn Gampo, qui fit venir au Tibet les
deux statues de Shâkyamuni
Et instaura la grammaire et les lois, je vous
invoque !

In whose rein the sacred Dharma first
appeared in Tibet,
And to Songtsen Gampo, who had the two
statues of Śākyamuni brought to Tibet
And established the grammar and the law,
we pray.

ཇ་དང་དཀར་ཡོལ་དཔུང་སྲོལ་འདུས་སྲོང་རྗེ། །ལྷགས་གསུམ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་མཁན་སློབ་དང་། །
བཀའ་བསྟན་གདན་དྲངས་རབ་བྱུང་སྡེ་སོགས་བཙུགས། །ཁྱི་སྲོང་ལྷེ་བཙུན་རྗེ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Dja tang karyeul tché seul du song djé, louk soum tsouklakhang zheng khen lop tang, ka ten dendrang
rapdjoung dé sok tsouk, thrisong déutsen djé la seulwadep.

Dusong Jé, qui introduisit au Tibet le thé, la
porcelaine et diverses coutumes,
Roi Trisong Détsèn, qui érigea un centre
d'études avec trois styles d'architecture,
Invita l'Abbé et le Maître, apporta les
soûtras et commentaires
Et fonda l'ordre monastique, je vous
invoque !

To Dusong Je who introduced tea, porcelain
and other customs to Tibet,
And to the Lord Trisong Detsen, who built
a centre of learning in three architectural
styles,
Invited the Abbot and the Master, had
brought the scriptures and commentaries,
And established the monastic order, we
pray.

གསར་བཅད་སྐད་ཀྱིས་ཚོས་ཀུན་དག་ཐེར་དང་། །དག་འདུན་སྲི་ལུར་བཙུན་མཛད་ཁྱི་རལ་པ། །འཁོར་ལོ་
སྡེ་མ་པར་གྲུབ་བརྟེན་བཙུགས་ལུལ། །འདྲེན་མཛད་ནག་པོ་སྲོད་པར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Sartché ké kyî tcheu kun tak ther tang, guëndun si zhour tseun dzé thrirepa, khorlo dompar droup
nyé tchousoum yul, drendzé nakpo tcheupar seulwadep.

Tri Relpatchèn, qui révisa les traductions,
classifia les enseignements,
Et œuvra en faveur de la communauté,
Krishnâchârya, qui obtint
l'accomplissement de Chakrasamvara
Et introduisit le Dharma dans treize pays,
je vous invoque !

To Tri Relpachen who revised the
translations, put all the teachings in
order,
And worked hard to support the Saṅgha,
And to Kṛṣṇācārya, who attained the
accomplishment of Cakrasamvara
And brought the Dharma to thirteen lands,
we pray.

རྒྱ་པོ་ཀླ་འཛི་ཐུགས་སྲས་བཀའ་གདམས་པའི། །མེས་པོ་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ཆེ། །གཏེར་
ཆེན་མངའ་བདག་ཉང་དང་སློབ་གསུང་གི། །བཀའ་བབས་ཚོས་དབང་གུ་རུར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Dipamkarai thouk sé kadampai, mépo dromteun gyelwai djoungné tché, tertchen ngadak nyang tang
la sang ki, kabap tcheuwang gourour seulwadep.

Dromton Gyalwai Jungné, héritier de
Dîpamkara
Et père de la tradition Kadampa,
Ngadak Nyang, grand découvreur de trésors,
Guru Tcheuwang qui reçut *La Collection des
Secrets du Maître*, je vous invoque !

To the great Dromton Gyalwa'i Jungne,
heart son of Dîpaṃkara
And father of the Kadampa tradition,
To the great treasure-finder Ngadak Nyang,
And to Guru Chöwang who received the
Epitome of the Lama's Secrets we pray.

མངའ་རིས་པའུ་ཆེན་པོ་ བློ་དབང་གི་རྒྱལ། །རྩུ་འཕྲུལ་མངའ་བརྟེན་གྲུང་བདག་དབང་པོའི་སྟེ། །ཏོར་བཏུལ་
བོད་འབངས་བདེར་བཀོད་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས། །ཞི་ཤུལ་མཁས་དབང་པད་རྗེར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Ngari pentchen péma wangki gyel, dzouthrul nganyé tchang dak wangpeu dé, hor tul peu bang
derkeu tcheugyel phak, naipel khéwang pédor seulwadep.

Péma Wangyal, le grand pandita de Ngari,
Wangpo Dé, maître du Trésor du Nord aux
pouvoirs miraculeux,
Tcheugyal Phakpa, qui pacifia la Mongolie
et apporta la paix au Tibet,
Péma Dorjé, l'érudit du Népal, je vous
invoque !

To the great paṇḍita of Ngari, Pema
Wangyal,
Wangpo De, master of the Northern
Treasure who acquired miraculous
powers,
Chögyal Phakpa who subjugated Mongolia
and brought peace to Tibet,
And to the most learned Pema Dorje from
Nepal we pray.

རྣམ་སྲས་བཀའ་བབས་ཁ་ཆེ་དགོན་པ་བ། །བིར་མས་བྱིན་བརླབས་ས་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྟིང་། །སྲུབ་ཏུགས་
མངོན་གྲུར་འབྲོ་མགོན་གལུ་བྲག་པ། །གཡའ་བཟང་ཚོས་སྟོན་ཅན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Namsé kabap khatché gueunpa wa, birwé tchinlap satchen kunga nying, drouptak ngueun gyour dro
gueun youdrakpa, yazang tcheumeun tchenla seulwadep.

Khatché Gonpowa, accompli dans la
pratique de Vaishravana,
Satchèn Kunga Nyingpo, béni par Virûpa,
Drogeun Yudrakpa, qui obtint les signes
authentiques de la réalisation,

To Khache Gonpowa, accomplished in the
practice of Vaiśravaṇa,
Sachen Kunga Nyingpo who was blessed by
Virûpa,
Drogön Yudrakpa who obtained the real
signs of accomplishment,

Yazang Tcheumeunchèn, je vous invoque ! And to Yazang Chömönchen we pray.

ལུས་སེམས་ནད་སེལ་སྲུང་སྟོན་ཡེ་ཤེས་གསུངས། །དལ་འགྲོའི་འཇིགས་སྐྱོབས་ལྷ་རྗེ་དགོ་བ་འདུམ། །འཛོན་
རིགས་བཙུན་པ་བདག་ཆེན་སློབ་གྲོས་རྒྱལ། །རིན་ཆེན་མཁུན་མཚོག་གྲུབ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Lu sem né sel soumteun yéshé zoung, tel dreu djik kyop lhadjé guéwa boum, kheunrik tsunpa
daktchen lodreu gyel, rintchen khyentchok droupla seulwadep.

Sumteun Yéshé Zung, guérisseur des maladies physiques et mentales, Lhadjé Gewaboum, qui protège les êtres de la peur, Dakchèn Lodreu Gyal, moine de la famille Kheun, Rintchèn Khyèntchog Drup, je vous invoque !	To Sumtön Yeshe Zung who cured physical and mental ailments, Lhaje Gewabum who protected beings from fear, Dakchen Lodrö Gyal, the monk from the Khon family, And to Rinchen Khyenchog Drup we pray.
---	--

འཇུག་བ་གཉིས་པའི་གསུང་སྲས་བསམ་ཡས་པ། །འབྲས་སྤྲུངས་ཕྱག་བཏབ་འཇམ་དབྱེངས་ཚོས་རྗེ་སོགས། །
རབ་འབྲུམས་སྐྱུ་འཕྲུལ་བཀོད་པ་མཐའ་ཡས་པའི། །སྐྱུལ་པའི་རོལ་གར་སྟོན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Gyelwa nyipai soung sé samyépa, drépoung tchak tap djamyang tcheudjé sok, rabdjam gyouthrul
keupa thayé pai, trulpai reul kar teun la seulwadep.

Samyépa, fils de la parole du Second Bouddha, Jamyang Tcheujé, fondateur de Drépoung, Et tous ceux dont la myriade d'émanations se manifeste En un déploiement magique, je vous invoque !	To Samyepa, son of the Second Buddha's speech, To Jamyang Chöje who founded Drepung, And to all the others who display the magical show of countless emanations In the infinite phantasmagoric array we pray.
---	---

ལྗོ །ཀུར་མི་ངར་པའི་ཚོ་རིགས་སྲད་དུ་བལྟམས། །འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པ་ཡི་སྐབས་སྲས་ཕྱལ། །པཎ་ཆེན་
གྲགས་པས་ཐམས་ཅད་མཁུན་པར་གསོལ། །འཇུག་དབང་དགོ་འདུན་གྲུབ་པར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Kour mi ngarpai tso rik sétou tam, djamgueun tsongkhapa yi thouksé phul, pentchen trakpé thamtché
khyenpar seul, gyelwang guéndun droub par seulwadep.

Il vit le jour dans la région de Sé, dans la famille de Gurmi Ngarpa. Devenu le fils spirituel de Jamgon Tsongkhapa, Il reçut des panditas les plus célèbres le	Born in the Se region in the family of Gurmi Ngarpa, The sublime heart son of Jamgon Tsongkhapa, Given the title "Omniscient" by the most
---	---

titre d'Omniscient.
Victorieux Guëndun Drub, je vous invoque!

famous and learned paṇḍitas—
To the Victorious Gendun Drub we pray.

རྩ་ལྷན་རྩལ་ཆེན་སྲིད་པ་རིག་པ་སྲུ། །བལྟམས་ནས་གསུམ་ལོར་སྐྱ་དབྱེངས་ཐོལ་བྱུང་གསུངས། །
གནས་སྐྱོལ་བྱེད་ཅིང་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཅན། །མཚུངས་མེད་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Tanak rutchen sekteun dar rik sou, tam né soum lor drayang theuldjoung sung, né go djé tching khépai wangpo tchen, tsoungmé guëndun gyatsor seulwadep.

Né à Tanak, dans la grande famille de
Sekteun Tar,
Il chantait spontanément dès l'âge de trois
ans.
Il ouvrit nombre de terres sacrées et acquit
un grand savoir.
Incomparable Guëndun Gyatso, je vous
invoque!

Born at Tanak in the great family of Sektön
Tar,
From three years of age he chanted
spontaneously;
He opened up sacred lands and acquired
great learning.
To the incomparable Gendun Gyatso we
pray.

ལོ་རྒྱུ་མ་རིན་གདུང་ལས་སྟོན་ལུང་མདར། །ཞོ་རྒྱན་བཀའ་བཞིན་བསམ་བཞིན་སྲིད་པ་བཟུང་། །མཐའ་འཁོལ་
འདུལ་མཛོད་གཙུག་ལག་གཞུང་བརྒྱ་གཟིགས། །མཁས་གྲུབ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Lotsa ma rin dounglé teuloung dar, orgyen ka zhin samzhin sipa zoung, thakhop dul dzé tsouklak zhoung gya zik, khédroup seunam gyatsor seulwadep.

Comme prédit par Orgyen, il décida de
renaître dans la région basse de Teulung.
Descendant du traducteur Ma Rintchèn
Tchog,
Il pacifia les pays frontaliers et étudia une
centaine de traités.
Savant et accompli Sonam Gyatso, je vous
invoque!

Descended from the translator Ma Rinchen
Chog,
In lower Tölung he took birth intentionally,
as predicted by Orgyen;
Subjugating the border lands, he studied a
hundred treatises.
To the learned and accomplished Sonam
Gyatso we pray.

ཇིང་གིར་རྗེ་རིག་པ་རྟོར་སོག་ཡུལ་དུ་འབྱུངས། །རྒྱ་ནག་མོང་གོལ་ཁ་བ་རི་པ་སོགས། །གདུལ་དཀའ་འདུལ་
མཛོད་ཐུག་ན་པ་སྲུ། །ཞལ་བཞེས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Djingkir djé rik horsok yul tou thrung, gyanak mong keul khawaripa sok, dul ka dul dzé tchana pémo rou, zhelzhé yeunten gyatsor seulwadep.

Né en Mongolie dans la famille de Gengis
Khan,

Born in Mongolia in the family of Genghis
Khan,

Il proclama qu'il était Tchènrézig, venu
pour aider les peuples
Chinois, mongol et tibétain, ainsi que tout
autre en difficulté.
Yonten Gyatso, je vous invoque.

He declared himself Avalokiteśvara, come
to benefit
Chinese, Mongols, Tibetans, and others
difficult to tame.
To Yonten Gyatso we pray.

ཟམ་རིག་ལམ་འཕྲོང་སྐྱེས་མཚན་དཔེ་བཞད། །རྩ་གསུམ་ཞལ་གཟིགས་དག་སྣང་ཉེར་ལྷའི་བདག་ །ལུགས་
ཟུང་དཔལ་གྱིས་བོད་ཁམས་གཏུན་བདེར་བཀོད། །དག་དབང་སློབ་བླ་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Zahor rik lé tchong gyé tsenpé zhé, tsasoum zhel zik danang nyer ngai dak, loukzoung pelkyi peu
kham ten der keu, ngawang lozang gyatsor seulwadep.

C'est à Tchong-gye, dans la famille Zahor,
qu'il manifesta tous les signes majeurs et
mineurs.
Lors de vingt-cinq visions pures, il vit les
trois racines,
Et apporta une paix durable au Tibet,
alliant lois spirituelles et temporelles.
Ngawang Lobsang Gyatso, je vous
invoque !

Taking birth at Chong-gye in the Zahor
family,
In twenty-five pure visions he beheld the
three roots,
And brought lasting peace to Tibet,
combining spiritual and temporal
rule.
To Ngawang Lobsang Gyatso we pray.

སྤྱི་གཏུང་མཚོ་སྐྱེའི་ལ་འོག་ཡུལ་དུ་བཞུགས། །རིག་འཛིན་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས། །རིག་
པ་བརྟེན་ཞུགས་སྤྱོད་པས་གདུལ་བྱ་སྤྱོད། །རིན་ཆེན་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Nyeu doung tsonai la ok yul tou tam, rik dzin droub pai gomphang theunpor shek, rikpa tulzhouk
tcheupé duldja kyong, rintchen tsangyang gyatsor seulwadep.

Dans le clan des Nyeu, il prit naissance,
dans la basse vallée de Tsona.
Arrivé au plus haut niveau de vidyādhara,
Il pris soin des êtres, maintenant le pouvoir
de la conscience éveillée.
Rintchèn Tsangyang Gyatso, je vous
invoque !

Born in the Nyö clan in the lower valley of
Tsona,
He attained the lofty level of an
accomplished Vidyādhara,
And cared for beings, maintaining the
power of awareness.
To Rinchen Tsangyang Gyatso we pray.

འབྲོམ་རིགས་ལི་ཐང་ལྷ་ཞོལ་གཟུགས་སྐུ་བརྟམས། །རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་རུ་དུ་མས་མངལ། །དགེ་ལུན་བསྟན་
སྐྱོང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་བདག། །རྒྱལ་མཚོག་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Drom rik lithang lhazheul zouk kou té, gylwa gyatseu kourou doumé djel, guénden tenkyong tu kyi khorleu dak, gyeltchok kelzang gyatsor seulwadep.

Dans la famille de Drom à Lhashol
au Lithang, il déploya son corps
d'apparition.
Beaucoup de personnes le virent sous
l'aspect de nombreux bouddhas.
Gardien des enseignements guélugpa,
détenteur du Kâlachakra,
Sublime bouddha Kelsang Gyatso, je vous
invoque !

Manifesting physically in the Drom clan at
Lhashol in Lithang,
Many people saw him in the forms of
innumerable different Buddhas.
Preserver of the Gelug teachings, holder of
the Kâlacakra—
To the sublime Buddha, Kelsang Gyatso we
pray.

གེ་སར་ལྷ་ལྗེའི་གདུང་ལས་གཙང་ཡུལ་དུ། །བཏུ་མས་གིང་མཁྱེན་རྣམས་བརྟན་པའི་འཁོར་ལའི་རྣམས། །
འཆད་རྩོད་རྩོམ་ལ་ཆགས་ཐོགས་མི་མངའ་བ། །སློབ་བྱང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Késar lha déi dounglé tsangyul tou, tam shing khyenlap tenpai khorleu dé, tché tseu tsom la tchak thok minga wa, lozang djampel gyatsor seulwadep.

Descendant de la lignée royale de Guésar,
né dans la province de Tsang,
Il fut l'égal de Mañjushrî, empreint de
connaissance
Et sans frein dans l'enseignement, le débat
et l'écriture.
Lobsang Jampel Gyatso, je vous invoque !

Descended from the royal line of Gesar,
born in the province of Tsang,
Blessed with knowledge, he was the equal
of Mañjuśri:
For him there was no hindrance to
teaching, debate and composition.
To Lobsang Jampel Gyatso we pray.

རྫོ་བོ་མཁྱོགས་ཆེན་བྱིན་བརྒྱུན་ལྷ་རིགས་ལས། །ལུན་ཡུལ་སྐུ་འབྱུངས་མངོན་གནས་རྗེས་སུ་བྲན། །ལྷག་
པའི་ལྷ་ཡི་ཞལ་གཟིགས་བསྟན་པ་འཛིན། །དག་དབང་ལུང་རྟོགས་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Djowo gyoktchen tchinlap lha rik lé, denyul kouthroung ngueuné djésou dren, lhakpai lha yi zhel zik tenpa dzin, ngawang lountok gyatsor seulwadep.

Né dans la région de Dèn, dans une famille
royale bénie par le seigneur Gyokchèn,
Il se rappelait le passé comme si c'était le
présent.

Born in the Den region, in a royal family
blessed by the Lord Gyokchen,
He could remember the past as if it were
the present.

Détenteur de la doctrine qui eut des visions
de la suprême déité,
Ngawang Lungtok Gyatso, je vous invoque !

Holder of the doctrine who had visions of
the supreme deity—
To Ngawang Lungtok Gyatso we pray.

བཟང་པོའི་རིགས་ལས་སློམ་སྦྱང་ཤོག་དུག་འགོ། །མདོངས་སུ་སྐྱབས་བལྟམས་མངའ་འབངས་བྲལ་བྲིམས་སློམས། །
མཁའ་བཏུན་བཟང་པོའི་བསྟན་འཛིན་གཏུག་གི་རྒྱལ། །མཚུངས་མེད་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Zangpeu rik lé pomgang shok drouk dro, dongsou kou tam nga bang threl thrim nyom, khétsun zangpeu tendzin tsouk ki gyen, tsoungmé tsulthrim gyatsor seulwadep.

Issu d'une noble famille résidant en face de
Bomgang Shodrukdro,
Il mit en place un système de taxation
juste.
Erudit, discipliné et de bonne nature, il
était l'ultime joyau des détenteurs du
Dharma.
Incomparable Tsultrim Gyatso, je vous
invoque !

From a noble family, born in front of
Bomgang Shodrukdro,
He introduced fair taxation for all;
Learned, disciplined, good-natured,
the crown ornament of the doctrine
holders—
To the incomparable Tsultrim Gyatso we
pray.

བྱང་མེམས་རིགས་ལས་མགར་ཐར་ས་སྤྱོགས་འབྲུངས། །འདོད་ཁམས་བདག་མོ་སྤྲོ་མཚོར་མདོན་སུམ་གཟིགས། །
ལུང་དང་བསྐབ་གསུམ་རྟོགས་པའི་དཔལ་ཡོན་ལུལ། །དག་དབང་མཁའ་སྐབ་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Tchangsem rik lé kar thar satchok throung, deu kham dakmo latsor ngueunsoum zik, loung tang lap soum tokpai pelyeun phul, ngawang khédroup gyatsor seulwadep.

D'une famille de bodhisattvas de la région
de Garthar,
Au lac sacré, il vit Shrīdevī en personne,
Par l'étude et la réalisation des trois
entraînements, il acquit les plus hautes
qualités.
Ngawang Khédруп Gyatso, je vous invoque !

Born in a Bodhisattva family in the region
of Garthar,
He actually saw Śrīdevī in the sacred lake;
He perfected the highest qualities of
learning and realization in the three
trainings.
To Ngawang Khedrup Gyatso we pray.

གཙམ་མའི་རིགས་ལས་དབུ་རུ་འོལ་དགའ་རུ། །བལྟམས་ཚོ་དོར་སྐྱིལ་མཉམ་བཞག་ཡེལ་མེས་སོགས། །
 ཇི་སྟེང་དོ་མཚར་མཁྱེན་རྒྱལ་ལས་འགྲན་ལྷོ་བྲལ། །རྗེ་བཙུན་ཕྱིན་ལས་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Tsangmai rik lé ourou eulga rou, tam tsé dor kyil nyamzhak zhap djé sok, djinyé ngotsar khyen lap drenda drel, djétsun thrinlé gyatsor seulwadep.

Le jour de sa naissance, dans une famille
 céleste d'Olga dans l'Uru,
 Il s'assit jambes croisées en méditation et
 marqua le sol d'une empreinte de son
 pied.

Merveilleux sous bien des aspects et d'un
 savoir inégalé,
 Jetsun Trinlé Gyatso, je vous invoque !

Born in a celestial family at Olga in Uru,
 At birth he sat cross-legged in meditation
 and left a footprint.
 Marvellous in all respects, unrivalled in his
 knowledge—
 To Jetsun Trinle Gyatso we pray.

བཟང་པོའི་གདུང་ལས་དྲུགས་སྤྲོད་སྤྲོད་མདུན་འཁྲུངས། །མཁའ་གྲུབ་གསལ་གཏོད་སོར་སྤྲོམ་ཡོངས་ཁྱེད་སྐྱུལ། །
 བོད་སྤྲོད་ས་རང་དབང་གཙམ་མའི་རུ་ཚེན་བསྐྱབས། །རྗེ་བྲལ་ལྷོ་བཙུན་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Zangpeu dounglé dak mé langdun throung, khédrel sarteu sor dom yongkhyap tsel, peu djong rangwang tsangmai nga tchen drak, dadrel thaupten gyatsor seulwadep.

Né dans une famille noble de Langdun,
 dans la région basse de Dagpo,
 Il réforma les différents niveaux d'études
 et répandit les vœux de délivrance
 individuelle.

Vous qui avez battu le tambour de la totale
 indépendance du Tibet,
 Inégalé Thubtèn Gyatso, je vous invoque !

Born of a noble family at Langdun in Lower
 Dagpo,
 He revised the system of degrees in
 learning, and widely bestowed the
 pratimokṣa vows;
 He beat the great drum of Tibet's complete
 independence.
 To the matchless Thubten Gyatso we pray.

དབུས་འགྲུར་འཆང་གི་རིགས་ལས་མདོ་སྤྲོད་ཅེས། །འཇམ་མགོན་ལྷོ་མ་མཚན་དཔེ་བཞད་པའི་འདབས། །
 ལྷག་འཚོར་ཁབ་ཏུ་དཔལ་ལྷན་ལྷོ་མ་ཡི། །ལུང་བཞིན་དོ་མཚར་བལྟམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

U gyour tchang ki rik lé domé tché, djamgueun lama tsenpé zhépai dap, taktser khap tou pelden lhamo yi, loungzhin ngotsar tam la seulwadep.

Et vous, bienveillant maître et protecteur,
 je vous invoque !
 Selon les prédictions de Paldèn Lhamo,
 Vous avez manifesté les marques majeures
 et mineures dans l'est du Tibet, à Takser,

Jamgön Lama, you who revealed your
 Buddha form
 In Eastern Tibet, in a family that kept the
 traditions of the central region,
 You were wondrously born at Takser

Naissance merveilleuse au sein d'une
famille qui préservait les traditions de la
région centrale.

According to Palden Lhamo's prediction—
to you we pray.

ལྷ་རྒྱལ་མཚོག་ཡོངས་ཀྱི་མཛོད་བཟང་ཁྱེད་གཅིག་ལུས། །བདག་གིར་བཞེས་ནས་སྐབ་བསྐྱེད་ཡིན་ཅོག་ །
རིས་མེད་འཛོལ་སྐྱོད་སྐྱེལ་ལ་མཐུ་ཐོབ་པ། །འདྲུམ་དཔུལ་དུག་གི་དབྱེད་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Gyeltchok yong kyi dzé zang khyé tchikpu, dakir zhéné thaupten yinno tchok, rimé dzin kyong pel
la thouthoppa, djampel ngaki wangpor seulwadep.

Jampel Ngagui Wangpo (Puissante Parole
de Mañjushrī), je vous invoque!
Vous seul déployez les pures activités des
suprêmes conquérants,
Et avez le pouvoir de détenir, préserver et
prodiguer
Tous les enseignements du Bouddha sans
distinction.

You alone perform the perfect activities of
the sublime Buddhas.
All the Buddha's teachings without
distinction
You have the power to hold, preserve and
propagate.
Jampel Ngagi Wangpo (Empowered with
Mañjuśrī's Speech), to you we pray.

མཁའ་པའི་རྣམ་དཔྱད་རྒྱལ་དུག་མཚོག་གཉིས་ལྷ། །བཅུ་དྲུག་པའི་བསྐྱེད་གསུམ་དབྱེད་བཅོམ་ཉེ་བར་འཁོར། །བཟང་
པོའི་ཕྱིན་ལས་སྐོ་བཟང་རྒྱལ་བ་དངོས། །སྐོ་བཟུང་ཡུ་ཤེས་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Khépai namtcheu gyen drouk tchok nyi da, tsunpai lap gu dratchom nyéwar khor, zangpeu thrinlé
lozang gyelwa ngeue, lozang yéshé zhap la seulwadep.

Lobsang Yéshé (Sagesse de l'Excellente
Intelligence), je vous invoque!
En connaissance et compréhension, vous
égalez les Six Ornaments et les Deux
Suprêmes,
En tant que moine scrupuleux, vous valez
l'Arhat Upāli,
Et de par vos parfaites activités, vous êtes
le victorieux Tsongkhapa en personne !

In your learning and understanding, you
compare with the Six Ornaments and the
Two Supreme Ones,
In respecting the training of a monk, you
are the equal of the Arhat Upāli,
In your perfect activities, you are the
Victor Tsongkhapa in person.
Lobsang Yeshe (Excellent Intellect and
Wisdom), to you we pray.

སླིང་རྗེ་ཚེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཚོ་མེད་ལམ། །རྒྱ་ཚེར་སྟེལ་ལས་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་ལུལ། །འཇོམ་
སླིང་ཀུན་གྱིས་བཀུར་ཞིང་དུས་འཁོར་དངོས། །བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ལོར་བུར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Nyingdjé tchenpeu top kyi tsémé lam, gyatcher pelé zhidéi zeng tak phul, dzamling kun kyi kour
zhing tukhor ngueu, tendzin gyatseu norbour seulwadep.

Précieux Tenzin Gyatso (Océan Détenteur
de la Doctrine), je vous invoque !

Votre action bienveillante en faveur de la
non-violence

Vous a valu le prix Nobel de la paix et
d'autres récompenses.

Votre renommée est mondiale, vous êtes
Kâlachakra en personne !

For compassionately promoting the path of
non-violence

You have received the highest awards for
peace.

Respected worldwide, you are Kâlacakra in
person—

Jewel-like Tenzin Gyatso (Oceanic Holder of
the Doctrine), to you we pray.

གང་གི་གདུལ་བྱ་སྐྱེལ་ལྡན་གངས་ཚན་པར། །སློན་མེད་མང་གཙོའི་བདག་དབང་དགེས་བཞིན་སྤུལ། །བྱམས་
བཙེའི་ཐུགས་ཀྱིས་སློན་གསུམ་དབང་སྐྱུར་མགོན། །མཚུངས་བུ་མེད་པའི་སྟེལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

Kangki duldja kelden kangtchenpar, ngueun mé mangtseu dak wang gyézhin tsel, djamtséi thouk kyi
sisoum wang gyour gueun, tsoungpa mépé dé la seulwadep.

Tshoungpa Mépai Dé (l'Inégalé), je vous
invoque !

Aux fortunés tibétains, vos sujets spirituels,
Vous avez accordé avec joie la démocratie
qu'ils n'avaient jamais connue.

Souverain des trois mondes, votre cœur est
empli d'amour et de compassion.

You have happily granted democratic
rights they never had before

To the fortunate Tibetans who are your
spiritual subjects.

Protector ruling over the three worlds with
a loving, compassionate heart—

Tshungpa Mepa'i De (The One Without
Equal), to you we pray.

མགོན་བྱིད་གསང་གསུམ་རྟག་བརྟན་རྩི་རྩིའི་བྱིར། །ཉམ་ཐག་སྟོགས་འགྲའི་མགོན་དུ་འཚོ་གཞེས་ཏེ། །ཟབ་
རྒྱས་ཚོས་འཁོར་རྒྱན་མི་ཆད་པ་ཡིས། །འགྲོ་ཀུན་གཏན་བདེའི་ས་ལ་དབུགས་དབྱུང་གསོལ། །

Gueun khyé sangsoum takten dordjéi thrir, nyamthak nyikdreu gueuntou tso zhé té, zab gyé
tcheukhor gyun mitchépa yi, dro kun tendei sala oukyoung seul.

Ô Protecteur, puissent vos trois secrets
demeurer à jamais sur le trône de vajra !

Puissiez-vous continuer à guider les êtres
affligés de cet âge décadent.

Ne cessez de faire tourner la roue des

Protector, may your three secrets stay
forever firm on the vajra throne,

May you remain to guide afflicted beings in
this degenerate age.

Unceasingly turning the wheel of the

enseignements vastes et profonds,
Afin d'apporter à chacun délivrance et
bonheur éternel.

profound and vast teachings,
May you cause all beings to find relief in
everlasting happiness.

སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་མགོན་པོ་བྱིན་ཉིད་གྱི། །ཐུགས་རྗེའི་སྐྱབས་གྱི་དོར་འཕགས་སོན་ཏེ། །མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བའི་
དོན་དུ་རྒྱབས་ཆེན་གྱི། །འཕྲུལ་སྲས་སྤྱོད་ལ་བཙོན་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །

Kyéwa kuntou gueunpo khyé nyi kyi, thoukdjei kyap kyi dorar lekseun té, khanyam drowai teuntou
laptchen kyi, gyelsé tcheula tseunpar tchin gyi lop.

Puissions-nous, dans la série de nos
vies, renaître dans le champ de votre
bienveillante protection,
Vous qui êtes notre seigneur et refuge.
Bénissez-nous pour que nous
accomplissions avec diligence l'activité
des bodhisattvas,
Aidant sans compter les êtres aussi
nombreux que l'espace est vaste.

Our lord and refuge, in all our lives, may
we be born
In the pasture of your compassionate
protection;
Bless us that we may be diligent in the
Bodhisattva activities,
Extensively benefiting beings, numerous as
the sky is vast.

ཐུབ་བསྟན་འདི་མེད་རིང་ལུགས་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས། །དེ་འཛོལ་སྐྱེ་མཛད་ཡར་འཕེལ་ལུས་ཅན་ཀུན། །བདེ་
སྤྱོད་དཔལ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་གངས་ཅན་པའི། །འདོད་དོན་གོགས་མེད་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །

Thaupten trimé ringlounk tchok tchour gyé, dédzin koudzé yar phel lutchen kun, dékyi pel la tcheu
tching kangtchenpai, deu teun guekmé lhunki droup gyour tchik.

Que la tradition immaculée des
enseignements du Bouddha se répande
dans les dix directions !
Que les détenteurs de la doctrine
développent leur activité !
Que tous les êtres jouissent du bonheur
sous toutes ses formes !
Que les vœux des Tibétains s'accomplissent
spontanément et sans obstacle !

May the stainless tradition of the Buddha's
teachings spread in the ten directions,
May the doctrine holders increase in their
activities,
May all beings enjoy every kind of
happiness,
And may the wishes of the Tibetans be
spontaneously and unobstructedly
fulfilled.

ཅེས་སྲིད་ཞིའི་རྣམ་འདེན་ཡགོང་ས་འཕྲུབས་མགོན་པོ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་འབྲུངས་རབས་
གསོལ་འདེབས་བྱིན་རྒྱབས་བདུད་ཅིའི་སྤྱིན་ཕུང་ཞེས་བྱ་བའདི་སྐྱབས་རྗེ་ལུགས་ཞིག་རིན་པོ་ཆེས་མཚོག་གིས་མཛད་པའོ། །།

[Cette prière a été écrite par Kyabje Trulshik Rinpotché,
Ngawang Tcheukyi Lodre. Le colophon détaillé n'a pas été
inclus dans ce livre.]

[This prayer was written by Kyabje Trulshik Rinpoche, Nga-
wang Chökyi Lodrö. It was not possible to include the de-
tailed colophon here.]

Mélodieuse ambroisie d'immortalité

Prière pour la longue vie de
l'omniscient Vainqueur,
le XIVe Dalai Lama

The Tune of the Elixir of Immortality

A prayer for the long life of the
Fourteenth in the Garland of Lives
of the Great Omniscient Sublime
Conqueror

༄༅། །ཡ་རྒྱལ་མཚོག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཐེང་བཅུ་བཞི་པར་ཞབས་བརྟན་དུ་གསོལ་བ་འཆི་མེད་
བདུད་རྩིའི་དབྱངས་སྒྲུབ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

ཨོྲ་ལྷ་སྟོ། །རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བཅེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། །གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པ་གངས་རི་ལྗང་དཀར་བ། །འཕགས་
མཚོག་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷུག་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ། །ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་ལྷ་མ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

Om swasti. Gyelwa kun kyi tsétchen yéshé kou, tchiktou dupa kangri tar karwa, phak tchok djikten wangtchouk trulpai kou, kham soum drowai lama gyel gyour tchik.

Om svasti. Corps de sagesse où est la
suprême compassion de tous les
bouddhas
Rassemblée toute en un [être] dont la
blancheur évoque les cimes enneigées,
Ô corps de manifestation du Seigneur des
Mondes, sublime entre les êtres sublimes,
Maître spirituel des êtres qui peuplent les
trois mondes, la victoire vous revienne !

Om Svasti. In your wisdom body the great
compassion of all the Conquerors
Is personified, white like a snow mountain;
Manifest form of the noble and sublime
Lord of the World,
Teacher of all beings of the three realms,
may you be victorious.

སྲིད་པ་གསུམ་ན་ངོ་མཚར་རྒྱ་མེད་པ། །ཡུ་དུམ་ལྡུ་ར་ལྡུ་ར་འཕགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། །འཛོམས་སྤྱིང་བསྟན་
འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་ནོར་ཚེ། །རྒྱལ་མཚོག་ཕྱུག་ན་པ་ །ར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Sipa soum na ngotsar da mépa, oudoumwara tar phak thamché khyen, dzamling ten dro yong kyi tsouknor tché, gyeltchok tchana pémor zhaptent seul.

Merveille inégalée dans les trois mondes,
Omniscient sublime comme la fleur
d'udumvara,
Suprême joyau apical de tous les
enseignements et de tous les êtres du
Jambudvîpa,
Je prie pour que vous viviez longtemps, ô
suprême vainqueur Padmapâni.

In the three worlds your marvels are
unmatched,
All-knowing one, supreme like the
Udumvara flower,
Great crown jewel of all beings and
teachings in this world,
Sublime Conqueror Padmapâni, may your
life and health be firm.

གདོད་ནས་མངོན་སའངས་རྒྱས་ཀྱང་ཚོད་པའི་དུས། །འགྲོ་རྣམས་ཕྱག་གི་ཡལ་གས་ཉེར་འཛིན་པའི། །ཐུགས་
བསྐྱེད་དམ་བཅའ་རྗེ་རྩེ་ལྷ་བྱུར་བརྟན། །ས་བརྟུའི་དབང་ཕྱུག་ཚེན་པོར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Deuné ngeun sangyé kyang tseupai tu, dro nam tchak ki yelké nyer dzinpai, thoukyé tamtcha dordjé tabour ten, sa tchou'i wangtchouk tchenpor zhaptent seul.

Vous manifestez votre bouddhité depuis
toujours mais en ce Kaliyuga,
Vous rattrapez les êtres avec vos propres
mains,
Car vous en avez formé le vœu, l'esprit d'Éveil
solide comme l'indestructible diamant :
Je prie pour que vous viviez longtemps, ô
grand bodhisattva de la dixième terre.

Although truly enlightened from time
without beginning, in this age of dispute
You firmly hold all beings in the branches
of your arms,
Your vows of bodhicitta stable as diamond;
Great Mighty [Bodhisattva] of the tenth
level, may your life and health be firm.

བྱང་ལྷུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མངོན་རྟོགས་ཀུན། །གསང་བ་གསུམ་དང་དབྱེར་མེད་འབྲེས་པ་ལས། །མཁྱེན་
དང་བརྟེ་བའི་ཡོན་ཏན་བསམ་མི་བྱུག། །བྱང་ཕྱོགས་སྐབ་དབང་གཉིས་པར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Tchangtchoup lam kyi rimpai ngeuntok kun, sangwa soum tang yermé drépa lé, khyen tang tséwai yeunten sam mikhyap, tchangtchok thoupwang nyipar zhaptent seul.

Depuis que vous avez indissolublement
mêlé à vos trois mystères
Toutes les réalisations qui s'étagent sur la
voie de l'Éveil,

All the realizations of the different stages
of the path to enlightenment
Being inseparably integrated into the three
secrets of your body, speech and mind,

Les qualités de votre sagesse et de votre
compassion sont inconcevables :
Je prie pour que vous viviez longtemps, ô
Deuxième Bouddha du Septentrion.

Your qualities of wisdom and love are
inconceivable;
Second Buddha of the North, may your life
and health be firm.

འཆད་རྩོད་རྩོམ་ལ་ཆགས་ཐོགས་མི་མངའ་ཞིང་། །སློབས་པའི་གཏེར་ཆེན་བརྒྱན་པོ་ཡོངས་སུ་གྲོལ། །སོ་
སོ་ཡང་དག་རིག་པས་ཆོས་སློན་པ། །སློབས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཆེན་པོར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Tché tseu tson la tchak thok minga zhing, poppai tertchen gyépo yongsou dreul, soso yangdak rikpé
tcheu teunpa, tchoklé namgyel tchenpor zhaptén seul.

Vous pratiquez l'art de commenter, de
débattre et d'écrire sans attachement ni
obstacle
Car vous avez atteint la liberté totale en
matière d'éloquence, laquelle compte
huit trésors.
Votre sagesse que rien n'obstrue vous
permet d'enseigner le Dharma,
Et je prie pour que vous viviez longtemps,
vous dont la victoire est la plus complète.

In explaining, debating and writing, no
attachment or obscuration obstructs you;
You who have opened up the eight great
treasures of confidence
And teach the Dharma with the [four kinds
of] authentic discriminating knowledge,
Great conqueror over all directions, may
your life and health be firm.

སློབ་བཟང་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ། །བཤད་སྐྱབ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སློབས་བརྒྱར་སྤེལ། །རྫོལ་ངན་
བདུད་ཀྱི་སྤང་པའི་ཤྲད་པ་འགོམས། །འཛིགས་སྲུང་སློབ་པའི་སོངླར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Lozang gyelwai tenpa rinpotché, shédroup lékyi khorleu tchok gyar pel, geul ngen du kyi langpeu
lépa guem, djikdrel mawai séngér zhaptén seul.

Expliquer et pratiquer le précieux
enseignement du bouddha Bonne
Intelligence [Tsongkhapa]
Est une activité que vous propagez dans
toutes les directions.
D'un coup de griffes vous décapitez vos
adversaires malintentionnés,
ces diables à cervelle de bœuf,
Et je prie pour que vous viviez longtemps,
ô impavide Lion de la Parole.

The precious doctrine of the Conqueror
Good Intelligence [Tsongkhapa]
You have spread in the three spheres
of teaching, practice and activity in a
hundred directions,
Conquering your demonic, evil opponents
with brains like oxen;
Lion of Fearless Proclamation, may your
life and health be firm.

སྐྱུང་གསུམ་རྒྱུད་གསུམ་གསང་སྤྲུལ་ལམ་གྱི་རིམ། དབང་བཞིའི་རྣམ་འབྱོར་ཟབ་མོས་འགྲོས་བཞི་ཐིམ། །
སྐྱུ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་བརྟེན་མཛད་པ། །སྤྱབ་བདག་རྗེ་རྗེ་འཆང་དབང་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Nangsoum gyusoum sangak lamkyi rim, wang zhi'i neldjor zapmeu dreu zhi thim, kou zhi'i yéshé ngeunsoum nyé dzépa, khyapdak dordjé tchang wang zhaptén seul.

Les trois perceptions et les trois
continuuums s'étagent sur la voie des
Mantras Secrets
Dont les profonds yogas, [liés aux] quatre
initiations, opèrent la dissolution des
quatre mouvements.
Ô vous qui avez atteint, dans son
immédiateté, la sagesse des quatre corps,
Je prie pour que vous viviez longtemps, ô
Vajradhara, maître absolu [de tous les
mandalas].

Through the stages of the path of Secret
Mantra, the three perceptions and the
three continuities,
Dissolving the four movements with
the profound yoga of the four
empowerments,
You have attained the wisdom of the four
bodies in reality;
All-pervading Lord Vajradhara, may your
life and health be firm.

དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་གནས་ལུགས་ལྷག་རྒྱ་ཆེ། །ཟབ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི། །ཡེ་ཤེས་ཉི་མས་
སྲིད་ཞིའི་སྐྱུན་སེལ་བ། །རྣམ་འབྱོར་དབང་ལྷག་ཆེན་པོར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Ngeupo kun kyi nélouk tchakya tché, zap sel nyisou mépai lhenkyé kyi, yéshé nyimé sizhi'i mun selwa, neldjor wangtchouk tchenpor zhaptén seul.

Et je prie pour que vous viviez longtemps,
ô suprême seigneurs des yogis,
De ceux qui dissipent les ténèbres du samsâra
et du nirvâna avec le soleil de la sagesse
Co-émergente où la profondeur et la
luminosité sont non duelles
Dans le Mahâmoura, le Grand Sceau de
l'état naturel de toutes choses.

With the sun of the Mahâmūdra, the
natural state of all substantial things—
Innate, non-dual wisdom, profound and
clear—
You dispel the darkness of saṃsāra and
nirvāṇa;
Great Powerful Yogi, may your life and
health be firm.

རྒྱུད་སྤེ་རྒྱ་མཚོའི་གསང་བ་ཀུན་གྱི་མཛོད། །སྤྲིན་གྲོལ་ཁ་འབབ་རྣམ་བཞིའི་རྒྱན་བཟང་པོ། །སྐླལ་བཟང་
གཏུལ་བྱའི་ཞིང་སར་འབྲེན་མཛད་པ། །གསང་བ་འཛིན་པའི་བདག་པོར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Gyu dé gyatseu sangwa kun kyi dzeu, mindreul khabap nam zhi'i gyen zangpo, kelzang dultchai zhing sar dren dzépa, sangwa dzinpai dakpor zhaptén seul.

Ô vous qui apportez le trésor de tous les
mystères de l'océan des tantras

Directing the treasury of all the infinite
tantra sections' secrets,

Dans les champs et les terres des êtres
fortunés que vous pouvez aider
À l'aide des quatre fleuves parfaits qui
mûrissent et libèrent,
Je prie pour que vous viviez longtemps, ô
Vajrapâni, maître et détenteur de tous les
mystères.

A sublime stream of the four lineages'
maturing and liberating instructions,
To the field of fortunate disciples to be
trained,
Lord Holder of All Secrets, may your life
and health be firm.

འཁོར་འདས་ཚེས་ཀུན་རྟེན་འབྲེལ་རྩིས་པར་ཤར། །ཤར་ཡང་གདོད་ནས་སྐྱེ་མེད་རབ་ཞི་བ། །སྦྲིས་པ་ཀུན་
བྲལ་ཟབ་མོ་དབྱེ་མའི་ལམ། །སྦྲོན་མཁས་སྲུ་ཡི་དབང་པོར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Khordé tcheu kun tendrel reulpar shar, shar yang deuné kyémé rap zhiwa, treupa kundrel zapmo
oumai lam, teunkhé louyi wangpor zhaptén seul.

Dans le samsâra et le nirvâna, toutes
choses se manifestent comme le jeu des
interdépendances ;
Manifestées, elles n'en demeurent pas
moins paisibles et jamais nées :
Telle est la profonde Voie médiane, libre de
toutes les proliférations du jugement,
Et je prie pour que vous viviez aussi
longtemps que le Seigneur des Nâgas qui
sut si bien l'exposer.

All phenomena of samsâra and nirvâna
arise as the play of dependent arising,
Yet though they arise they are unborn
from time without beginning, utterly at
peace;
You who are skilled in showing this
profound Madhyamaka path free of all
elaborations,
Lord of the Nâgas, may your life and health
be firm.

ཕྱི་ནང་གཞན་གསུམ་དབྱེར་མེད་དུས་འཁོར་ལོ། །ལེགས་པར་འདོམས་མཁས་རིགས་ལྡན་པ་དཀར། །
འདི་ལྗོངས་སུ་དགོ་བའི་བཤེས་སུ་སྦྲོན། །དང་པོའི་སངས་རྒྱས་འོ་བོར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Tchi nang zhen soum yermé tukhorlo, lekpar dom khé rikden péma kar, bhotai djongsou géwaishé
sou teun, tangpeu sangyé ngowor zhaptén seul.

Vous excellez à transmettre la Roue du
Temps
Dans l'union des [temps] extérieur,
intérieur et autre, parce que vous êtes le
roi *kulika* au Lotus Blanc
Réapparu au Tibet sous l'aspect d'un ami
de bien,
Et je prie pour que vous viviez longtemps,
ô Bouddha primordial.

You who are well skilled in expounding the
inseparable nature of the inner, outer
And alternate Kālacakra, Kulika Puṇḍarīka
Manifesting as a spiritual master in the
land of Tibet—
You who has the nature of the primal
Buddha, may your life and health be firm.

འཁོར་འདས་ཚོས་ཀུན་འོད་གསལ་ཐིག་ལེའི་གྲོང་། སྤྱི་གང་མེད་པ་ལྷུན་གྱིས་རྫོགས་པ་ཆེ། །བྱུང་མེད་རང་གྲོལ་འབྲས་བུའི་རྒྱལ་ས་སློབ་པ། །ཀུན་བཟང་གདོད་མའི་མགོན་པོར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Khordé tcheu kun eusel thikléi long, tri kang mépa lhunkyi dzokpa tché, tcharmé rangdreul drébou'i gyelsa nyok, kunzang deumai geunpor zhapten seul.

Je prie pour que vous viviez longtemps, ô
Samantabhadra, Protecteur originel
Qui avez atteint la capitale du fruit de
liberté naturelle sans pour cela rien faire
Dans la goutte de la claire lumière
quintessentielle de toutes choses du
samsâra et du nirvâna,
La Grande Perfection spontanée qui jamais
n'augmente ni ne diminue.

All phenomena of saṃsāra and nirvāṇa
are the expanse of the sphere of radiant
light,
Spontaneous great perfection without any
increase or diminishing;
You who have followed through to the
kingdom of the result, natural liberation
for which there is nothing to be done,
Primordial Lord Samantabhadra, may your
life and health be firm.

མདོར་ན་ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་རྟོག་ཆེ། །མ་འདྲེས་ལྷུག་གིས་འདྲེན་ལ་བསྐྱེདས་པ་བྲལ། །བསྟན་དང་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་གཅིག་ལུ། །བསྟན་འདྲིན་རྒྱ་མཚོའི་དབང་པོར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Dorna thaupten yongdzok shingta tché, madré tchak ki dren la nyengpa drel, ten tang drowa kun kyi kyap tchikpou, tendzin gyatseu wangpor zhapten seul.

Bref, vous vous êtes saisi, sans les
confondre et sans crainte,
Des grands courants du bouddhisme en son
intégralité
Pour devenir l'unique refuge de tous les
êtres et de tous les enseignements :
Je prie pour que vous viviez longtemps, ô
Maître de l'Océan qui Détient la Doctrine.

In short, you who, with your own hands
and without confusion between them,
Fearlessly guide the great chariots of all
the Buddhist teachings,
Sole refuge for the doctrine and all beings,
Mighty Tenzin Gyatso, Ocean of Teachings,
may your life and health be firm.

སྤྱི་དཔ་གསུམ་གྱི་ཆེ་རྒྱའི་གཙུག་ལོན་གྱིས། །གང་གི་ཞབས་པད་བཀྲ་ཤིས་འཁོར་ལོ་ལ། །བྱུས་ཤིང་འདར་བཅས་ལན་བརྒྱར་བརྟན་པ་ཡིས། །ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Sipa soum kyi tché gou'i tsouknor kyi, kang ki zhapé trashi khorlo la, gu shing dartché len gyar tupa yi, tcheukyi gyelpo tchenpor zhapten seul.

Le joyau apical des plus grands dans les
trois mondes

The noble ones of all three worlds bow
down their jewelled topknots

S'incline à cent reprises en tremblant de respect devant les roues
De bon augure qui ornent les lotus de vos pieds :
Je prie pour que vous ayez longue vie, ô Souverain du Dharma.

To your lotus feet marked by auspicious wheels,
Hundreds of times, all trembling with respect;
Great Dharma King, may your life and health be firm.

ལྷ་མིན་བདུད་སྡེ་ཚར་གཙོད་ལྷ་ཡི་དབང་། །མཐུ་སྟོབས་རུས་པའི་དོན་རྗེ་ཕྱེ་བརྒྱ་པས། །ལྷ་ངན་ལོག་ལྷའི་བླ་བ་
རི་འཛོམས་མཛད་པ། །འཛིགས་མཛད་ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Lhamin du dé tsar tcheu lha yi wang, thoutop nupai dordjé tsé gya pé, ta ngen loktai trak ri djom dzépa, djikdzé hérouka pel zhaptén seul.

Avec le puissant vajra à cent pointes d'Indra,
Le roi des dieux qui écrase les antidieux et les démons,
Vous pulvérisiez la montagne des vues fausses et maléfiques :
Je prie pour que vous viviez longtemps, ô terrible et glorieux Hérouka.

[Like] Indra, King of gods who vanquishes the ranks of demigods and demons,
With your hundred-pronged vajra of might, strength and power
You destroy the mountain crags of evil and wrong views;
Glorious and awesome great heruka, may your life and health be firm.

ས་དང་ལྷན་པོ་ཉི་ཟླ་གནས་གྱི་བར། །གསང་གསུམ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡི། །སྲུ་འཛིན་འཕགས་མཚོག་
དགུམ་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་། །དོན་རྗེའི་བྲི་ལ་གཞོན་སྤལ་བརྟན་བཞུགས་གསོལ། །

Sa tang lhunpo nyi da né kyi bar, sang soum zhentou gyourwa mépa yi, droudzin phak tchok gyépai zhelmékhang, dordjéi thri la zhom drel tenzhouk seul.

Je prie pour que, tant que la terre, le mont Mérou, le soleil et la lune
Dureront, vous puissiez trôner, invincible, sur le trône de diamant
[Au cœur] du Potala, le plus sublime des palais sublimes,
Selon les immuables mystères de votre corps, de votre parole et de votre esprit.

For as long as the earth, Mount Meru, the sun and moon remain,
May your never-changing body, speech and mind,
Within the noble and sublime Potala, the pleasing, measureless palace,
Invincible upon your adamant throne, remain forever firm.

Chant du nectar d'immortalité

Prière pour que notre guide temporel
et spirituel, refuge et protecteur,
le suprême Grand Quatorzième
de la lignée des incarnations de
Padmapani, reste en notre monde
jusqu'à la fin du devenir

Song of the Nectar of Immortality

A prayer that the lotus feet of our
temporal and spiritual leader,
the Supreme Lord Protector,
Great Fourteenth in the rosary of
Padmapani's incarnations, may
remain firm until the end of existence

༄༅། །སྲིད་ཞིའི་རྣམ་འདྲེན་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཕྱག་ན་པ་། །སྐྱེ་བའི་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་ཞབས་རྒྱུད་
སྲིད་མཐར་བཟུན་པའི་གསོལ་འདེབས་འཆི་མེད་བདུད་རྩིའི་སྐྱེ་དབྱུངས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། །

ཨོ་སྐྱེ་སྐྱོ། །འཆི་མེད་ཚོ་དང་ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཡས་མགོན། །འཆི་མེད་སྐྱེད་བའི་བཀྲ་ཤིས་རྣམ་པར་རྒྱལ། །
འཆི་མེད་འདོད་འཇོའི་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལའི་དཔྱིད། །འཆི་མེད་ཚོ་ལྷ་རྒྱ་མཚོས་དགོ་ལེགས་སྤྲོལ། །

Om Svasti. Tchime tse tang yeshe taye gueun, tchime nangwai tashi nampar gyel, tchime deudjeu
yizhin khorleu tchi, tchime tse lha gyatseu guelek tseul.

Om svasti. Protecteur de Vie et de Sagesse
immortelles Illimitées,
Bonne fortune de l'éclat lumineux de
l'immortalité, victorieuse Vijayâ,
Perfection de la Roue Comble-Vœux, Târâ
d'immortalité aux dons inépuisables,
Ô océan des déités de vie immortelle,
accordez-nous vertu et bien !

Om Svasti! Lord of boundless immortality,
life and wisdom, Amitāyus;
Auspicious light of immortality, victorious
Vijayā;
Bountiful source of immortality, graceful
Tārā of the wish-fulfilling wheel;
Infinite deities of immortality, bestow upon
us all your goodness!

རབ་འབྲམས་སྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེའི་སྲིད། བླ་མའ་བྱུང་ཞིང་དུ་སྐྱེ་ཡི་བཀོད་པའི་ཆར། །མི་ཟང་
ཕན་བདེའི་དམིག་གི་རྩ་སྐྱེ་ཅན། །ཀུན་མཁྱེན་ཐུག་ན་པ་ ར་གསོལ་བ་འདེབས། །

Rabjam se tche gyelwai toukdje'i trin, khakhyap zhingtou kou yi keupai tchar, mise pende'i tchi kyi ngadra tchen, kunkhyen tchana pemor seulwa dep.

Nuage de la compassion des infinis
bouddhas et bodhisattvas
D'où les formes éveillées tombent en pluie
dans les univers de tous les espaces,
Vous faites sonner les tambours printaniers
du bien et du bonheur inépuisables,
Ô omniscient Padmapani, je vous adresse
ma prière.

Cloud of the compassion of the infinite
conquerors and their heirs
Dispensing, in pure fields filling all of
space, a rain of enlightened forms:
You who sound the springtime drum of
inexhaustible benefit and happiness,
Omniscient Padmapani, holder of the lotus,
to you I pray.

རིགས་རྣམས་ཀུན་བདག་རྗེ་བུའུ་མཁྱེན་པའི་གཏེར། །འདུམ་དབུལ་གཞོན་ལུ་དུར་སྲིད་འཛིན་པའི་གར། །
བག་སྲིད་སྲིད་བྲལ་མཚན་དཔེའི་གཟི་བྱིན་སྐྱེ། །མི་འགྲུང་ཚེས་བདུན་རོ་བོར་ཡེ་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Rik nam kundak djetsun khyenpai ter, djampel zhonnou ngourmik dzinpai kar, dregu kyeun drel tsen pe'i zitchin kou, mingyour tcheu dun ngowor zhapten seul.

Souverain seigneur de toutes les familles,
révérend Trésor de Sagesse,
Manifestation de Mañjushrī Juvénile
arborant la robe safran,
Splendeur même des marques de beauté
que ne souillent ni déclin ni vieillesse,
Puissez-vous, qui réunissez les sept
qualités de l'immuable vajra, vivre très
longtemps !

Universal sovereign *lord* of all families,
treasury of wisdom,
Youthful *Mañjushrī's* emanation, holder of
the saffron robes:
Your body splendid with the marks and
signs unblemished by decline or age,
Unchanging with the seven vajra qualities,
may your lotus feet be ever firm, I pray.

དགུ་གི་དབང་ཐུག་ཡེ་རྒྱལ་ཀུན་སྲིད་རྗེའི་བདག་ །སྲིད་གཏེར་བཟུང་པའི་བཟེ་ཆེན་ལུ་ཤེས་ཆེས། །ཐུབ་བུསྐྱེན་
ཡོངས་རྗེའི་འཛིན་མཁམས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་། །གཞོན་མེད་ཆེས་འཁོར་བསྐོར་བཞིན་འཚོ་གཞེས་གསོལ། །

Nga ki wang tchouk gyel kun nyingdje'i dak, lo ter sangpeu tsetchen yeshe tche, toup ten yongdzok dzin khe gyatseu soun, zhom me tcheukhor kor zhin tsozhe seul.

Seigneur de la Parole, vous personifiez la
compassion de tous les Vainqueurs,
Immenses sont votre amour et votre
sagesse, ô Trésor de Bonne Intelligence ;

Mighty Power of Speech, embodiment of all
the conquerors' compassion,
Excellent Treasure of Intelligence with your
great love and immensity of *wisdom*:

Vous qui détenez habilement la totalité
des enseignements du Bouddha, puisse
l'océan de votre verbe
Perdurer tandis que vous faites tourner
l'indestructible roue des enseignements.

Skilfully *holding* the entirety of the
Buddha's *teachings*, may the *ocean* of your
speech
Live on invincibly to turn the Wheel of
Dharma, I pray.

མཐུ་སྟོབས་རྣམ་པ་སྲིད་པ་གུསུམ་གྱི་ཁམས། །མ་ལུས་དབྱང་སྐྱུར་མཚུངས་ལྷ་མེད་དུ་ལྷོ། །འབྲེན་པ་
ཡོངས་གྱི་གསང་འཛིན་དཔའ་བོའི་གྲགས། །མི་ཤིགས་དྲི་རྩེའི་ཁམས་སུ་རྟམ་བརྟམ་གསོལ། །

Toutop nupa sipa soum kyi kham, melu wang gyour tsongpa mepai de, drenpa yong kyi sang dzin
paweu touk, mishik dordje'i kham sou tak ten seul.

Votre pouvoir, votre force et votre
efficience sur les trois mondes
Que tous vous dominez n'ont leurs égaux
nulle part :
Vous qui détenez les mystères de tous les
bouddhas, puisse votre esprit de héros
Rester ferme à jamais en son indestructible
nature de vajra !

With your mighty strength and ability, over
the *three realms of existence*
Without exception your *dominion* is *without*
compare :
Holding the secret of all the Buddhas, may
your hero's mind
In its indestructible vajra nature remain
forever firm, I pray.

རྒྱལ་བསྐྱུ་འཛིན་ལ་འཕགས་བོད་ལོ་པའ་དང་། །ཆབ་སྲིད་རྒྱ་མཚོ་སྐྱོང་ལ་མེས་དབོན་སོགས། །རྣམ་མང་
མཛད་པ་དེང་དུས་བྱོད་གཅིག་ལུས། །ཡོངས་བཞེས་དཔའ་ཡོན་ཆེན་པར་འཛོལ་ཞེས་གསོལ། །

Gyél ten dzin la pak peu lo pen tang, tchapsi gyatso kyong la meweun sok, nam mang dzepa tengtu
khyeu tchikpu, yong zhe pelyeun tchenpar tsozhe seul.

Pour maintenir les enseignements du
Vainqueur et protéger les traducteurs et
les érudits de l'Inde et du Tibet,
De même que l'océan des affaires de l'État,
les anciens et leurs successeurs
Ont déployé de multiples activités qui
toutes à ce jour vous reviennent :
Ô vous dont la gloire et les qualités sont
parfaites, restez en vie longtemps !

To *hold* the conqueror's *teachings*, the
translators and paṇḍitas of India and
Tibet,
And to protect an *ocean* of political
concerns, the great ancestral kings and
others,
All upheld their manifold activities—while
in the present day, it is you who, alone,
Takes all of them upon yourself;
magnificent great master, live long, I
pray.

སྲོན་ཆད་མ་བྱུང་འཛམ་གླིང་ཐ་གྲུའི་བྱོན། །ཐུགས་རྗེའི་གིང་རྟམ་དམ་ཚེས་འོད་སྣང་སྟེལ། །གྲོལ་བ་དུག་གིས་འབྲེལ་ཚད་དོན་ལྡན་དུ། །འགོད་པའི་དེད་དཔོན་ཚེན་པོར་ཞབས་བརྟན་གསོལ། །

Ngeuntché makhyap dzamling tadrö'i khyeun, toukdje'i shingte tamtcheu eu nang pel, dreulwa drouk ki dreltse teunden tou, gueupai depeun tchenpor zhapten seul.

Le char de votre compassion a répandu la
lumière du Dharma
Jusqu'aux confins du monde où elle ne
s'était pas encore propagée.
Vous qui, à l'aide des six libérations,
établiez tous ceux que vous rencontrez
Dans ce qui a un sens, ô guide suprême,
puissiez-vous vivre longtemps !

All over the whole world, where it has
never reached before,
You have spread the light of the sacred
Dharma with the chariot of compassion;
To you who deploys, for the sake of all you
meet, the six means of liberating,
Great leader, may your lotus feet be firm, I
pray.

ལྷག་པར་གངས་ཅན་སྐྱེ་འགོ་དཀར་མིན་མཐུས། །ཆེ་ཆེར་མནར་ཡང་རྒྱབས་ཆེན་སེམས་དཔའ་ཆེད། །ཐབས་མཁས་རྒྱལ་ཕོད་རྒྱལ་བའི་ཕྱིན་ལས་གྱིས། །པན་བདེ་དབུགས་འབྱིན་ངོམས་བཞིན་འཚོ་གཞེས་གསོལ། །

Lhakpar kangtchen kyedro karmin tu, tchetcher nar yang laptchen sempa tche'i, tap khe tulpeu gyelwai trinle kyi, pende ouktchin ngom zhin tsozhe seul.

Les habitants du Pays des Neiges, en
particulier, subissent les terribles
Tortures de leurs actes négatifs, mais vous,
puissant bodhisattva grand être,
Vous avez le courage de ceux qui
connaissent les méthodes habiles : que
vos activités éveillées
Leur apportent soulagement, bonheur et
bien : et pour cela vivez longtemps !

Particularly, for the people of the Land of
Snows, oppressed by an unwholesome
power
And greatly tortured, may you, great
bodhisattva, who in great waves
Of skillful means and heroic enlightened
action
Succours them with benefit and happiness,
live long, I pray.

ཀུན་ནས་དགའ་བ་འབྱམ་ལྡན་སྐྱེ་ཕྱོ་བྱུང་། །སྲུ་འཛོལ་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོར། །བྱིད་ཞབས་གསོར་གྱི་འདབ་སྟོང་ལྷུང་བ་གོད་དེ། །སྤྱིང་ཀུན་ཞི་བསེལ་དམ་པས་མཛེས་གྱུར་ཅིག །

Kun ne gawa boum den lhai podrang, droudzin nyipai zhelme Khang tchenpor, khyeu zhap ser kyi dap tong nyour keute, ling kun zhi sil tampe dze gyour tchik.

Que dans le temple divin des cent mille
joies totales,
Le grand palais immensurable du Potala
terrestre,

In the palace of the gods of a hundred
thousand utter joys,
The great measureless mansion of the
earthly Potala,

མདོར་ན་བདག་སོགས་ཆེར་སྐྱིག་པ་འགྲོ་བ་ཀུན། །སྲིད་ཞིའི་རྣམ་འདྲེན་པ་དང་དཀར་འཆང་ཆེན་པོ། །མཉེས་
 པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་མཚོན་བྱས་ནས། །ཀུན་བཟང་རྒྱལ་སྲས་སྲོད་ལ་འཕུགས་ལྷུང་ཅིག །

Dorna da sok tcher nyik drowa kun, sizhi'i namdren pekar tchang tchenpo, nyepa soum kyi yongsou tcheutche ne, kunzang gyelse tcheu la djouk gyour tchik.

Bref, puissions-nous tous, êtres d'une époque très dégénérée, Vous offrir, ô guide temporel et spirituel qui arborez le lotus blanc, Nos services sous l'aspect des trois moyens de réjouir le maître Et adopter la conduite du bodhisattva Samantabhadra !	In brief, may we, all beings of this increasingly degenerate age, Offer you, our temporal and spiritual guide, great holder of the white lotus, Our service with the three ways of pleasing the teacher, And take up the way of the bodhisattva Samantabhadra.
--	---

འཆི་མེད་སྐྱ་མ་ལྷ་ཡི་བྱིན་རྒྱལ་བ་དང་། །མཚོག་གསུམ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་བདེན་པའི་མཐུས། །བདག་གི་ཇི་
 ལྟར་གསོལ་བ་ཏང་སློན་པའི་འབྲས། །གོགས་མེད་ལྷུན་གྲུབ་བཟང་ལོས་ཀུན་བྱུང་ཤོག །

Tchimé lama lha yi tchinlap tang, tchoksoum gyelwa gyatseu denpai tu, daki djitar seultap meunpa dre, guekme lhundroup tashi kunkhyap sho.

Que, grâce aux bénédictions des maîtres et des déités d'immortalité Et par le pouvoir de vérité des Trois Joyaux et de l'océan des bouddhas, Notre présente prière d'aspiration ait pour effet de répandre en tous lieux Les conditions les plus favorables sans efforts ni obstacles !	By the blessings of the teacher deities of immortality, And the power of truth of the Three Jewels and the ocean of conquerors, As the fruit of the very aspirations I have expressed in these my prayers, May auspiciousness free of all hindrance prevail spontaneously everywhere!
--	--

ཅེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱུན་ཡོང་ས་ལྷུབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཐུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་མཚོག་མཁའ་ལྷོ་བ་བསྐྱར་འགྲོའི་
 མགོན་དུ་འཇབས་བྱུང་སྲིད་མཐར་བཏྲན་པའི་སྐྱོད་དུ། རབ་རྒྱས་ཤིང་སྲིད་མགོ་རྒྱའི་ཆོས་དགོ་བར་འཕགས་ཡུལ་བྱུང་རྒྱབ་སྐྱོང་པའི་གནས་
 མཚོག་ཇི་ཇི་གདན་དུ། སློན་པ་བྱུན་མོང་གིས་རིང་ནས་ཇི་ལྟར་གསོལ་བ་བཏང་པའི་རེ་འབྲས་བཏྲན་བཞུགས་བསྐྱར་འབྲུལ་ལྷུ་རྒྱུའི་སྐྱལ་བཟང་
 ཉམས་སུ་སྲོད་པའི་ཆོན་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་རྟེན་འབྲུང་དུ་མང་ཉུང་འཚོམས་ལ། རྒྱན་དང་། མདོར་བཟོད་ཀྱིས་མ་བཅུངས་པ་ཞིག་གིས་
 ཞེས་སྲོད་པའི་བཏྲན་བཞུགས་གསྐྱིགས་ཚོགས་རྒྱུད་ནས་ལྷ་རྣམས་བདོག་པའི་སྐྱེས་བཅས་ནན་བསྐྱལ་བཞིན། རང་ལ་བདེན་པའི་དག་ལུས་དབ
 རྒྱུད་དང་པའི་གསོལ་འདེབས་ཚོག་གི་སྐྱོད་བྱུང་བསྐྱར་བར་འགལ་བ་མེད་དམ་སྐྱུ་པ་དང་བཅས། མགོན་པོ་གང་གི་བཀའ་འབངས་ཡོངས་
 ཀྱི་གྲུལ་མཐར་འཁོད་ཅིང་། །ཐུགས་རྗེའི་གྲིབ་བསིལ་དུ་འཚོ་བའི་སྐྱལ་བཟང་ཅན། །རྩ་རོང་འབྲུལ་ཞིག་ལྷ་སྐྱལ་དུ་འབོད་པ་རྩེ་རྩེ་སུ་བུ་དག་
 དབང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོ་གོས་པས་མི་བྱེད་དང་པས་སྐྱིང་ནས་གསོལ་བ་བཏང་བ་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་ལྷུང་ཅིག བཟོ་ལྷུ་ལུ་ རྣ་རྒྱུ །།

AE ja

Cette prière a été écrite pour la longue vie de celui qui est le joyau de la couronne du samsāra et du nirvāna, refuge et protecteur, le souverain des Vainqueurs, le plus grand des grands omniscients et le protecteur de la doctrine et des êtres de tous les espaces, en ce jour béni du onzième mois de l'année du Bœuf de Bois, à Bodhgaya, le Trône de Diamant, site suprême de l'Inde en matière d'Éveil, en réponse à l'insistante requête qui m'avait été faite par le Comité des Töpas pour la Longue Vie de Sa Sainteté, requête accompagnée d'offrandes et d'une écharpe blanche, où il m'était demandé d'écrire pour la communauté töpa présente à cette occasion une prière de longueur raisonnable, plutôt libre de figures de style et de métaphores, qui permettrait à ceux qui la récitent d'établir une bonne connexion [avec Sa Sainteté] quand ils auraient l'heureuse occasion de prier pour sa longue vie et d'exprimer ensemble leurs vœux et leurs prières une fois qu'ils ne seraient plus auprès de lui. Pensant alors que, même dépourvu du pouvoir de la parole vraie, il n'y avait rien de mal à coudre ensemble quelques phrases de dévote prière, moi qui occupe la dernière place dans les rangs de tous les sujets du Protecteur en jouissant de la bonne fortune d'être nourri dans les frais ombrages de sa compassion, l'ignare Ngawang Cheukyi Lodreu, connu sous le nom de Dzarong Thrulshik Zhatrul, j'ai composé cette prière avec l'infrangible confiance des tréfonds de mon cœur. Puisse-t-elle se réaliser ! Vajra āyur jñāna tishthantu !

Written for the long life of he who is the crown ornament of saṃsāra and nirvāṇa, sovereign protector lord, supreme great omniscient and all-seeing powerful conqueror, protector of doctrine and beings throughout space, on the auspicious day of the eleventh month of the wood ox year at the Vajrāsana (Bodhgaya), the noble land of India's site supremely sacred to the essence of enlightenment, in answer to the insistent request of the Töpa Long-Life Project Group, made with offerings and a white scarf, that I write for the Töpa community present for the occasion a prayer of a suitable length, not too hampered by ornamentation and metaphor, that would be an auspicious connection for its members to put into practice when they had the fortunate opportunity to offer a long-life request and express their wishes and prayers collectively from a distance. With the thought that, lacking though I am in the power of true speech, it would not be a contradiction to string together some words of devoted prayer, I who sit at the end of the row of all the lord's subjects, and have the good fortune to be nurtured in the cool shade of his compassion, the ignoramus Ngawang Chökyi Lodrö, known as Dzarong Trulshik Zhatrul, made this prayer of undivided faith from the depths of my heart. May it come true! Vajra āyujñāna Tiṣṭhantu!

ལྷ་སྐྱོད་ཉིད་སྐྱིད་རྗེ་བྱུང་དུ་འཇུག་པའི་ལམ། །ཆེས་ཆེར་གསལ་མཛད་གངས་ཚན་བསྟན་འགྲོའི་མགོན། །
 ལྷག་ན་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་བཞེད་དོན་ལྷན་གྲུབ་ཤོག །

Tongnyi nyingdjé zoungtou djoukpai lam, tchéthché sel dzé kangtchen ten dreu gueun, tchana pémo tendzin gyatso la, seulwa depso zhéteun lhundroup shok.

Ô protecteur des enseignements et des
 êtres du Tibet
 Qui éclairez de toutes vos lumières la voie
 où vacuité et compassion s'unissent,
 Tendzin Gyatso Padmapâni, je vous
 invoque :
 Que tous vos vœux spontanément
 s'accomplissent !

Protector of the teaching and beings of
 Tibet, you who greatly elucidate
 The path combining emptiness and
 compassion—
 Ocean of Teachings Tenzin Gyatso,
 Padmapani holding a lotus in your hand,
 To you I pray, may all your wishes
 spontaneously be fulfilled.

སྐྱབས་རྗེ་དེའི་མཁའ་རྒྱུན་རིན་པོ་ཆའི་བཞེད་པ་ལྷན་རྒྱལ་མཚོག་ཉིད་ཀྱི་གསུང་བྱིན་ཅན། །།

Cette prière est chargée d'un pouvoir particulier parce qu'elle a été écrite, selon les vœux de Kyabjé Dilgo Khyentsé Rinpoché, par Sa Sainteté.

Written by His Holiness himself according to the wishes of Kyabjé Dilgo Khyentse Rinpoche.

La Douce
mélodie du vrai

Vœux pour la propagation
non sectaire des
enseignements du Bouddha

The Sage's
Song of Truth

A prayer that the Buddhist
teachings may spread
without sectarianism

༄༅། །ཐུབ་བསྐྱེད་རིས་མེད་རྒྱལ་པའི་སྣོན་ལམ་དང་སྲིད་བདེན་པའི་དབྱུངས་སྐྱེན་བཞུགས་སོ།། །

སྐྱུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཀུན་མཁྱེན་ཉི་མའི་གཉེན། །ཚོ་འོད་དཔག་མེད་འཕགས་མཚོག་སྐྱུན་ལས་གཟིགས། །
འཇམ་དབྱུངས་གསང་བདག་སྣོལ་མ་ཁྲི་གཉེར་ཅན། །རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྲས་སེམས་དཔའི་ཚོགས་རྣམས་དང་། །

Kou zhi'i danyi kunkhyen nyimai nyen, tsé eu pakmé phaktchok tchenrézik, djamyang sangdak dreulma thronyer tchen, gyel tang gyelsé sempa tsok nam tang,

Ô Descendant du Soleil, omnisciente
incarnation des quatre corps,
Vie et Lumière Insondables, très-sublime
Avalokita,
Douce Voix, Seigneur des Mystères,
Libératrice au visage ridé de colère,
Ô vous tous, victorieux bouddhas et
bodhisattvas,

Embodiment of the four kayas, Omniscient
Friend of the Sun [Shakyamuni],
Measureless Life and Light [Amitabha-
Amitayus], Arya Avalokiteshvara,
Mañjushri, Vajrapani, Frowning Tara,
Conquerors and assembly of bodhisattvas,

Maître et le Roi mystique,
Par les traducteurs et les pandits, les
vidyâdharas et les vingt-cinq disciples :
Que grâce à leur esprit d'Éveil le
bouddhisme tibétain brille longtemps de
tous ses feux !

The Abbot, the Master and the Dharma
King,
Translators, paṇḍitas, vidyadharas, the
[twenty-five disciple] lord and subjects—
by the power of their bodhicitta vows,
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

རྒྱ་ཆེན་བཀའ་ཡི་རྣམས་སུའི་ལྷིང་ཁང་དུ། །ཟབ་མཐོའི་སྐྱབས་སྡེ་ཚོས་གྱི་གཏེར་ཆེན་པོ། །ཟབ་ཡངས་སྣང་ཉིག་
འོད་རྣམས་རབ་རྒྱ་འཛོམས། །གངས་ལྷོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག། །

Gyatchen ka yi norbou'i ding khang tou, zapmeu droupdé tcheukyi ter tchenpo, zapyang nyingtik eu
neun raptou tser, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Dans le lumineux halo de pierreries que
forme l'immensité des enseignements,
Le grand trésor de Dharma des pratiques
les plus profondes,
La profonde et vaste « Essence du Cœur »
rejaillit d'aveuglantes clartés :
Puisse le bouddhisme tibétain longtemps
briller de tous ses feux !

Within the vast teachings' canopy of jewels
Is the great treasure of the profound
practise teachings,
Glittering with the brilliant rays of the
profound and vast Heart Essence;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

ཀ་དག་འོད་གསལ་སྣང་པོའི་གྲོང་ཆེན་པོར། །འཛོམས་འདས་ཚོས་ཀུན་ལུབ་རྒྱབ་ཐེག་པའི་ཕྱེ། །ཀུན་བཟང་
གཏོང་མཐོའི་རྒྱལ་མར་བསྟོན་པའི་ཐབས། །གངས་ལྷོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག། །

Kadak eusel nyingpeu long tchenpor, khordé tcheukun ouptchoup thekpai tsé, kunzang deumai
gyelsar dreupai thap, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Dans la pureté primordiale, l'immensité de
la quintessence de claire lumière,
Toutes les réalités du samsâra et du
nirvâna se trouvent parfaites ; et cet
ultime véhicule
Permet de rejoindre la capitale originelle
de Samantabhadra :
Puisse le bouddhisme tibétain longtemps
briller de tous ses feux !

In the vast expanse of the primordial
purity of radiant light,
All phenomena of saṃsāra and nirvāṇa are
perfectly included; this, the peak of all
vehicles,
Is the means leading to Samantabhadra's
primordial citadel;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

ཟབ་མེད་ལྷ་དང་རྒྱ་ཚེན་སྲོད་པའི་བརྒྱུད། །ཡོངས་རྫོགས་གདམས་པའི་མཛོད་མངའ་མ་ཉི་ལ། །རྒྱལ་བའི་
འབྲུང་གནས་ལས་འོངས་གདམས་པའི་སྲོལ། །གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Zapmeu ta tang gyatchen tcheupai gyu, yongdzok dampai dzeu nga atisha, gyelwai djoungné lé ong dampai seul, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Les lignées de la vue profonde et des vastes
activités

Se retrouvent intégralement dans les
instructions dont Atisha détenait le
trésor

Et d'où émane la tradition des instructions
orales des bodhisattvas :

Puisse le bouddhisme tibétain longtemps
briller de tous ses feux !

The lineage of profound view and vast
practice,

The entire treasure of instructions of
which Atisha was the master,
Is the teaching tradition coming through
[Dromtön] Gyalwai Jungne;

May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

སྡེ་སྡོད་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ། །གདམས་པ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་དུ་ལེགས་བསྐྱིགས་པ། །ལྷ་
ཚོས་བདུན་ལྷན་བཀའ་གདམས་གསལ་གྱི་སྲེང་། །གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Déneu soum kyi dupai gyelwai ka, dampa kyébou soum tou lek drikpa, lhatcheu dunden kadam serkyi threng, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Les enseignements du Vainqueur
rassemblés dans la Triple Corbeille
Habilement repris en instructions
destinées aux trois types de pratiquants,
Voilà qui compose le collier d'or des
Kadampas – quatre déités et trois
corbeilles :

Puisse le bouddhisme tibétain longtemps
briller de tous ses feux !

The Conqueror's words collected in the
three baskets,

Set out as instructions for the three
capacities of beings,
Is the golden rosary of the Kadampa
tradition, with its seven deities and
teachings,

May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

སྐྱ་སྐུར་མར་པ་བཞད་པ་རྩེ་རྩེ་སོགས། །བྱིན་རྒྱལ་འབྲུང་གནས་བཀའ་བརྒྱུད་ལོར་བུའི་མཛོད། །མཚུངས་
མེད་རིམ་བྱོན་བཀའ་སྲོལ་མཛད་བུང་བ། །གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Dragyour marpa zhépa dordjé sok, tchinlap djoungné kagyü norbou'i dzeu, tsoungmé rim djeun kaseul mé djoungwa, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Des mines de bénédictions comme Marpa
le Traducteur et Mila Diamant de Rire,
Du trésor de pierres précieuses de la lignée

From the translator Marpa, Shepa Dorje
and the rest,
The Kagyu treasury of jewels is a source of

kagyu
Sont peu à peu apparues de merveilleuses
traditions sans-pareilles :
Puisse le bouddhisme tibétain longtemps
briller de tous ses feux !

blessings,
A marvellous oral lineage handed down
from one generation to the next;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

འཕོར་འདས་ཚོས་ཀུན་ལྷན་སྐྱེས་སེམས་ཀྱི་མདངས། །སེམས་ཉིད་སྲོལ་བྲལ་ཚོས་སྐྱེའི་ངོ་བོར་རྟོགས། །སྣང་
སྲིད་འཕོར་འདས་ཀུན་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱེ་ཆེ། །ཁངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Khordé tcheukun lhenkyé sem kyi dang, semnyi treudrel tcheukou'i ngowor tok, nangsi khordé
kunkhyap tchakgya tché, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Toutes les réalités du cercle et de son
dépassement sont simultanées dans le
rayonnement de l'esprit ;
La nature de l'esprit est l'essence même du
corps absolu, et cette réalisation
N'est autre que la Mahâmûdra qui
imprègne le monde phénoménal en tant
que samsâra et nirvâna :
Puisse le bouddhisme tibétain longtemps
briller de tous ses feux !

All phenomena of saṃsāra and nirvāṇa are
the innate radiance of the mind;
To realize the mind's very nature to be the
dharmakaya free of elaborations
Is Mahamudra, pervading everything that
appears or exists in saṃsāra and nirvāṇa;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

ཕྱི་ནང་རིག་གནས་མདོ་སྟགས་གཞུང་བརྒྱུད་པ་གནད། །འཆད་ཚོད་ཚོམ་པས་སྐྱེས་སྐྱེའི་མཁས་པ། །ལྷ་
རིགས་འཕོར་སྟོན་བཅེ་ཆེན་ས་སྐྱེ་པ། །ཁངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Tchi nang rik né do ngak zhoung gyai né, tché tseu tsompé thaupten kyong khépa, lharik kheun teun
tsetchen sakyapa, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Expert à défendre le bouddhisme en
exerçant les arts de commenter, de
débattre et d'écrire
Sur les sciences profanes et sacrées, de
même que sur les points difficiles des
soutas et des tantras par centaines,
Ô maître Kheun de Sakya, votre ascendance
est divine et votre amour suprême :
Puisse le bouddhisme tibétain longtemps
briller de tous ses feux !

The masters who upheld the Conqueror's
teachings through explaining, debating
and writing about
The essential points of hundreds of texts
on the outer and inner sciences, sutra
and tantra
Were the teachers of the divine lineage
of Khon, the Sakyapas with their great
compassion;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

གསུང་དག་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ཚད་མ་བཞི་ལྟན་གྱི། །རྒྱུ་ལམ་འབྲས་བུའི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ཟབ་གནད། །རྣལ་འབྱོར་
དབང་ཕུག་ཁྱུང་ཆེས་གདམས་པའི་སྲོལ། །གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Soung ngak nyengyu tséma zhiden kyi, gyou lam drébou'i nyamlen tché zapné, neldjor wangtchouk khyétcheu dampai seul, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Tradition d'enseignements oraux que
quatre critères de vérité authentifient,
La pratique du fruit en tant que voie
causale est le plus profond secret
Qui se tient à la base des instructions
extraordinaires transmises par les yogis
les plus accomplis :
Puisse le bouddhisme tibétain longtemps
briller de tous ses feux !

Teaching the profound essential points of
the great practise of the causal path and
its fruit,
The oral lineage with its fourfold valid
reasoning,
Is the tradition of the powerful yogis'
special instructions;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྷ་དང་ཉེར་འབྲེལ་བའི། །གསང་ཆེན་རྫོང་ཐེག་པའི་རིམ་གཉིས་ལམ། །ཟབ་གསལ་སྲོལ་
མཁས་སྲོལ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད། །གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Zapmo oumai ta tang nyer drelwai, sangtchen dordjé thekpai rim nyi lam, zapsel pel khé lozang gyelwai ten, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Intimement liée à la philosophie de la
profonde voie médiane,
La voie de pratique des deux phases du
Véhicule Adamantin des grands mystères
Forme la révélation du vainqueur Lobsang
Drakpa, expert à décrire la profondeur et
la clarté :
Puisse le bouddhisme tibétain longtemps
briller de tous ses feux !

The teachings closely relating the deep
view of the Middle Way
With the great secret Vajrayana path of the
two phases,
Profound and clear, is [the tradition]
skilfully spread by the conqueror Losang
[Tsongkhapa];
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

སྲུ་སྲུ་དག་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྲུ་བཞི་ཡི་དོན། །ཡོངས་རྫོགས་ལམ་གྱི་དོ་བོ་གོ་རིམ་རྣམས། །མ་ཞོར་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་ལུགས་བཟང་མཚོག། །གངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Déneu soum tang gyudé zhi yi teun, yongdzok lam kyi ngowo gorim nam, manor nyamsou lenpai louk zang tchok, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Suprême et bonne tradition de la juste
pratique
De la voie graduelle où complètement se

Practising the meaning of the three baskets
and the four classes of tantra,
The entire path, without mistaking its

retrouve
Le contenu des Trois Corbeilles et des
quatre classes de Tantras :
Puisse le bouddhisme tibétain longtemps
briller de tous ses feux !

essence and its stages,
Is the way of the sublime and excellent
tradition;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

མདོ་བརྒྱུད་གཞན་དང་བཤད་སྟོལ་མི་མཚུངས་པའི། སྤྱི་ནང་གཞན་གསུམ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡི། །ལུང་
རྫོགས་བཀའ་བབས་བུ་ཇོ་ལུགས་རྩུང་གི། །ཁངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Do gyu zhen tang shé seul mitsoungpai, tchi nang zhen soum tukyi khorlo yi, lountok kabap bou djo
louk zoung ki, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Il est une tradition différente des soutras et
des autres tantras,
Transmise de bouche à oreille et à force de
réalisation intérieure,
La Roue du Temps extérieure, intérieure
et « autre », ainsi que la perpétuèrent
Bouteun et les Jonangwas :
Puisse le bouddhisme tibétain longtemps
briller de tous ses feux !

A system of explanation unequalled in
other sutras and tantras,
The combined Butön and Jowo traditions
transmit the teaching and realization
Of the outer, inner and alternate
Kalachakra;
May the Conqueror's doctrine in the Land
of Snows long remain resplendent.

མདོར་ན་བཤད་པའི་ཀ་ཆེན་རྣམ་བཅུ་དང་། །སྤྱི་བ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་སྤྱི་དང་ཞི་བྱེད་སོགས། །མདོ་སྒྲགས་རྩུང་
འབྲེལ་མན་ངག་དུ་མས་ལྷུག། །ཁངས་ལྗོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Dorna shépai katchen nam tchou tang, droupgyu shingta tchi tang zhidjé sok, do ngak zoungdrel
menngak toumé tchouk, kangdjong gyelten yunring bar gyour tchik.

Bref, les Dix Grandes Colonnes de la
tradition intellectuelle
Et les Huit Chars des lignées de pratique
– dont la Pacification –
Ont intégré les soutras et les tantras en les
enrichissant d'innombrables instructions
particulières :
Puisse le bouddhisme tibétain longtemps
briller de tous ses feux !

In short, may the teachings of the Ten
Great Pillars of Explanation
And the Chariots of the Practice Lineage in
general—Zhiyé and the rest—
Rich with many pith-instructions
combining sutra and tantra,
The Conqueror's doctrine in the Land of
Snows, long remain resplendent.

བསྟན་འཛིན་ཞབས་བརྟན་གྲགས་མཐུན་དགའ་འདུན་རྣམས། །བསྟན་པ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱིས་སྦྱོང་བ་དང་།
 །བསྟན་ལ་དད་པའི་སྐྱེས་བུས་ས་སྤེང་བྱུང། །རིས་མེད་རྒྱལ་བསྟན་ཡུན་རིང་འབར་གྱུར་ཅིག །

Tendzin zhapten thouk thun guéndun nam, tenpa khorlo soum kyi kyongwa tang, tenla dépai kyébu sateng khyap, rimé gyelten yunring bar gyour tchik.

Puissent les détenteurs des enseignements
 vivre longtemps en harmonie, et les
 communautés
 Se maintenir autour des trois cycles
 d'enseignements du Bouddha
 Pour que la terre se couvre d'hommes qui
 ont foi dans ces enseignements !
 Puisse le bouddhisme non sectaire briller
 longtemps de tous ses feux !

May the Sangha of those who hold the
 doctrine live long and in harmony,
 And preserve the teachings by means of
 the three wheels;
 May people with confidence in the
 doctrine fill the whole world,
 And may the Conqueror's non-sectarian
 doctrine long remain resplendent.

འཛིན་རྟེན་ཀུན་ཏུ་དམག་འབྲུག་ཟུག་དང་། །གདུག་རྩུབ་བསམ་སྦྱོར་མིང་ཡང་མི་གྲགས་ཤིང་། །ཡིད་ཅན་
 བྱམས་ལྡན་སྦོད་བཅུད་དགའ་མཚན་འཕེལ། །བདེ་དགའ་རྒྱ་མཚོས་ཕྱོགས་ཀུན་བྱུང་གྱུར་ཅིག །

Djikten kuntou mak throuk mougé tang, douktsoup samdjor ming yang mitrak shing, yitchen djamden neutchu guétsen phel, dé ga gyatseu tchok kun khyap gyour tchik.

Puissent dans le monde entier les noms
 mêmes
 Des guerres, des famines, des pensées et
 des actes cruels n'avoir plus cours !
 Que les êtres soient bienveillants et la
 prospérité s'empare du monde et de ses
 habitants !
 Qu'un océan de bien-être et de joie se
 répande dans tous les espaces !

Throughout the world, may war and
 conflict, famine,
 And violent thoughts and deeds be never
 even heard of.
 May sentient beings have loving kindness,
 and may the good of the world and its
 inhabitants increase.
 May all directions be pervaded by an ocean
 of happiness and joy!

བདག་གྱུར་དེང་ནས་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་ལམ། །རྒྱ་ཚེན་སེམས་བསྐྱེད་ཟབ་མོ་ལྷ་བ་ལ། །ཐོས་བསམ་
 སྒོམ་པས་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་པ་ཡིས། །འཕྲུལ་ཡུན་གཏན་བདེའི་ས་ལ་རྒྱུར་རེག་ཤོག །

Dak kyang dengné yongdzok tenpai lam, gyatchen semkyé zapmo tawa la, theu sam gom pé tchiktou tseunpa yi, threl yun tendei sala nyour rek shok.

Puissé-je désormais me consacrer à
 l'écoute, l'étude et la méditation

From now on, may I too, strive only to
 study, reflect and meditate

De la voie des enseignements qui se trouve
tout entière
Dans l'immensité de l'esprit d'Éveil et la
profondeur de la vue
Pour atteindre sans tarder la terre du
bien-être temporaire et du bonheur qui
perdure !

On the vast bodhicitta and the profound
view,
The entire path of the teachings,
And swiftly traverse the levels of
temporary and eternal happiness.

ནམ་མཁའི་མཐམ་གཏུགས་གྲུང་པའི་སེམས་ཅན་གྱིར། །སྤྱབ་དབང་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཡིད་འོང་སྤྱོད་པ་ལ། །ཞུམ་
དང་དན་ཞེན་ལེ་ལེ་མེད་པ་དང་། །ཡིད་ཆེས་འདུན་པའི་སྤྱོད་གས་འཇུགས་པར་ཤོག།

Namkha thé touk gyourpai semtchen tchir, thoupwang gyelsé yi ong tcheupa la, zhoum tang ngen
zhen lélo mépa tang, yitché dunpai trogué djoukpar shok.

Puissé-je, pour les êtres animés dont la
foule touche aux confins de l'espace,
M'engager dans les bienfaisantes activités
des bodhisattvas
Avec la joie qu'inspire la confiance absolue,
Sans timidité aucune, et surtout sans la
paresse qu'agitent les pires intérêts !

For the sake of beings throughout the very
limits of space
May I, without ever being downcast,
negatively inclined or lazy,
But with the joy of confidence and
aspiration,
Engage in the pleasing practice of the Muni
and the bodhisattvas.

བདག་གི་ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་དགོ་བ་རྣམས། །མ་རྣམས་བདེ་བའི་རྒྱ་རུ་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་དག་གུན་གྱི་
སྤྱོད་གས་གང་མཆིས་པ། །དེ་གུན་བདག་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་ཤོག།

Dak ki lu tang longtcheu guéwa nam, ma nam déwai gyourou gyourwa tang, dé dak kun kyidouk kun
gang tchipa, dé kun dak la yongsou minpar shok.

Puissent mon corps, mes richesses et mes
mérites
Devenir la cause du bonheur de mes chères
mères !
Puissent les souffrances de tout un chacun
Mûrir en ma seule personne !

May my body, all my wealth and virtuous
actions
Become the causes of happiness for all my
mothers,
And may the sufferings of all of them,
whatever there may be,
All entirely ripen in myself.

བདག་ནི་མཐོང་ཐོས་དྲན་དང་མོས་བྱེད་པ། །ཀུན་གྲང་བདེ་དགའི་དཔལ་ལ་སྦྱོང་བ་དང་། །སྦོང་དང་དེག་
 འཚོག་མི་སྐྱོན་སྦྱོག་བྱེད་པའང་། །ཐམས་ཅད་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་སྐྱལ་ལྡན་ཤོག། །

Dani thong theu dren tang meu tchépa, kun kyang dé ga pel la tcheupa tang, meu tang dek tsok
 minyen drok tchépa'ang, thamtché tchangtchoup lam kyi kelden shok.

Puissent tous ceux qui me voient,
 m'écoutent ou pensent à moi,
 Puissent tous ceux que j'inspire connaître
 la gloire en fait de bien-être et de joie !
 Que tous ceux qui m'injurient ou me
 frappent, ceux qui ternissent mon nom,
 Aient ainsi la bonne fortune de rencontrer
 la voie de l'Éveil !

May all who see, hear, think of, or trust me
 Enjoy the benefits of well-being and
 happiness;
 And may those who slander, mistreat, or
 disparage me
 All have the fortune to [encounter] the
 path to enlightenment.

མདོར་ན་ཇི་སྲིད་ནམ་མཁའ་གནས་པ་དང་། །འགྲོ་བའི་སྐྱལ་བསྐྱལ་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ། །བདག་གྲང་གནས་
 ཉེ་དངོས་དང་བརྒྱད་པ་ཡིས། །ཕན་བདེའི་བྱེད་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག། །།

Dorna djisi namkha népa tang, drowai douk ngel népa tési tou, dak kyang nété ngeu tang gyupa yi,
 phendei tchépo nyi tou gyourwar shok.

Bref, tant que l'espace durera,
 Et tant que des êtres devront y souffrir,
 Puissé-je y demeurer, moi aussi, pour
 directement et indirectement
 Leur apporter tous les secours et tous les
 biens !

In short, as long as space endures,
 As long as there are suffering beings to be
 found,
 May I continue likewise to remain, so that,
 directly and indirectly
 I may be the very one to bring them help
 and happiness.

ཅེས་པ་འདི་ཡང་། ཚད་མེད་སྐྱགས་ཇེའི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཚོས་ཀུན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཟིགས་ནས་འཕྲིན་ལས་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་བར་
 ཀུན་ནས་འཕྲོ་ཞིང་འདུག་པའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ། །ཐོག་པ་ཆེ་ཆུང་སྐྱགས་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ། །
 ཚོས་ལྡན་གངས་ཅན་པའི་གཅེས་ལོར་དུ་གྱུར་པ་འདི་ལ། །དུས་སྤྱིར་ཕ་རྒྱལ་བའི་དམ་ཚེས་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུག་པ་པའི་བསྟན་
 འཛིན་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་དང་དང་གིས་བསྟན་པ་འཛིན་སྦྱོང་སྤྱིལ་སྤྲངས་བཞེད་རྒྱུན་མི་འདྲ་སོ་སོར་ཆགས་པའི་གངས་ལྗོངས་རིས་མེད་རྒྱལ་
 བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་སྤྱི་སྐོས་གདུལ་བུའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་དུ་ཉམས་པ་མེད་པར་དར་འཕེལ་ཡུན་གནས་ཡོང་
 བའི་གསོལ་འདབས་སྟོན་ལམ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱང་ན་སྐྱེས་པ་སྲར་ནས་ཡོད་ལུས་ཐོག །བར་འབྲོག་ཆུ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དང་།
 དད་ལྡན་དོན་གཉེན་ཅན་འགས་བསྐྱལ་མ་བྱུང་བ་དང་། །ལྷག་པར་སྤྲ་འགྱུར་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་རིས་མེད་རྒྱལ་བསྟན་ལ་སྐྱགས་བཙོན་
 ཉམས་བཞེས་མཛད་ཅིང་། །བླ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྦྱང་འདུལ་གྱི་སྐྱེས་རྒྱུན་འཛིན་སྦྱོང་སྤྱིལ་བའི་འདུལ་འཛིན་ཆེན་
 པོ་རྩ་རོང་ལྷ་དེའུ་འཁྲུལ་ཞིག་དག་དབང་ཚོས་ཀྱི་བླ་མོས་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་བསྐྱལ་མ་མཛད་པ་ལྟར། །སྟོན་པའི་ཚོས་ཚུལ་ལ་ཤེས་ནས་

དང་པ་ཐོབ་ཅིང་། རིས་མེད་ལྔ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པར་དག་སྣང་མོས་གུས་ཐོབ་སྟེ་ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་པའི་བརྩོན་པ་སྣུང་ལེན་པ་སྤྲུའི་དགོ་སྲིད་
 བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། ཡོངས་གྲགས་སྟོན་པ་སྲུང་ན་འདས་ལོ་^{༡༥༧༣} བོད་རྒྱལ་ལོ་^{༡༧༧༤} རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ས་ཡོས་རྩྭ་^༡ ཚེས་^{༡༣} ལྷི་
 ལོ་^{༡༩༩༩} ཟླ་^༣ ཚེས་^{༡༥} ཉིན་འཕམ་གསལ་ཡུལ་ཉི་མ་ཙམ་མངའ་སྡེ་ཀང་ར་རྫོང་ཁོངས་རྫོང་རམ་ས་ལ་ཐོག་ཆེན་ཆོས་སྲིད་དུ་གྲིས་པ་དེ་དེ་བཞིན་དུ་
 འགྲུབ་པ་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པས་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། དགོ་ལེགས་འཕེལ། །།

Les activités illuminées du seigneur Bouddha rayonnent en tous lieux jusqu'aux confins du ciel, car notre maître est doué d'une compassion illimitée et d'une sagesse double en ce sens qu'elle connaît les phénomènes illusoire aussi bien dans leur essence que dans leur infinie variété. Sa doctrine tout entière, les enseignements du Petit Véhicule, du Grand Véhicule et du Véhicule de Diamant, constitue le trésor le plus cher du Pays dharmique des Neiges éternelles.

C'est là que, jadis, de grands êtres parvinrent à l'accomplissement du fait même qu'ils aspiraient à préserver le Dharma suprême pour en devenir les héritiers. Ils créèrent diverses façons de garder les enseignements, de les préserver et de les propager, qui portent à présent les noms des différentes traditions.

Il y avait longtemps que je voulais composer une prière sur le bouddhisme tel qu'il existe au Tibet pour qu'il puisse se répandre en restant à l'abri de toute altération même en cette période dégénérée; pour que les êtres animés, en général, et ceux qui ont un lien avec le Dharma, en particulier, aient l'occasion d'accroître leurs mérites et leur bonne fortune.

J'ai par ailleurs accepté la requête de Thrinlé Gyamtso de Bardrok Chouzang, ainsi que d'autres personnes aussi confiantes que sincères, et plus particulièrement, de Thrulshik Ngawang Cheukyi Lodreu Rinpoché de Dzarong Thadéou. Ce maître des enseignements nyingma, dont le cœur ne bat que pour pratiquer le bouddhisme en toute impartialité, est un remarquable détenteur de la tradition du vinaya, et il préserve, entretient et propage la tradition monastique des Terres Basses de l'Est (Mendul) telles qu'elle fut implantée par Gongpa Rabsel de Lachen.

En conséquence, moi, Tendzin Gyamtso, moine de l'ordre de Shakyamuni qui, en comprenant la doctrine du Maître, ai foi en sa doctrine, de même qu'une vision pure de tous les enseignements du Vainqueur et une dévotion impartiale à leur endroit, j'ai composé cette prière en l'an 2553 depuis le parinirvāna de notre Maître, autrement dit en l'an tibétain 2126, lequel appartient au dix-septième cycle du Rabjoug, le treizième jour de la première lune du Lapin de Terre - soit le 28 février 1999 - ,

The enlightened activities our Teacher Lord Buddha—who is the embodiment of boundless compassion and who sees all phenomena, in their nature and in their multiplicity, as a magical display—spread in all directions and for as long as space endures. His doctrine—the complete teachings of the Basic Vehicle, the Great Vehicle and the Mantra Vehicle—is deeply treasured by all faithful Tibetans. In the Land of Snows it continued to held, preserved and propagated in a number of different traditions by the great doctrine-holders who accomplished their aspirations to uphold the sacred Buddhadharma at different times.

I had long thought of writing a prayer that the Buddha's precious teachings, all without distinction, would endure and spread unspoiled so that beings, Buddhist and non-Buddhist alike, could increase their merit even in this degenerate age. Now Trinle Gyatso of Bardrok and a few other sincere and devoted people have asked me to write it. In particular, I received a request from Thrulshik Ngawang Chökyi Lodrö Rinpoche of Dzarong Zhadeu, a teacher from the Nyingma lineage who is a diligent practitioner of all traditions of the Buddha's teachings, and a great upholder of the Vinaya, holding, preserving and propagating the Eastern lineage of monastic precepts that came down from Gongpa Rabsel of Lachen.

Accordingly, I, Tendzin Gyatso, a Buddhist monk who, from learning what the Buddha taught, has acquired faith and has gained deep respect through a pure and impartial vision of Buddhism, so that I make every effort to devote myself to study, reflection and meditation, wrote this prayer on the 28th of February 1999 (which was the 13th day of the 1st month of the Earth Rabbit Year in the 17th sixty-year cycle of the Tibetan calendar, corresponding to the 2543rd year following our renowned Teacher's parinirvāna) at Tekchok Choeling, Dharamsala, Kangra District, Himachal Pradesh in India.

I pray for the blessings of the Buddhas and Bodhisattvas that my prayer be fulfilled.

May virtue and excellence increase!

*au palais de Thekchok Choeling, à Dharamsala, district
de Kangra, Himachal Pradesh, en ce noble pays de l'Inde.*

*J'implore les boudhas et les bodhisattvas : que leurs
bénédictions permettent à ces bons vœux de s'accomplir !*

Que se multiplient la vertu et le bien !

Paroles vraies de vœux

The Prayer of True Words

༄༅། །བདེན་གསེལ་སྒྲོན་ཚིག་བཞུགས་སོ།།

།

*

ན་མོར་ རྩ་ཡུ་ཡ། །ཚོད་མེད་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་དཔལ་མངའ་ཞིང་། །ཉམ་རྩུང་འགོ་ལ་བུ་གཅིག་ལྟར་དགོངས་
པའི། །དུས་གསུམ་བདེ་གཤེགས་སྐྱམ་དང་སྒྲོབ་མར་བཅས། །བདག་གི་བདེན་པའི་སྒྲིབ་འདི་དགོངས་ཤིག །

Namo ratna trayaya. Tsémé yenten gyatseu pel nga zhing, nyamtchoung drola bou tchik tar gongpai, tusoum déshek sé tang lopmar tché, daki denpai mé ngak di gong shik.

Namo ratnatrayâya

Namo Ratna-traya-ya [Homage to the
Three Jewels].

Que les bouddhas, les bodhisattvas et leurs
disciples
Qui, revêtus de la gloire d'un océan de
qualités démesurées,
Aiment chaque être misérable comme leur
unique enfant
Considèrent la vérité de mes lamentations !

You whose glory is an ocean of
immeasurable qualities,
And who look upon poor beings as if they
were your only child—
Sugatas of past, present and future,
bodhisattvas, and your disciples,
Pray heed these lamentations of the truth!

སྲིད་ཞིའི་གདུང་སེལ་ཡོངས་རྫོགས་སྐྱབ་པའི་བསྟན་ཀྱི། །འཛོམས་སྤྱིང་ཡངས་པའི་ཕན་བདེའི་དཔལ་དུ་རྒྱས། །དེ་
འཛོམས་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས། །ཚོས་སྤྱོད་རྣམ་བཟུའི་བྱ་བ་འཕེལ་བར་མཛོད། །

Si zhi'i dOUNgsel yongdzok thoupai ten, dzamling yangpai phendei peltou gyé, dé dzin khé tang droupai kyébou nam, tcheu tcheu nam tchou'i tchawa phelwar dzeu.

Que les êtres érudits et réalisés qui
détiennent les enseignements du
Bouddha,
Lesquels pouvant éliminer toutes les
souffrances du samsâra et du nirvâna
S'épanouissent sur la vaste terre pour le
bonheur et le bien de tous,
Pratiquent toujours plus les dix activités
propres au Dharma !

May the entire teachings of the Buddha,
which dispel all the torments of
existence and peace,
Spread to benefit the whole wide world
with help and happiness;
May those who hold them, scholars and
practitioners,
Flourish in their practice of the ten
activities of Dharma.

མི་བཟད་ལས་ངན་དྲག་པོས་ཡོངས་ལོན་པས། །བར་མེད་དུ་ཉལས་མནར་བའི་ཉམ་ཐག་འགོ། །བཟོད་དཀའ་
ནད་མཚོན་མུ་གེའི་འཛིགས་པ་ཀུན། །ཞི་ནས་བདེ་དགའ་རྒྱ་མཚོར་དབུགས་དབྱུང་མཛོད། །

Mizé lé ngen drakpeu yong neunpé, barmé tou khé narwai nyamthak dro, zeu ka né tseun mougéi djikpa kun, zhiné dé ga gyatsor oukyoung dzeu.

Totalement opprimés par leur mauvais
karma, terrible et insupportable,
Les pitoyables êtres subissent les tortures
d'une souffrance ininterrompue :
Apportez-leur votre consolation dans un
océan de bonheur et de joie, quand vous
aurez apaisé
L'intolérable effroi des épidémies, des
guerres et des famines.

Utterly oppressed by the intolerable
intensity of their negative actions,
Deprived beings are tortured by
interminable suffering;
Pacify their unbearable diseases, wars and
famines
And bring them the succour of infinite joy
and well-being.

ཁྱེད་པར་གངས་ལྗོངས་ཚོས་ལྷན་སྐྱེའོ་རྣམས། །ནག་ཕྱོགས་སྐྱོའི་དཔུང་གིས་བཙེ་མེད་དུ། །ངན་དགུས་
འཛོམས་པའི་བྲག་དང་འཆི་མའི་རྒྱན། །ལྷུང་དུ་ཆད་པའི་ཐུགས་རྗེའི་མཐུ་དཔུང་སྐྱེད། །

Khyépar kangdjong tcheuden kyédro nam, nak tchok laleu poung ki tsémé tou, ngen gu djompai thrak tang tchimai gyun, nyouryou tchépai thoukdjéi thou poung kyé.

Déployez les forces de compassion qui se
hâteront d'arrêter
Les flots de larmes et de sang versés plus

In particular, the people of Tibet, inheritors
of the Dharma,
Are being destroyed by the many evils of a

particulièrement
Par les habitants du Tibet, terre
bouddhiste,
Sous les coups impitoyables des barbares
au cœur noir.

barbarian horde,
Malevolent and heartless, in a river of
blood and tears;
Arouse the forces of compassion, that their
torment may swiftly be stopped.

ཉོན་མོངས་གདོན་གྱིས་སྐྱོས་པའི་བརྒྱུད་སྤྱོད་གྱིས། །རང་གཞན་གཉིས་སུང་བགྱིད་པའི་སྣིང་རླུང་ཡུལ། །མི་
བསྐྱུན་སྐྱེ་བའི་ཚོགས་རྣམས་སྤང་དོར་མིག། །ཡོངས་སྐོབ་བྱམས་བཅུས་མཛའ་བའི་དཔལ་ལ་སྦྱོར། །

Nyeunmong deun kyi nyeupai lang tcheu kyi, rangzhen nyi phoung gyipai nyingdjéi yul, mi sun
kyéweu tsok nam langdor mik, yong thop tcham tsé djawai pel la djor.

Ils me font pitié, ces être qui, tout à la folie
de leurs douloureuses passions,
Se détruisent eux-mêmes tandis qu'ils
détruisent les autres :
Que ces sauvages indomptés se dotent d'un
parfait regard moral
Qui leur montrera les bienfaits de l'amour
et de la bonne intelligence !

Those hosts of savage oppressors, cruelly
crazed by their own demonic passions,
Who bring ruin on both others and
themselves, deserve our compassion;
May they develop a complete vision of
right and wrong
And appreciate the benefits of loving care
and friendship.

རིང་ནས་སྣིང་དུ་བརྒྱག་པའི་འདོད་པའི་དོན། །ཡོངས་སྐོབ་སྤོངས་རང་དབང་གཙང་མའི་དཔལ། །ལྷུན་
གྲུབ་ཚོས་སྤྱིད་ཟུང་འབྲེལ་དགའ་སྦྱོན་ལ། །སྦྱོད་པའི་སྐལ་བཟང་ལྷུང་བ་ཉིད་དུ་སྦྱོལ། །

Ringné nyingtou nakpai deupai teun, yongdzok peudjong rangwang tsangmai pel, lhundroup tcheu si
zoungdrel gateun la, tcheupai kelzang nyourwa nyi tou tseul.

Mon désir le plus cher depuis toujours,
C'est la liberté pure et simple pour le
Tibet :
Accordez-moi la bonne fortune de prendre
bientôt part
À cette fête où le profane et le sacré
naturellement se retrouvent !

Since a long time ago, the wish most dear
to my heart
Has been for all of Tibet to enjoy total
freedom
In a natural combination of spiritual and
secular spheres;
Grant that I may soon have the fortune to
take part in that celebration!

བསྟན་དང་དེ་འཛིན་ཆབ་སྲིད་རང་རིགས་སྤྲད། །གཅེས་པའི་ལུས་སྲོག་ལོངས་སྤྱོད་ཡོངས་བཏང་སྟེ། །དཀའ་
བ་བརྒྱ་ཕྱག་སྐྱབ་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །བྲུ་འཛིན་མགོན་དེས་ཐུགས་རྗེས་སྤྱོད་བར་མཛོད། །

Ten tang dédzin tchapsi rang rik lé, tchépai lu sok longtcheu yong tang té, kawa gyathrak droupai kyéwo nam, troudzin gueun té thoukdjé kyongwar dzeu.

Ayez compassion, ô Protecteur du Potala,
et venez au secours
De ceux qui, pour le Dharma et le peuple
qui le détient,
Ont pratiqué les mortifications par
centaines
En sacrifiant leur précieuse vie et tous
leurs biens !

For all those who undertook hundreds of
hardships,
For the sake of the doctrine, those who hold
it, the country, and their compatriots,
Sacrificing their cherished bodies, lives and
possessions,
Lord of the Potala Buddhafield, protect
them with your compassion.

མདོར་ན་མགོན་པོ་སྐུན་རས་གཟིགས་དབང་གིས། །སྐྱེས་བཅས་རྒྱལ་བའི་སྐུན་སྲུང་གངས་ཅན་ཞིང་། །ཡོངས་
བབྱང་རྒྱ་ཚེན་སློན་ལམ་གང་མཛོད་པའི། །འབྲས་བུ་དང་དེང་འདྲིར་སྐྱུར་དུ་འཆར་བར་གསོལ། །

Dor na gueunpo tchenrézik wang ki, sétché gyelwai tchen ngar kangtchen zhing, yong zoung gyatchen meunlam kang dzépai, dré zang teng dir nyourtou tcharwar seul.

Bref, protecteur Avalokiteshvara, je vous
supplie en présence de tous les bouddhas
et les bodhisattvas
De prendre en charge votre champ des
Neiges Éternelles,
Afin que très vite, ici et maintenant, se
produisent
Les heureux effets des vœux immenses que
vous avez formés.

In short, Lord Protector Avalokiteshvara,
In the presence of the Conquerors and the
bodhisattvas I pray:
Take under your care the Buddhafield of
the Land of Snows, that the good results
Of the vast aspirations you have made,
right now, may swiftly come about.

སྤྱང་སྤྱོད་ཚོས་ཉིད་ཟབ་མའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། །མཚོག་གསུམ་ཐུགས་རྗེའི་མཐུ་དང་བདེན་ཚིག་སྟོབས། །ལས་
འབྲས་བསྐྱེད་མེད་བདེན་མཐུས་བདག་ཅག་གི། །བདེན་པའི་སློན་ལམ་གོགས་མེད་སྐྱུར་འབྲུབ་ཤོག། །

Nangtong tcheu nyi zapmeu tendrel tang, tchok soum thoukdjéi thou tang dentsik top, lé dré loumé den thu datchak ki, denpai meunlam gekmé nyour droup shok.

Que grâce à la profonde production
interdépendante du réel apparent-et-
vide,
Au pouvoir de la compassion des Trois

By the profound dependent arising of
the absolute nature, emptiness and
appearance,
The power of the Three Jewels'

Joyaux, à la force des paroles vraies
Et à la force de vérité de l'infaillible
causalité karmique,
Ces aspirations vraies s'accomplissent sans
obstacles !

compassion, the strength of words of
truth,
And the infallible force of cause and effect,
May these, our aspirations to the truth, be
accomplished without any hindrance.

ཅེས་པའང་ལོ་གོངས་སྐྱབས་མགོན་སྐྱེད་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་།

Ainsi parla Sa Sainteté le XIVe Dalai Lama.

Written by His Holiness the Fourteenth Dalai Lama.

༥ སྐྱོན་ལམ་ལོག་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། །འཇུ་བའི་ནག་སྤྱོགས་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་མེད་སྟེ། །
བསམ་སྦྱོར་ངན་པའི་འཇུག་པ་མ་ལུས་པ། །མཚོག་གསུམ་བདེན་པས་རྩ་དྭགས་གཅོད་གྱུར་ཅིག། །།

Meunlam lokpé gyelwai tenpa la, khouwai nak tchok zouktchen zoukmé dé, samdjor ngenpai djoukpa malupa, tchok soum denpé tséné tcheu gyour tchik.

Que la vérité des Trois Joyaux réduise à
néant
Toutes les entreprises de la pensée et de
l'action négatives
Des êtres nuisibles – visibles et invisibles –
qui haïssent
Le bouddhisme en raison des vœux pervers
qu'ils formèrent autrefois !

May whatever is undertaken by those
malevolent beings—
Be they visible or invisible—who, due to
their perverse aspirations
In the past, are hostile to the Buddhist
teachings,
Be uprooted by the truth of the Three
Jewels!

ཅེས་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་མཚོག་གསུམ་གྱི་བདེན་སྟོབས་སྐྱེད་བའི་སྐྱོན་ཚོགས་གསོལ་འདེབས་སྐྱོ་ཀ་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་སྤྱི་ལ་གཞོན་
ཅིང་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་ནག་སྤྱོགས་མི་མིན་གྱི་བསམ་སྦྱོར་ངན་པ་རྟེན་མེད་རང་སར་ཞི་བར་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། །རིས་མེད་དགོན་
སྟེ། །ཁང་ཚོགས་སྤྱི་སྐྱེར་ཡོངས་ནས་རང་དོན་རང་གཅེས་གྱིས་ཉིན་རེའི་དགོས་པའི་འཇུག་ཏུ་དེས་པར་གསུང་འདོན་གནང་དགོས་
རྒྱུ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ལགས་སོ།། །།

*Cette prière de vœu en une seule strophe, qui en appelle
à la force de vérité des Trois Joyaux, a le pouvoir, quand
on en a reçu la transmission orale, de réduire à néant tou-
tes les idées et les pratiques négatives des barbares au
cœur noir qui torturent les Tibétains et leur religion. Il
est donc extrêmement important que dans tous les mo-
nastères non sectaires, de même que dans les assemblées
publiques et en privé, on la récite chaque jour après les
prières de dédicace.*

*This stanza of prayer invoking the power of the truth of
the Three Jewels, along with its transmission, will truly
and naturally pacify and annihilate the evil projects and
actions of those malevolent barbarians who are harming
and attacking the religion and people of Tibet. It is there-
fore extremely important and in our own interests that it
be recited with conviction daily after dedication prayers
on all occasions in all non-sectarian monasteries, public
assemblies, and in private.*

